

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Απόφαση ΕΠΑ: 56/2019

Αρ. Φακέλου: 11.17.015.08

**ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2008 ΚΑΙ 2014
[Νόμος Αρ. 13(Ι)/2008, ως έχει τροποποιηθεί με τον Νόμο Αρ.41(Ι)/2014]**

Καταγγελία του κ. Κ.Κ. εναντίον του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα. Λουκία Χριστοδούλου	Πρόεδρος
κ. Ανδρέας Καρύδης	Μέλος
κ. Παναγιώτης Ουστάς	Μέλος
κ. Άριστος Αριστείδου Παλούζας	Μέλος
κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 14 Οκτωβρίου, 2019

ΑΠΟΦΑΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης αποτέλεσε η καταγγελία του κ. Κ.Κ. (εφεξής ο «καταγγέλλων» ή «ο κ. Κ.Κ.») εναντίον του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς (εφεξής «το ΚΣΚ» ή «το Συμβούλιο»), που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (εφεξής η «Επιτροπή»), στις 21/4/2015.¹

Ο καταγγέλλων με την καταγγελία του εναντίον του Συμβουλίου ισχυρίστηκε ότι αυτό προβαίνει σε υπερβολικές τιμολογήσεις για την παροχή νερού ύδρευσης. Παράλληλα, ο κ. Κ.Κ. κατήγγειλε ότι τον Απρίλιο του 2015, το Συμβούλιο προέβη, χωρίς προειδοποίηση, σε διακοπή της παροχής νερού προς τα υποστατικά του.

¹ Παραλήφθηκε στις 22/4/2015.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή, κατά τις συνεδρίες της ημερομηνίας 8/5/2015 και 16/6/2015, αφού εξέτασε την καταγγελία, καθώς και την επιστολή του καταγγέλλοντα ημερομηνίας 2/6/2015, ενεργώντας στη βάση των διατάξεων του άρθρου 35 των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων 2008 και 2014 (εφεξής ο «Νόμος»), ομόφωνα αποφάσισε να δώσει οδηγίες στην Υπηρεσία για διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με πιθανολογούμενες παραβάσεις των άρθρων 6(1)(α), (β), (γ) και 6(2) του Νόμου που περιέχονται στην καταγγελία, και υποβολή σχετικού σημειώματος.

Στις 14/4/2016, η Επιτροπή, υπό νέα σύνθεση, σε συνεδρία της εξέτασε την υπόθεση υπό το φως της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 2016, στην Προσφυγή με αρ. 5651/2013 (*Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου κ.α. και 1. Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού και 2. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού*) με την οποία κρίθηκε ότι η συγκρότηση της Επιτροπής ήταν κακή λόγω της συμμετοχής σε αυτήν του κ. Χρίστου Τσίγκη, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ, καθιστώντας τις ληφθείσες αποφάσεις παράνομες. Η Επιτροπή, στην υπό αναφορά συνεδρία της, αποφάσισε να ανακαλέσει όλες τις αποφάσεις που έλαβε, έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Χρίστο Τσίγκη, και να εξετάσει την υπόθεση εξ υπαρχής, δεδομένου ότι η ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης εξαφανίζει εξ υπαρχής την πράξη, δίδοντας ταυτόχρονα σχετικές οδηγίες για έρευνα στην Υπηρεσία. Τέλος, η Επιτροπή έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να κάνει χρήση του εντός του διοικητικού φακέλου της καταγγελίας υλικού, που συλλέχθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα και δεν αποτελούσε υποκειμενικό στοιχείο κρίσης, αλλά καθαρά αντικειμενικό στοιχείο, το οποίο και δύνατο να χρησιμοποιηθεί και αξιολογηθεί εκ νέου κατά την επανεξέταση της υπόθεσης.

Τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης ενημερώθηκαν σχετικά με την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής με επιστολή ημερομηνίας 28/4/2016.

Ακολούθως, η Επιτροπή, σε συνεδρία της στις 15/6/2017, υπό νέα σύνθεση, σύμφωνα με το διορισμό της από το Υπουργικό Συμβούλιο ως οι αποφάσεις του ημερομηνίας 16/4/2013, 24/5/2013 και 5/9/2016, εξέτασε το χειρισμό της υπό τον ως άνω αριθμό και τίτλο καταγγελίας, υπό το φως της απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016 ημερομηνίας 3/3/2017.

Η Επιτροπή, κατά την εν λόγω συνεδρία επεσήμανε ότι στις 3/3/2017 εκδόθηκε η απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016, με την οποία ανατράπηκε η απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου

ημερομηνίας 29/1/2016 στην Προσφυγή με αρ.5651/2013 και κρίθηκε νόμιμη η σύνθεση της με τη συμμετοχή σε αυτή του κ. Τσίγκη.

Η Επιτροπή, κατά την εν λόγω συνεδρία, ομόφωνα αποφάσισε την ανάκληση της ανακλητικής απόφασης της ημερομηνίας 14/4/2016, καθώς και όλων των μετέπειτα ληφθεισών αποφάσεων, προς ενεργό συμμόρφωση με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016. Με την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής αναβίωσαν όλες οι ληφθείσες αποφάσεις που προηγήθηκαν της ανακληθείσας, ήτοι οι αποφάσεις της Επιτροπής που είχαν ληφθεί με τη συμμετοχή του κ. Τσίγκη, συμπεριλαμβανομένης και της απόφασης ημερομηνίας 16/6/2015 με την οποία αποφασίστηκε η διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται στην καταγγελία.

Κατά την εν λόγω συνεδρία, το νέο μέλος κ. Παναγιώτης Ουστάς, αφού ενημερώθηκε πλήρως σχετικά με όλες τις αποφάσεις που λήφθηκαν στο πλαίσιο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης και οι οποίες προηγήθηκαν της ανακληθείσας ανακλητικής απόφασης, και έλαβε γνώση όλων των σχετικών με αυτές στοιχείων, τα οποία ήταν αναγκαία για το χειρισμό της υπόθεσης, τη διαμόρφωση γνώμης και άποψης επί αυτής και τη λήψη αποφάσεων, δήλωσε πως συμφωνεί με όλες τις αποφάσεις της Επιτροπής που λήφθηκαν έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Τσίγκη και υιοθέτησε αυτές, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης της Επιτροπής ημερομηνίας 16/6/2015 με την οποία αποφασίστηκε η διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται στην καταγγελία.

Η Επιτροπή, κατά την εν λόγω συνεδρία, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να κάνει χρήση του εντός του διοικητικού φακέλου της καταγγελίας υλικού που συλλέχθηκε μετά από την ανακληθείσα ανακλητική απόφαση και αποτελούσε αντικειμενικό στοιχείο, το οποίο και δύνατο να χρησιμοποιηθεί και αξιολογηθεί.

Στις 20/6/2017, τα εμπλεκόμενα μέρη ενημερώθηκαν αναφορικά με την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής.

Μετά τη διεξαγωγή της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας της υπόθεσης, η Υπηρεσία κατέθεσε στην Επιτροπή σχετικό σημείωμα ημερομηνίας 13/3/2018.

Στις 10/7/2018, η Επιτροπή, υπό τη νέα σύνθεσή της σύμφωνα με το διορισμό της από το Υπουργικό Συμβούλιο, ως οι αποφάσεις του ημερομηνίας 24/4/2018 και 21/5/2018, συνήλθε για να εξετάσει το χειρισμό της υπόθεσης. Τα νέα μέλη της Επιτροπής, κ.κ. Πολυνείκης-Παναγιώτης Χαραλαμπίδης και Άριστος Αριστείδου Παλούζας, δήλωσαν ότι είναι πλήρως ενημερωμένοι σχετικά με όλες τις αποφάσεις που λήφθηκαν στο πλαίσιο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης και πως συμφωνούν με όλες τις αποφάσεις της Επιτροπής που λήφθηκαν έχοντας στη σύνθεσή της τον κ.

Χρήστο Τσίγκη και μεταγενέστερα τον κ. Παναγιώτη Ουστά και υιοθετούν αυτές, συμπεριλαμβανομένης και της απόφασης της Επιτροπής ημερομηνίας 16/6/2015, με την οποία αποφασίσθηκε η διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται στην καταγγελία.

Ακολούθως, η Επιτροπή, σε νέα συνεδρία της ημερομηνίας 2/8/2018, αφού μελέτησε τα στοιχεία της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, καθώς και το σημείωμα της Υπηρεσίας ημερομηνίας 13/3/2018, ομόφωνα αποφάσισε ότι εκ πρώτης όψεως στοιχειοθετείται πιθανολογούμενη παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου από μέρος του καταγγελλόμενου ΚΣΚ, καθώς το ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά της παροχής νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς, την οποία εκμεταλλεύτηκε καταχρηστικά με τη συμπεριφορά του και τις πρακτικές του, με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης που επιβάλλει στον καταγγέλλοντα για την παροχή νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς εντός των ορίων της Κοκκινότριμιθιάς.

Υπό το φως όλων των αναλυθέντων στοιχείων και μέσα από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση των στοιχείων της προκαταρκτικής έρευνας που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή, κατά την ίδια ως άνω συνεδρία της, έχοντας καταλήξει στην εκ πρώτης όψεως διαπίστωση της, ομόφωνα αποφάσισε στη βάση του άρθρου 17(2) του Νόμου να καταρτίσει γραπτή έκθεση προς ενημέρωση του καταγγελλόμενου ΚΣΚ.

Αναφερόμενη, επιπρόσθετα, στον ισχυρισμό του καταγγέλλοντα για πιθανολογούμενη παράβαση του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου λόγω διακοπής της υδατοπρομήθειας προς τα υποστατικά του, η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι δεν στοιχειοθετείται η συγκεκριμένη παράβαση από μέρος του καταγγελλόμενου ΚΣΚ.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του καταγγέλλοντα για παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου, η Επιτροπή, κατά την ίδια ως άνω συνεδρία της, ομόφωνα κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι δεν στοιχειοθετείται οποιαδήποτε παράβαση από μέρος του καταγγελλόμενου ΚΣΚ, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ περιορίζονται στην περιοχή που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων και ως εκ τούτου, δεν επεκτείνονται στην υδροδότηση άλλων κτηνοτροφικών περιοχών, ως αυτές που ανέφερε ο καταγγέλλων, προκειμένου να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό του για επιβολή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές.

Ως προς τον ισχυρισμό του καταγγέλλοντα για παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου από το ΚΣΚ, η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι, εφόσον είχε ήδη στοιχειοθετηθεί ότι το ΚΣΚ κατείχε μονοπωλιακή θέση στη σχετική αγορά νερού για κτηνοτροφική χρήση στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς, και ως

τέτοιο κρίθηκε ότι παραβίασε εκ πρώτης όψεως το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου με την επιβολή υπερχρεώσεων για τις υπηρεσίες αυτές, η εξέταση ενδεχομένης εφαρμογής του άρθρου 6(2) του Νόμου παρέλκει.

Καταλήγοντας επί των συμπερασμάτων της στην ως άνω συνεδρία της 2/8/2018, η Επιτροπή, αναφερόμενη στον ισχυρισμό του καταγγέλλοντα σχετικά με το ότι το ΚΣΚ κάνει λάθη στους μετρητές, ομόφωνα κατέληξε επίσης στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι, εφόσον ο συγκεκριμένος ισχυρισμός δεν αφορά σε παράβαση των άρθρων 3 και/ή 6 του Νόμου ή/και 101 ή/και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»), δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής, και κατά συνέπεια δεν εξετάσθηκε περαιτέρω.

Ακολούθως, στη συνεδρία της ημερομηνίας 26/9/2018, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε και κατήρτισε το κείμενο της Έκθεσης Αιτιάσεως, μετά από διεξοδική συζήτηση, αποφασίζοντας παράλληλα την κοινοποίησή του και ειδοποίηση των εμπλεκομένων μερών, η οποία πραγματοποιήθηκε με την δια χειρός παράδοση της Έκθεσης Αιτιάσεως προς το καταγγελλόμενο ΚΣΚ, καθώς και προς τον καταγγέλλοντα στις 12/10/2018. Την ίδια ημέρα παραδόθηκε προς τον καταγγέλλοντα και επιστολή αναφορικά με τα προκαταρκτικά συμπεράσματα της Επιτροπής για τη μη στοιχειοθέτηση των ισχυρισμών του αναφορικά με παραβάσεις των άρθρων 6(1)(β), 6(1)(γ) και 6(2) του Νόμου, καθώς και του ισχυρισμού του περί του ότι το ΚΣΚ κάνει λάθη στους μετρητές, δίδοντάς του είκοσι μία (21) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της εν λόγω επιστολής, προκειμένου να θέσει εγγράφως τις απόψεις και θέσεις του επ' αυτών.

Οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ, απέστειλαν επιστολή ημερομηνίας 18/10/2018, με την οποία ενημέρωσαν την Επιτροπή για τον διορισμό τους από το ΚΣΚ, υποβάλλοντας παράλληλα αίτημα για παράταση δεκαπέντε (15) ημερών για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεων του ΚΣΚ.

Η Επιτροπή, με επιστολές της ημερομηνίας 24/10/2018, ενημέρωσε το καταγγελλόμενο ΚΣΚ καθώς και τον καταγγέλλοντα περί της απόφασής της για αποδοχή του ως άνω αιτήματος των νομικών εκπροσώπων του ΚΣΚ, θέτοντας ως νέα προθεσμία για υποβολή των γραπτών τους παραστάσεων τις 15/11/2018 και ορίζοντας την προφορική διαδικασία για τις 19/11/2018.

Ακολούθησε νέα επιστολή των νομικών εκπροσώπων του ΚΣΚ, ημερομηνίας 6/11/2018, με την οποία αιτούνταν περαιτέρω παράταση της προθεσμίας για υποβολή των γραπτών τους παρατηρήσεων, καθώς και πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Η Επιτροπή, με επιστολές της ημερομηνίας 9/11/2018, ενημέρωσε αμφότερα τα μέρη αναφορικά με την απόφασή της για παράταση των ως άνω προθεσμιών και ειδικότερα, για μετάθεση της ημερομηνίας υποβολής των γραπτών τους παρατηρήσεων για τις 7/1/2019 και της προφορικής διαδικασίας για τις 10/1/2019. Ενημέρωσε επιπρόσθετα τους νομικούς εκπροσώπους του ΚΣΚ περί της απόφασής της να τους καλέσει στα γραφεία της στις 22 ή/και 23 Νοεμβρίου 2018 προκειμένου να επιθεωρήσουν το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ απέστειλαν επιστολή ημερομηνίας 13/11/2018 με την οποία ενημέρωσαν την Επιτροπή για τα πρόσωπα, καθώς και την ιδιότητα αυτών, τα οποία θα συμμετείχαν στη διαδικασία επιθεώρησης του διοικητικού φακέλου.

Με επιστολή τους ημερομηνίας 13/11/2018, οι νομικοί εκπρόσωποι του καταγγέλλοντα ενημέρωσαν την Επιτροπή περί του πρόσφατου διορισμού τους ως νομικοί εκπρόσωποι αυτού, υποβάλλοντας αίτημα για παράταση της προθεσμίας υποβολής των γραπτών τους παρατηρήσεων, καθώς και της προφορικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής. Στη συνέχεια, με ηλεκτρονικό τους μήνυμα, ανακάλεσαν το περιεχόμενο της εν λόγω επιστολής.

Η πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης εκ μέρους του ΚΣΚ πραγματοποιήθηκε στις 22/11/2018 και στις 29/11/2018.

Στη συνέχεια, οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ απέστειλαν επιστολή ημερομηνίας 4/12/2018, με την οποία αιτήθηκαν τη λήψη αντιγράφων στοιχείων του διοικητικού φακέλου, προκειμένου να καταρτίσουν τις γραπτές τους παρατηρήσεις και συνακόλουθα αιτήθηκαν περαιτέρω παράταση της προθεσμίας υποβολής των γραπτών τους παρατηρήσεων.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 17/12/2018, αφού μελέτησε την ως άνω επιστολή του ΚΣΚ, μεταξύ άλλων σημείωσε πως κατά την διάρκεια των προσβάσεων στον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης είχε δοθεί στο ΚΣΚ η ευκαιρία να εντοπίσει και να μελετήσει τα σχετικά στοιχεία και ομόφωνα αποφάσισε όπως μη εγκρίνει το υποβληθέν αίτημα. Παρά ταύτα, η Επιτροπή, προς διασφάλιση των δικαιωμάτων άμυνας αυτού, αποφάσισε όπως καλέσει εκ νέου το ΚΣΚ για πραγματοποίηση πρόσβασης στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης. Η Επιτροπή αποφάσισε παράλληλα όπως εγκρίνει το αίτημα του ΚΣΚ για παράταση της ημερομηνίας καταχώρησης των γραπτών του παρατηρήσεων, ορίζοντας νέα ημερομηνία υποβολής αυτών καθώς και νέα ημερομηνία διεξαγωγής της προφορικής διαδικασίας ενώπιον της.

Σε συνέχεια της ως άνω συνεδρίας της, η Επιτροπή, με επιστολές της ημερομηνίας 19/12/2018, ενημέρωσε τα εμπλεκόμενα μέρη ότι νέα προθεσμία για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων ορίστηκε η 14/1/2019 και πως η προφορική διαδικασία θα διεξαγόταν στις 15/1/2019. Αναφερόμενη στο αίτημα των νομικών εκπροσώπων του ΚΣΚ για αποστολή αντιγράφων στοιχείων του διοικητικού φακέλου, η Επιτροπή επανέλαβε ότι καθιερωμένη πρακτική της είναι η επί τόπου επιθεώρηση των διοικητικών φακέλων και ότι ως εκ τούτου αποφάσισε ομόφωνα όπως καλέσει το ΚΣΚ για εκ νέου επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 3/1/2019.

Οι γραπτές παρατηρήσεις του ΚΣΚ παραλήφθηκαν από την Επιτροπή στις 14/1/2019, ενώ ο καταγγέλλων δεν υπέβαλε οποιεσδήποτε γραπτές παρατηρήσεις επί της Έκθεσης Αιτιάσεως ή/και άλλες γραπτές θέσεις αναφορικά με τη μη στοιχειοθέτηση των λοιπών ισχυρισμών του.

Στη συνεδρία της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις 15/1/2019 αναφορικά με τη διεξαγωγή της προφορικής διαδικασίας για την πιθανολογούμενη εκ πρώτης όψεως παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, βάσει της Έκθεσης Αιτιάσεως που κοινοποιήθηκε προς το καταγγελλόμενο ΚΣΚ, παρουσιάστηκαν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία εκπροσωπήθηκαν από τους νόμιμους εκπροσώπους τους.

Στις 14/3/2019 πραγματοποιήθηκε συνεδρία της Επιτροπής κατά την οποία, αφού μελετήθηκε το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου και λήφθηκαν υπόψη όλα τα στοιχεία και δεδομένα που περιέχονται σε αυτόν, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε κατ' εφαρμογή του άρθρου 42(2) του Νόμου όπως ειδοποιηθεί το καταγγελλόμενο ΚΣΚ για την πρόθεσή της να του επιβληθεί διοικητικό πρόστιμο, ενημερώνοντάς το για τους λόγους για τους οποίους προτίθεται να ενεργήσει τοιούτοτρόπως και παρέχοντάς του το δικαίωμα υποβολής γραπτών παραστάσεων επί του ύψους του προστίμου, εντός τριάντα ημερών (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασής της. Η σχετική ενημέρωση έγινε στις 21/6/2019.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της στις 10/7/2019, αφού μελέτησε το περιεχόμενο της επιστολής των νομικών εκπροσώπων του ΚΣΚ, ημερομηνίας 9/7/2019, με την οποία υποβλήθηκε αίτημα για παράταση υποβολής γραπτών παραστάσεων, αποφάσισε όπως το εγκρίνει, παραχωρώντας σχετική παράταση μέχρι τις 31/7/2019.

Το ΚΣΚ ενημερώθηκε με επιστολή για την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής στις 10/7/2019.

Οι γραπτές παρατηρήσεις του καταγγελλόμενου ΚΣΚ αναφορικά, με την πρόθεση επιβολής διοικητικού προστίμου της Επιτροπής παρελήφθησαν στις 31/7/2019.

Στις 27/8/2019, η Επιτροπή, σε συνεδρία της, αφού σημείωσε την παραλαβή των γραπτών παραστάσεων του καταγγελλόμενου ΚΣΚ, ομόφωνα αποφάσισε όπως αναβάλει την περαιτέρω συζήτηση ή και λήψη απόφασης, για επόμενη συνεδρία.

Στις 13/9/2019, η Επιτροπή κατά τη συνεδρία της, αφού μελέτησε το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, στην κατ' ιδίαν συζήτηση της υπόθεσης εστίασε την προσοχή της στις γραπτές παραστάσεις του ΚΣΚ ημερομηνίας 31/7/2019 και αφού έλαβε υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 24(α) του Νόμου, ομόφωνα έκρινε ότι απαιτούνταν οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του ΚΣΚ για το οικονομικό έτος 2018, ήτοι για το προηγούμενο της απόφασης της Επιτροπής οικονομικό έτος. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε όπως αποσταλεί επιστολή προς το ΚΣΚ ζητώντας του τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του για το οικονομικό έτος 2018.

Το ΚΣΚ ενημερώθηκε σχετικά με την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής με επιστολή ημερομηνίας 23/9/2019. Οι σχετικές ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του ΚΣΚ για το έτος 2018 παρελήφθησαν στις 25/9/2019.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14/10/2019, σε κατ' ιδίαν συζήτηση της υπόθεσης, μελέτησε ενδελεχώς τις θέσεις που υπέβαλλε το καταγγελλόμενο ΚΣΚ, καθώς και το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και αφού ενημερώθηκε πλήρως από τα στοιχεία και δεδομένα τα οποία εμπεριέχονται σε αυτόν κατά τον ουσιώδη χρόνο, ομόφωνα έλαβε την απόφασή της ως ακολούθως:

3. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

3.1. κ. Κ.Κ. (Καταγγέλλων)

Ο κύριος Κ.Κ. είναι φυσικό πρόσωπο, ιδιοκτήτης κτηνοτροφικής μονάδας, η οποία βρίσκεται εντός της κτηνοτροφικής περιοχής Κοκκινοτριμιθιάς, στο χωριό Κοκκινοτριμιθιά της επαρχίας Λευκωσίας. Στην εν λόγω κτηνοτροφική μονάδα, ο κ. Κ.Κ. διατηρεί και εκτρέφει πρόβατα, που αριθμούνται περίπου σε 350 παραγωγικά ζώα, για σκοπούς παραγωγής πρόβειου γάλακτος, εκτροφής προβάτων πάχυνσης για κρέας, καθώς και διατήρησης προβάτων για αναπαραγωγικούς σκοπούς.

3.2. Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς (Καταγγελλόμενος)

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς, εγκαθιδρύθηκε βάσει του περί Κοινοτήτων Νόμου του 1999 (Νόμος υπ' αρ. 86(Ι)/1999).² Το Συμβούλιο αποτελεί την Τοπική Αρχή, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διοίκηση και διαχείριση της κοινότητας και είναι ο μοναδικός προμηθευτής νερού εντός των διοικητικών του ορίων. Το Συμβούλιο συγκεντρώνει όλες τις εξουσίες διοίκησης των τοπικών υποθέσεων, ως προβλέπεται στον εν λόγω Νόμο.

4. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Από τα στοιχεία του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης διαφαίνεται ότι το ΚΣΚ ξεκίνησε την υδροδότηση της κτηνοτροφικής μονάδας του κ. Κ.Κ. στις 7/12/2005.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του κ. Κ.Κ. που περιλαμβάνονται στην καταγγελία, το ΚΣΚ εφαρμόζει υπερβολικές χρεώσεις για την παροχή των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας. Όπως ειδικότερα αναφέρει, τα τέλη που εφαρμόζει το ΚΣΚ είναι υπερβολικά, ενώ επιβάλλει επιβαρύνσεις που δεν υφίστανται και κάνει λάθη στους μετρητές. Ο καταγγέλλων ισχυρίζεται επιπρόσθετα ότι υπάρχουν διαφορές στις χρεώσεις υδατοπρομήθειας από τις κατά τόπους Αρχές προς κτηνοτροφικές μονάδες.

Ισχυρίζεται μάλιστα ότι με την τακτική τιμολόγησης του νερού που εφαρμόζει το ΚΣΚ, τόσο ο ίδιος όσο και οι υπόλοιποι κτηνοτρόφοι της περιοχής Κοκκινότριμιθιάς τίθενται σε δυσμενή στον ανταγωνισμό θέση έναντι των συναδέλφων τους σε άλλες περιοχές, εφόσον το κόστος νερού για κτηνοτρόφους σε άλλες περιοχές είναι συγκριτικά χαμηλότερο, γεγονός που επιφέρει διαφορές στο κόστος παραγωγής των προϊόντων μεταξύ των κτηνοτρόφων.

Όπως επισημαίνει ο κ. Κ.Κ., τόσο ο ίδιος όσο και οι υπόλοιποι κτηνοτρόφοι της περιοχής έχουν κατά καιρούς εκφράσει τις διαφωνίες τους αναφορικά με το ζήτημα των υψηλών χρεώσεων υδροδότησης, τόσο προς το ίδιο το ΚΣΚ όσο και προς άλλους αρμόδιους φορείς, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Παράλληλα, ο κ. Κ.Κ. καταγγέλλει την ενέργεια του ΚΣΚ, που αφορά την αιφνίδια και αδικαιολόγητη, όπως ισχυρίζεται, διακοπή της παροχής νερού προς τα υποστατικά του. Όπως υποστηρίζει ο κ. Κ.Κ., κατά τον Απρίλιο του 2015, το ΚΣΚ διέκοψε την παροχή νερού, διακόπτοντας αναπόφευκτα την υδροδότηση των ζώων του και κατ' επέκταση τη λειτουργία της κτηνοτροφικής του μονάδας.

Ειδικότερα, ο κ. Κ.Κ. ισχυρίζεται ότι το ΚΣΚ, επιβάλλοντας υπερβολικές χρεώσεις για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας, αυξάνει το κόστος παραγωγής των προϊόντων του,

---

² Προηγουμένως αποτελούσε το Συμβούλιο Βελτιώσεως Κοκκινότριμιθιάς.

πιέζοντας τις τιμές προς τα πάνω, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου. Όπως περαιτέρω υποστηρίζει ο κ. Κ.Κ., η ενέργεια του ΚΣΚ να διακόψει την παροχή νερού προς τα υποστατικά του, συνιστά παράβαση του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου. Σύμφωνα μάλιστα με τους ισχυρισμούς του, οι συγκεκριμένες χρεώσεις είναι κατά πολύ υψηλότερες από τις αντίστοιχες χρεώσεις άλλων κοινοτικών συμβουλίων, γεγονός το οποίο συνιστά διακριτική μεταχείριση μεταξύ του ιδίου και κτηνοτρόφων που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου. Πέραν τούτων, ο καταγγέλλων προβάλλει ένα ακόμη ισχυρισμό που σχετίζεται με την αιφνίδια και αδικαιολόγητη, όπως αναφέρει, διακοπή της υδατοπρομήθειας προς τα υποστατικά του, ενέργεια η οποία, όπως ισχυρίστηκε, δημιούργησε σοβαρά προβλήματα λειτουργικότητας στην επιχείρησή του. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, δεδομένου του γεγονότος ότι το ΚΣΚ είναι ο μοναδικός προμηθευτής νερού στην οικεία περιοχή, δημιουργείται σχέση οικονομικής εξάρτησης μεταξύ τους, ενώ δεν υπάρχει ισοδύναμη εναλλακτική λύση, και ως εκ τούτου η συγκεκριμένη ενέργεια του ΚΣΚ συνιστά παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου.

Σύμφωνα με την καταγγελία, το ΚΣΚ επιβάλλει χρεώσεις, οι οποίες είναι υπερβολικές, ενώ η διακοπή της παροχής νερού προς τα υποστατικά του κ. Κ.Κ. δημιούργησε σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία της κτηνοτροφικής του μονάδας, εφόσον κατέστησε την υδροδότηση των ζώων του αδύνατη:

«Άλλοι συνάδελφοι αιγοπροβατοτρόφοι πληρώνουν λιγότερα. Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Κοκκινوترιμιθιάς χρεώνει πολύ περισσότερα. Επίσης κάνει λάθη στους μετρητές. Επισυνάπτονται διάφορα έγγραφα. Χρεώνει επιβαρύνσεις που δεν υφίστανται.

[...] Λόγω της τιμής του νερού το γάλα μου στοιχίζει ανά λίτρο περισσότερα από ότι πληρώνουν οι υπόλοιποι συνάδελφοι στο Δάλι, ή στο Γέρι ή στις υπόλοιπες κτηνοτροφικές περιοχές της Κύπρου. Επανειλημμένως έχουμε εκφράσει τις διαφωνίες μας προφορικά στην Κοινοτική Αρχή, χωρίς όμως αυτή να μας λαμβάνει υπόψη αλλά και γραπτώς σε άλλα Τμήματα-Υπηρεσίες του Δημοσίου. Αναφέρουμε επίσης ότι μας έχει διακόψει την παροχή νερού χωρίς καμία προειδοποίηση. Αναφέρουμε επίσης ότι λόγω της μεταχείρισης που τυγχάνουμε σαν μονάδα έχουμε σαν επίπτωση την αύξηση του κόστους του γάλακτος μας ανά λίτρο. Επίσης, τα ζώα πάχυνσης, λόγω της αυξημένης τιμής του νερού στοιχίζουν περισσότερο να παραχθούν με αποτέλεσμα η τιμή κόστους του ζωντανού βάρους να είναι περισσότερη. Τα ζώα αναπαραγωγής ή αντικατάστασης στοιχίζουν περισσότερο. Η σχετική αναλογία για καθαρισμό του αρμεκτηρίου είναι αυξανόμενη από άλλες μονάδες της Κύπρου. Έχουμε χάσει

ζώα λόγω της διακοπής του νερού. Έχει μειωθεί η παραγωγή γάλακτος. Έχει μειωθεί η παραγωγή κρέατος».

5. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Στο πλαίσιο της εξέτασης της καταγγελίας, η Επιτροπή διεξήλθε με προσοχή το υλικό, τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν κατά τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα και βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και, από τις δηλώσεις και τα στοιχεία που απεστάλησαν από τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης, κατά την προκαταρκτική έρευνα μέσω σχετικών ερωτηματολογίων, η Επιτροπή παραθέτει κατωτέρω τα σημαντικότερα στοιχεία που λήφθηκαν ξεχωριστά από τα εμπλεκόμενα μέρη, καθώς και από τρίτα μέρη.

5.1 Στοιχεία από τον Καταγγέλλοντα

Επιπρόσθετα από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην καταγγελία, ο κ. Κ.Κ. στις επιστολές του ημερομηνίας 13/9/2015 και 28/9/2015, παρέιχε τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Η λειτουργία της κτηνοτροφικής του μονάδας ξεκίνησε γύρω στο 2005-2006, οπότε και άρχισε η συνεργασία με το ΚΣΚ. Για το σκοπό αυτό επισυνάφθηκαν καταστάσεις λογαριασμού καταναλωτή για τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας για την περίοδο 2006-2015.
- Ανέφερε ότι οι κτηνοτροφικές μονάδες της περιοχής Κοκκινότριμιθιάς ασχολούνται με την παραγωγή γάλακτος και κρέατος και παρέθεσε πίνακα με τα ονόματα και άλλα στοιχεία των εν λόγω κτηνοτρόφων.
- Επισύναψε το Ισοζύγιο για τα έτη 2010 – 2013 όπου παρουσιάζονται οι πωλήσεις κρέατος, γάλακτος και ζώντων προβάτων.
- Αναφέρθηκε στο γεγονός ότι κατά τον Απρίλιο 2015 διακόπηκε για δεύτερη φορά η παροχή νερού προς τα υποστατικά του χωρίς οποιαδήποτε προειδοποίηση και ότι δεν υπάρχουν οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα.
- Ισχυρίστηκε ότι δεν προμηθεύτηκε νερό από κάπου αλλού, ενώ σταμάτησε η παραγωγή γάλακτος και εκτροφή ζώων, χωρίς όμως να προσκομίσει οποιαδήποτε στοιχεία προς απόδειξη του ισχυρισμού του.
- Αναφερόμενος στις επιβαρύνσεις, υπέδειξε ότι αυτές εμφανίζονται στις καταστάσεις λογαριασμού, αλλά και στα τιμολόγια που είχε επισυνάψει στην καταγγελία του³ και υποστήριξε ότι η αύξηση των χρεώσεων

---

³ Τιμολόγια του Συμβουλίου με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας που εκδόθηκαν κατά την περίοδο Οκτωβρίου 2010 – Μαρτίου 2012, καθώς και τιμολόγιο που αφορά στις χρεώσεις Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2015.

υδατοπρομήθειας αύξησε το κόστος παραγωγής των προϊόντων του, χωρίς όμως να αυξηθεί αντίστοιχα και η τιμή πώλησης αυτών.

- Ανέφερε επίσης ότι στην κτηνοτροφική περιοχή της Σωτήρας, όπως είχε πληροφορηθεί, το νερό στοιχίζει κατά πολύ λιγότερο και συγκεκριμένα €0,17/κμ, το οποίο διοχετεύεται μέσω του Νότιου Αγωγού.
- Επισήμανε ότι στην επιστολή που είχε αποστείλει προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 27/9/2012, παραπονούμενος για τις υπερβολικές αυξήσεις στις χρεώσεις υδατοπρομήθειας, δεν είχε λάβει κάποια απάντηση.
- Στην επιστολή του στις 28/9/2015 ο κ. Κ.Κ. ισχυρίστηκε ότι το ΚΣΚ συνέχισε να επιβάλλει χρεώσεις για το πάγιο το ποσό των 56 Ευρώ, καθώς και επιβαρύνσεις, παρόλο που η διακοπή του νερού συνεχίζει να υφίσταται και ως εκ τούτου δεν υπάρχει κατανάλωση. Προς υποστήριξη των ισχυρισμών του επισύναψε τιμολόγιο, το οποίο καλύπτει την περίοδο Ιουλίου – Αυγούστου 2015.
- Ο καταγγέλλων, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα κατά την προκαταρκτική έρευνα, ανέφερε ότι αν και το κόστος παραγωγής του γάλακτος αυξήθηκε λόγω των υπερχρεώσεων της υδατοπρομήθειας, εντούτοις, η τιμή πώλησης του παρέμεινε η ίδια, γεγονός το οποίο τον φέρνει σε δυσμενή θέση έναντι κτηνοτρόφων που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε: *«Στην κτηνοτροφική της Σωτήρας συνάδελφοι με έχουν πληροφορήσει ότι το νερό το πληρώνουν 17 σεντ του ευρώ και είναι του Νότιου Αγωγού [...]»*
- Τέλος, αναφερόμενος στις επιβαρύνσεις που επιβάλλονται στους λογαριασμούς υδατοπρομήθειας σε περίπτωση ανεξόφλητων οφειλών, τονίζει ότι αυτές εξακολουθούν να επιβάλλονται ακόμη και μετά τη διακοπή παροχής νερού προς τα υποστατικά του και την ως εκ τούτου μηδενική κατανάλωση νερού από την κτηνοτροφική του μονάδα.

Απαντώντας στα ερωτήματα που τέθηκαν στις 9/8/2016, ο κύριος Κ.Κ. ανέφερε σε ηλεκτρονικό του μήνυμα ημερομηνίας 23/11/2016 ότι δεν ήταν εφικτό να προβεί σε δημιουργία γεώτρησης για υδροδότηση των υποστατικών του, δεδομένου του χρόνου και των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για τέτοια ενέργεια, και κυρίως λόγω του ότι τα νερά στην περιοχή έχουν χαρακτηριστεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες ως ακατάλληλα.

5.2 Στοιχεία από Καταγγελλόμενο ΚΣΚ

Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας τέθηκαν ορισμένα ερωτήματα προς το ΚΣΚ με επιστολή ημερομηνίας 6/10/2015. Το ΚΣΚ απαντώντας με επιστολή του στις 16/11/2015, παρέθεσε τις ακόλουθες πληροφορίες και στοιχεία:

- Το Συμβούλιο συστάθηκε βάσει του περί Κοινοτήτων Νόμου και είναι υπεύθυνο για την προμήθεια νερού σε όλους τους καταναλωτές εντός των διοικητικών ορίων. Κανένας άλλος οργανισμός δεν έχει δικαίωμα προμήθειας νερού εντός των διοικητικών ορίων της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς. Από το 2010, προμηθεύεται νερό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.
- Οι καταναλωτές δικαιούνται να προμηθεύουν τα υποστατικά τους με δικό τους νερό, αφού πρώτα ειδοποιηθεί το ΚΣΚ και ελεγχθεί η ποιότητα του νερού.
- Η ποιότητα του νερού είναι η ίδια για όλες τις χρήσεις, υπάρχουν όμως διαβαθμίσεις στις χρεώσεις ανάλογα με την κατανάλωση. Υπάλληλος του ΚΣΚ περνά ανά τακτά χρονικά διαστήματα και καταγράφει τις ενδείξεις των μετρητών.
- Έγιναν συζητήσεις για παράδοση της υδατοπρομήθειας στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας.
- Όλη η περιοχή της Καφκάλας της Κοκκινότριμιθιάς, συμπεριλαμβανομένης και της κτηνοτροφικής περιοχής, κηρύχθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών και την Πολεοδομία σε Λευκή Ζώνη, για διαχωρισμό οικοπέδων για τους πρόσφυγες. Λευκή Ζώνη σημαίνει ότι κανείς δεν μπορεί να πράξει οτιδήποτε που θα επηρεάσει τους σχεδιασμούς της Πολεοδομίας, όπως π.χ. επεκτάσεις. Θέση του Συμβουλίου ήταν ότι δεν μπορεί η Πολεοδομία να σχεδιάζει οικόπεδα και το Υπουργείο Γεωργίας να σχεδιάζει φάρμες στην ίδια περιοχή.
- Αναφορικά με το θέμα της τιμολόγησης, το ΚΣΚ απέστειλε συμπληρωμένο πίνακα, στον οποίο απεικονίζονται τα αποτελέσματα από την προμήθεια νερού για κτηνοτροφική χρήση για την περίοδο 31/12/2010 – 30/6/2015.
- Το Συμβούλιο επισύναψε τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τα τέλη νερού για τα έτη 2010 – 2014 και ανέφερε ότι η νομιμότητα των αποφάσεων του ΚΣΚ τελεί υπό τον έλεγχο του Έπαρχου Λευκωσίας.

- Σε σχέση με τον κ. Κ.Κ., αναφέρθηκε ότι η παροχή νερού προς την κτηνοτροφική του μονάδα ξεκίνησε στις 7/12/2005 και διακόπηκε στις 11/3/2015.
- Η διακοπή έγινε λόγω του ότι υπήρχαν ανεξόφλητοι λογαριασμοί. Ο κ. Κ.Κ. είχε ειδοποιηθεί για την πρόθεση του ΚΣΚ να προβεί σε διακοπή της παροχής νερού προς τα υποστατικά του, σε περίπτωση που δεν προέβαινε σε εξόφληση των υπολοίπων, μέσω επιστολής του ΚΣΚ ημερομηνίας 29/9/2011.
- Το ΚΣΚ απέστειλε αντίγραφα των ετήσιων εκθέσεων Εισπράξεων και Πληρωμών για τα έτη 2010 – 2014.

Το ΚΣΚ, με την επιστολή του ημερομηνίας 29/9/2016, απαντώντας σε ερωτηματολόγιο ημερομηνίας 9/8/2016 κατά την προκαταρκτική έρευνα, υπέβαλε τα κάτωθι στοιχεία και πληροφορίες:

- Υπέβαλε τα τέλη που ίσχυαν πριν την 1η περίοδο του 2011, καθώς και τα αναθεωρημένα τέλη που ισχύουν από τον Ιανουάριο του 2014. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από τα στοιχεία αυτά προκύπτουν τα ακόλουθα:
  - i. Η πάγια επιβάρυνση που ίσχυε μέχρι το 2010 για τα κτηνοτροφικά υποστατικά ανέρχεται σε €2,56 ανά τριμηνία, ενώ οι χρεώσεις κατανάλωσης υπολογίζονταν σε €0,51/τόνο,⁴ για κατανάλωση από 1 τόνο και άνω.
  - ii. Η πάγια επιβάρυνση που ισχύει από το 2014 για κτηνοτροφικά υποστατικά με κατανάλωση που δεν ξεπερνά τα 831 κμ, ανέρχεται σε €56,86 ανά διμηνία και οι χρεώσεις κατανάλωσης υπολογίζονται με €1,24 για κατανάλωση από 1κμ μέχρι 1000 κμ και με €1,50 για κατανάλωση πέραν των 1000 κμ.
- Σύμφωνα με την επιστολή του ΚΣΚ στις 29/9/2016, *«Ο λόγος της αύξησης των τελών είναι γιατί η Κυβέρνηση μας απαγόρευσε να χρησιμοποιούμε δικές μας γεωτρήσεις για την ύδρευση της Κοινότητας λόγω ακαταλληλότητας του νερού (ύπαρξη υψηλών συγκεντρώσεων αρσενικού και άλλων αλάτων). Η Κυβέρνηση επίσης διέταξε το Τμήμα Υδάτων να μας προμηθεύει πόσιμο νερό. Οι χρεώσεις του Τμήματος Υδάτων ήταν και είναι διπλάσιες από τους προηγούμενους προμηθευτές και κόστη γεωτρήσεων. Γι' αυτό και το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινοτριμιθιάς αναθεώρησε τα Τέλη του*

---

⁴ 1 κυβικό μέτρο νερού ισούται με 1 τόνο.

σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για την ανταποδοτικότητα των υπηρεσιών.»

- Το ΚΣΚ επισύναψε την Ετήσια Έκθεση του 2015 και διευκρίνισε ότι ο λόγος που δεν αναγράφονται στις Εκθέσεις οι μισθοί του προσωπικού υδατοπρομήθειας είναι γιατί καταχωρούνται σε άλλο σημείο αυτής (Κεφ.1 – Μισθοί και Ημερομίσθια).
- Κατ' εκτίμηση, όπως αναφέρουν, η διαχείριση του νερού κοστίζει €35.000 ετησίως.
- Λόγω παραπόνων από κτηνοτρόφους για το ύψος των τελών, ζητήθηκε συνάντηση με το Τμήμα Υδάτων, το οποίο απάντησε ότι δεν μπορεί να εφαρμόσει διακριτική μεταχείριση σε βάρος των υπόλοιπων Τοπικών Αρχών.
- Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, το ΚΣΚ προέβη σε αναθεώρηση των τελών, όπου με τη Διατίμηση Δ, οι κτηνοτρόφοι επωφελούνται κατά πολύ.
- Όσον αφορά τη μετατροπή των χρεώσεων από τριμηνία σε διμηνία, το ΚΣΚ ανέφερε ότι αυτή *«ωφελεί τους κατοίκους γιατί καταναλώνουν λιγότερο νερό στους δύο μήνες από ότι στους τρεις μήνες με συνέπεια να μην χρεώνονται σε ψηλές ταρίφες. Συνεπώς το πάγιο δεν μπορούσε να μειωθεί [...]»*.
- Μέσω διακανονισμού αφαιρέθηκαν όλες οι επιβαρύνσεις που είχαν επιβληθεί στον κ. Κ.Κ. και το συνολικό ποσό του υπολοίπου του διαμορφώθηκε στις €5.000, το οποίο έχει εξοφληθεί.
- Το Συμβούλιο ανέφερε επίσης ότι η διακοπή της παροχής νερού στον κ. Κ.Κ. έγινε στις 11/2/2015, λόγω ανεξόφλητων λογαριασμών. *«Οι επιβαρύνσεις του ήταν το πάγιο στα επόμενα δίμηνα μόνο, γιατί ο υδρομετρητής δεν αφαιρέθηκε καθώς ο ίδιος δεν το απαίτησε. Στις 15 Μαρτίου ο κ. Κ.Κ. κατέβαλε όλα τα χρωστούμενα και του έγινε επανασύνδεση του νερού. Σήμερα ο κ. Κ.Κ. οφείλει στο Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινοτριμιθιάς εννέα μηνών χρεώσεις (€1843). Τιμολόγια επισυνάπτονται.»*

Με επιστολή του στις 3/2/2017 το ΚΣΚ, απαντώντας στην επιστολή της Υπηρεσίας κατά την προκαταρκτική έρευνα ημερομηνίας 30/1/2017, ανέφερε τα ακόλουθα:

- Σε σχέση με το θέμα των χρεώσεων και ειδικότερα σε σχέση με το πάγιο, αυτό υπολογίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας. Γενικότερα σε σχέση με τον υπολογισμό των χρεώσεων, αναφέρθηκε ότι λαμβάνονται υπόψη οι εξής παράγοντες: το κόστος αγοράς νερού

(€0,77/τόνος), η απώλεια νερού από το σύστημα (25%), τα διοικητικά έξοδα και τα έξοδα συντήρησης (30%), τα έξοδα που σχετίζονται με την αποθήκευση του νερού (5%) και τέλος, η δημιουργία κεφαλαίου για μελλοντικές επεκτάσεις – ανάπτυξη της Κοινότητας (10%).

Τέλος, με την επιστολή του ημερομηνίας 16/2/2017, το ΚΣΚ, απαντώντας στην επιστολή της Υπηρεσίας στις 15/2/2017 – με την οποία ζητούνταν η ετοιμασία και υποβολή των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2011-2015, στη βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – ανέφερε τα εξής:

- Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου ετοιμάζονται με βάση το οικείο νομοθετικό πλαίσιο, που συνθέτουν ο περί Κοινοτήτων Νόμος και ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος.
- Σύμφωνα με τις διατάξεις των εν λόγω νόμων, το Συμβούλιο υποβάλλει τις Οικονομικές του Καταστάσεις στο Γενικό Ελεγκτή, βάσει των οδηγιών του οποίου οι εν λόγω Καταστάσεις των Κοινοτικών Συμβουλίων ετοιμάζονται στη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών (Cash Basis) και όχι των δεδουλευμένων εσόδων (Accruals Basis).

5.3 Στοιχεία από τρίτα μέρη

Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας απεστάλησαν ερωτηματολόγια και σε τρίτους. Συγκεκριμένα, ερωτηματολόγια απεστάλησαν στο Τμήματα Αναπτύξεως Υδάτων, στο Υπουργείο Γεωργίας, καθώς και σε Δήμους και Κοινότητες που γειτνιάζουν με την περιοχή της Κοκκινοτριμιθιάς.

Στις 2/12/2016 απεστάλησαν ερωτηματολόγια σε δήμους και κοινότητες που δεν είχαν απαντήσει στα αρχικά ερωτηματολόγια που τους είχαν αποσταλεί στις 14/12/2015. Συγκεκριμένα, εκ νέου ερωτηματολόγια απεστάλησαν στους Δήμους Αραδίππου και Αθηνίου, καθώς και στα Κοινοτικά Συμβούλια Περιστερώνας, Αστρομερίτη, Μάμμαρι και Παλιομετόχου.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος Γερίου, απαντώντας στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας κατά την προκαταρκτική έρευνα μέσω τηλεομοιότυπου ημερομηνίας 17/12/2015, ανέφερε ότι η υδατοπρομήθεια του Δήμου από το 2005 μεταφέρθηκε στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και ως εκ τούτου δεν εξετάσθηκε περαιτέρω.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, πιο κάτω παρατίθενται οι απαντήσεις που λήφθηκαν από τους δήμους και τα κοινοτικά συμβούλια:

(α) Κοινοτικά Συμβούλια Δευτεράς

Στις απαντήσεις τους ημερομηνίας 23/12/2015, τα Κοινοτικά Συμβούλια Δευτεράς (στο εξής «Κ.Σ. Δευτεράς»), ανέφεραν τα ακόλουθα:

- Τα Κ.Σ. Δευτεράς είναι αποκλειστικοί προμηθευτές νερού στις κτηνοτροφικές μονάδες. Το νερό που δίδεται στις κτηνοτροφικές μονάδες είναι το ίδιο με το πόσιμο νερό από τους ίδιους αγωγούς ύδρευσης.
- Τα Κ.Σ. Δευτεράς προμηθεύονται νερό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (εφεξής το «ΤΑΥ»), καθώς και από ιδιωτικές γεωτρήσεις, γίνεται πρόσμιξη και λόγω της διαφοράς της τιμής δίδεται στους καταναλωτές σε τιμή στην οποία από κοινού καθόρισαν τα Συμβούλια.
- Οι καταναλωτές των κτηνοτροφικών μονάδων χρεώνονται με €0,75/κμ χωρίς πάγια χρέωση επί ετήσιας βάσης. Τούτο δε γίνεται, καθότι στην κτηνοτροφική μονάδα το νερό έχει μεταφερθεί με αποκλειστικά έξοδα του Τμήματος Γεωργίας και έχουν παραχωρηθεί στις Κοινότητες αντισταθμιστικά μέτρα.
- Δεν επιβάλλονται οποιεσδήποτε επιβαρύνσεις ούτε υπάρχουν καταναλωτές που καθυστερούν την καταβολή των οφειλών τους. Ως εκ τούτου δεν έχει γίνει κάποια διακοπή νερού, καθότι υπάρχει πλήρης συνεργασία μεταξύ καταναλωτών και προμηθευτή.

Με την επιστολή τους ημερομηνίας 8/9/2016, τα Κοινοτικά Συμβούλια Δευτεράς παρέθεσαν τις κάτωθι επιπρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις:

- Το νερό που παρέχεται στην κτηνοτροφική περιοχή είναι το ίδιο με το πόσιμο. Κύριος προμηθευτής νερού είναι το ΤΑΥ προς €0,77/τόνο, ενώ η τιμή αγοράς από ιδιώτες είναι €0,63/τόνο.
- Αναφέρθηκε ότι ο Πίνακας που τους απεστάλη κατά την προκαταρκτική έρευνα δεν μπορεί να συμπληρωθεί, καθότι δεν τηρούνται στοιχεία αγοράς νερού ξεχωριστά για την κτηνοτροφική μονάδα.
- Οι καταναλωτές χρεώνονται με πάγιο τέλος ανά διμηνία, το οποίο ανέρχεται στα €7,17 και ακολούθως οι χρεώσεις γίνονται με βάση την κατανάλωση. Στις τιμές αυτές συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ 5%.
- Οι καταναλωτές της κτηνοτροφικής *«έχουν εξαιρεθεί από την πληρωμή παγίου λόγω του ότι τα Συμβούλια δεν έχουν επιβαρυνθεί με έξοδα δημιουργίας ή και με έξοδα μεταφοράς νερού στην κτηνοτροφική»*.

- Επισυνάφθηκαν οι Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων και Πληρωμών για τα έτη 2010-2015.

(β) Κοινοτικό Συμβούλιο Ανάγκιας

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Ανάγκιας (στο εξής «Κ.Σ. Ανάγκιας»), απέστειλε τα τέλη υδατοπρομήθειας που ισχύουν από την 1/3/2008, τα οποία έχουν ως εξής: Πάγιο (τέλος διμηνίας) €5,13. Από 1-40 τόνοι €1,03. Από 41-60 τόνοι €1,37. Από 61 τόνους και άνω €3,42. Στα τέλη επιβάλλεται ΦΠΑ με συντελεστή 5%. Σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον Κοινοτάρχη στις 14/12/2015 διευκρινίστηκε ότι δεν υπάρχει κτηνοτροφική περιοχή στα Ανάγκια.

(γ) Δήμος Ιδαλίου

Στην επιστολή του με ημερομηνία 12/1/2016 ο Δήμος Ιδαλίου ανέφερε τα ακόλουθα:

- Ο Δήμος Ιδαλίου είναι ο αποκλειστικός προμηθευτής νερού για τα υποστατικά που βρίσκονται εντός των περιοχών υδατοπρομήθειας στην επικράτεια του. Οι κτηνοτροφικές ζώνες στην περιοχή του Δήμου δεν περιλαμβάνονται στην περιοχή υδατοπρομήθειας.
- Ο Δήμος προμηθεύεται νερό από το ΤΑΥ και το νερό που παρέχεται για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι το ίδιο με το πόσιμο. Υπάρχουν διατιμήσεις ανάλογα με τη χρήση. Η διατίμηση για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι η χαμηλότερη και ανέρχεται σε €0,85/κμ ανεξαρτήτως ποσότητας. Η τιμή αυτή αντιστοιχεί ουσιαστικά στο κόστος του νερού.
- Επιβάρυνση επιβάλλεται στους ανεξόφλητους λογαριασμούς και ανέρχεται στο 10% του επιβληθέντος ποσού.
- Στις περιπτώσεις καθυστερήσεων, το Δημοτικό Συμβούλιο εφαρμόζει πολιτική σύμφωνα με την οποία η καταβολή των συσσωρευμένων οφειλών μπορεί να γίνει με μηνιαίες δόσεις.
- Σε περιπτώσεις μη καταβολής οφειλών ο Δήμος προχώρησε σε διακοπή της υδατοπρομήθειας.
- Ο Δήμος δεν έχει την ευθύνη υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής οπότε αρκετοί κτηνοτρόφοι υδρεύουν τις μονάδες τους από δικές τους πηγές. Ο Δήμος προχώρησε στην εγκατάσταση αγωγών υδατοπρομήθειας στην κτηνοτροφική ζώνη, σε συνεργασία και με δαπάνες του ΤΑΥ, προκειμένου να βοηθήσει κτηνοτρόφους που δεν διέθεταν δικές τους πηγές ύδρευσης.

Στην επιστολή του ημερομηνίας 9/9/2016, η οποία στάλθηκε ως απάντηση στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας κατά την προκαταρκτική έρευνα με ημερομηνία 9/8/2016, ο Δήμος Ιδαλίου υπέβαλε τις ακόλουθες επιπρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις:

- Η διαχείριση της υδατοπρομήθειας γίνεται ενιαία και δεν υπάρχουν στοιχεία ανά κατηγορία καταναλωτών για την ποσότητα νερού που αγοράζεται από το ΤΑΥ ή για τα διοικητικά κόστη. Επιδίωξη του Δημοτικού Συμβουλίου είναι από αυτή να μην παρουσιάζονται ελλείμματα.
- Ο Δήμος απέστειλε συμπληρωμένο τον πίνακα που είχε επισυναφθεί στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας της 14/12/2015 στον οποίο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την προμήθεια νερού για κτηνοτροφική χρήση για την περίοδο από 1/1/2010 μέχρι 30/6/2015. Με την επιστολή του στις 8/5/2017, ο πίνακας, ο οποίος περιλαμβάνει τα συνολικά αποτελέσματα της υδατοπρομήθειας του Δήμου, υποβλήθηκε εκ νέου, εφόσον δεν τηρούνται χωριστά στοιχεία για την υδατοπρομήθεια από κτηνοτροφική χρήση.
- Όπως τέλος αναφέρθηκε, «η τιμή πώλησης του νερού για κτηνοτροφικά υποστατικά ουσιαστικά αντιστοιχεί στο κόστος του νερού που προκύπτει από το κόστος αγοράς πλέον το κόστος απώλειας νερού που ανέρχεται στο 20%».

(δ) Δήμος Αθηνών

Ο Δήμος Αθηνών με επιστολή του στις 6/12/2016, ανέφερε τα ακόλουθα:

- Ο Δήμος Αθηνών αγοράζει νερό από το ΤΑΥ, το οποίο προμηθεύει στην οικιστική και βιομηχανική περιοχή του Δήμου.
- Η κτηνοτροφική περιοχή, που εμπίπτει εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, από το έτος 2004, υδροδοτείται απευθείας από το ΤΑΥ.

(ε) Δήμος Αραδίππου

Στις 17/1/2017, ο Δήμος απέστειλε αντίγραφο έκθεσης αξιολόγησης που είχε εκπονηθεί τον Φεβρουάριο 2013 από την εταιρεία {...}^{*} αναφορικά με την κοστολόγηση της υδατοπρομήθειας του Δήμου. Η μελέτη αποσκοπούσε στη διακρίβωση του συνολικού κόστους του νερού σε συνάρτηση με την τιμολογιακή πολιτική που ακολουθεί ο Δήμος.

---

^{*} Οι αριθμοί ή/και τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται στο κείμενο της απόφασης καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο ή/και αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο {...}.

Αναφορικά με την κοστολόγηση νερού ανά κ.μ. κατανάλωσης, η μελέτη καταγράφει ότι {...}.

Ακολούθως, στις 2/2/2017, ο Δήμος Αραδίππου απέστειλε επιστολή στην οποία αναφέρει ότι η διοικητική περιοχή του Δήμου περιλαμβάνει και κτηνοτροφικές περιοχές. Μέχρι και τον Απρίλιο 2016, ο Δήμος ήταν ο μοναδικός πάροχος νερού (μη πόσιμου) στην περιοχή που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων, ενώ από την 1/5/2016, η παροχή νερού (μη πόσιμου) από το Νότιο Αγωγό σε κτηνοτρόφους διενεργείται απευθείας από το ΤΑΥ.

Βάσει των απαντήσεων και των στοιχείων που απέστειλε ο Δήμος, απεστάλη εκ νέου ερωτηματολόγιο κατά την προκαταρκτική έρευνα στις 8/2/2017, ζητώντας διευκρινίσεις και περαιτέρω στοιχεία αναφορικά με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας που εφαρμόζε ο Δήμος κατά τον ουσιώδη χρόνο.

Με την απαντητική επιστολή του στις 9/3/2017 διευκρινίστηκε ότι οι δημοτικές γεωτρήσεις έπαψαν να λειτουργούν από το έτος 1999. Από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν προκύπτει επίσης ότι ο Δήμος Αραδίππου την 1/1/2014 προέβη σε αναθεώρηση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας, τις οποίες εφαρμόζε από την 1/1/2007, από τις οποίες προκύπτει ότι ειδικά για κτηνοτροφικούς σκοπούς οι χρεώσεις παρέμειναν οι ίδιες.

Στη συνέχεια, κατόπιν περαιτέρω ερωτημάτων που τέθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα στις 21/4/2017, ο Δήμος Αραδίππου, με την επιστολή του στις 4/5/2017, διευκρίνισε ότι το πόσιμο νερό που αγοράζεται από το ΤΑΥ στην τιμή των €0,77/κ.μ. διοχετεύεται μόνο για σκοπούς ύδρευσης και όχι για κτηνοτροφία ή γεωργία. Όπως επιπρόσθετα αναφέρθηκε, λόγω του χαμηλότερου κόστους από το οποίο είχαν τη δυνατότητα να επωφεληθούν οι κτηνοτρόφοι της περιοχής, η παροχή νερού προς αυτούς γίνεται πλέον απευθείας από το δίκτυο του ΤΑΥ στην τιμή των €0,17/κ.μ.. Όπως αναφέρθηκε επί λέξει: *«Εξαιτίας του χαμηλότερου κόστους που θα μπορούσαν να επωφεληθούν οι κτηνοτρόφοι της περιοχής μας, αφού το ΤΑΥ χρεώνει με 17 σεντ/μ³ σε αντίθεση με τη χρέωση του Δήμου που εξαιτίας του διοικητικού κόστους, διαρροών, των τουρμπινών άντλησης νερού από διατρήσεις που είχε ο δήμος και διαφόρων άλλων παραγόντων το κόστος ήταν στα 62σεντ/μ³. Το ΤΑΥ προμηθεύει νερό στους κτηνοτρόφους από το έργο του Νότιου Αγωγού στην τιμή που αναφέραμε των 17 σεντ/ μ³».*

(στ) Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας

Απαντώντας στο ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας κατά την προκαταρκτική έρευνα με επιστολή του ημερομηνίας 31/12/2016, το Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας, (στο εξής «Κ.Σ. Περιστερώνας»), ανέφερε ότι είναι ο μοναδικός πάροχος πόσιμου νερού

στην Κοινότητα και ότι στην περιοχή εντός των διοικητικών του ορίων υπάρχει κτηνοτροφική περιοχή. Εντούτοις, το Κ.Σ. Περιστερώνας προμηθεύεται το νερό αποκλειστικά από γεωτρήσεις. Ως εκ τούτου, τα στοιχεία που υπέβαλε το Κ.Σ. Περιστερώνας δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, εφόσον δεν προσομοιάζουν με αυτά της υπό εξέταση υπόθεσης.

(ζ) Κοινοτικό Συμβούλιο Μάμμαρι

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Μάμμαρι (στο εξής «Κ.Σ. Μάμμαρι») με επιστολή του στις 17/1/2017 ανέφερε ότι δεν υπάρχει κτηνοτροφική περιοχή εντός των διοικητικών του ορίων. Ως εκ τούτου, δεν ζητήθηκαν περαιτέρω στοιχεία για σκοπούς σύγκρισης.

(η) Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου

Με επιστολή του ημερομηνίας 20/1/2017, το Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου (στο εξής «Κ.Σ. Παλιομετόχου») ανέφερε ότι αποτελεί το μοναδικό πάροχο νερού της Κοινότητας και ότι η προμήθεια νερού διενεργείται αποκλειστικά μέσω του ΤΑΥ. Εναλλακτικές πηγές προμήθειας που χρησιμοποιούνταν κατά το παρελθόν καταργήθηκαν λόγω ακαταλληλότητας του νερού. Παρόλο που τα διοικητικά όρια της Κοινότητας περιλαμβάνουν κτηνοτροφική περιοχή, εντούτοις το Κ.Σ. δεν παρέχει νερό για κτηνοτροφική χρήση.

Κατόπιν πρόσθετων ερωτημάτων που τέθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα στις 8/2/2017, το Κ.Σ. Παλιομετόχου με επιστολή του στις 13/2/2017 διευκρίνισε ότι δεν παρέχει νερό στις κτηνοτροφικές μονάδες, ούτε για κτηνοτροφική χρήση, αλλά ούτε και πόσιμο νερό, δεδομένου ότι κάθε μονάδα διατηρεί ιδιωτική γεώτρηση.

(θ) Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη

Με επιστολή του στις 16/2/2017, το Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη (στο εξής «Κ.Σ. Αστρομερίτη») ανέφερε ότι είναι ο μοναδικός πάροχος νερού στην Κοινότητα, η οποία περιλαμβάνει και κτηνοτροφική περιοχή. Η προμήθεια νερού διενεργείται από το Κ.Σ. προς όλες τις μονάδες μέσω δύο Κοινοτικών γεωτρήσεων.

Ως εκ των ανωτέρω, τα στοιχεία που απέστειλε το Κ.Σ. Αστρομερίτη δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για σκοπούς αξιολόγησης της υπό εξέταση υπόθεσης, εφόσον η υδροδότηση δεν παρέχεται από το ΤΑΥ, γεγονός που καθιστά τα στοιχεία αυτά μη συγκρίσιμα.

(ι) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ)

Στην απαντητική του επιστολή ημερομηνίας 17/11/2015, το ΤΑΥ ανέφερε τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με τον περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμο, το ΤΑΥ μεριμνά ώστε να παρέχονται επαρκείς ποσότητες νερού σε εξουσιοδοτημένους

προμηθευτές νερού και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σε καταναλωτές που δεν έχουν πρόσβαση σε δίκτυα της τοπικής αρχής.

- Το Νομοθετικό πλαίσιο απαρτίζεται από την Εθνική Νομοθεσία (Νόμος 79(I)/2010, Νόμος 13(I)/2004, περί Δήμων Νόμος, περί Κοινοτήτων Νόμος) και την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία (Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων 2000/60/ΕΚ, η οποία ενσωματώθηκε στην Εθνική Νομοθεσία με το Νόμο 13(I)/2010).
- Σύμφωνα με τον περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμο αρ. 79(I)/2010, το ΤΑΥ πωλεί νερό χονδρικά στα τρία Συμβούλια Υδατοπρομήθειας (Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας) και σε 180 περίπου δήμους και κοινότητες.
- Η σχέση του ΤΑΥ με τις Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας είναι σχέση πωλητή – αγοραστή σε ό,τι αφορά την πώληση νερού. Το ΤΑΥ παρέχει συμβουλευτικές και άλλες υπηρεσίες στις Τοπικές Αρχές αν του ζητηθεί και συνδράμει στην κατασκευή έργων υδατοπρομήθειας κοινοτήτων, με δαπάνες από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Το νερό που παρέχεται χονδρικά στις Τοπικές Αρχές είναι ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Το ΤΑΥ παρέχει επίσης λιανικώς φρέσκο αδιύλιστο ή ανακυκλωμένο νερό για σκοπούς άρδευσης. Η παροχή αυτή γίνεται σε συγκεκριμένες αρδευτικές περιοχές εντός των Κυβερνητικών Υδατικών Έργων και η Τοπική Αρχή δεν εμπλέκεται καθόλου στη διαδικασία αυτή.
- Τα Κυβερνητικά δίκτυα διανομής νερού άρδευσης είναι ξεχωριστά από τα Κυβερνητικά συστήματα μεταφοράς πόσιμου νερού στις υδατοδεξαμενές των Τοπικών Αρχών.
- Στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς δεν υπάρχουν Κυβερνητικά δίκτυα διανομής νερού άρδευσης.
- Η τιμή πώλησης πόσιμου νερού προς όλες τις Τοπικές Αρχές είναι ενιαία, ανεξάρτητα από τη χρήση για την οποία προορίζεται. Το πόσιμο νερό παρέχεται σε χονδρική βάση μέσω των Κυβερνητικών Συστημάτων Υδατοπρομήθειας. Οι τιμές που ισχύουν από την 1/1/2004 είναι οι εξής: (i) Από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού στις Τοπικές Αρχές των περιοχών Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας-Αμμοχώστου, €0,77/κ.μ.. (ii) Από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας Πάφου σε δήμους και κοινότητες στην επαρχία Πάφου είναι €0,56/κ.μ..

- Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π.128/2014, οι Τοπικές Αρχές έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τέλη για πλήρη ανάκτηση του κόστους τους. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης νερού ύδρευσης στον τελικό καταναλωτή υποβάλλονται προς έγκριση, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ, στα αρμόδια όργανα. Επισημαίνεται ότι μέχρι σήμερα, δεν έχει ενεργοποιηθεί η πρόνοια που προβλέπει την υποβολή έγκρισης τελών στα αρμόδια όργανα.
- Σήμερα, οι τιμές του ΤΑΥ διαχωρίζονται σε δύο περιοχές παγκύπρια: περιοχή Ενιαίου Σχεδίου Νότιου Αγωγού και περιοχή Πάφου. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς, πρέπει να εφαρμοστεί ενιαία τιμή παγκύπρια. Ωστόσο, κάθε Τοπική Αρχή εφαρμόζει διαφοροποιημένα τέλη, καθότι οφείλει να ανακτά περαιτέρω το δικό της κόστος διανομής.
- Στην επιστολή επισυνάπτεται πίνακας με τα τέλη πώλησης νερού από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα που ισχύουν από 1/1/2004, καθώς και σημείωμα με τις βασικές πρόνοιες της Κ.Δ.Π. 128/2014.

Κατά την προκαταρκτική έρευνα, το ΤΑΥ στην επιστολή του ημερομηνίας 22/8/2016, υπέβαλε τις ακόλουθες πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις:

- Το ΤΑΥ ανέφερε ότι η διαφορά που παρουσιάζεται στις τιμές που ισχύουν από την 1.1.2004 (ήτοι, €0,77/κμ για παροχή νερού ύδρευσης από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού και €0,56 από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας Πάφου) έγκειται στο ότι το κόστος νερού στην περιοχή της Πάφου είναι χαμηλότερο, χωρίς όμως να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις.
- Το ΤΑΥ παρέχει νερό ύδρευσης στην πλειονότητα των Τοπικών Αρχών, κάποιες από τις οποίες διαθέτουν και δικές τους πηγές (γεωτρήσεις). Πέραν τούτων, αρκετές Τοπικές Αρχές (κυρίως ορεινές) υδρεύονται αποκλειστικά από δικές τους πηγές. Κατά συνέπεια, τα κόστη υδατοπρομήθειας δεν είναι κοινά αλλά διαφέρουν τόσο αναφορικά με το κόστος προμήθειας του νερού όσο και με τα κόστη λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου της κάθε Αρχής: *«Για το λόγο αυτό δεν είναι δυνατή η ενιαία τιμολόγηση στον τελικό καταναλωτή αλλά μόνο σε επίπεδο χονδρικής παροχής από το ΤΑΥ.»*
- Αναφορικά με τις απαιτήσεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου σε σχέση με την επιβολή ενιαίας τιμής παγκύπρια, το ΤΑΥ ανέφερε τα ακόλουθα: *«Με βάση τους περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης του Κόστους των Υπηρεσιών Νερού Κανονισμούς (ΚΔΠ 128/2014) που ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σύμφωνα με τον περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο (13(Ι)/2004) τα τέλη παροχής νερού*

ύδρευσης από το ΤΑΥ προς τους προμηθευτές νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας) θα είναι ενιαία. Για συμμόρφωση, έχει ήδη ετοιμαστεί σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο (το Υ.Σ. εγκρίνει τα εκάστοτε τέλη σύμφωνα με το Νόμο 79(Ι)/2010) για καταρχήν αύξηση των τελών παροχής νερού ύδρευσης από τα Κυβερνητικά Συστήματα Υδατοπρομήθειας, ώστε να επέλθει σταδιακά ενιαία τιμή. Η Πρόταση προωθείται από το Υπουργείο ΓΑΑ&Π.»

- Το ΤΑΥ ανέφερε επιπρόσθετα ότι το ίδιο δεν μπορεί να διαχωρίζει την τιμή χονδρικής παροχής νερού ανάλογα με τη χρήση, αφού δεν έχει άμεση σχέση με τον τελικό καταναλωτή. Αρμόδιες για τον καθορισμό των εν λόγω τελών είναι οι Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας, οι οποίες οφείλουν να καθορίζουν τα τέλη κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους και να διαχωρίζουν τις τιμές ανά χρήση οπότε οι παραγωγικές μονάδες με τη μεγάλη κατανάλωση να χρεώνονται στη χαμηλότερη τιμή, με γνώμονα πάντοτε την πλήρη ανάκτηση του κόστους.
- Τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα παρέχουν νερό άρδευσης (φρέσκο αδιύλιστο νερό) στις περιοχές που είναι καθορισμένες με βάση το Νόμο και σύμφωνα με τη δυναμικότητα των εγκαταστάσεων (φράγματα και αγωγοί μεταφοράς νερού). Το νερό αυτό χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργική παραγωγή, ενώ μικρές ποσότητες παρέχονται σε κτηνοτροφικές μονάδες, οι οποίες είναι συνδεδεμένες με το συγκεκριμένο δίκτυο. Η παροχή νερού σε όλες τις κτηνοτροφικές μονάδες δεν είναι εφικτή, αφού απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί να υπάρχει φράγμα, καθώς και τα αναγκαία έργα μεταφοράς. Για την περιοχή της Κοκκινότριμιθιάς δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα. «Για οποιοδήποτε υδατικό έργο, βασική προϋπόθεση είναι να υπάρχουν αρκετές ποσότητες νερού, να είναι τεχνικά υλοποιήσιμο αλλά και οικονομικά βιώσιμο».
- Στο παρόν στάδιο, όπως επισήμανε περαιτέρω το ΤΑΥ, δεν υπάρχουν σχέδια για δημιουργία νέων έργων όπου θα μπορούσαν να ενταχθούν κάποιες κτηνοτροφικές περιοχές. «Προγραμματίζονται όμως αρδευτικά δίκτυα διανομής ανακυκλωμένου νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας που θα μπορούσαν να αρδεύουν κτηνοτροφικά φυτά, προς σημαντικό όφελος των κτηνοτρόφων, αφού το νερό αυτό παρέχεται σε πολύ χαμηλή τιμή».

Το ΤΑΥ, απαντώντας σε επιστολή κατά την προκαταρκτική έρευνα στις 4/1/2017 υπέβαλε τις ακόλουθες πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις:

- Το ΤΑΥ παρέχει νερό άρδευσης που προορίζεται για κτηνοτροφική κατανάλωση, σε κτηνοτροφικές μονάδες που συνδέονται με τα αρδευτικά δίκτυα των ΚΥΕ στην τιμή των €17/κμ. Η κτηνοτροφική περιοχή Αθηνών (στην οποία αναφερόταν ειδικά το ερώτημα της Υπηρεσίας) ωφελείται από την παροχή αυτή εφόσον εντάσσεται στο Κυβερνητικό αρδευτικό δίκτυο Αθηνών, που αποτελεί μέρος του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Νότιου Αγωγού.
- Το νερό που παρέχεται από τα ΚΥΕ προς την κτηνοτροφική περιοχή Αθηνών είναι αδιύλιστο και προέρχεται από τα φράγματα, επομένως δεν αποτελεί πόσιμο νερό.
- Τα τέλη για παροχή νερού άρδευσης από τα ΚΥΕ είναι ενιαία παγκύπρια και το ενιαίο κόστος υπολογίζεται βάσει των συνολικών δαπανών κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης των έργων υποδομής του συνόλου των ΚΥΕ, επομένως δεν μπορούν να εξαχθούν στοιχεία κόστους που να αφορούν τη συγκεκριμένη περιοχή αποκλειστικά. Το ενιαίο χρηματοοικονομικό κόστος του νερού άρδευσης που παρέχεται από τα ΚΥΕ υπολογίζεται τα €34/κμ.

(κ) Στοιχεία από το Τμήμα Γεωργίας, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Με την επιστολή του ημερομηνίας 22/8/2016, το Τμήμα Γεωργίας παρείχε τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Η κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινотριμιθιάς δημιουργήθηκε το 1987 πάνω σε κρατική γη και υδροδοτείτο από γεώτρηση. Λόγω μείωσης της απόδοσης της εν λόγω γεώτρησης, το Τμήμα Γεωργίας προχώρησε το 2010 σε σύνδεση της περιοχής με αγωγό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.
- Η καταβολή της δαπάνης για την υδροδότηση όλων των κτηνοτροφικών περιοχών αποτελεί υποχρέωση του Τμήματος Γεωργίας, ως ο ιδιοκτήτης των περιοχών και σε καμία περίπτωση δεν παραχωρούνται στις κοινότητες οποιαδήποτε αντισταθμιστικά μέτρα.
- Η διαχείριση της υδροδότησης κάθε περιοχής (παροχή νερού, μικροσυντηρήσεις στο σύστημα και κόστος καταγραφής και τιμολόγησης του νερού) αποτελεί ευθύνη του οικείου Κοινοτικού Συμβουλίου.

Το πρόβλημα της έλλειψης νερού στην Κτηνοτροφική Περιοχή Κοκκινотριμιθιάς έχει επιλυθεί και οποιαδήποτε διακοπή υδροδότησης προς τα υποστατικά του κ. Κ.Κ. έγινε λόγω της μη εκπλήρωσης των οικονομικών του υποχρεώσεων προς το φορέα υδροδότησης της περιοχής, δηλαδή το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινотριμιθιάς.

6. ΘΕΣΕΙΣ ΜΕΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

6.1 Προφορικές παρατηρήσεις του καταγγέλλοντα

Ο καταγγέλλων, δεν υπέβαλε οποιοσδήποτε γραπτές παρατηρήσεις επί της Έκθεσης Αιτιάσεως που είχε κοινοποιηθεί στα εμπλεκόμενα μέρη στις 12/10/2018.

Κατά την ενώπιον της Επιτροπής προφορική διαδικασία που πραγματοποιήθηκε στις 15/1/2019, ο δικηγόρος που εκπροσώπησε τον κ. Κ.Κ., δήλωσε ότι από την πλευρά του καταγγέλλοντα, αφενός επαναθέτονται τα σημεία που εκτίθενται στην καταγγελία και αφετέρου ότι συμφωνούν με τα προκαταρκτικά συμπεράσματα της Επιτροπής περί παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου. Καταλήγοντας, πρόσθεσε ότι, «[...] κάτω από αυτό το πρίσμα θα πρέπει να επισφραγίσει ουσιαστικά και τα προκαταρκτικά συμπεράσματα η Επιτροπή».

6.2 Γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις του καταγγελλόμενου ΚΣΚ

Στις 14/1/2019, το ΚΣΚ απέστειλε τις γραπτές του παρατηρήσεις επί της Έκθεσης Αιτιάσεως, που είχε κοινοποιηθεί στα εμπλεκόμενα μέρη στις 12/10/2018 και επισύναψε σχετική έκθεση οικονομικής ανάλυσης ημερομηνίας 11/1/2019.

Η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς το σύνολο των γραπτών παρατηρήσεων που ανέπτυξε το ΚΣΚ και παραθέτει, συνοπτικά, τα κύρια σημεία αυτών, δεδομένου ότι οι εν λόγω θέσεις ολοκληρωμένες βρίσκονται καταχωρισμένες εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης:

- i. Το ΚΣΚ ισχυρίστηκε καταρχάς ότι, στη νομοθεσία δεν υφίσταται διαχωρισμός όσον αφορά την τιμολόγηση ανάλογα με τη χρήση του ύδατος και ότι το κόστος εκτιμάται σε αναφορά με την παροχή ύδατος γενικότερα. Επικαλούμενοι τις διατάξεις της Κανονιστικής Διοικητικής Πράξης (εφεξής «ΚΔΠ») αρ. 128/2014⁵ αναφορικά με τον ορισμό του χρηματοοικονομικού κόστους των υπηρεσιών ύδατος καθώς και του όρου 'χρήσεις ύδατος', οι νομικοί εκπρόσωποι του Συμβουλίου κατέληξαν στο συμπέρασμα πως πουθενά η οικεία νομοθεσία δεν διαχωρίζει την τιμολόγηση ανάλογα με τη χρήση του ύδατος.

Προς ενίσχυση του εν λόγω ισχυρισμού τους παρέθεσαν νομολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,⁶ που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Αιτιάσεων και η οποία, ως ισχυρίστηκαν, διακρίνει δύο αγορές, την αγορά παροχής πόσιμου νερού και τις υπηρεσίες αποχέτευσης. Όπως ισχυρίστηκαν, «[...] στις εν λόγω υποθέσεις δεν γίνεται διάκριση των διαφορετικών χρήσεων νερού σε οικιστική

⁵ Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμος.

⁶ COMP/M.5812, Societe Lyonnaise des Eaux/Societes de distribution d' eau et d' assainissement (II), COMP/M.1633, RWE Umlet/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe, COMP/M.5467, RWE/ESSENT EE.

χρήση, κτηνοτροφική ή άλλη χρήση ως καταλήγει η Επιτροπή στην Έκθεση Αιτιάσεων.»

- ii. Στη συνέχεια το ΚΣΚ αναφέρθηκε στην οικονομική έκθεση η οποία επισυνάπτεται στις γραπτές παρατηρήσεις ως Παράρτημα 1, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό πλεονάσματος του ΚΣΚ, ακόμη και αν ορισθεί ως σχετική αγορά η παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας από όλες τις χρήσεις νερού, είναι χαμηλό για τα περισσότερα έτη, ενώ για τα έτη 2010, 2013 και 2015 είναι αρνητικό.

Ισχυρίστηκαν επιπρόσθετα πως ακόμη και στην περίπτωση που γίνει αποδεκτός ο ορισμός της σχετικής αγοράς παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, σύμφωνα με την οικονομική ανάλυση που περιλαμβάνεται στην εν λόγω έκθεση, παρουσιάζεται μεγάλο έλλειμμα για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013 και 2015 για την κτηνοτροφική χρήση, ενώ κατά την αξιολόγηση της Επιτροπής δεν λήφθηκαν υπόψη τα διοικητικά έξοδα που αφορούν την κτηνοτροφική χρήση.

- iii. Ακολούθως, το ΚΣΚ σχολίασε την οικονομική ανάλυση, στην οποία προέβη η Επιτροπή προκειμένου να τεκμηριώσει την παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου και στην κατ' επέκταση εφαρμογή του τεστ που θεσπίστηκε στην υπόθεση *United Brands*⁷. Όπως ειδικότερα αναφέρθηκε:

«Σύμφωνα με το Δικαστήριο στην πιο πάνω υπόθεση το πρώτο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι αν η διαφορά ανάμεσα στο πραγματικό κόστος και την τιμή του προϊόντος είναι υπερβολική και στη συνέχεια συσσωρευτικά πρέπει να απαντηθεί το δεύτερο ερώτημα, ήτοι αν η τιμή που έχει επιβληθεί είναι δίκαιη. Πρέπει λοιπόν να εκτιμηθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών που πράγματι έγιναν και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, να εξετασθεί αν επιβλήθηκε μη δίκαιη τιμή, είτε κατ' απόλυτη έννοια είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.» Ως φαίνεται από την επισυνημμένη λεπτομερή οικονομική ανάλυση του οικονομικού εμπειρογνώμονα [...] το πρώτο ερώτημα της *United Brands* δεν ικανοποιείται καθώς η διαφορά ανάμεσα στο πραγματικό κόστος και την τιμή του νερού δεν είναι υπερβολική και ως εκ τούτου το τεστ της *United Brands* δεν τυγχάνει εφαρμογής».

Σε σχέση με τα πιο πάνω, παρατηρείται πως η εν λόγω έκθεση, η οποία επισυνάπτεται στις γραπτές παρατηρήσεις, προβάλλει τον ισχυρισμό ότι, κατά την ανάλυση της Επιτροπής δεν λήφθηκαν υπόψη ποσά που αφορούσαν κόστος

---

⁷ C-27/76, *United Brands Company and United Brands Continental BV v. European Commission*.

– έξοδα, όπως έξοδα προσωπικού, έξοδα για μηχανοκίνητα οχήματα και διοικητικό κόστος. Στον Πίνακα 7 της εν λόγω Έκθεσης παρουσιάζονται τα, κατ' ισχυρισμό, αποτελέσματα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, βάσει των οποίων προκύπτει πλεόνασμα μόνο για το έτος 2014 και στην παράγραφο 54, η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, δεν ικανοποιείται το πρώτο στάδιο του τεστ της *United Brands* και ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται καταχρηστική υπερτιμολόγηση, ως το προκαταρκτικό συμπέρασμα της Επιτροπής, δεδομένου ότι τα δύο στάδια του τεστ πρέπει να συντρέχουν.

- iv. Στη συνέχεια, οι εκπρόσωποι του ΚΣΚ αναφέρθηκαν στη σύγκριση των χρεώσεων ανάμεσα στο Συμβούλιο και τον Δήμο Ιδαλίου, για να δηλώσουν ότι δεν αποδέχονται την εν λόγω σύγκριση καθότι, κατά τον ισχυρισμό τους, «[...] δεν λήφθηκαν υπόψη από την Επιτροπή σημαντικοί παράγοντες όπως το μέγεθος της κτηνοτροφικής περιοχής της κάθε κοινότητας/δήμου, αλλά ούτε το κόστος και δαπάνες για την εγκατάσταση των αγωγών υδατοπρομήθειας.»

Προς ενίσχυση της θέσης τους, παρέθεσαν αποσπάσματα από την υπόθεση *AKKA/LAA*⁸ στην οποία ο Γενικός Εισαγγελέας, Nils Wahl, αναφέρθηκε στο ότι δύνανται να υφίστανται διαφορετικές μέθοδοι προκειμένου να καθοριστεί εάν μια τιμή είναι υπερβολική. Σύμφωνα με τον εν λόγω Γενικό Εισαγγελέα, η ανάλυση επικεντρώνεται στα περιθώρια κέρδους που καρπώνεται η δεσπόζουσα επιχείρηση κατά την πώληση των εκάστοτε προϊόντων ή υπηρεσιών:

«Σε άλλες περιπτώσεις το Δικαστήριο προέβη σε σύγκριση μεταξύ αφενός της τιμής που χρεώνει για το επίμαχο προϊόν η δεσπόζουσα επιχείρηση και, αφετέρου, των τιμών που χρεώνουν στην ίδια αγορά μη δεσπόζουσες επιχειρήσεις (σύγκριση μεταξύ ανταγωνιστών) ή η ίδια επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση σε διαφορετικά χρονικά σημεία (διαχρονική σύγκριση) ή των τιμών που χρεώνει σε άλλες γεωγραφικές αγορές η ίδια δεσπόζουσα επιχείρηση ή άλλες επιχειρήσεις (γεωγραφική σύγκριση). Η βασική ιδέα είναι ότι, εάν τα επιλεγμένα προϊόντα ή οι γεωγραφικές αγορές είναι αρκούντως ομοιογενείς, η σύγκριση των τιμών μπορεί να έχει κάποιο νόημα».

«[...] ανεξαρτήτως των ειδικών περιστάσεων της εκάστοτε υπόθεσης, η εφαρμοζόμενη μέθοδος (ή μέθοδοι) και ο πρόσθετος εξεταζόμενος δείκτης (ή δείκτες) πρέπει να παρέχουν στην αρχή ένα επαρκώς πλήρες και αξιόπιστο σύνολο στοιχείων τα οποία να τείνουν προς μια ενιαία κατεύθυνση: την ύπαρξη

---

⁸ Υπόθεση C-177/16, *Autortiesību un komunikāsanās konsultāciju aģentūra - Latvijas Autoru apvienība κατά Konkurences padome*, [2017] ECLI: ECLI:EU:C:2017:689.

διαφοράς μεταξύ της (υποθετικής) τιμής αναφοράς και της (πραγματικής) τιμής που χρεώνει η οικεία δεσπόζουσα επιχείρηση.»

Όπως επιπρόσθετα ισχυρίστηκε στις γραπτές του παρατηρήσεις το ΚΣΚ: «Στο Δήμο Ιδαλίου αρκετοί κτηνοτρόφοι υδρεύουν τις κτηνοτροφικές μονάδες τους από δικές τους πηγές. Ο Δήμος προχώρησε την εγκατάσταση αγωγών με δαπάνες του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων με σκοπό να βοηθήσει το ποσοστό των κτηνοτρόφων που δεν διαθέτουν δικές τους πηγές. Δεν είναι γνωστό όμως και δεν λήφθηκε υπόψη το ποσοστό κτηνοτροφικών μονάδων σε κάθε περιοχή αλλά ούτε και το ποσοστό κτηνοτρόφων που υδρεύουν από τις δικές τους πηγές. Επιπλέον, ο Δήμος Ιδαλίου έχει πολύ περισσότερο πληθυσμό και πολύ μεγαλύτερο αριθμό κτηνοτρόφων.»

Για το θέμα της σύγκρισης των τιμών παρέθεσαν επίσης την υπόθεση *Scandlines*⁹ για να καταλήξουν στο ότι, η σύγκριση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας μεταξύ του Συμβουλίου και του Δήμου Ιδαλίου είναι αδόκιμη, «καθώς δεν συγκρίνονται παρόμοια και/ή συγκρίσιμα και/ή ομοιόμορφα προϊόντα».

Ο ισχυρισμός ότι η εν λόγω σύγκριση είναι αδόκιμη προβάλλεται και στην έκθεση που επισυνάπτεται στις γραπτές παρατηρήσεις.

- v. Στην εν λόγω έκθεση (παράγραφοι 10-12), που επισυνάπτεται στις γραπτές παρατηρήσεις του ΚΣΚ, εκφράζεται, μεταξύ άλλων, διαφωνία ως προς την απόρριψη από την Επιτροπή των οικονομικών στοιχείων που είχαν υποβληθεί από το ΚΣΚ και παρουσιάζονται στον Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων, που αφορά στα αποτελέσματα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση για τα έτη 2010-2015, και προβάλλεται η θέση ότι, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε βασιστεί στα στοιχεία του εν λόγω Πίνακα, εφόσον αυτά υποβλήθηκαν από το ΚΣΚ μετά από ερωτηματολόγιο της Επιτροπής.

Υποστηρίχθηκε πως, στην παράγραφο 15, η έκθεση παρουσίασε τα «πραγματικά στοιχεία», σε σχέση με τα έσοδα / εισπράξεις του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

---

⁹ Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής, COMP/A. 36.568/D3, *Scandlines Sverige AB v Port Helsingborg*.

Πίνακας 1 (έκθεση)

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Έσοδα/ Εισπράξεις (κτηνοτροφική χρήση)	€6.735	€4.933	€6.265	€6.442	€19.676	€6.624
vi. Ακολούθως, στην παράγραφο 17 προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι: <i>«Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τον Πίνακα 5 ο οποίος βασίζεται, μεταξύ άλλων, σε στοιχεία εσόδων / εισπράξεων του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση (όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων) δεν εδράζονται σε έγκυρα στοιχεία. Ως εκ τούτου, τα συμπεράσματα που συνάγονται από τον Πίνακα 5, που αντανακλά την οικονομική ανάλυση της ΕΠΑ, καθίστανται μη έγκυρα και επισφαλή.»</i>						
vii. Ακολούθως, στην παράγραφο 18 της εν λόγω έκθεσης του ΚΣΚ αναφέρεται ότι, ο Πίνακας 4 της Έκθεσης Αιτιάσεως, που αφορά στα συνολικά αποτελέσματα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για τα έτη 2010-2015 δεν περιλαμβάνει σημαντικά στοιχεία κόστους, όπως είναι για παράδειγμα το κόστος/έξοδα προσωπικού και το κόστος/έξοδα διοίκησης. Όπως σχετικά αναφέρεται στην παράγραφο 19, βάσει της Κ.Δ.Π. 128/2014 για σκοπούς τιμολόγησης νερού πρέπει μεταξύ άλλων να λαμβάνεται υπόψη και το κόστος προσωπικού.						
viii. Στην παράγραφο 20 αναφέρεται ότι σε σχέση με τα στοιχεία που αφορούν το κόστος προσωπικού όπως διαφάνηκε και στην Έκθεση Αιτιάσεως, το ΚΣΚ σε επιστολή του προς την Υπηρεσία ημερ. 29/9/2016, διευκρίνισε ότι οι μισθοί του προσωπικού υδατοπρομήθειας δεν αναγράφονται στις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων – Πληρωμών του Συμβουλίου, γιατί οι μισθοί καταχωρούνται στο σύνολο τους σε άλλο σημείο της έκθεσης (κεφ. 1 – Μισθοί και Ημερομίσθια). Όπως επιπρόσθετα αναφέρεται στην Έκθεση Αιτιάσεως, <i>«Από έλεγχο που διενεργήθηκε στις Ετήσιες Εκθέσεις του ΚΣΚ διαφάνηκε ότι οι μισθοί προσωπικού για την υπηρεσία Υδατοπρομήθειας καταγράφονται κάτω από την Γενική κατηγορία 'Μισθοί και ημερομίσθια' και όχι στην δραστηριότητα υδατοπρομήθειας».</i>						
ix. Στην παράγραφο 23 της έκθεσης του ΚΣΚ αναφέρονται επίσης και τα ακόλουθα: <i>«Επιπρόσθετα, διαπιστώνω ότι υπάρχουν και άλλα στοιχεία κόστους που αφορούν την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας από το ΚΣΚ, τα οποία επίσης δεν περιλαμβάνονται στον Πίνακα 5 της Έκθεσης Αιτιάσεων, όπως είναι για παράδειγμα το κόστος/έξοδα για τα μηχανοκίνητα οχήματα που χρησιμοποιεί το</i>						

ΚΣΚ για σκοπούς της παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας. Σημειώνω ότι τα εν λόγω στοιχεία κόστους/εξόδων περιλαμβάνονται στις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων-Πληρωμών του ΚΣΚ. Όπως με έχει διαβεβαιώσει το ΚΣΚ, το σύνολο του κόστους/πληρωμών για τα μηχανοκίνητα οχήματα του ΚΣΚ σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας. Τα εν λόγω μηχανοκίνητα οχήματα χρησιμοποιούνται από τους αρμόδιους υπαλλήλους/υδραυλικούς του ΚΣΚ, προκειμένου να διεκπεραιώνουν τις εργασίες εγκατάστασης/επισκευής/συντήρησης των υδρομετρητών και του δικτύου υδροδότησης, προμήθειας εξαρτημάτων και λήψης διάφορων καταμετρήσεων των μετρητών νερού για σκοπούς έκδοσης των σχετικών τιμολογίων από το ΚΣΚ.»

- x. Στην παράγραφο 25 αναφέρεται ότι, *«η οικονομική ανάλυση που έχει διεξάγει η ΕΠΑ είναι μη αντικειμενική και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από αυτήν μη έγκυρα και μη σθεναρά»*. Προς υποστήριξη τούτου έγινε αναφορά σε επιστολή της Υπηρεσίας προς το ΚΣΚ ημερ. 15/2/2017, στην οποία σημειώθηκε ότι δεν μπορούν να εξαχθούν αντικειμενικά συμπεράσματα αναφορικά με τις κατ' ισχυρισμό παραβάσεις του άρθρου 6(1) Νόμου, και δη τον ισχυρισμό ότι το ΚΣΚ επιβάλλει υπερβολικές χρεώσεις για την προμήθεια νερού στην κτηνοτροφική περιοχή που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων, στη βάση των οικονομικών αναλύσεων των εσόδων και εξόδων που αποστάληκαν για το ΚΣΚ.
- xi. Η παράγραφος 26 καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, *«Συνεπώς, παρόλο που η ίδια η Υπηρεσία της ΕΠΑ ισχυρίζεται ότι τα οικονομικά στοιχεία που απέστειλε το ΚΣΚ όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, όπως αυτά παρουσιάζονται στους Πίνακες 3 και 4 της Έκθεσης Αιτιάσεων, είναι μη αντικειμενικά καθώς βασίζονται σε πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές (cash basis) και όχι σε Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (accrual basis), στη συνέχεια η Υπηρεσία της ΕΠΑ και η ΕΠΑ διενεργούν την οικονομική τους ανάλυση και καταλήγουν σε εκ πρώτης όψεως συμπεράσματα βάσει αυτών των στοιχείων που οι ίδιες ισχυρίζονται ότι δεν μπορούν να οδηγήσουν σε αντικειμενικά και ορθά συμπεράσματα!»*
- xii. Στις παραγράφους 30-32 της έκθεσης προβάλλεται επιπρόσθετα ο ισχυρισμός ότι, *«Κατά τον υπολογισμό του συντελεστή στάθμισης του κόστους / εξόδων ανάλογα με την χρήση του νερού (κτηνοτροφική χρήση, άλλη χρήση), η ΕΠΑ προβαίνει σε μια πράξη η οποία δεν λαμβάνει υπόψη ότι τα στοιχεία του Πίνακα 3 αφορούν μόνον το πρώτο εξάμηνο του 2015 ενώ τα στοιχεία του Πίνακα 4 αφορούν ολόκληρο το 2015. Ως αποτέλεσμα, η εκτίμηση του συντελεστή*

στάθμισης που γίνεται είναι λανθασμένη, καθώς γίνεται βάσει στοιχείων που αφορούν διαφορετικές χρονικές περιόδους».

- xiii. Στην παράγραφο 40 παρατίθεται υπολογισμός κατανομής μισθών και ημερομισθίων σε υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφικούς σκοπούς (Πίνακας 3), όπου επιμερίσθηκε το κόστος προσωπικού ανάλογα με τη χρήση του νερού και ο οποίος βασίσθηκε στα πιστοποιητικά αποδοχών των υπαλλήλων (τα οποία επισυνάπτονται ως Παράρτημα 2 στην έκθεση). Σημειώνεται ότι η κατανομή γίνεται με βάση την κατανάλωση σε κ.μ., μεθοδολογία που ακολουθήθηκε από την Επιτροπή (Πίνακας 4 της Έκθεσης Αιτιάσεων).
- xiv. Στη συνέχεια, στην έκθεση προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι, κατά την ανάλυση της η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη και άλλα ποσά που αφορούσαν κόστος – έξοδα, όπως έξοδα για μηχανοκίνητα οχήματα καθώς και διοικητικό κόστος. Στον Πίνακα 7 παρουσιάζονται τα κατ' ισχυρισμό αποτελέσματα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, βάσει των οποίων προκύπτει πλεόνασμα μόνο για το έτος 2014. Ως εκ τούτου, στην παράγραφο 54, η Έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, δεν ικανοποιείται το πρώτο στάδιο του τεστ της *United Brands* και ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται καταχρηστική υπερτιμολόγηση, ως το εκ πρώτης όψεως συμπέρασμα της Επιτροπής, δεδομένου ότι τα δύο στάδια του τεστ πρέπει να συντρέχουν.

Κατά την ενώπιον της Επιτροπής προφορική διαδικασία που πραγματοποιήθηκε στις 15/1/2019, το καταγγελλόμενο ΚΣΚ μέσω των νομικών του εκπροσώπων ανέπτυξε και προφορικά τις θέσεις και ενστάσεις του ΚΣΚ.

Ο δικηγόρος του ΚΣΚ, επανέλαβε και προφορικά τα πλείστα εκ των θεμάτων που είχαν καταγραφεί στις γραπτές του παρατηρήσεις προς την Επιτροπή και ανέφερε επίσης τα ακόλουθα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή και παρατίθενται πιο κάτω συνοπτικά:

- Καταρχάς, δήλωσε πως θέση του ΚΣΚ είναι ότι δεν στοιχειοθετείται κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.
- Προβάλλοντας τις θέσεις που παρατίθενται στις γραπτές παρατηρήσεις, επανέλαβε ότι, βάσει της Κ.Δ.Π. 128/2014, το χρηματοοικονομικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος αποτελείται από το κόστος κεφαλαίου, το λειτουργικό κόστος, το κόστος συντήρησης και το κόστος διοίκησης. Ανέφερε επιπρόσθετα ότι ο όρος 'χρήση ύδατος' αφορά συνολικά στην οικιακή χρήση, την χρήση για τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, τη βιομηχανία, τον τουρισμό και άλλες χρήσεις. Σύμφωνα με την εν λόγω Κ.Δ.Π., όπως ισχυρίστηκε, δεν υφίσταται διαχωρισμός για χρήση στην κτηνοτροφία ή για γενική χρήση, ενώ τα κόστη

που λαμβάνονται υπόψη είναι μεταξύ άλλων το κόστος συντήρησης, τα λειτουργικά έξοδα, το κόστος διοίκησης και το κόστος κεφαλαίου.

- Συνέχισε λέγοντας ότι το ΚΣΚ: «[...] σε επιστολή του αναφέρει ότι το 25% της τιμολόγησης αφορά την ποσότητα του χαμένου νερού από το σύστημα υδροδότησης, το 15% αφορά διοικητικά έξοδα, το 15% διορθώσεις και συντηρήσεις στις βλάβες του συστήματος και το 5% στην αποθήκευση νερού και 10% στη δημιουργία κεφαλαίου για μελλοντικές επεκτάσεις σύμφωνα με την ανάπτυξη της κοινότητας.»
- Ακολούθως, ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ επανέλαβε την άποψη που καταγράφεται στις γραπτές παρατηρήσεις και αφορά στον ισχυρισμό ότι, βάσει νομολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,¹⁰ η σχετική αγορά δύναται να διαχωριστεί σε αγορά παροχής πόσιμου νερού και σε αγορά υπηρεσιών αποχέτευσης.
- Ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ αναφέρθηκε στο ζήτημα που σχετίζεται με το πλεόνασμα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδροδότησης, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι για τα περισσότερα υπό εξέταση έτη ήταν χαμηλό, ενώ για κάποια έτη, ειδικότερα για τα έτη 2010, 2013 και 2015 ήταν αρνητικό. Επ' αυτού επικαλέστηκε και τη σχετική ανάλυση που περιλαμβάνεται στην έκθεση που επισυνάφθηκε στις γραπτές παρατηρήσεις του ΚΣΚ.
- Ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ επανέλαβε ακολούθως τον ισχυρισμό που προβάλλεται και στις γραπτές παρατηρήσεις του και αφορά στο τεστ της *United Brands* ότι, «δεν υπάρχει οποιαδήποτε υπερβολική δυσαναλογία των δαπανών έναντι της τιμής της τιμολόγησης του ύδατος στην περιοχή του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς. Συνεπώς, δεν ικανοποιείται το πρώτο ερώτημα του τεστ της *United Brands* καθώς η διαφορά ανάμεσα στο πραγματικό κόστος και την τιμή του νερού δεν είναι υπερβολική».
- Ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ έθιξε επίσης το θέμα της σύγκρισης της τιμολόγησης των υπηρεσιών υδροδότησης μεταξύ του ΚΣΚ και του Δήμου Ιδαλίου, προβάλλοντας εκ νέου τον ισχυρισμό, που περιλαμβάνεται στις γραπτές θέσεις, ότι η εν λόγω σύγκριση είναι αδόκιμη. Προς υποστήριξη του ισχυρισμού του παρέπεμψε στις σχετικές παραγράφους των γραπτών παρατηρήσεων, επαναλαμβάνοντας τις θέσεις του Γενικού Εισαγγελέα Nils Wahl στην υπόθεση ΑΚΚΑ/LAA.
- Αναφερόμενος στη θέση του ΚΣΚ, που αφορά τη μη αποδοχή της σύγκρισης των χρεώσεων υδατοπρομήθειας μεταξύ αυτού και του Δήμου Ιδαλίου,

---

¹⁰ *Supra*, υποσ. 6.

ισχυρίστηκε πως, «δεν λήφθηκαν υπόψη από την Επιτροπή σημαντικοί παράγοντες όπως το μέγεθος της κτηνοτροφικής περιοχής της αντίστοιχης κοινότητας / Δήμου, δηλαδή, της Κοινότητας Κοκκινοτριμιθιάς και του Δήμου Ιδαλίου, αλλά ούτε το κόστος και οι δαπάνες για την εγκατάσταση των αγωγών υδατοπρομήθειας.

Στο Δήμο Ιδαλίου υπάρχουν αρκετοί κτηνοτρόφοι που υδρεύουν τις κτηνοτροφικές τους μονάδες από δικές τους πηγές και ο Δήμος μάλιστα προχώρησε στην εγκατάσταση αγωγών με δαπάνες του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Δεν είναι γνωστό το ποσοστό των κτηνοτροφικών μονάδων στην κάθε περιοχή που υδρεύουν από δικές τους πηγές και δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη από την Επιτροπή στην Έκθεση Αιτιάσεων. Επίσης δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη ο πολύ μεγαλύτερος πληθυσμός τόσο κατοίκων όσο και κτηνοτρόφων του Δήμου Ιδαλίου σε σχέση με αυτόν του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινοτριμιθιάς.»

- Περαιτέρω, ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ αναφέρθηκε στην υπόθεση *Scandlines*, παραθέτοντας το ακόλουθο απόσπασμα, το οποίο περιλαμβάνεται και στις γραπτές του παρατηρήσεις: *«it may be possible in the abstract, as Scandlines suggests, to make a comparison between different figures representing prices of products or services. The problem is to assure that the comparison is valid and that the result of the comparison is meaningful. It must be ensured that the figures which are compared are really comparable. The conditions under which such a comparison is made are therefore of the utmost importance»*.
- Ολοκληρώνοντας την παράθεση των θέσεων του ΚΣΚ, ο εκπρόσωπος του υποστήριξε ότι τα μεγέθη δεν είναι συγκρίσιμα στην περίπτωση του ΚΣΚ και του Δήμου Ιδαλίου, προσθέτοντας πως, σύμφωνα με πληροφορίες, «ο Δήμος Ιδαλίου έχει κρίνει ασύμφορο το να παρέχει ως Δήμος υπηρεσίες ύδατος, την παροχή ύδατος στην κτηνοτροφική μονάδα, και την έχει αναθέσει στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας που φαίνεται ξεκάθαρα ότι ο τρόπος που τιμολογούσαν από την απόφαση τους αυτή ήταν εξαιρετικά ασύμφορος για τον ίδιο το Δήμο Ιδαλίου».
- Καταλήγοντας, υποστήριξε ότι το ΚΣΚ δεν προβαίνει σε οποιασδήποτε μορφής κατάχρηση αναφορικά με τις υπηρεσίες υδροδότησης, ότι η σύγκριση με το Δήμο Ιδαλίου είναι αδόκιμη, καθώς και ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της ορισμένα, όπως ανέφερε, σημαντικά στοιχεία, αναφορικά με το συνολικό κόστος παροχής νερού.

- Περαιτέρω, ο Κοινοτάρχης του ΚΣΚ, ανέφερε πως στα δώδεκα (12) περίπου χρόνια που κατέχει την θέση του Κοινοτάρχη, δεν έτυχε ποτέ να συναντηθεί με τον κ. Κ.Κ., ο οποίος, «ούτε μία φορά δεν αποτάθηκε στο Κοινοτικό Συμβούλιο για οποιοδήποτε πρόβλημα στην κτηνοτροφική περιοχή [...]. Επίσης θέλω να πω ότι κατά την επίμαχη περίοδο η φάρμα του κυρίου Κ.Κ. δεν είχε ζώα μέσα ήταν μόνο τα πάγια».
- Στη συνέχεια, ο Κοινοτάρχης του ΚΣΚ αναφέρθηκε στο Δήμο Ιδαλίου, ο οποίος, όπως υποστήριξε, «είναι πολύ μεγαλύτερος από εμάς, είχε μεγάλη κτηνοτροφική περιοχή, το μισό νερό που πουλούσε το πουλούσε στους κτηνοτρόφους και το άλλο μισό το πόσιμο που είχε και το έκρινε ότι είναι ασύμφορο και το έδωσαν στο Σ.Υ.Λ. και εμείς διαπραγματευόμαστε με το Σ.Υ.Λ. εδώ και δώδεκα χρόνια έχουμε τα προβλήματα μας ουσιαστικά δεν έχει φύγει από εμάς το νερό λόγω υπαλλήλων... δεν θέλουν να πάνε στο Σ.Υ.Λ. κάποιιο υπάλληλοι πρέπει να πάνε, αυτοί που ασχολούνται με το νερό και θέλω να σας ενημερώσω ότι επίσης εμείς όλο και όλο έχουμε γύρω στους είκοσι κτηνοτρόφους. Το ντεπόζιτο τους είναι ξεχωριστό, συνέχεια έχουμε διαρροές από το ντεπόζιτο τους είναι είκοσι άτομα και έχουμε διαρροές έχουμε κλειψές έχουμε χίλια δυο πράγματα και εμείς έχουμε ένα δύο υπαλλήλους τους οποίους δεν μπορούμε να έχουμε πάνω στη κτηνοτροφική να τους προσέχουν αυτούς συνέχεια. Δεν είμαστε συγκρίσιμοι ουσιαστικά με καμία μεγάλη κτηνοτροφική περιοχή γιατί όλοι και όλοι είκοσι είμαστε, είναι όλα και όλα πενήντα οικόπεδα τα είκοσι έχουν δοθεί έχουμε κηρύξει την περιοχή σε λευκή ζώνη, δεν ξέρω αν πούμε, το νερό είναι από τον Σ.Υ.Λ. δεν είναι δικό μας δεν παράγουμε νερό. Έχετε υπόψη σας τα περί αρσενικού και πολλά πράγματα που έγιναν στο Μάμμαρι είναι δίπλα από το Μάμμαρι η κοινότητα υποφέρει από αυτή την κατάσταση γιατί εμείς αγοράζαμε νερό από διατρήσεις 50 σεμτ, με την ανακάλυψη του αρσενικού που εν πολλοίς φταίει και οι κτηνοτρόφοι όχι μόνο εμείς η κοινότητα αγοράζει νερό, όλος ο κόσμος από το Σ.Υ.Λ. με 87 σεμτ τον τόνο και ανέβηκαν οι τιμές.

[...] Αυτό δεν είναι κάτι που μπορεί να το ελέγξει ο κάθε Κοκκινότριμιθιώτης ή ο κάθε ένας από εμάς είναι επιβολή από την κυβέρνηση. Δεν βλέπουμε γιατί να τιμωρούμαστε εμείς για πράγματα τα οποία επιβάλλει η κυβέρνηση και είναι μονοπώλιο και νιώθω και κάπως έντονα να πω ότι όλοι οι κτηνοτρόφοι ή σχεδόν όλοι έχουν δικές τους διατρήσεις εκεί πάνω και δεν ασχολούνται μαζί μας. Ο {...} δεν αγόρασε ποτέ νερό από την Κοκκινότριμιθιά και είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός πουλιών στην Κύπρο. Τώρα έχει μετατρέψει την εταιρεία του σε {...} είναι οι ίδιες φάρμες [...] είναι εκεί και δεν αγοράζουν νερό από εμάς. Ο άλλος αγελαδοτρόφος ο {...} πώς τον λένε εκεί και αυτός έχει τη

διάτρηση και αυτός δεν αγοράζει νερό από εμάς. Δεν κατάλαβα γιατί έχουμε δεσποζουσα θέση όταν τουλάχιστον οι πέντε από αυτούς τους είκοσι δηλαδή το 30% μέχρι 40% έχει δικό του νερό και η νομοθεσία προβλέπει ότι ο καθένας από εμάς ακόμα και στο σπίτι του μπορεί να χρησιμοποιήσει πηγή νερού δική του νοουμένου ότι έχει εγκριθεί από την κυβέρνηση και πληροί τις προδιαγραφές πόσιμου για κτηνοτροφικές χρήσεις ή για οτιδήποτε άλλο. Οπότε ειλικρινά νιώθω πολύ έντονα ότι αδικούμε και ότι είπε ο Δικηγόρος μας [...] είναι 100% σωστό.».

7. ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

7.1 Νομοθετικό πλαίσιο Υπηρεσιών Υδατοπρομήθειας

Η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο όπως παραθέσει στη συνέχεια το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας:

7.1.1 Ο περί Κοινοτήτων Νόμος του 1999 (Ν. 86(Ι)/1999)

Το άρθρο 82(α) του Νόμου 86(Ι)/1999 προβλέπει ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει, μέσα στα όρια της κοινότητας και στο μέτρο των οικονομικών του δυνατοτήτων:

«Να παρέχει ή να φροντίζει για την παροχή κατάλληλης και επαρκούς υδατοπρομήθειας για οικιακούς σκοπούς, να διατηρεί ή να φροντίζει για τη διατήρηση καθαρών και σε καλή κατάσταση όλων των κρηνών, των οχετών και των υδραγωγών, καθώς και να τα προστατεύει από μόλυνση, να προνοεί για την κατασκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία συστημάτων υδρεύσεως της κοινότητας και να απαγορεύει ή να ρυθμίζει την προμήθεια ή τη χρήση οποιουδήποτε ύδατος για οικιακούς σκοπούς:

Νοείται ότι, τηρουμένης της υποχρέωσης επιθεώρησης του Συμβουλίου για προστασία του ύδατος από μόλυνση, καμιά από τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στην παράγραφο αυτή δεν παρεμποδίζει τον κύριο ύδατος που βρίσκεται στην κοινότητα από το να το χρησιμοποιεί για δικούς του οικιακούς σκοπούς.»

Σύμφωνα με το άρθρο 42(1) του Νόμου 86(Ι)/1999: «Αποτελεί καθήκον του κοινοτάρχη να τηρεί ή να φροντίζει να τηρούνται πρακτικά σε κάθε συνεδρία του Συμβουλίου. Τα πρακτικά καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται για το σκοπό αυτό και επικυρώνονται στην επόμενη συνεδρία του Συμβουλίου. Μετά την επικύρωση υπογράφονται από τον κοινοτάρχη ή το μέλος που προεδρεύει της συνεδρίας και αμέσως μετά την υπογραφή τους τα πρακτικά γίνονται αποδεκτά ως μαρτυρία χωρίς παραπέρα απόδειξη. Ο κοινοτάρχης υποχρεούται να κοινοποιεί τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου σε όλα τα μέλη του και στον Έπαρχο πριν από την επόμενη τακτική συνεδρία και εν πάση περιπτώσει μέσα σε δεκαπέντε μέρες από τη συνεδρία:

Νοείται ότι ο Έπαρχος έχει την εξουσία να ασκεί έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων του Συμβουλίου.»

7.1.2 Οι περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικοί) Κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινотριμιθιάς, αρ. Κ.Δ.Π. 294/2002

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 212 της Κ.Δ.Π. 294/2002, κάθε πρόσωπο που επιθυμεί την υδροδότηση ακίνητης ιδιοκτησίας του που βρίσκεται στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας, από την Υδατοπρομήθεια του Συμβουλίου θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση στο Συμβούλιο που θα περιέχει και δήλωση ότι εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο και του αναθέτει την τοποθέτηση των αναγκαίων αγωγών και σωλήνων παροχέτευσης νερού. Ακολούθως, το Συμβούλιο υπολογίζει τη δαπάνη και ειδοποιεί τον αιτητή για να καταβάλει τα ποσά.

Επιπλέον, ο Κανονισμός 213 της Κ.Δ.Π. 294/2002 προβλέπει ότι οι διατάξεις αυτού δεν έχουν εφαρμογή σε περιπτώσεις που η ακίνητη ιδιοκτησία εμπίπτει μέσα στα όρια υφιστάμενων Κυβερνητικών Υδατικών Έργων.

Ο Κανονισμός 215 της Κ.Δ.Π. 294/2002 προνοεί ότι η σύνδεση του υποστατικού του καταναλωτή με τον υδρομετρητή που εγκαθιστά το Συμβούλιο σε θέση που αυτό προαποφασίζει και όλες οι αναγκαίες υδραυλικές εγκαταστάσεις γίνονται από τον καταναλωτή με δικά του έξοδα και υπό τον έλεγχο και έγκριση του Συμβουλίου. Η αξία του εν λόγω υδρομετρητή καταβάλλεται από τον καταναλωτή και αποτελεί περιουσία του Συμβουλίου. Όμως, ο καταναλωτής φέρει προσωπική ευθύνη για τη διατήρηση του υδρομετρητή. Σε περίπτωση που ο καταναλωτής αμφισβητεί την ακρίβεια του υδρομετρητή του, μπορεί να ζητήσει από το Συμβούλιο να ελεγχθεί. Αν αποδειχθεί ότι η ακρίβεια του υδρομετρητή διαταράχτηκε χωρίς την υπαιτιότητα του καταναλωτή, τότε το Συμβούλιο οφείλει να τον επιδιορθώσει ή και να τον αντικαταστήσει χωρίς οποιαδήποτε πληρωμή και να αποφασίσει ανάλογη μείωση των τελών υδατοπρομήθειας. Νοείται ότι σε περίπτωση που η υπερκατανάλωση νερού δεν οφείλεται στον υδρομετρητή ή σε υπαιτιότητα του καταναλωτή, το Συμβούλιο δύναται να μειώνει τα τέλη, τα οποία σε καμιά περίπτωση θα είναι λιγότερα από το κόστος του νερού.

Ο Κανονισμός 216 της Κ.Δ.Π. 294/2002 ορίζει ότι, ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος οποιουδήποτε οικήματος ή τόπου που προμηθεύεται κοινοτικό πόσιμο νερό θα πληρώνει τέλη σύμφωνα με την ποσότητα του νερού που καταναλώνει και που μετρείται με υδρομετρητή, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου που κοινοποιείται με Δημόσια Γνωστοποίηση. Το Συμβούλιο μπορεί να επιβάλλει σε κάθε υδροδοτούμενη οικοδομή, επιπρόσθετα προς τα τέλη ή δικαιώματα, την πληρωμή (α) ποσού μέχρι £500 το χρόνο ανάλογα με το είδος και τη χρήση της οικοδομής, (β) πάγιας επιβάρυνσης μέχρι ποσού £20 το χρόνο που θα κατανέμεται κατά διμηνία ή

τριμηνία. Επίσης, αναφέρεται ότι ο λογαριασμός για τα εν λόγω τέλη πρέπει να εξοφλείται μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται πάνω στον λογαριασμό, καθότι, μετά την πάροδο της ημερομηνίας αυτής η υδατοπρομήθεια θα διακόπτεται και για την επανασύνδεση θα επιβαρύνεται ο καταναλωτής με ποσό μέχρι £10 και 25%¹¹ πρόσθετη επιβάρυνση επί του οφειλόμενου ποσού.

Ο Κανονισμός 216 προβλέπει ακόμη ότι εάν μετά πάροδο έξι μηνών από την αρχική διακοπή της υδατοπρομήθειας δεν έχει εξοφληθεί ο λογαριασμός, η εγκατάσταση θα αφαιρείται οριστικά χωρίς άλλη προειδοποίηση και ο οφειλέτης καταναλωτής θα διαγράφεται από το μητρώο καταναλωτών πόσιμου νερού του Συμβουλίου καθώς και ότι θα λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη της οφειλής.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 217 της Κ.Δ.Π. 294/2002, ο Γραμματέας του Συμβουλίου ή οποιοσδήποτε εξουσιοδοτημένος, από τον Πρόεδρο, υπάλληλος του Συμβουλίου μπορεί να εισέρχεται και να επιθεωρεί κατά εύλογο χρόνο οποιαδήποτε υποστατικά που υδροδοτούνται από την Υδατοπρομήθεια αυτών και να επιδιορθώνει ή αντικαθιστά οποιοσδήποτε σωλήνες παροχέτευσης νερού, συμπεριλαμβανομένων και του υδρομετρητή και του διακόπτη.

7.1.3 Οι περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμοί του 2014, αρ. Κ.Δ.Π. 128/2014

Σκοπός της ΚΔΠ 128/2014, όπως αναφέρεται στον Κανονισμό 2 αυτής, αποτελεί η ρύθμιση της ανάκτησης του κόστους υπηρεσιών ύδατος και ο καθορισμός κριτηρίων με βάση τα οποία καθορίζεται η πολιτική τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 3, «**πάροχοι υπηρεσιών νερού**» σημαίνει τους φορείς που έχουν εξουσία να διαχειρίζονται τις υπηρεσίες ύδατος και να προμηθεύουν νερό σύμφωνα με τις διατάξεις οποιουδήποτε εκάστοτε σε ισχύ νόμου και περιλαμβάνει το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, τους Δήμους και τις Κοινότητες και τα Συμπλέγματα αυτών, τα Αρδευτικά Τμήματα και τους Αρδευτικούς Συνδέσμους, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων και οποιαδήποτε άλλη αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης που έχει εξουσία να προμηθεύει νερό» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής).

Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 3, «**χρηματοοικονομικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος**» σημαίνει το κόστος που εκτιμάται για όλα τα έργα, τις υποδομές και τις διαδικασίες των υπηρεσιών ύδατος που συνδυάζονται ώστε να

¹¹ Σύμφωνα με πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 99 του περί Κοινοτήτων Νόμου του 1999 (86(I)/1999) από το Νόμο 172(I)/2013, η προσαύξηση αυτή μειώθηκε σε 10%. Ειδικότερα, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, αν οποιοδήποτε φόροι, τέλη, μισθώματα, ή δικαιώματα, πληρωτέα δυνάμει του εν λόγω Νόμου ή οποιοδήποτε κανονισμού ο οποίος εκδίδεται δυνάμει αυτού, δεν καταβληθούν, όταν καταστούν απαιτητά, τότε αυξάνονται κατά δέκα τοις εκατόν (10%).

παρέχεται το νερό ή η αποχέτευση στους τελικούς χρήστες και αποτελείται από τα εξής στοιχεία: (α) Κόστος κεφαλαίου, δηλαδή το κόστος απόσβεσης και οποιοδήποτε άλλο κόστος, (β) λειτουργικό κόστος, (γ) κόστος συντήρησης, και (δ) κόστος διοίκησης.

Παρατίθενται επίσης οι Κανονισμοί 14, 16-18 και 20-21 αναφορικά με τον προσδιορισμό των τελών των παρόχων στον τελικό καταναλωτή όταν το νερό προμηθεύεται από κυβερνητικά υδατικά έργα και τα τέλη για άλλες χρήσεις εκτός οικιακής για την παροχή νερού ύδρευσης από κυβερνητικά υδατικά έργα:

«14. Το ύψος των τελών του νερού ύδρευσης, περιλαμβανομένης της σταθερής και της ογκομετρικής χρέωσης, που εφαρμόζεται από κάθε πάροχο νερού ύδρευσης, ο οποίος προμηθεύεται νερό από κυβερνητικά υδατικά έργα, καθορίζεται έτσι ώστε τα συνολικά έσοδα του παρόχου από τα τέλη του νερού ύδρευσης να καλύπτουν το σύνολο του χρηματοοικονομικού κόστους του συγκεκριμένου παρόχου συν τα έξοδα του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.»

«16. (1) Τα τέλη και τα κλιμάκια για τις άλλες χρήσεις νερού ύδρευσης, εκτός της οικιακής, ορίζονται από κάθε πάροχο σύμφωνα με τη μέθοδο τιμολόγησης κατά αύξουσες κλίμακες. Τα τέλη νερού ύδρευσης που καθορίζονται βάσει της μεθόδου αυτής, αποτελούνται από ένα σταθερό τέλος (x) και ένα μεταβλητό τέλος ανά μονάδα νερού (ογκομετρική χρέωση ανά κυβικό μέτρο κατανάλωσης νερού) (ρ).

(2) Το σταθερό τέλος (x) εκτιμάται έτσι ώστε να αντιπροσωπεύει επαρκώς το σταθερό κόστος κάθε παροχέα και εφαρμόζεται με σταθερή χρέωση ανά μετρητή νερού.

(3) Για τον καθορισμό των μεταβλητών τελών ανά τιμή μονάδας νερού (ρ), ισχύει μία κύρια τιμή (ρ1) για μία κεντρική κλίμακα κατανάλωσης, η οποία εκτιμάται από κάθε πάροχο, έτσι ώστε εφαρμόζοντας αυτή να καλύπτονται όλα τα μεταβλητά έξοδα του παρόχου.

(4) Κάθε πάροχος δύναται, κατά την κρίση του, να προτείνει ένα ή περισσότερα κλιμάκια τιμών με ψηλότερες τιμές από την κύρια τιμή (ρ1), προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση, με πολύ υψηλότερες τιμές για τα κλιμάκια μεγάλων καταναλώσεων.

(5) Οι ποσότητες κατανάλωσης του νερού ύδρευσης που εντάσσονται στα επιμέρους κλιμάκια τιμών προτείνονται από κάθε πάροχο.

(6) Κάθε πάροχος προτείνει τέτοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης για τους τελικούς καταναλωτές για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής, ώστε τα κλιμάκια

τιμών που εφαρμόζονται να μην τιμωρούν τη μεγάλη κατανάλωση από παραγωγικές μονάδες για τις οποίες το νερό είναι πρώτη ύλη παραγωγής.

(7) Παρόμοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης με αυτές που καθορίζονται στην παράγραφο (6) εφαρμόζονται και στην περίπτωση της χρήσης ύδατος για ύδρευση από ξενοδοχειακές μονάδες καθώς και από κτηνοτροφικές μονάδες.

(8) Οι ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης που προτείνονται δυνάμει των παραγράφων (6) και (7) δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη του στόχου της ανάκτησης του συνόλου του χρηματοοικονομικού κόστους κάθε παρόχου και την κάλυψη των εξόδων του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 14. 417

(9) Το σταθερό τέλος, καθώς και η κύρια τιμή (p1) μονάδας νερού καθορίζονται έτσι ώστε να εφαρμόζονται στη μεγάλη πλειοψηφία των καταναλωτών για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής και να δημιουργούν την καθοριστική μάζα των αντίστοιχων εσόδων.

17. Κάθε πάροχος εκδίδει τιμολόγια για όλες τις χρήσεις νερού κάθε δύο (2), τρεις (3) ή τέσσερις (4) μήνες: Νοείται ότι, η μέτρηση των καταναλώσεων μπορεί να γίνεται ανά τετραμηνία, αν αυτό κρίνεται αναγκαίο από τον πάροχο. Στην περίπτωση αυτή, το μεν πρώτο δίμηνο της τετραμηνίας η χρέωση είναι έναντι εκτιμώμενου λογαριασμού, ενώ στο δεύτερο είναι εκκαθαριστική βάσει μέτρησης της κατανάλωσης.

18. (1) Σε κάθε τιμολόγιο που εκδίδεται από πάροχο ο οποίος παρέχει νερό ύδρευσης από κυβερνητικά υδατικά έργα προς τους καταναλωτές του περιλαμβάνεται ένδειξη για το τέλος που αντιστοιχεί στο περιβαλλοντικό κόστος και στο κόστος πόρου με αναφορά ως «περιβαλλοντικό τέλος». (2) Το περιβαλλοντικό τέλος καθορίζεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Νόμου, και εφαρμόζεται δυνάμει των διατάξεων του περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται. Τέλος για την κάλυψη του κόστους πόρου και του περιβαλλοντικού κόστους σε περιπτώσεις προμήθειας νερού από άλλες πηγές εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων. 19. (1) Σε περίπτωση που πάροχος προμηθεύεται νερό από κυβερνητικά υδατικά έργα και παράλληλα προμηθεύεται νερό και από δικές του πηγές, εφαρμόζεται επιπρόσθετα από το προαναφερόμενο τέλος ένα περιβαλλοντικό τέλος μόνο για τις ποσότητες άντλησης από τις πηγές του παρόχου, το οποίο καλύπτει το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος πόρου που αντιστοιχεί στην παροχή νερού ύδρευσης εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων. (2) Το αναφερόμενο στην παράγραφο (1) περιβαλλοντικό τέλος καθορίζεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και

εφαρμόζεται δυνάμει του περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται. (3) Κάθε πάροχος είναι υπεύθυνος για τη συλλογή του περιβαλλοντικού τέλους από τους τελικούς καταναλωτές και για την απόδοση του στο Διευθυντή, σύμφωνα με τον Κανονισμό 4. (4) Σε κάθε τιμολόγιο που εκδίδεται από πάροχο ο οποίος παρέχει νερό ύδρευσης προς τους καταναλωτές του περιλαμβάνεται ένδειξη για τα τέλη που αντιστοιχούν στο περιβαλλοντικό κόστος και στο κόστος πόρου τόσο για το νερό που προμηθεύεται από κυβερνητικά υδατικά έργα όσο και για το νερό που προμηθεύεται από τις δικές του πηγές, με αναφορά ως «περιβαλλοντικό τέλος εντός κυβερνητικών υδατικών έργων» και «περιβαλλοντικό τέλος εκτός κυβερνητικών υδατικών έργων», αντίστοιχα.»

«20. Σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται μεγάλες καταναλώσεις ή υπάρχει η ανάγκη λήψης έκτακτων μέτρων, ο Διευθυντής δύναται να επιβάλει σε κάθε πάροχο εντός κυβερνητικών υδατικών έργων το ύψος των τελών ή των κλιμάκων χρέωσης καταναλώσεων βάσει ειδικού τέλους υπερκατανάλωσης νερού ύδρευσης ή ειδικών κλιμακίων κατανάλωσης, που καθορίζονται με βάση την εκάστοτε ισχύουσα υδατική κατάσταση.

21. Κάθε πάροχος υποβάλλει προς το Διευθυντή ετήσια έκθεση, στην οποία δηλώνει τις ποσότητες κατανάλωσης ανά χρήση ύδατος, τα τέλη και τα έσοδα από την πώληση νερού για κάθε χρήση ύδατος.»

7.1.4 Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμος του 2003 (13(I)/2004)

Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμος του 2003, αποτελεί εναρμονιστικό νόμο με πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, βάσει του εν λόγω νόμου εκδίδονται σχετικοί κανονισμοί και διατάγματα όπως και η Κ.Δ.Π. 128/2014.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 αυτού, «**αρμόδια αρχή**» σημαίνει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος·

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το άρθρο 27 του εν λόγω νόμου κάνει αναφορά στην ανάκτηση του κόστους υπηρεσιών ύδατος:

«ΜΕΡΟΣ V ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ανάκτηση κόστους υπηρεσιών ύδατος

27.(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου, η αρμόδια αρχή καθορίζει την πολιτική τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος στη Δημοκρατία και για το σκοπό αυτό λαμβάνει υπόψη την αρχή της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το περιβάλλον και τους

φυσικούς πόρους καθώς επίσης την οικονομική ανάλυση που διενεργείται σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ και ειδικότερα σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

(2) Για σκοπούς εφαρμογής του εδαφίου (1), η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε μέχρι το 2010 -

(α) Οι πολιτικές τιμολόγησης του ύδατος να παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες του ύδατος για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και να συμβάλλουν με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του παρόντος Νόμου.

(β) να διασφαλιστεί ότι στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, η οποία θα βασίζεται στην οικονομική ανάλυση που θα διενεργείται σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ και λαμβανομένης υπόψη της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», θα συμβάλλουν κατάλληλα οι διάφορες χρήσεις του ύδατος, οι οποίες θα πρέπει να διαχωριστούν τουλάχιστο σε χρήσεις στη βιομηχανία, στα νοικοκυριά και στη γεωργία.

(3) Κατά την εφαρμογή των ανωτέρω, η αρμόδια αρχή μπορεί να συνεκτιμά τις κοινωνικές, τις περιβαλλοντικές και τις οικονομικές επιπτώσεις της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής ή των περιοχών που επηρεάζονται.

(4) Η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει την μη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) και κατά συνέπεια την μη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του εδαφίου (6)(α), εάν κρίνει ότι υφίστανται ιδιαίζουσες συνθήκες που δικαιολογούν τούτο για συγκεκριμένη δραστηριότητα χρήσης ύδατος και νοουμένου ότι η απόφαση δεν επηρεάζει τους σκοπούς του παρόντος Νόμου και την επίτευξη των στόχων του.

(5) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν παρεμποδίζουν τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων προληπτικών ή διορθωτικών μέτρων που αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος Νόμου.

(6) Στο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού που καταρτίζεται με βάση το άρθρο 22, αναφέρονται -

(α) Οι προγραμματιζόμενες ενέργειες για την εφαρμογή των εδαφίων (1), (2) και (3) · και

(β) σε περίπτωση που λαμβάνεται απόφαση με βάση το εδάφιο (4), οι λόγοι στους οποίους στηρίζεται η απόφαση.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

7.1.5 Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμος (Κεφ. 350)

Στο άρθρο 2 του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμο αναφέρεται ότι: "**αρχή τοπικής διοίκησης**" περιλαμβάνει συμβούλιο περιοχής βελτίωσης που συστάθηκε δυνάμει των διατάξεων του περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) Νόμου και χωριτική αρχή που συστάθηκε δυνάμει των διατάξεων του περί Χωριτικών Αρχών Νόμου. Επίσης, στο ίδιο άρθρο "**δήμος**" σημαίνει δήμο που καθιδρύθηκε βάσει του περί Δήμων Νόμου, ή οποιουδήποτε Νόμου που τροποποιεί ή αντικαθιστά αυτόν και "**Συμβούλιο**" σημαίνει Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας που εγκαθιδρύθηκε βάσει του Νόμου αυτού.

Συγκεκριμένα, ο εν λόγω νόμος έχει εφαρμογή ως ορίζεται και στο άρθρο 3 αυτού:

«ΜΕΡΟΣ II ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Περιοχές προμηθειών και Συμβούλια

3.-(1) Αν, σε σχέση με οποιαδήποτε περιοχή στη Δημοκρατία, περιλαμβανόμενης περιοχής εντός των ορίων δήμου, το Υπουργικό Συμβούλιο ικανοποιείται ότι η προμήθεια υδατοπρομηθειών για την περιοχή αυτή ή η διατήρηση υδάτινων πόρων προς το σκοπό της προμήθειας αυτής δύναται με αυτό να εξασφαλιστεί αποτελεσματικότερα, δύναται, με Διάταγμα, να ανακηρύξει την περιοχή αυτή ως περιοχή προμήθειας για τους σκοπούς του Νόμου αυτού και να εγκαθιδρύσει για την περιοχή αυτή Συμβούλιο για να εκτελεί καθήκοντα και να ασκεί εξουσίες όπως προνοείται στο Νόμο αυτό: Νοείται ότι, όταν η προτεινόμενη περιοχή προμήθειας περιλαμβάνει τα όρια δήμου ολικώς ή μερικώς, κανένα Διάταγμα δεν εκδίδεται βάσει του εδαφίου αυτού, εκτός με τη συναίνεση του συμβουλίου του ενδιαφερόμενου δήμου.

(2) Διάταγμα που εκδόθηκε βάσει του άρθρου αυτού δύναται να περιέχει τέτοιες παρεμπόμπουσες, συνακόλουθες και συμπληρωματικές διατάξεις που το Υπουργικό Συμβούλιο ήθελε θεωρήσει απαραίτητες ή σκόπιμες για την αποτελεσματική εφαρμογή του διατάγματος.»

7.2 Έννομο συμφέρον

Βάσει του άρθρου 35(1) και (2) του Νόμου, δικαίωμα καταγγελίας πιθανών παραβάσεων του Νόμου έχει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει έννομο προς τούτο συμφέρον. Έννομο συμφέρον έχει αυτός που αποδεικνύει ότι υπέστη ή ότι υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, σαν αποτέλεσμα της παράβασης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, στη βάση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, προκύπτει ότι, ο καταγγέλλων, ως κτηνοτρόφος για τον οποίο το νερό αποτελεί σημαντική εισροή (input), εφόσον δύναται να επηρεάζεται άμεσα ή/και έμμεσα από οποιαδήποτε πολιτική που ενδεχομένως εφαρμόζει το ΚΣΚ, αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, και καθόσον υπήρχε ο κίνδυνος σοβαρής οικονομικής του βλάβης, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα να τεθεί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό, είχε έννομο συμφέρον να υποβάλει την υπό εξέταση καταγγελία.

7.3 «Επιχείρηση»

Το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ως «Επιχείρηση» κάθε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής το «ΔΕΕ»), η έννοια επιχείρηση στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει «κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες», ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται.¹² Επιπλέον, ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά, ενώ είναι αδιάφορο αν οι δραστηριότητες έχουν σκοπό το κέρδος.¹³ Ο φορέας που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες δεν ταυτίζεται με συγκεκριμένο υποκείμενο δικαίου αλλά έχει την έννοια οποιουδήποτε φορέα ασκεί οικονομικής φύσης δραστηριότητες. Συνεπώς, είναι αδιάφορο κατά πόσον ο φορέας που ασκεί δραστηριότητες οικονομικής φύσης υπάγεται στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα ή σε τομέα μεικτής οικονομίας.

Η Επιτροπή έχει σημειώσει επί του θέματος την υπόθεση του ΔΕΕ, *F.F.S.A.*,¹⁴ στην οποία το Δικαστήριο όρισε ότι, οικονομική δραστηριότητα είναι αυτή η οποία δύναται να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα ή εκείνη η οποία βρίσκεται τουλάχιστον σε ανταγωνιστική σχέση με παρόμοια δραστηριότητα που ασκείται από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ στην εν λόγω υπόθεση αποφάσισε ότι, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός εθελοντικού προγράμματος συνταξιοδότησης, κάτω από τους κανόνες των δημοσίων αρχών συνιστά επιχείρηση γιατί ασκεί μια δραστηριότητα, η οποία ανταγωνίζεται τις

¹² Υπόθεση C-41/90, *Hofner & Elser v. Macrotron*, [1991] ECR I-1979; Υπόθεση C-67/96, *Albany International BV κατά Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie.*, [1999] ECR 1999 I-05751. Υπόθεση 170/83, *Hydrotherm v. Compact*, [1984] ECR 2999.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Υπόθεση C-244/94, *Fédération française des sociétés d'assurance, Société Paternelle-Vie, Union des assurances de Paris-Vie και Caisse d'assurance et de prévoyance mutuelle des agriculteurs κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche*, [1995], ECR I-04013, 4022.

ασφαλιστικές εταιρείες. Οι πιο πάνω θέσεις επαναλαμβάνονται στην υπόθεση *Film purchases by German television stations*,¹⁵ όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει ότι, ο εν λόγω όρος καλύπτει κάθε δραστηριότητα, η οποία αφορά σε παροχή υπηρεσιών ή αγαθών ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης και ανεξάρτητα αν αποσκοπεί ή όχι στο κέρδος. Επομένως, η επιδίωξη κέρδους δεν είναι ουσιώδης προϋπόθεση της ύπαρξης οικονομικής δραστηριότητας. Το γεγονός ότι ένας οργανισμός δεν έχει ως κίνητρο το κέρδος δεν τον αποκλείει από το να είναι επιχείρηση.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ερμηνεία της έννοιας της επιχείρησης για τους σκοπούς του δικαίου του ανταγωνισμού είναι ευρεία και συνδέεται ευθέως με την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων του φορέα που τις πραγματοποιεί, και όχι με τη νομική φύση του.

Σημειώνεται ότι, κατά την κρατούσα άποψη στη νομολογία του ΔΕΕ, δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με την άσκηση προνομίων δημοσίας εξουσίας δεν θεωρούνται δραστηριότητες οικονομικής φύσης, και συνεπώς δεν προσδίδεται στον φορέα που τις πραγματοποιεί ο χαρακτηρισμός της επιχείρησης για τους σκοπούς του δικαίου του ανταγωνισμού.¹⁶ Όμως, το ΔΕΕ στην υπόθεση *Calì e Figli*¹⁷ αποφάσισε ότι μια οντότητα ασκεί δραστηριότητα δημόσιας εξουσίας όταν η εν λόγω δραστηριότητα εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, που συμπεριλαμβάνεται στις ουσιώδεις κρατικές λειτουργίες, και όταν η δραστηριότητα είναι συνδεδεμένη, εκ της φύσεώς της, του σκοπού της και των κανόνων στους οποίους αποτελεί αντικείμενο, με την άσκηση εξουσιών που συνήθως ασκούν οι δημόσιες αρχές. Άρα, η διάκριση αφορά περιπτώσεις κατά τις οποίες μία επιχείρηση ασκεί προνόμια δημόσιας εξουσίας και περιπτώσεις που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες εμπορικής ή βιομηχανικής φύσης προσφέροντας προϊόντα ή υπηρεσίες εντός μίας ορισμένης αγοράς.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, καθοριστικός παράγοντας της οικονομικής δραστηριότητας σε περιπτώσεις κρατικών φορέων είναι η αξιολόγηση της υπό εξέταση δραστηριότητας σε σχέση με τον ρόλο του κράτους, εάν και κατά πόσο αποτελεί η εν λόγω δραστηριότητα μέρος των ουσιαστικών λειτουργιών του κράτους. Δηλαδή, εάν είναι η δραστηριότητα σχετική με την άσκηση των καθηκόντων και δυνάμεων που είναι χαρακτηριστικά με εκείνα μιας δημόσιας αρχής.¹⁸ Για παράδειγμα, σε πολλές περιπτώσεις όπως σε υπηρεσίες κατά της

¹⁵ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: 89/536/ΕΟΚ, *Αγορά ταινιών από γερμανικά τηλεοπτικά ιδρύματα* (IV/3 1.734- *Film purchases by German television stations*), [1989] ΕΕ L 284, σ. 36 έως 44.

¹⁶ Βλ. σχετικά: Υπόθεση C-364/92, *SAT Fluggesellschaft mbH κατά Eurocontrol*, Συλλογή της Νομολογίας 1994 I-00043. Υπόθεση C-343/95 *Diego Calì & Figli v. Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG) (Porto di Genova II)*, [1997] ECR I-1547.

¹⁷ *Ibid*, Υπόθεση C-343/95.

¹⁸ Υπόθεση T-319/99, *FENIN v. Επιτροπή*, [2003] ECR C 112. Υπόθεση C-35/96, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, [1998] ECR I-3851, σκέψη 36.

μόλυνσης,¹⁹ υπηρεσίες κηδειών,²⁰ υπηρεσίες επίβλεψης εναέριου χώρου (air space),²¹ το ΔΕΕ αποφάσισε ότι, οι δραστηριότητες αυτές ήταν συνδεδεμένες με δραστηριότητες χαρακτηριστικές μιας δημόσιας αρχής και δεν αποτελούν οικονομικές δραστηριότητες.

Στην αντίθετη περίπτωση, στην υπόθεση *Aluminium Imports from Eastern Europe*,²² ένας εμπορικός οργανισμός, ο οποίος αποτελούσε μέρος ενός υπουργείου θεωρήθηκε επιχείρηση για τον σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 81ΣυνθΕΚ (νυν άρθρο 101 της ΣΛΕΕ)). Καθοριστικός παράγοντας είναι ο έλεγχος της φύσης της εν λόγω δραστηριότητας. Δηλαδή, κατά πόσον συνιστά δραστηριότητα οικονομικής ή εμπορικής φύσεως ή κατά πόσον αφορά στην άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Συνεπώς, για να γίνει εφικτός ο ως άνω διαχωρισμός πρέπει να διερευνηθεί η φύση των δραστηριοτήτων της υπό εξέταση οντότητας και συγκεκριμένα, το κατά πόσον αυτές αποτελούν μέρος των τυπικών δραστηριοτήτων που εκτελούν δημόσιοι φορείς και άρα δεν μπορούν να εκτελέσουν ιδιωτικοί φορείς. Με άλλα λόγια, κατά πόσον οι υπό εξέταση δραστηριότητες δύνανται να αναληφθούν από ιδιωτικούς φορείς, ώστε να βρίσκονται σε ανταγωνιστική σχέση με τους αντίστοιχους δημόσιους.²³

Είναι χαρακτηριστικό ότι, στην υπόθεση *Corine Bodson*,²⁴ η διενέργεια τελετών είχε εκ του νόμου ανατεθεί στις τοπικές κοινότητες και το ΔΕΕ αποφάσισε ότι αυτές δεν αποτελούσαν δραστηριότητες οικονομικής φύσης, άρα το άρθρο 101 της ΣΛΕΕ δεν μπορούσε να τύχει εφαρμογής. Το ίδιο σκεπτικό ακολουθήθηκε και στην υπόθεση *Eurocontrol*,²⁵ όπου το ΔΕΕ έκρινε ότι δραστηριότητες σχετικές με τον έλεγχο και εποπτεία του διαστήματος ανάγονταν σε τυπικές δραστηριότητες δημοσίων αρχών και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοστούν οι σχετικοί κοινοτικοί κανόνες του ανταγωνισμού.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι όταν ένα κράτος-μέλος της Ε.Ε. παραχωρεί κανονιστικές εξουσίες σε κάποιο φορέα, μεριμνά για τον καθορισμό των κριτηρίων γενικού συμφέροντος και των ουσιωδών αρχών με τις οποίες πρέπει να συνάδει η ρύθμιση του φορέα, καθώς και για τη διατήρηση της εξουσίας του (του Κράτους-Μέλους) να λαμβάνει αποφάσεις σε τελευταίο βαθμό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η ρύθμιση να διατηρεί τον κρατικό χαρακτήρα και να μην εμπίπτει στους κανόνες της

---

¹⁹ Υπόθεση C-343/95, *Diego Cali and Figli Srl Servizi ecologici porto de Genova Spa (SEPG)*, [1997] ECR I-547.

²⁰ Υπόθεση 30/87, *Corine Bodson v. SA Pompes Funebres des Regions Liberees*, [1988] ECR 2479.

²¹ Βλ. *supra* υποσ. 16, *Eurocontrol*.

²² Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Aluminium Imports from Eastern Europe*, [1985] OJ L92/1.

²³ *Supra* υποσ. 12, C-41/90.

²⁴ *Supra* υποσ. 20, Υπόθεση 30/87, παρά. 35.

²⁵ *Supra* υποσ. 16, C-364/92.

ΣΛΕΕ που ισχύουν για τις επιχειρήσεις.²⁶ Τα ενδεχόμενα αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα μιας ρύθμισης δεν ελέγχονται ως τέτοια αν η ρύθμιση κινείται στο πλαίσιο το οποίο είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της προσήκουσας άσκησης της δημόσιας λειτουργίας.²⁷

Η Επιτροπή επιπρόσθετα επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της νομολογίας του ΔΕΕ, κατά την εκτίμηση της έννοιας «επιχείρηση» θεωρείται σκόπιμη η διερεύνηση των διαχειριστικών όψεων της, σχετικά με το ποιες είναι οικονομικής φύσης και ποιες αμιγώς διοικητικής.²⁸ Όσον αφορά την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων μίας επιχείρησης, θα πρέπει να διαχωριστεί ποιες είναι στην πραγματικότητα αυτές οι οποίες εφαρμόζονται κατ' αυτονομία από την εξεταζόμενη επιχείρηση και ποιες όχι.

Σύμφωνα με το ΔΕΕ, στην υπόθεση *ΜΟΤΟΕ*,²⁹ ένα νομικό πρόσωπο, που για μέρος των δραστηριοτήτων του, δεν θεωρείται επιχείρηση, λόγω άσκησης προνομίων δημόσιας εξουσίας, ως προς άλλο μέρος των δραστηριοτήτων του είναι δυνατόν να χαρακτηρίζεται και να θεωρείται επιχείρηση εάν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες, ανεξάρτητες από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής: «25. Όσον αφορά τις πιθανές συνέπειες της ασκήσεως των προνομίων δημόσιας εξουσίας για τον χαρακτηρισμό ενός νομικού προσώπου όπως η ΕΛΠΑ ως επιχειρήσεως κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού, πρέπει να τονισθεί, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 49 των προτάσεών της, ότι το γεγονός και μόνον ότι ένας φορέας διαθέτει, για την άσκηση ενός μέρους των δραστηριοτήτων του, προνομίες δημόσιας εξουσίας δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό του ως επιχειρήσεως κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού ως προς τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητές του (απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2002, C-82/01 P, *Aéroports de Paris* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-9297, σκέψη 74). Ειδικότερα, ο χαρακτηρισμός ως δραστηριότητας εμπόπτουσας στην άσκηση των προνομίων δημόσιας εξουσίας ή ως οικονομικής δραστηριότητας πρέπει να πραγματοποιείται ξεχωριστά για την κάθε δραστηριότητα ενός δεδομένου φορέα.»

Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον η παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας στους καταναλωτές εκ μέρους του ΚΣΚ, συνιστά δραστηριότητα βάσει της οποίας να δύναται να χαρακτηριστεί το ΚΣΚ ως «επιχείρηση» για τους σκοπούς του Νόμου.

²⁶ Υπόθεση C-309/99, *Wouters v. Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten*, [2002] ECR I-1577, σκ. 57 και 68.

²⁷ *Ibid*, σκ. 108-110.

²⁸ Υπόθεση T-128/98, *Aéroports de Paris* κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2000 σελίδα II-03929, σκ. 110, 112.

²⁹ Υπόθεση C-49/07, *Μοτοσυκλετιστική Ομοσπονδία Ελλάδος ΝΠΙΔ (ΜΟΤΟΕ) κατά Ελληνικού Δημοσίου*, [2008] ECR I -04863, παρά. 25.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, σύμφωνα με τον Ν. 86(Ι)/1999, το ΚΣΚ οφείλει να παρέχει ή να φροντίζει για την παροχή κατάλληλης υδατοπρομήθειας. Ταυτόχρονα, η Κ.Δ.Π. 294/2002 ορίζει ότι ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος οποιουδήποτε οικήματος ή τόπου που προμηθεύεται κοινοτικό πόσιμο νερό θα πληρώνει τέλη, σύμφωνα με την ποσότητα του νερού, που καταναλώνει και που μετρείται με υδρομετρητή.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο Alexander GEE, Directorate-General Competition, Unit B-1,³⁰ σε σχετικό σύγγραμμά του αναφορικά με τον «Ανταγωνισμό και τον τομέα του νερού» (Competition and the water sector) ανέφερε τα εξής: «**Water is subject to national and EC competition rules: The EC competition rules apply to all undertakings where there is an effect on trade between Member States. The ECJ has consistently held that the concept of undertaking covers any entity engaged in an economic activity, and any activity consisting of offering goods and services on a given market is an economic activity. On this basis it seems that the provision of water and waste water services would be considered to be an economic activity, except possibly for domestic consumers in Ireland where the local authorities pay for water through taxation. [...]**»

Η Επιτροπή σημειώνει πως η δραστηριότητα παροχής υδροδότησης θα μπορούσε να παρασχεθεί ή αναληφθεί από κάποιο ιδιώτη. Το γεγονός ότι στην προκείμενη περίπτωση το Συμβούλιο διαχειρίζεται τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, δεν αλλάζει τη φύση της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Πέραν των παραγόντων που λαμβάνονται υπόψη από τη σχετική νομολογία για το χαρακτηρισμό μίας επιχείρησης στο πλαίσιο του ανταγωνισμού και που ήδη έχουν καταγραφεί, αξίζει να σημειωθεί επιπρόσθετα, ότι ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης είναι ανεξάρτητος από τον ενδεχομένως κοινωνικό της χαρακτήρα και την άσκηση δημόσιας εξουσίας από αυτήν.

Επομένως, η Επιτροπή, στη βάση όλων όσων προαναφέρθηκαν και έχοντας σημειώσει τη νομολογία του ΔΕΕ, ομόφωνα θεωρεί ότι το ΚΣΚ, παρέχοντας υπηρεσίες υδροδότησης για τις οποίες οι ιδιοκτήτες υποστατικών, και στην συγκεκριμένη περίπτωση κτηνοτροφικών μονάδων, πληρώνουν τα οριζόμενα τέλη, δύναται να χαρακτηριστεί ως επιχείρηση, καθότι προσφέρει υπηρεσίες και ασκεί καθ' όλα δραστηριότητες οικονομικής φύσεως.

---

³⁰ http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2004_2_38.pdf

7.4 ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

7.4.1 Σχετική αγορά Προϊόντων/Υπηρεσιών

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον τρόπο οριοθέτησης της σχετικής αγοράς για σκοπούς του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού (97/C 372/03):

«η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται».³¹

Η εναλλαξιμότητα ή η υποκατάσταση δεν εκτιμάται μόνον από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι συνθήκες ανταγωνισμού και η διάρθρωση της ζήτησης και προσφοράς στην αγορά.³²

Με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προσδιορίζονται τα όρια εντός των οποίων ασκείται ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων και καθορίζεται το πλαίσιο εντός του οποίου εφαρμόζεται η εθνική και η ενωσιακή πολιτική ανταγωνισμού. Επίσης, κύριος σκοπός του προσδιορισμού της σχετικής αγοράς είναι να διαπιστώσει η Επιτροπή τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς τους οποίους αντιμετωπίζουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Προκειμένου δε, περί εφαρμογής του άρθρου 6(1) του Νόμου, ο ορισμός της αγοράς αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να εξεταστεί αν υπάρχει δεσπόζουσα θέση σε αυτήν την αγορά.

Συνεπώς, όπως προκύπτει από την εν λόγω Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή/και υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται, ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των αντικειμενικών τους χαρακτηριστικών, των τιμών, και της χρήσης για την οποία προορίζονται.

Επί του θέματος που αφορά τον καθορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος/υπηρεσίας, η Επιτροπή σημειώνει τις θέσεις του ΚΣΚ, οι οποίες καταγράφονται στις γραπτές του παρατηρήσεις και αναπτύχθηκαν κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον της. Σε αυτό το πλαίσιο, το ΚΣΚ υποστήριξε ότι, στη νομοθεσία δεν υφίσταται διαχωρισμός όσον αφορά την τιμολόγηση ανάλογα με τη χρήση του ύδατος και ότι το κόστος εκτιμάται σε αναφορά με την παροχή ύδατος

³¹ Βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, ΕΕ C 372 της 3.12.1997.

³² Υπόθεση 322/81, *NV Nederlandshe Banden Industrie Michelin κατά Επιτροπής*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1983 σελ.3461,παρ.37.

γενικότερα. Επικαλούμενοι τις διατάξεις της Κ.Δ.Π. 128/2014 αναφορικά με τον ορισμό του χρηματοοικονομικού κόστους των υπηρεσιών ύδατος, καθώς και του όρου 'χρήσεις ύδατος', οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου προώθησαν τη θέση πως πουθενά η οικεία νομοθεσία δεν διαχωρίζει την τιμολόγηση ανάλογα με τη χρήση του ύδατος. Προς ενίσχυση της θέσης τους παρέθεσαν νομολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής³³, που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Αιτιάσεως, υποστηρίζοντας πως, «[...] στις εν λόγω υποθέσεις δεν γίνεται διάκριση των διαφορετικών χρήσεων νερού σε οικιστική χρήση, κτηνοτροφική ή άλλη χρήση ως καταλήγει η Επιτροπή στην Έκθεση Αιτιάσεων».

Η Επιτροπή κρίνει καταρχάς σημαντικό να παραθέσει τις διατάξεις του Κανονισμού 3 της Κ.Δ.Π. 128/2014, οι οποίες προβλέπουν τα ακόλουθα:

«'χρήσεις ύδατος' έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2 του Νόμου και περιλαμβάνει –

- (α) την οικιακή χρήση,*
- (β) τη χρήση για τη γεωργία,*
- (γ) τη χρήση για την κτηνοτροφία,*
- (δ) τη χρήση για τη βιομηχανία,*
- (ε) τη χρήση για τον τουρισμό, και*
- (στ) άλλες χρήσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν την κατανάλωση για λιμάνια, μαρίνες, αεροδρόμια, κοινωφελή ιδρύματα, επαγγελματικά υποστατικά και δημόσια κτίρια, την άρδευση χορτοτάπητα γηπέδων, χώρων πρασίνου, κήπων ξενοδοχείων, και την κατανάλωση για σκοπούς υδατοκαλλιέργειας.*

(2) Εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια, όροι που αναφέρονται αλλά δεν ερμηνεύονται στους παρόντες Κανονισμούς, έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς ο Νόμος.»

Επιπρόσθετα, στον Κανονισμό 21 προβλέπεται ότι: *«Κάθε πάροχος υποβάλλει προς το Διευθυντή ετήσια έκθεση, στην οποία δηλώνει τις ποσότητες κατανάλωσης ανά χρήση ύδατος, τα τέλη και τα έσοδα από την πώληση νερού για κάθε χρήση ύδατος.»*

Σε αντίθεση με τη θέση του ΚΣΚ, ότι στη νομοθεσία δεν υφίσταται διαχωρισμός όσον αφορά την τιμολόγηση ανάλογα με τη χρήση του ύδατος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι στους Κανονισμούς 16 και 27 της Κ.Δ.Π. 128/2014 γίνεται ρητή αναφορά σε: *«Τέλη για άλλες χρήσεις εκτός της οικιακής για την παροχή νερού ύδρευσης εκτός*

³³ COMP/M.5812, Societe Lyonnaise des Eaux/Societes de distribution d' eau et d' assainissement (II), COMP/M.1633, RWE Umlet/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe, COMP/M.5467, RWE/ESSENT EE.

κυβερνητικών υδατικών έργων (ή από κυβερνητικά υδατικά έργα)». (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής) Επίσης, στην εν λόγω Κ.Δ.Π. υπάρχουν ξεχωριστά οι Κανονισμοί 15 και 26 για: τα τέλη για οικιακή χρήση.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το ότι στην εν λόγω Κ.Δ.Π., στον Κανονισμό 16 προβλέπεται ότι η διατίμηση του νερού πραγματοποιείται ως εξής:

«(6) Κάθε πάροχος προτείνει τέτοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης για τους τελικούς καταναλωτές για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής, ώστε τα κλιμάκια τιμών που εφαρμόζονται να μην τιμωρούν τη μεγάλη κατανάλωση από παραγωγικές μονάδες για τις οποίες το νερό είναι πρώτη ύλη παραγωγής.

(7) Παρόμοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης με αυτές που καθορίζονται στην παράγραφο (6) εφαρμόζονται και στην περίπτωση της χρήσης ύδατος για ύδρευση από ξενοδοχειακές μονάδες καθώς και από κτηνοτροφικές μονάδες.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής.)

Στο πλαίσιο επομένως που διαγράφεται από τις ως άνω διατάξεις, προκύπτει σαφώς ότι η νομοθεσία που διέπει την παροχή των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας διαχωρίζει τις χρήσεις του ύδατος, και κάθε πάροχος οφείλει να υποβάλλει προς τον Διευθυντή ΤΑΥ τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν στην κάθε χρήση ξεχωριστά. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν.3 της ΚΔΠ 128/2014, «*‘Διευθυντής’ σημαίνει το Διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και περιλαμβάνει οποιοδήποτε λειτουργό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων κατάλληλα εξουσιοδοτημένο να ασκεί τα καθήκοντα του Διευθυντή*».

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή προέβηκε σε ανάλυση της νομολογίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την οποία προκύπτει ότι ο καθορισμός της σχετικής αγοράς στον τομέα του νερού δεν είναι στατικός, αλλά εξαρτάται, κατά κύριο λόγο, από τα δεδομένα της εκάστοτε υπόθεσης. Η μελέτη «*Study on the Application of the Competition Rules to the Water Sector in the European Community*»,³⁴ στο κεφάλαιο που πραγματεύεται το διαχωρισμό της αγοράς στον τομέα του νερού, αναφέρει σχετικά τα ακόλουθα:

«The different market segments that exist within the water sector will have different degrees of ‘contestability’, which will either permit direct product competition that one would experience with ‘competition in the market’ or will require competition for the right to operate, as in ‘competition for the market’. Some market segments are wholesale markets (i.e. operators supply other operators or large/bulk industrial customers) and retail markets (domestic customers and small commercial/industrial

³⁴ Study Contract No. COMP/2002/ES/SI2.334052, December 2002, prepared by WRC and Ecologic for the European Commission – Competition Directorate General.

customers). Wholesale markets are in principle easily contestable. On the contrary, water distribution markets tend to be natural monopolies...

[...] the water services are generally provided by organizations that are vertically structured (that is, responsible for abstracting, treating and supplying and distributing water to customers). This is either through vertical ownership or by contractual relationships between bulk suppliers and distribution utilities which confer exclusive and special rights on each other. In some cases these vertically structured water service utilities are also responsible for wastewater collection and treatment. However, wastewater services are provided by separate entities in many countries such as France, Germany, Denmark and Spain. Although the structure is on the whole vertically structured, a number of distinct market segments can be identified and depending on the particular conditions of each case, could be considered to be 'relevant markets' under EC competition law analysis.»

Η υπό εξέταση υπόθεση αφορά τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας που προσφέρονται από το ΚΣΚ προς τους καταναλωτές – κτηνοτρόφους που εμπíπτουν στην κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινότριμιθιάς.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής VIVENDI/US FILTER,³⁵ παρατηρεί ότι ο σχεδιασμός και η παροχή του νερού και των συστημάτων επεξεργασίας των αποβλήτων νερού μπορούν να διαχωριστούν σε δύο κύριες σχετικές αγορές προϊόντος: συστήματα για βιομηχανικούς σκοπούς και συστήματα για δήμους. Περαιτέρω, η αγορά των δήμων περιλαμβάνει συστήματα για δήμους και εγκαταστάσεις νερού που επεξεργάζονται το «ακατέργαστο» νερό από φυσικές πηγές (υπόγεια ή επιφανειακά ύδατα) προκειμένου να καταστεί κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση και τα λύματα νερού για την αφαίρεση φυσικών και οργανικών ρύπων πριν την απόρριψη του στο περιβάλλον.

Σε σχετικές αποφάσεις της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι μια χωριστή αγορά προϊόντος για την παροχή νερού περιλαμβάνει την παραγωγή, επεξεργασία και διανομή του νερού στους τελικούς πελάτες/καταναλωτές.³⁶ Συγκεκριμένα, στην απόφασή της *Société Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement*,³⁷ ανέφερε ότι οι κοινοτικές αρχές και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού θεωρούν ότι η κατ' ανάθεση διαχείριση του πόσιμου νερού

³⁵ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 29/4/1999, VIVENDI / US FILTER (IV/M. 1514), EE C 152, σ. 3.

³⁶ Βλ. σχ. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 13/09/1999, COMP/M.1633, RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe, http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m1633_de.pdf Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 23/06/2009, COMP/M.5467, RWE / ESSENT EE C 222 της 15.9.2009, σ. 1.

³⁷ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 18/03/2010, COMP/M.5812, *Société Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement (II)*, http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/M5812_20100318_20310_260919_FR.pdf

αποτελείται από δύο διακριτές αγορές υπηρεσιών: πρώτον, τη διανομή του νερού, που περιλαμβάνει τις υπηρεσίες από την παραγωγή νερού για διανομή στον τελικό καταναλωτή, και, δεύτερον, την αποχέτευση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι αυτή η διάκριση δικαιολογείται λόγω της ανάθεσης δύο ξεχωριστών συμβάσεων για τις υπηρεσίες αυτές.

Προκύπτει λοιπόν πως, η δομή των εκάστοτε εμπλεκόμενων επιχειρήσεων καθορίζει και το διαχωρισμό της αγοράς. Για το λόγο αυτό, στην προαναφερόμενη νομολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης - η οποία αφορά συγκεντρώσεις επιχειρήσεων - η σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσίας καθορίστηκε σύμφωνα με τις αγορές δραστηριοποίησης των εκάστοτε επιχειρήσεων, καταλήγοντας σε δύο διακριτές αγορές υπηρεσιών, ήτοι τη διανομή του νερού, (που περιλαμβάνει τις υπηρεσίες από την παραγωγή νερού για διανομή στον τελικό καταναλωτή) και την αποχέτευση. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στο σκεπτικό που ακολουθήθηκε στις εν λόγω υποθέσεις και καταγράφεται ανωτέρω, σύμφωνα με το οποίο: «η εν λόγω διάκριση δικαιολογείται από την ανάθεση δύο ξεχωριστών συμβάσεων για τις υπηρεσίες αυτές».

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς και συγκεκριμένα:

«10. Η έννοια της σχετικής αγοράς συνδέεται στενά με τους επιδιωκόμενους στόχους στο πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του ελέγχου των συγκεντρώσεων στην Κοινότητα, στόχος του ελέγχου των διαρθρωτικών μεταβολών που επηρεάζουν την προσφορά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας είναι να εμποδίσει τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα τον αισθητό περιορισμό του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς. Βάσει των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, η δεσπόζουσα θέση αποτελεί τη δυνατότητα, για μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, να ενεργούν, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, σε τελική ανάλυση, τους καταναλωτές (3). Η κατάσταση αυτή δημιουργείται όταν μια επιχείρηση ή όμιλος επιχειρήσεων εξασφαλίζει σημαντικό τμήμα της προσφοράς σε συγκεκριμένη αγορά, υπό την προϋπόθεση ότι και άλλοι παράγοντες που εξετάζονται στο πλαίσιο της αξιολόγησης (όπως η ύπαρξη φραγμών στην είσοδο, η ικανότητα αντίδρασης των καταναλωτών, κ.λπ.) οδηγούν προς την ίδια κατεύθυνση.

11. Την ίδια προσέγγιση ακολουθεί η Επιτροπή για την εφαρμογή του άρθρου 86 της συνθήκης στις επιχειρήσεις που κατέχουν, μεμονωμένα ή από κοινού, δεσπόζουσα θέση. Δυνάμει του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να διεξαγάγει έρευνα και να θέσει τέρμα στην κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, η εκτίμηση της οποίας προϋποθέτει επίσης τον ορισμό της σχετικής αγοράς. [...].

12. Τα κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς εφαρμόζονται γενικά για την ανάλυση ορισμένων συμπεριφορών στην αγορά ή αλλαγών στη δομή της προσφοράς των προϊόντων. Η μεθοδολογία αυτή μπορεί ωστόσο να έχει διαφορετικά αποτελέσματα ανάλογα με τη φύση του προβλήματος που δημιουργείται όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Για παράδειγμα, η έκταση της γεωγραφικής αγοράς μπορεί να είναι διαφορετική στο πλαίσιο της εξέτασης μιας πράξης συγκέντρωσης, στην οποία η ανάλυση αφορά τις συνέπειες μιας

μελλοντικής πράξης, απ' ό,τι θα ήταν στο πλαίσιο της ανάλυσης μιας ενέργειας που έχει πραγματοποιηθεί στο παρελθόν. Η διαφορετική χρονική διάσταση κάθε περίπτωσης μπορεί να οδηγήσει στον ορισμό διαφορετικών γεωγραφικών αγορών για τα ίδια προϊόντα, ανάλογα με το αν η Επιτροπή εξετάζει μια μεταβολή στη δομή της προσφοράς (όπως στην περίπτωση μιας συγχώνευσης ή της δημιουργίας κοινής επιχείρησης με χαρακτήρα συνεργασίας) ή τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί από ενέργειες που έχουν γίνει στο παρελθόν.»

(η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Διαφαίνεται, επομένως, από τα ως άνω, ότι ο ορισμός της σχετικής αγοράς δεν είναι μονοσήμαντος, αλλά μπορεί να είναι διαφορετικός ανάλογα με την υπό εξέταση υπόθεση. Έτσι, δύο προϊόντα μπορεί π.χ. να θεωρούνται ότι ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά σε μία υπόθεση συγχώνευσης, αλλά να μην ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά όταν κρίνεται μία υπόθεση κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης. Επισημαίνεται ότι, για την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς γίνεται *Ad hoc* προσδιορισμός, καθώς η νομολογία του ΔΕΕ έχει επιδείξει ότι αυτό δεν μπορεί να βασιστεί σε προηγούμενες δικαστικές αποφάσεις που οριοθετούν μια σχετική αγορά, καθώς κριτήρια για την οριοθέτηση είναι οι συνθήκες του ανταγωνισμού *in concreto* στη δεδομένη περίπτωση που ανάγεται σε κρίση (δομή αγοράς, πλήθος και ποσοστά ανταγωνιστών, καταναλωτικές συνήθειες σε διαφορετικές εποχές του έτους, κόστος παραγωγής και διανομής, ιδιαίτερες εμπορικές συνθήκες σε εθνικό επίπεδο).

Στην υπόθεση *Suez Environment/Agbar*,³⁸ η συγκέντρωση περιλάμβανε τις εταιρείες Suez Environment Company SA (“SE” France) και Sociedad General De Aguas De Barcelona SA (“Agbar”, Spain), οι οποίες δραστηριοποιούνταν στις υπηρεσίες νερού και αποβλήτων («*water and wastewater services*»). Η συγκεκριμένη συγκέντρωση δημιουργούσε οριζόντιες επικαλύψεις στην αγορά της Λειτουργίας και Συντήρησης εγκαταστάσεων διαχείρισης νερού και αποβλήτων προς δήμους στην Ισπανία («*Operation and Maintenance (O&M) of water and wastewater treatment facilities*»). Καταλήγοντας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε πως δεν ήταν απαραίτητο, για τους σκοπούς της συγκέντρωσης, να απαντηθεί κατά πόσο θα έπρεπε η αγορά Λειτουργίας και Συντήρησης να περιλαμβάνει τόσο τις εγκαταστάσεις νερού όσο και τις εγκαταστάσεις αποβλήτων, ή, εάν θα έπρεπε να διαχωριστεί περαιτέρω σύμφωνα με τον αποδέκτη της υπηρεσίας.

Η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού,³⁹ σε σχετική απόφασή της, καθόρισε τη σχετική αγορά προϊόντος ως την αγορά υπηρεσίας, η οποία συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης. Επιπλέον, και το Γαλλικό Συμβούλιο Ανταγωνισμού, σε υποθέσεις του, αναφέρεται στη σχετική αγορά των υπηρεσιών

³⁸ Case No COMP/M.5724, 27.04.2010

³⁹ Απόφαση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, Αριθμ. 350/V/2007 - Καταγγελία των εταιριών με την επωνυμία «ΒΑΦΕΙΑ ΦΙΝΙΡΙΣΤΗΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.», «ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ Α.Ε.», «ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΕΒΕ» και «ΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Ε.» κατά της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.», ημερομηνίας 16/5/2007.

διανομής του νερού και σε παροχή νερού προς τους καταναλωτές, ως ξεχωριστή αγορά.⁴⁰

Στη συγκεκριμένη υπόθεση της Ελληνικής Αρχής, η καταγγελλόμενη «Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης ΑΕ» (ΕΥΑΘ ΑΕ), ήταν αρμόδια για την υδροδότηση του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης καθώς και για τη συγκέντρωση και μεταφορά των αστικών λυμάτων στις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων. Αντικείμενο της καταγγελίας αποτελούσε η αύξηση του βιομηχανικού – βιοτεχνικού τιμολογίου της ΕΥΑΘ ΑΕ.

Σημειώνεται πως, προκειμένου να διερευνηθεί το ζήτημα της υπερβολικής τιμολόγησης, για τους σκοπούς της υπόθεσης ΕΥΑΘ ΑΕ, εξετάστηκαν οι ισολογισμοί και τα αποτελέσματα χρήσης της εταιρείας με σκοπό να διαπιστωθεί εάν η διαφορά κόστους παραγωγής (κόστους πωλήσεων) και τιμής πώλησης ήταν υπερβολική. Περαιτέρω, προκειμένου να διενεργηθεί σύγκριση των χρεώσεων της καταγγελλόμενης με άλλες επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Υπηρεσία της Ελληνικής Αρχής απέστειλε ερωτηματολόγια σε δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης σε νομούς όπου λειτουργούσαν βιομηχανικές επιχειρήσεις. Κατά τη σχετική έρευνα εξετάστηκαν τα **βιομηχανικά τιμολόγια ύδρευσης**, δηλαδή οι χρεώσεις που επιβάρυναν συγκεκριμένα τις βιομηχανικές μονάδες, παρά το γεγονός ότι, ως σχετική αγορά, είχε ορισθεί ευρύτερα η παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης.

Εξετάζοντας περαιτέρω τη θέση του ΚΣΚ, ότι δεν υφίσταται διαχωρισμός της σχετικής αγοράς ανάλογα με τη χρήση του ύδατος, η Επιτροπή λαμβάνει, επιπρόσθετα, υπόψη της τα λεγόμενα του κοινοτάρχη του ΚΣΚ κατά την προφορική διαδικασία, σύμφωνα με τον οποίο, «[...] *εμείς όλο και όλο έχουμε γύρω στους είκοσι κτηνοτρόφους. Το ντεπόζιτο τους είναι ξεχωριστό, συνέχεια έχουμε διαρροές από το ντεπόζιτο τους είναι είκοσι άτομα και έχουμε διαρροές έχουμε κλεψιές έχουμε χίλια δυο πράγματα και εμείς έχουμε ένα δύο υπαλλήλους τους οποίους δεν μπορούμε να έχουμε πάνω στη κτηνοτροφική να τους προσέχουν αυτούς συνέχεια*». (Η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Πέραν από όσα αναπτύχθηκαν ανωτέρω, η Επιτροπή λαμβάνει περαιτέρω υπόψη της και τα όσα σχετικά αναφέρθηκαν στην επιστολή του ΤΑΥ ημερομηνίας 22/8/2016. Σύμφωνα με την εν λόγω επιστολή, οι τοπικές αρχές υδατοπρομήθειας οφείλουν να καθορίζουν τα τέλη κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους και να διαχωρίζουν τις τιμές ανά χρήση, οπότε οι παραγωγικές μονάδες με

⁴⁰ CONSEIL DE LA CONCURRENCE, Décision n° 02-D-44 du 11 juillet 2002 relative à la situation de la concurrence dans les secteurs de l'eau potable et de l'assainissement, notamment en ce qui concerne la mise en commun des moyens pour répondre à des appels à concurrence. CONSEIL DE LA CONCURRENCE, Décision n° 05-D-58 du 3 Novembre 2005 relative à des pratiques relevées dans le secteur de l'eau potable en Ile-de-France.

τη μεγάλη κατανάλωση να χρεώνονται στη χαμηλότερη τιμή, με γνώμονα πάντοτε την πλήρη ανάκτηση του κόστους.

Στο πλαίσιο που διαμορφώνεται από όλα όσα έχουν αναφερθεί, και έχοντας υπόψη:

- Ότι η τιμολόγηση για την παροχή υπηρεσιών υδροδότησης για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι διαφορετική από αυτή που εφαρμόζεται για την παροχή υπηρεσιών υδροδότησης για άλλες χρήσεις (οικιστική χρήση, βιομηχανική, κλπ), δεδομένου ότι οι χρεώσεις διαμορφώνονται ανάλογα με τη χρήση,
- Ότι το αντικείμενο της καταγγελίας αφορά συγκεκριμένα στην υπερβολική τιμολόγηση των υπηρεσιών υδροδότησης για κτηνοτροφικούς σκοπούς,
- Ότι για σκοπούς διαπίστωσης κατά πόσον υφίσταται υπερβολική τιμολόγηση θα πρέπει να διενεργηθούν συγκρίσεις με αντίστοιχες χρεώσεις άλλων δήμων ή/και κοινοτήτων και,
- Ότι η φύση της τιμολόγησης του νερού είναι κοστοκεντρική,

η Επιτροπή κρίνει πως, για τους σκοπούς της παρούσας καταγγελίας, θα πρέπει απαραίτητα να διενεργηθεί ξεχωριστή ανάλυση των υπηρεσιών υδροδότησης για κτηνοτροφικούς σκοπούς.

Δεδομένων των πιο πάνω, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και στηριζόμενη στη σχετική νομολογία και νομοθεσία, στα δεδομένα της υπόθεσης και συγκεκριμένα, στο ότι η αγορά που αφορά την παρούσα καταγγελία, στην οποία υπάρχει δραστηριοποίηση του ΚΣΚ, αφορά την παροχή ύδρευσης προς τους καταναλωτές για κτηνοτροφικούς σκοπούς, ομόφωνα καταλήγει ότι ως σχετική αγορά ορίζεται η αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές για κτηνοτροφική χρήση.

7.4.2 Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσιών πρέπει να οριοθετηθεί ως προς τη γεωγραφική της διάσταση. Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσον αφορά τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς του Ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού,

«η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια και τη ζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά»⁴¹

⁴¹ *Supra* υποσ. 31, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,⁴² η γεωγραφική αγορά οριοθετείται στην περιοχή εκείνη όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται οικονομικά με ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Προκειμένου να οριοθετηθεί γεωγραφικά η αγορά, θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσο οι καταναλωτές των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων θα μπορούσαν να στραφούν βραχυπρόθεσμα και χωρίς ιδιαίτερο κόστος σε επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε άλλη γεωγραφική περιοχή για την προμήθεια του σχετικού προϊόντος.

Η Επιτροπή τονίζει επιπρόσθετα ότι η εν λόγω Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς αναφέρει ότι, είναι απαραίτητο να προσδιοριστούν τα όρια εντός των οποίων ασκείται ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων, προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσο επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλες περιοχές αποτελούν πράγματι εναλλακτική πηγή εφοδιασμού υδατοπρομήθειας για τους καταναλωτές στην οικεία περιοχή.⁴³

Η Επιτροπή, στη βάση των ενώπιον της στοιχείων, διαπιστώνει ότι οι καταναλωτές στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς καλύπτουν τις ανάγκες τους όσον αφορά την υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφική χρήση από το ΚΣΚ, καθότι είναι η μόνη επιχείρηση, η οποία δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας στη συγκεκριμένη περιοχή. Επομένως, ακόμα και σε περίπτωση μεταβολής των τιμών στην παροχή υδατοπρομήθειας για τα εξεταζόμενα έτη από το ΚΣΚ, οι κτηνοτρόφοι της περιοχής Κοκκινότριμιθιάς δεν είναι σε θέση να στραφούν σε τρίτες επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε άλλες περιοχές.

Επίσης, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα πρέπει να εντοπιστούν ενδεχόμενα εμπόδια και φραγμοί που απομονώνουν τις εταιρείες που είναι εγκατεστημένες σε δεδομένη περιοχή από τις ανταγωνιστικές πιέσεις εταιρειών που είναι εγκατεστημένες εκτός της περιοχής αυτής, έτσι ώστε να προσδιοριστεί με ακρίβεια ο βαθμός διεισδυτικότητας των αγορών μεταξύ τους σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο.⁴⁴

Ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς αποτελεί μεταξύ άλλων το κόστος μεταφοράς του προϊόντος ή οι ενδεχόμενοι άλλοι νομοθετικοί περιορισμοί που συνδέονται με τη μεταφορά του προϊόντος.⁴⁵

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή επισημαίνει την ύπαρξη σχετικών, με τη δραστηριοποίηση του ΚΣΚ στην εν λόγω σχετική αγορά της παροχής υπηρεσιών

---

⁴² Βλ. *Ibid*, σκ.29.

⁴³ *Ibid*.

⁴⁴ *Ibid* σκ.30.

⁴⁵ Γιώργος Σπ. Καρύδης, *Ευρωπαϊκό Δίκαιο Επιχειρήσεων και Ανταγωνισμού – Ι. Θεμελιώδεις Ελευθερίες – Ανταγωνισμός – Κρατικές Ενισχύσεις* (2001), Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ. 128.

υδατοπρομήθειας, νομοθετικών ρυθμίσεων, οι οποίες έχουν άμεση επίδραση στις συνθήκες εισόδου στη σχετική αγορά τρίτων επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 86(Ι)/1999, το Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να παρέχει, μέσα στα όρια της κοινότητας, κατάλληλη και επαρκή υδατοπρομήθεια για οικιακούς σκοπούς. Περαιτέρω, ο Κανονισμός 211 της Κ.Δ.Π. 294/2002 απαγορεύει σε οποιοδήποτε ιδιοκτήτη ή κάτοχο οποιουδήποτε υποστατικού που κείται μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας να προμηθεύει ή να συντελεί, ώστε να προμηθεύεται, ή να επιτρέπει ή ανέχεται να εφοδιάζεται το υποστατικό αυτό με οποιοδήποτε νερό άλλο από το κοινοτικό πόσιμο νερό, χωρίς να παίρνει προηγουμένως για κάθε έτος σχετική άδεια από το Συμβούλιο. Η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση αποτελεί ουσιαστικά εμπόδιο εισόδου για τις νέες επιχειρήσεις, οι οποίες επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στη συγκεκριμένη αγορά, εφόσον προϋποθέτει την εξασφάλιση άδειας, η οποία δίδεται από το ίδιο το Συμβούλιο. Περαιτέρω, η Κ.Δ.Π. 128/2014 διαχωρίζει τις χρήσεις του νερού, ως έχει ήδη καταγραφεί.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή στη συνέχεια, σημειώνει τη σχετική απόφαση της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού⁴⁶ όπου συζητήθηκε το θέμα της μονομερούς αύξησης της τιμής του νερού από την εταιρεία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» και κατά πόσο αυτό συνιστούσε κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της στην αγορά νερού και συγκεκριμένα στην αγορά παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ως σχετική γεωγραφική αγορά είχε καθορισθεί ο Νομός Θεσσαλονίκης, καθότι ο καταναλωτής στο Νομό Θεσσαλονίκης δεν μπορούσε να αγοράσει την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας (ύδρευσης και αποχέτευσης) από άλλη επιχείρηση, πλην της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε..

Επίσης, η Επιτροπή λαμβάνει καθοδήγηση και από τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου κρίθηκε ότι η παροχή νερού είναι περιφερειακής εμβέλειας.⁴⁷

Συνεπώς, με βάση όλα τα ανωτέρω και σύμφωνα με τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία, καθίσταται σαφές ότι το ΚΣΚ δραστηριοποιείται ως η μοναδική επιχείρηση στην αγορά ήτοι, στην παροχή υδατοπρομήθειας στην κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς, η οποία περιλαμβάνει και την κτηνοτροφική περιοχή της Κοινότητας. Η θέση αυτή ισχυροποιείται από το γεγονός ότι οι κάτοικοι της κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς δεν μπορούν να προμηθευτούν τις εν λόγω υπηρεσίες από καμία άλλη επιχείρηση, εφόσον μόνο το ΚΣΚ δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη αγορά.

---

⁴⁶ *Supra* υποσ. 39, Απόφαση Αριθμ. 350/V/2007.

⁴⁷ *Supra* υποσ. 34 & 35.

Η Επιτροπή σημειώνει πως, όπως προαναφέρθηκε, η οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς γίνεται για να προσδιορίζονται τα όρια εντός των οποίων ασκείται ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων• στόχος είναι ο προσδιορισμός των πραγματικών ανταγωνιστών, οι οποίοι είναι σε θέση να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και να τις εμποδίσουν να ενεργούν ανεξάρτητα από τις πιέσεις που επιβάλλει ο πραγματικός ανταγωνισμός.⁴⁸ Επομένως, καθοριστικό και κρίσιμο είναι το κατά πόσο υπάρχουν άλλοι προμηθευτές στους οποίους θα μπορούσαν να στραφούν βραχυπρόθεσμα και χωρίς ιδιαίτερο κόστος οι καταναλωτές. Δηλαδή εάν υπήρχαν άλλες επιχειρήσεις και όχι το αν υπάρχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην προμήθεια και τη χρήση του νερού από αυτούς.

Εν προκειμένω, η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου το ΚΣΚ συμμετέχει στην προμήθεια παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, ήτοι την κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που προέκυψαν κατά την έρευνα και όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, ομόφωνα καταλήγει στο ότι, στην υπό κρίση υπόθεση όπου η σχετική αγορά αφορά την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές – κτηνοτρόφους της περιοχής που εμπίπτει εντός των διοικητικών ορίων του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς, ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται η Κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς της επαρχίας Λευκωσίας, όπου το ΚΣΚ οφείλει να παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες.

7.5 Κατ' ισχυρισμό παραβάσεις του Νόμου στην καταγγελία

Η καταγγελία στρέφεται γύρω από τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα που αναφέρονται σε παραβάσεις, από μέρους του ΚΣΚ, των άρθρων 6(1)(α), 6(1)(β), 6(1)(γ) και 6(2) του Νόμου.

Από τα στοιχεία του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι το ΚΣΚ ξεκίνησε την υδροδότηση της κτηνοτροφικής μονάδας του κ. Κ.Κ. στις 7/12/2005. Το πρόβλημα φαίνεται ότι προέκυψε ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης των τελών που εφαρμόστηκαν από το ΚΣΚ μετά την 1/1/2011. Οι σχετικές Ανακοινώσεις του ΚΣΚ με τις διάφορες διατιμήσεις και τις διαφοροποιήσεις που επήλθαν με τις αναθεωρήσεις του 2011, καθώς και του 2014, παρατίθενται πιο κάτω στη Νομική και Οικονομική αξιολόγηση της ουσίας της καταγγελίας.

Αναφορικά με τις κατ' ισχυρισμό παραβάσεις του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, ο καταγγέλλων υποστηρίζει στην καταγγελία του ότι το ΚΣΚ εφαρμόζει υπερβολικές χρεώσεις για την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας. Σύμφωνα με την καταγγελία,

---

⁴⁸ *Supra* υποσ. 31, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, σκ. 2.

τα τέλη που εφαρμόζει το Συμβούλιο είναι υπερβολικά ενώ προβαίνει σε επιβολή επιβαρύνσεων που δεν υφίστανται και κάνει λάθη στους μετρητές.

Επιπρόσθετα, ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι η ενέργεια του Συμβουλίου που αφορά στην αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή της παροχής νερού προς τα υποστατικά του, συνιστά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου. Όπως υποστηρίζει ο κ. Κ.Κ., κατά τον Απρίλιο του 2015, το Συμβούλιο διέκοψε την παροχή νερού, διακόπτοντας αναπόφευκτα την υδροδότηση των ζώων του και κατ' επέκταση τη λειτουργία της κτηνοτροφικής του μονάδας.

Ο καταγγέλλων αναφέρει επιπρόσθετα ότι υπάρχουν διαφορές στις χρεώσεις υδατοπρομήθειας από τις κατά τόπους Αρχές προς κτηνοτροφικές μονάδες, με αποτέλεσμα ο ίδιος να βρίσκεται σε δυσμενή στον ανταγωνισμό θέση, εφόσον το κόστος νερού για κτηνοτρόφους σε άλλες περιοχές είναι συγκριτικά χαμηλότερο, γεγονός που επιφέρει διαφορές στο κόστος παραγωγής των προϊόντων μεταξύ των κτηνοτρόφων. Όπως υποστηρίζει, το γεγονός αυτό συνιστά διακριτική μεταχείριση του ιδίου σε σχέση με άλλους κτηνοτρόφους που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου.

Πέραν των ανωτέρω, ο καταγγέλλων προβάλλει ένα ακόμη ισχυρισμό που σχετίζεται με την αιφνίδια και αδικαιολόγητη, όπως αναφέρει, διακοπή της υδατοπρομήθειας προς τα υποστατικά του. Ειδικότερα, όπως υποστηρίζει, δεδομένου του γεγονότος ότι το Συμβούλιο είναι ο μοναδικός προμηθευτής νερού στην οικεία περιοχή, δημιουργείται σχέση οικονομικής εξάρτησης μεταξύ τους, ενώ δεν υπάρχει ισοδύναμη εναλλακτική λύση, και ως εκ τούτου η συγκεκριμένη ενέργεια του Συμβουλίου συνιστά παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου.

Η Επιτροπή στη συνέχεια προχωρεί στην εξέταση των ισχυρισμών του Καταγγέλλοντα για παραβάσεις των άρθρων 6(1)(α), 6(1)(β), 6(1)(γ) και 6(2) του Νόμου:

7.6 Άρθρο 6 του Νόμου

Η εξέταση της παρούσας καταγγελίας διενεργείται υπό το πρίσμα του άρθρου 6 του Νόμου, το οποίο, στο εδάφιο (1), προβλέπει τα ακόλουθα:

«6.-(1) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, ιδιαίτερα εάν η πράξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα -

(α) τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής

(β) τον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης, προς ζημιά των καταναλωτών

(γ) την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση

(δ) την εξάρτηση της σύναψης συμφωνιών από την αποδοχή εκ μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, εκ της φύσεώς τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες, δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών.»

7.6.1 Δεσπόζουσα Θέση

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «'δεσπόζουσα θέση', αναφορικά με επιχείρηση, περιλαμβάνει τη θέση οικονομικής δύναμης που απολαμβάνει η επιχείρηση, που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές και τους πελάτες της και σε τελική ανάλυση ανεξάρτητα από τους καταναλωτές».

Δεδομένου ότι για την εφαρμογή του άρθρου 6(1) του Νόμου τίθεται ως προϋπόθεση, σε πρώτο στάδιο, η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσο το υπό εξέταση ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές - κτηνοτρόφους στην κοινότητα Κοκκινοτριμιθιάς.

Βασικό στοιχείο της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης, είναι η ύπαρξη οικονομικής ισχύος, η οποία παρέχει στη δεσπόζουσα επιχείρηση ευχέρεια ανεξάρτητης συμπεριφοράς, την αποδεσμεύει δηλαδή από τους περιορισμούς που υπάρχουν σε μια ανταγωνιστική αγορά.

Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης μπορεί να απορρέει από τον συνδυασμό διαφόρων παραγόντων, οι οποίοι από μόνοι τους δεν αποτελούν απαραίτητα επαρκή ένδειξη για την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, αλλά όταν συνδυάζονται μεταξύ τους, οδηγούν στη δημιουργία αυτής. Τέτοιοι σημαντικοί παράγοντες, εκτός του μεριδίου αγοράς είναι (α) η ύπαρξη ανταγωνιστών στην ίδια σχετική αγορά και το μερίδιο αγοράς που κατέχουν, (β) το εύρος του φάσματος των προϊόντων που προσφέρουν οι ανταγωνιστές και (γ) η δυνατότητα πρόσβασης αλλά και επιβίωσης των νεοεισερχόμενων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.⁴⁹

⁴⁹ Υπόθεση T-24/93, T25/93, T/26/93 και T/28/93, *Compagnie Maritime Belge Transports and other v Commission*, [1996] ECR 1996 II-01201.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής της επιχείρησης στη συγκεκριμένη αγορά αποτελεί τη σημαντικότερη ένδειξη για την απόδειξη δεσπόζουσας θέσης. Όταν μάλιστα η θέση της επιχείρησης στην αγορά είναι μονοπωλιακή ή σχεδόν μονοπωλιακή (ποσοστά της τάξης του 80% ως 100%), τότε αυτή η θέση είναι αρκετή για την απόδειξη δεσπόζουσας θέσης.⁵⁰

Περαιτέρω, σύμφωνα με νομολογία του ΔΕΕ, πολύ υψηλά μερίδια αγοράς, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, είναι αρκετά για την απόδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης. Μία επιχείρηση που διαθέτει πολύ υψηλό μερίδιο αγοράς για αρκετό χρονικό διάστημα βρίσκεται, λόγω του μεριδίου αυτού, σε κατάσταση ισχύος που την καθιστά υποχρεωτικό συνέταιρο και της εξασφαλίζει την ελευθερία συμπεριφοράς (freedom of action) έναντι των ανταγωνιστών.⁵¹ Αντίθετα, όταν επιχείρηση δεν κατέχει μονοπωλιακή θέση στην αγορά, αλλά κατέχει ένα ποσοστό της τάξεως του 40-50% (μερίδιο αγοράς), θεωρείται ότι αποτελεί μία αξιόπιστη αλλά όχι επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης και, επομένως, απαιτείται να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες, προκειμένου να θεμελιωθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης.⁵²

Επίσης, το υψηλό μερίδιο αγοράς που μπορεί να κατέχει μια επιχείρηση στην αγορά θα μπορούσε πολύ γρήγορα να εξανεμιστεί, αν η αγορά είναι ανοιχτή και δεν υπάρχουν εμπόδια για την είσοδο άλλων ανταγωνιστών. Πρέπει, κατά συνέπεια, για να διαπιστωθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στην υπό εξέταση υπόθεση, να ληφθεί υπόψη ο δυνητικός ανταγωνισμός και να εξετασθούν πιθανά εμπόδια και περιορισμοί εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά, η ύπαρξη των οποίων απαγορεύει την αναδιάρθρωση και ανακατανομή της αγοράς σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Στην υπό εξέταση καταγγελία, ο κ. Κ.Κ. υποστηρίζει ότι το ΚΣΚ κατέχει μονοπώλιο στη σχετική αγορά, καθότι αποτελεί το μοναδικό προμηθευτή/παροχέα νερού στην περιοχή. Σε σχέση με τον ισχυρισμό αυτό, το ΚΣΚ, στις απαντήσεις του κατά τη διεξαγωγή της προκαταρκτικής έρευνας, ημερομηνίας 16/11/2015, αναφέρει ότι: «*υπάρχουν περιπτώσεις που οι καταναλωτές δικαιούνται να προμηθεύουν τα υποστατικά τους με δικό τους νερό αφού πρώτα ειδοποιηθεί το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινوترιμιθιάς και ελεγχθεί η ποιότητα του*».

Το ΚΣΚ στις γραπτές του παρατηρήσεις, καθώς και στις θέσεις που ανέπτυξε μέσω των εκπροσώπων του κατά την ενώπιον της Επιτροπής προφορική διαδικασία, δεν αμφισβητεί την κατάληξη της Επιτροπής περί ύπαρξης μονοπωλιακής από μέρους του θέσης στην παρεχόμενη υπηρεσία υδατοπρομήθειας με την επιφύλαξη ότι το

⁵⁰ Υπόθεση 85/76, *Hoffmann- La Roche & Co. AG v. Commission*, [1979] ECR 461.

⁵¹ *Ibid.*

⁵² Υπόθεση 62/86, *Akzo Chemie κατά Επιτροπής*, [1991] Συλλογή της Νομολογίας 1991 I-03359, παρά.60-61.

μονοπωλιακό καθεστώς είναι επιβεβλημένο από την οικεία νομοθεσία, που προβλέπει ότι μοναδικός πάροχος υδατοπρομήθειας στην περιοχή της Κοκκινότριμιθιάς είναι το ΚΣΚ.

Σημειώνεται πως, ο κοινοτάρχης του ΚΣΚ κατά την προφορική διαδικασία υποστήριξε ότι οι κτηνοτρόφοι της περιοχής μπορούν να επιλέξουν να υδροδοτούνται μέσω ιδιωτικής γεώτρησης. Το ίδιο επιχείρημα ηγέρθηκε και στις γραπτές παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ, όπου σχετικά αναφέρεται: «[...] μερίδα των κτηνοτρόφων της Κοινότητας υδρεύουν από δικές τους πηγές, γεγονός που δεν λήφθηκε υπόψη από την Επιτροπή σε σχέση με τις επιλογές που είχε ο Καταγγέλλων και το κόστος των επιλογών αυτών.»

Όσον αφορά το θέμα αυτό και την επιλογή που φαίνεται να είχαν στη διάθεση τους οι κτηνοτρόφοι της περιοχής Κοκκινότριμιθιάς για προμήθεια νερού από ιδιωτικές γεωτρήσεις, η Επιτροπή επισημαίνει καταρχάς ότι, κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής έρευνας είχε υποβληθεί από την Υπηρεσία σχετικό ερώτημα στον καταγγέλλοντα, ο οποίος, με ηλεκτρονικό του μήνυμα ημερομηνίας 23/11/2016, είχε υποστηρίξει επ' αυτού τα ακόλουθα:

«[...] Όσον αφορά το δεύτερο σας ερώτημα έχουμε να αναφέρουμε τα εξής:

- a. Η δημιουργία γεώτρησης είναι χρονοβόρα, χρειάζεται άδεια από την αρμόδια αρχή και με την σύμφωνη, γνώμη/ συγκατάθεση του Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας όπως αναφέρεται και στο Συμφωνητικό έγγραφο το οποίο σας είχαμε επισυνάψει σε προηγούμενη αλληλογραφία μας.*
- b. Για την Δημιουργία μιας γεώτρησης χρειάζεται να γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες κάτι που χρειάζεται χρόνος (3 με 6 μήνες) όπου στην περίπτωση μας δεν μας δόθηκε ούτε χρόνος και αφού διακόπηκε το νερό χωρίς προειδοποίηση.*
- c. Εφόσον εξασφαλιστούν οι άδειες χρειάζονται και οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι (5,000-10000 ευρώ σε μετρητά) για ανόρυξη του νερού.*
- d. Μετά χρειάζεται να γίνουν και οι απαραίτητες αναλύσεις (χημικές και μικροβιολογικές) για να δούμε εάν είναι κατάλληλο ή όχι για την ύδρευση των ζώων και αν πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις ποιότητας.*
- e. Όμως όπως πολύ καλά γνωρίζετε και από προηγούμενα δημοσιεύματα στον τύπο τα νερά στην συγκεκριμένη περιοχή είναι μολυσμένα με βαρέα μέταλλα και θεωρούνται καρκινογόνα αλλά και ακατάλληλα για τα ζώα (καθότι περιέχουν υψηλά επίπεδα αρσενικού), ουσία η οποία είναι καρκινογόνα.*

f. Επίσης πριν την έκδοση της σχετικής άδειας οικοδομής στις απόψεις των υπηρεσιών αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «Η υδροδότηση της μονάδας θα γίνεται από το δίκτυο υδροδότησης της Κτηνοτροφικής Περιοχής Κοκκινότριμιθιάς ότι και το νερό θεωρείται κατάλληλο για την ύδρευση των ζώων».

g. Οι περισσότεροι αναφέρουν ότι τα νερά στην περιοχή είναι επιφανειακά, μολυσμένα και δεν επαρκούν.»

Συνάγεται ακολούθως από τα πιο πάνω ότι η επιλογή υδροδότησης για τους κτηνοτρόφους στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς από ίδια γεώτρηση δύναται θεωρητικά να υφίσταται, πλην όμως τέτοια επιλογή φαίνεται πως συνεπάγεται πολλές δυσκολίες, ίσως ανυπέρβλητες, τόσο σε πρακτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο (μολυσμένο νερό με αρσενικό), ενώ επιπρόσθετα για ορισμένους καταναλωτές ενδέχεται να μην καθίσταται εφικτή και από οικονομικής άποψης.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 86(Ι)/1999, το ΚΣΚ οφείλει να παρέχει υπηρεσίες υδατοπρομήθειας μέσα στα όρια της κοινότητας, ήτοι στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς. Επιπρόσθετα, η Κ.Δ.Π. 294/2002 (άρθρο 211) απαγορεύει την προμήθεια οποιουδήποτε νερού σε οποιοδήποτε υποστατικό μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας, εκτός από το κοινοτικό πόσιμο νερό, χωρίς την προηγούμενη άδεια από το ΚΣΚ. Αυτό σημαίνει ότι ουσιαστικά έχει δημιουργηθεί ένα νομικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας, το οποίο στην ουσία καθιστά το ΚΣΚ ως το μοναδικό προμηθευτή νερού.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή στη βάση των ενώπιον της στοιχείων, ομόφωνα καταλήγει ότι το ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς στην Κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς.

7.6.2 Κατάχρηση Δεσπόζουσας Θέσης

Σύμφωνα με το Νόμο, καθώς και με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η κατοχή δεσπόζουσας θέσης δεν είναι καθαυτή παράνομη. Κάτι τέτοιο θα ήταν παράδοξο αφού θα τιμωρούσε ουσιαστικά κάθε επιτυχημένη επιχείρηση. Μόνο η κατάχρηση της δεσπόζουσας αυτής θέσης στη σχετική αγορά μπορεί να οδηγήσει σε παράβαση του Νόμου.

Σύμφωνα πάντα με την νομολογία του ΔΕΕ και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κατάχρηση συνδέεται με τη συμπεριφορά της δεσπόζουσας επιχείρησης που επιδρά στη δομή της αγοράς, αποδυναμώνοντας τον ήδη ασθενή ανταγωνισμό, με τη χρήση μεθόδων που δεν αρμόζουν σε καθεστώς υγιούς

ανταγωνισμού.⁵³ Σημειώνεται επίσης το λεκτικό του ΔΕΕ, όπου οι επιχειρήσεις με δεσπόζουσα θέση στην αγορά ενός προϊόντος έχουν «**special responsibility**» (ιδιαίτερη ευθύνη), πράγμα που τις κάνει ακόμα πιο υπεύθυνες σε περίπτωση παραβίασης του Νόμου.⁵⁴

Στη δε υπόθεση *Tetra Pak International SA*,⁵⁵ η ιδιαίτερη ευθύνη επεκτείνεται ώστε το άρθρο 102 (πρώην 82) της ΣΛΕΕ, το αντίστοιχο 6(1) του Νόμου, να εφαρμόζεται και να απαγορεύει κάθε συμπεριφορά επιχειρήσεως, η οποία κατέχει δεσπόζουσα θέση, ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού που υφίσταται ακόμη σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας αυτής της επιχειρήσεως, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος. Το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής: «*Επομένως, για να καθοριστούν οι προϋποθέσεις αυτές, πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 86 της Συνθήκης βάσει του αντικειμένου του και του σκοπού του, όπως διευκρινίστηκαν από το Δικαστήριο, το οποίο έκρινε, με την προπαρατεθείσα απόφαση Michelin κατά Επιτροπής (σκέψη 57), ότι το άρθρο αυτό επιρρίπτει σε επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση, ανεξάρτητα από τους λόγους μιας τέτοιας θέσεως, την ιδιαίτερη ευθύνη να μη θίγει με τη συμπεριφορά της την άσκηση πραγματικού και ανόθευτου ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, σύμφωνα με τον γενικό σκοπό του άρθρου 3, στοιχείο στ', της Συνθήκης όπως ίσχυε την εποχή εκείνη. Εμπίπτει έτσι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 86 κάθε συμπεριφορά επιχειρήσεως που κατέχει δεσπόζουσα θέση ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού που υφίσταται ακόμη σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας αυτής της επιχειρήσεως, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, σκέψη 91).*»

Το άρθρο 6(1) του Νόμου μνημονεύει μια σειρά καταχρηστικών πρακτικών και όπως αναφέρεται στην υπόθεση *Continental Can*,⁵⁶ η λίστα των καταχρηστικών πρακτικών είναι απλώς ενδεικτική όχι όμως εξαντλητική.

7.6.3 Πιθανολογούμενες παραβάσεις του άρθρου 6(1) του Νόμου

Η Επιτροπή εστιάζει την προσοχή της στην καταγγελλόμενη συμπεριφορά στο πλαίσιο του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, η οποία αναφέρεται στις υψηλές τιμολογήσεις που εφαρμόζει το ΚΣΚ για την παροχή πόσιμου νερού προς την κτηνοτροφική μονάδα του καταγγέλλοντα. Το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου ορίζει ότι, καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης συνιστά οποιαδήποτε πράξη που έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό

⁵³ *Ibid*, σημ.60-61.

⁵⁴ Υπόθεση C-322/81, *Michelin v. Commission*, [1983] ECR 3461, παρ.52, 59.

⁵⁵ Υπόθεση T-83/91, *Tetra Pak International SA v. Commission* [1994] ECR II-755, παρά. 114.

⁵⁶ Υπόθεση 6/72, *Europemballage Corporation & Continental Can v. Commission*, [1973] ECR 215, παρ. 26.

αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής.

Στην υπό εξέταση καταγγελία, ο κ. Κ.Κ. αναφέρθηκε σε υψηλές χρεώσεις του ΚΣΚ για τις υπηρεσίες υδροδότησης της κτηνοτροφικής του μονάδας, γεγονός το οποίο, κατά τον ισχυρισμό του, επηρέασε αρνητικά τόσο την κερδοφορία όσο και την ομαλή λειτουργία της επιχείρησής του.

Ο κ. Κ.Κ. επισύναψε στην καταγγελία του λογαριασμούς τιμολόγησης νερού που καλύπτουν τις τριμηνίες Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2010, Ιανουάριος-Μάρτιος 2011, Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2011, Ιανουάριος-Μάρτιος 2012 και τη διμηνία Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2015.

Παράλληλα, προς ενίσχυση των ισχυρισμών του για τις υψηλές χρεώσεις των κτηνοτρόφων στην περιοχή της Κοκκινοτριμιθιάς, ο καταγγέλλων επισύναψε διάφορες επιστολές, οι οποίες αναφέρονται στο θέμα αυτό. Μία από αυτές είναι επιστολή του ίδιου προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ημερομηνίας 27/9/2012, όπου εγείρεται το θέμα των υψηλών χρεώσεων του ΚΣΚ και μάλιστα γίνεται σύγκριση με τις τιμές που εφαρμόζονται σε κτηνοτροφικά υποστατικά εγκατεστημένα σε άλλες περιοχές της Κύπρου. Στα στοιχεία του Διοικητικού Φακέλου, περιλαμβάνεται και επιστολή, ημερομηνίας 27/5/2011, η οποία απεστάλη από το ΚΣΚ προς το Διευθυντή του ΤΑΥ, εγείροντας το πρόβλημα της υψηλής τιμής πώλησης του νερού και τα προβλήματα που κατά συνέπεια αντιμετώπιζαν οι κτηνοτρόφοι στην περιοχή της Κοκκινοτριμιθιάς.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς που προέβαλε το καταγγελλόμενο Συμβούλιο κατά την προκαταρκτική έρευνα, η αναθεώρηση των τελών ήταν επιβεβλημένη εξαιτίας του τερματισμού χρήσης της κοινοτικής γεώτρησης το έτος 2010, στην οποία αναγκάστηκε να προχωρήσει λόγω ακαταλληλότητας του νερού, και στον κατά συνέπεια αποκλειστικό εφοδιασμό μέσω του ΤΑΥ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την επιστολή του Συμβουλίου ημερομηνίας 29/9/2016: «Ο λόγος της αύξησης των τελών είναι γιατί η Κυβέρνηση μας απαγόρευσε να χρησιμοποιούμε δικές μας γεωτρήσεις για την ύδρευση της Κοινότητας λόγω ακαταλληλότητας του νερού [...] Η Κυβέρνηση επίσης διέταξε το Τμήμα Υδάτων να μας προμηθεύει πόσιμο νερό. Οι χρεώσεις του Τμήματος Υδάτων ήταν και είναι διπλάσιες από τους προηγούμενους προμηθευτές και κόστη γεωτρήσεων. Γι' αυτό και το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινοτριμιθιάς αναθεώρησε τα Τέλη του σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για την ανταποδοτικότητα των υπηρεσιών.»

Όπως περαιτέρω αναφέρθηκε, λόγω παραπόνων από κτηνοτρόφους για το ύψος των τελών, ζητήθηκε συνάντηση με το Τμήμα Υδάτων το οποίο όμως απάντησε ότι

δεν μπορεί να εφαρμόσει διακριτική μεταχείριση σε βάρος των υπόλοιπων Τοπικών Αρχών. Για το λόγο αυτό, το Συμβούλιο αναγκάστηκε να προβεί σε αναθεώρηση των τελών, όπου με την Διατίμηση Δ' οι κτηνοτρόφοι, κατά τον ισχυρισμό του Συμβουλίου, επωφελούνται ιδιαίτερα.

Στις απαντήσεις του κατά την προκαταρκτική έρευνα το ΚΣΚ επισύναψε τις γνωστοποιήσεις αναφορικά με τα τέλη νερού που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο 2010 – 2014 και ανέφερε ότι η νομιμότητα των αποφάσεων του Συμβουλίου τελεί υπό τον έλεγχο του Έπαρχου Λευκωσίας.

Επιπρόσθετα, στην επιστολή του ημερομηνίας 3/2/2017, στην οποία αναφέρθηκαν και οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ κατά την προφορική διαδικασία, το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι το πάγιο υπολογίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας, ενώ διευκρίνισε ότι τέλη και πάγια καθορίστηκαν αφού λήφθηκαν στη βάση των εξής παραγόντων: το κόστος αγοράς νερού (€0,77/τόνος), η απώλεια νερού από το σύστημα (25%), τα διοικητικά έξοδα και τα έξοδα συντήρησης (30%), τα έξοδα που σχετίζονται με την αποθήκευση του νερού (5%) και η δημιουργία κεφαλαίου για μελλοντικές επεκτάσεις – ανάπτυξη της Κοινότητας (10%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε κατά την προκαταρκτική έρευνα το ΚΣΚ αναφορικά με τις αναθεωρήσεις των τελών κατανάλωσης πόσιμου νερού για την περίοδο 1/1/2011 μέχρι 31/12/2013, διαπιστώνεται ότι η κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινότριμιθιάς, στην οποία ενέπιπτε η κτηνοτροφική μονάδα του καταγγέλλοντα, υπαγόταν στη διατίμηση 'B' για την οποία ίσχυαν οι ακόλουθες χρεώσεις: πάγιο ποσό ύψους €56,86 και επιπρόσθετα, για κατανάλωση μέχρι 200 κυβικά μέτρα («κμ»), €1,24, από 201κμ μέχρι 400κμ, €1,82 και από 401κμ και άνω, €2,16. Διευκρινίζεται ότι οι χρεώσεις αυτές διενεργούνταν ανά τριμηνία.

Από την 1/1/2014, οι χρεώσεις για την υδατοπρομήθεια αναθεωρήθηκαν εκ νέου. Σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις, οι χρεώσεις για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας διενεργούνταν πλέον σε διμηνιαία βάση, ενώ τα κτηνοτροφικά υποστατικά εντάχθηκαν στη διατίμηση 'Δ'. Το ποσό του παγίου παρέμεινε το ίδιο, ενώ οι χρεώσεις διαμορφώθηκαν ως ακολούθως: η χρέωση για τα πρώτα 1000κμ μειώθηκε σε €1,24 και από 1001κμ και άνω σε €1,50.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή προβαίνει ακολούθως σε νομική και οικονομική ανάλυση των ενώπιον της στοιχείων προκειμένου να εξετάσει τον ισχυρισμό του καταγγέλλοντα για παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου:

7.6.3.1 Άμεσος ή έμμεσος καθορισμός αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής - Άρθρο 6(1)(α) του Νόμου

(α) Νομολογία:

Το άρθρο 6(1)(α) μεταξύ άλλων απαγορεύει την 'άμεση ή έμμεση επιβολή υπερβολικά υψηλών τιμών πώλησης' από μια δεσπόμενη επιχείρηση. Η χρέωση υπερβολικά υψηλών τιμών είναι από τα πλέον χαρακτηριστικά παραδείγματα καταχρηστικής εκμετάλλευσης της δεσπόμενης θέσης μιας επιχείρησης, η οποία μάλιστα γίνεται άμεσα κατανοητή από τους καταναλωτές, λόγω της άμεσης επίδρασης που έχει στα οικονομικά τους συμφέροντα.

Ένας από τους στόχους του δικαίου του ανταγωνισμού της Ε.Ε., είναι να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις με δεσπόμενη θέση στην αγορά δεν εκμεταλλεύονται τους πελάτες τους χρεώνοντας τους υπερ-ανταγωνιστικές τιμές ή/και επιβάλλοντας άλλους αντί-ανταγωνιστικούς εμπορικούς όρους. Το άρθρο 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ και το αντίστοιχο εθνικό άρθρο 6(1)(α) του Νόμου, προβλέπουν για αυτό το σκοπό ότι μία επιχείρηση που κατέχει δεσπόμενη θέση καταχράται τη θέση της εάν η πράξη της έχει σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τον καθορισμό μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής.

Η πρώτη περίπτωση του άρθρου 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ, (συνεπώς και του άρθρου 6(1) του Νόμου), αναφέρεται κυρίως σε εκμεταλλευτικές καταχρήσεις, όπου η δεσπόμενη επιχείρηση χρησιμοποιεί την ισχύ της για να επιτύχει οικονομικά πλεονεκτήματα που συνίστανται είτε στην απαίτηση υψηλών ή χαμηλών τιμών (ανάλογα αν λειτουργεί μονοπωλιακά ή μονοπωνιακά) ή στην επιβολή άλλων επαχθών όρων στους συναλλασσομένους με αυτήν. Το πιο σύνηθες είναι η κατηγορία αυτή να περιλαμβάνει την περίπτωση της υπερβολικής τιμολόγησης, όμως η θεωρία και η νομολογία εντάσσουν εκεί και παρεμποδιστικές πρακτικές τιμολογιακής φύσεως, όπως η ληστρική υποτιμολόγηση, η συμπίεση περιθωρίου κ.α.⁵⁷

Αναφορικά με τις αθέμιτες τιμές αγοράς ή/και πώλησης, το ίδιο άρθρο απαγορεύει τον καθορισμό είτε άμεσα είτε έμμεσα αθέμιτων τιμών αγοράς ή/και πώλησης που ενισχύουν με αυτό τον τρόπο τη θέση της δεσπόμενης επιχείρησης στην αγορά εις βάρος των καταναλωτών.⁵⁸ Σημειώνεται ότι καταχρηστική είναι η τιμολόγηση, όταν η τιμή είναι υπερβολικά υψηλή και χρησιμοποιείται ως μέσο για την εκμετάλλευση των

⁵⁷ Δημήτρης Τζουγανάτος, *Το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού*, (2013), Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 527- 528.

⁵⁸ Υπόθεση *Continental Can κατά Επιτροπής*, παρ. 26. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40 έως 48, 50, 54 έως 56, 111, 113 και 114/73, *Coöperatieve Vereniging "Suiker Unie" UA και λοιποί κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Συλλογή της Νομολογίας 1975/00507, παρ. 526 και 527.

αντισυμβαλλομένων της επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση («εκμεταλλευτική κατάχρηση»).

Η υπόθεση *United Brands* αποτελεί την πρώτη απόφαση του ΔΕΕ όπου τέθηκε το θέμα της καταχρηστικής τιμής, και σ' αυτήν καθορίστηκαν τα κριτήρια για να εκτιμηθεί εάν μία τιμή δεν είναι δίκαιη κατά την έννοια του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, του αντίστοιχου, όπως προαναφέρθηκε, άρθρου 6(1) του Νόμου. Το Δικαστήριο έκρινε σχετικά ότι οι υπερβολικές τιμές υφίστανται όταν η τιμή δεν έχει λογική σύνδεση με την οικονομική αξία του προϊόντος που παρέχεται. Η συνήθης τακτική για να εξαχθεί τέτοιο συμπέρασμα συμπεριλαμβάνει την ανάλυση της τιμής και του κόστους του προϊόντος.⁵⁹

Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ κατέγραψε ότι:⁶⁰

«249 Επομένως, πρέπει να ερευνηθεί αν ο κατέχων τέτοια θέση χρησιμοποίησε τις δυνατότητες που του προσφέρει η θέση αυτή για να αρυσθεί εμπορικά πλεονεκτήματα που δεν θα μπορούσε να αποκτήσει σε περίπτωση κανονικού και αρκετά αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

250 Τέτοιου είδους κατάχρηση συνιστά, στην προκειμένη περίπτωση, η χρέωση υπερβολικής τιμής, δυσανάλογης προς την οικονομική αξία της προσφερόμενης παροχής.

251 Η υπερβολή αυτή θα ήταν δυνατό, μεταξύ άλλων, να εκτιμηθεί αντικειμενικά αν μπορούσε να μετρηθεί συγκρίνοντας την τιμή πωλήσεως του εν λόγω προϊόντος με το κόστος παραγωγής του, σύγκριση από την οποία θα προέκυπτε το ύψος του περιθωρίου κέρδους. Η Επιτροπή όμως δεν έκανε τέτοια σύγκριση, καθόσον δεν διέθετε ανάλυση της δομής των εξόδων της UBC.

252 Πρέπει λοιπόν να εκτιμηθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών που πράγματι έγιναν και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, να εξετασθεί αν επιβλήθηκε μη δίκαιη τιμή, είτε κατ' απόλυτη έννοια είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

253 Μπορούν να επινοηθούν και άλλες μέθοδοι —και η οικονομική επιστήμη δεν έχει παραλείψει να επινοήσει αρκετές — προκειμένου να καθορισθεί σε ποιες περιπτώσεις η τιμή ενός προϊόντος είναι μη δίκαιη.

254 Εκτιμώντας τις όχι αμελητέες και ενίοτε σημαντικότερες δυσχέρειες καθορισμού της τιμής κόστους παραγωγής, η οποία μπορεί ενίοτε να περιλαμβάνει κατανομή των έμμεσων δαπανών και των γενικών εξόδων κατ' ελεύθερη εκτίμηση και η οποία

⁵⁹ Βλ. Απόφαση Δικαστηρίου στην υπόθεση C 27/76, *United Brands Co and United Brands Continental Bv κατά της Επιτροπής*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1978.

⁶⁰ *Ibid.*

μπορεί να παρουσιάζει σημαντικές διαφορές ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το αντικείμενό της, την περίπλοκη φύση της, τη γεωγραφική έκταση των δραστηριοτήτων της, το αν παράγει ένα μόνο ή διάφορα προϊόντα, τον αριθμό των θυγατρικών της εταιριών και τις μεταξύ τους σχέσεις, η τιμή κόστους της μπανάνας δεν φαίνεται να παρουσιάζει ανυπέρβλητα προβλήματα.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Το Δικαστήριο, στην υπό αναφορά υπόθεση, έκρινε ότι αν η τιμή ενός προϊόντος είναι υπερβολική, θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να εκτιμηθεί κατά τρόπο αντικειμενικό, αν υπολογιστεί το ύψος της τιμής συγκρίνοντας ανάμεσα στην τιμή πώλησης του εν λόγω προϊόντος και του κόστους παραγωγής του, η οποία (σύγκριση) θα μπορούσε να αποκαλύψει το εύρος του περιθωρίου κέρδους και ακολούθως να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτή καθ' αυτή είναι μη δίκαιη, ή συγκρινόμενη με τις τιμές των ανταγωνιστικών προϊόντων δύναται να κριθεί μη δίκαιη.

Στην ουσία, το ΔΕΕ ακολούθησε δύο σημεία για τον καθορισμό της υπερβολικής τιμολόγησης. Καταρχάς, για τη στοιχειοθέτηση της υπερβολικής τιμολόγησης πρέπει να καθορισθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών (κόστους) που πράγματι έγιναν από τη δεσπόζουσα επιχείρηση και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε από αυτήν και κατά δεύτερον, αν προκύπτει τέτοια δυσαναλογία, να εξετασθεί αν η τιμή που επιβλήθηκε ήταν μη εύλογη, είτε αφεαυτή, είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

Συνεπώς, μία σύγκριση μεταξύ τιμής και κόστους γίνεται κατ' αρχάς για να διαπιστωθεί το περιθώριο κέρδους που επιτυγχάνεται από τη δεσπόζουσα επιχείρηση. Εάν το καθαρό περιθώριο κέρδους βρεθεί ότι είναι «υπερβολικό», η τιμολογιακή πολιτική της δεσπόζουσας επιχείρησης πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω για να διαπιστωθεί εάν η τιμή είναι «μη δίκαιη».⁶¹ Προκειμένου να πληρούται το πρώτο σκέλος της νομολογίας *United Brands*, πρέπει η διαφορά μεταξύ κόστους και τελικής τιμής πωλήσεως του σχετικού προϊόντος ή της σχετικής υπηρεσίας να είναι ιδιαίτερα σημαντική, έτσι ώστε τα καθαρά περιθώρια κέρδους της δεσπόζουσας επιχείρησης να είναι εξαιρετικά υψηλά («μη εύλογα»).

---

⁶¹ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Scandlines Sverige AB/Port of Helsingborg* (COMP/A.36.568./D3), παρ. 158: “*In any event, even if it were to be assumed that the profit margin of HHAB is high (or even “excessive”), this would not be sufficient to conclude that the price charged bears no reasonable relation to the economic value of the services provided. The Commission would have to proceed to the second question as set out by the Court in United Brands, in order to determine whether the prices charged to the ferry operators are unfair, either in themselves or when compared to other ports.*”

Φυσικά το ΔΕΕ αναγνώρισε ότι μπορεί να υπάρξουν ορισμένες δυσκολίες καθορισμού του κόστους παραγωγής, ιδιαίτερα έχοντας υπόψη ότι μια επιχείρηση μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικότερα και να έχει υψηλά ή σε αντίθετη περίπτωση χαμηλά κέρδη. Είναι γι' αυτό που όπως δήλωσε το ΔΕΕ στην υπό αναφορά υπόθεση πρέπει να δίδεται προσοχή στον καθορισμό του κόστους παραγωγής ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το αντικείμενο δραστηριοποίησης της, αν παράγει ένα ή περισσότερα προϊόντα, τον αριθμό των θυγατρικών της και τη σχέση που υπάρχει μεταξύ τους.

Στην υπόθεση *General Motors*,⁶² το Δικαστήριο αποδέχτηκε τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικά υψηλής τιμολόγησης παρόλο που ακύρωσε την απόφασή της, γιατί η General Motors οικειοθελώς τερμάτισε την πιθανολογούμενη παράβαση μειώνοντας τις τιμές της και αποζημιώνοντας για το επιπρόσθετο ποσό που χρέωνε, μόλις αντιλήφθηκε ότι οι τιμές ήταν υπερβολικά υψηλές. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν η σύγκριση της τιμής της *General Motors* για την έκδοση πιστοποιητικών με άλλες εταιρείες που παρείχαν την ίδια υπηρεσία. Το Δικαστήριο ξεκαθάρισε ότι η ύπαρξη υπερβολικής τιμολόγησης συνιστά κατάχρηση, όταν οι τιμές είναι υπερβολικές σε σχέση με την οικονομική αξία της υπηρεσίας που παρέχεται και αν το αποτέλεσμα θα ήταν ο περιορισμός του παράλληλου εμπορίου (οπότεν και θα περιορίζεται η πιθανότητα ανταγωνισμού από χαμηλότερες τιμές, οι οποίες χρεώνονται από άλλες εταιρείες) ή της καταχρηστικής εκμετάλλευσης των πελατών.⁶³

Στην υπόθεση *United Brands*,⁶⁴ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποίησε ως βάση τις τιμές της Ιρλανδίας συγκρίνοντας τις με τις τιμές της UBC και την οικονομική αξία του προϊόντος για να καταλήξει ότι οι τιμές της UBC ήταν υπερβολικές σε σχέση με την οικονομική αξία του προϊόντος (30%-40% διαφορά με τις μη επώνυμες μπανάνες).⁶⁵ Το ΔΕΕ, στην εν λόγω υπόθεση έκρινε ότι τέτοια σύγκριση μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο όταν οι αγορές στα εν λόγω κράτη μέλη είναι αντικειμενικά συγκρίσιμες. Πέραν όμως αυτού, το Δικαστήριο επισήμανε ότι θα πρέπει να προηγηθεί λεπτομερής κοστολογική ανάλυση του προϊόντος, κάτι το οποίο δεν είχε γίνει από μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε προβεί μόνο σε σύγκριση των τιμών της UBC με τους ανταγωνιστές της, για αυτό το λόγο, το ΔΕΕ ακύρωσε την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με το σκεπτικό ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είχε προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις επί των πραγματικών περιστατικών,

---

⁶² Υπόθεση 26/75, *General Motors Continental vs Commission*, [1975] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1367, παρ.12.

⁶³ Βλ. σχετικά Faull & Nikpay "The EC Law of Competition", 2nd edition, 2007 Oxford, par. 4.366.

⁶⁴ C 27/76 *United Brands Co and United Brands Continental Bv κατά της Επιτροπής*.

⁶⁵ Βλ. Υπόθεση 389/87, *Ministere Public v Tournier* [1989] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2521, παρ. 38 και *Lucazeau v Societesdes Auteurs, Compositeurset Editeursde Musique* (SACEM) [1989] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2811 παρ. 21.

καθώς ούτε επί των εκτιμήσεων που την οδήγησαν στη διαπίστωση ότι η UBC είχε παραβεί το άρθρο 86 της Συνθήκης (νυν αρ. 102 της ΣΛΕΕ).

Στις πιο πρόσφατες αποφάσεις *Sundbusserne v. Port of Helsingborg*⁶⁶ και *Scandlines Sverige AB v. Port of Helsingborg*,⁶⁷ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακολούθησε τα σημεία που καταγράφηκαν στην υπόθεση *United Brands* από το Δικαστήριο. Παρόλα αυτά, στην απόφαση *Scandlines*, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε μια σειρά από δυσκολίες. Συγκεκριμένα προβλήθηκε το επιχείρημα ότι ακόμη και αν ήταν δυνατόν να αποδειχθεί ότι ένα περιθώριο κέρδους (price-cost margin) είναι υπερβολικό, υπάρχει περιορισμένη καθοδήγηση ως προς το αν μια τιμή είναι άδικη όταν γίνονται συγκρίσεις, αν είναι καθόλου δυνατόν να γίνουν τέτοιες συγκρίσεις.⁶⁸

Στη δε απόφαση *Sundbusserne*, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν επαρκείς αποδείξεις ότι οι τιμές δεν ήταν καθ' αυτές αθέμιτες⁶⁹ και ότι δεν υπήρχαν επαρκείς αποδείξεις ότι οι τιμές ήταν αθέμιτες συγκρινόμενες με τις τιμές που χρέωναν άλλα λιμάνια.

Στις προαναφερόμενες υποθέσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν απεδέχθη την προσέγγιση "cost-plus approach" που πρόβαλαν οι καταγγέλλουσες, καθότι στην προκειμένη περίπτωση υπήρχε αβεβαιότητα ως προς το πραγματικό κόστος (κόστος παραγωγής) και αντί αυτού χρησιμοποιήθηκε κόστος κατά προσέγγιση (approximate cost allocation) στη βάση υποθέσεων. Επιπρόσθετα, η καταγγελλόμενη Helsingborgs δεν είχε υποβάλει ρεαλιστικό κοστολογικό μοντέλο (realistic cost model), οπότε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέτρεξε στους ελεγμένους οικονομικούς λογαριασμούς. Τέλος, παρά τις οικονομικές αναλύσεις που είχαν πραγματοποιηθεί, διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία που να υποδεικνύουν ότι η τιμή καθ' αυτή ήταν υπερβολική.⁷⁰ (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Στην προαναφερόμενη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Scandlines*, διαπιστώθηκε ότι κατά τον υπολογισμό της οικονομικής αξίας του προϊόντος, αφενός πρέπει να γίνεται ανάλυση του πραγματικού κόστους παραγωγής και αφετέρου να συνυπολογίζονται και άλλα έξοδα, ήτοι non cost related factors.

Η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να αναφερθεί και στην έκθεση του ΟΟΣΑ του 2011⁷¹ όπου αναφέρθηκαν τα εξής σημαντικά:

⁶⁶ Απόφαση της Επιτροπής 23/7/2004, *Sundbusserne v. Port of Helsingborg* (COMP/A.36.570/D3), http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/36570/36570_39_5.pdf

⁶⁷ Απόφαση της Επιτροπής 23/7/2004, *Scandlines Sverige AB v. Port of Helsingborg* (COMP/A.36.568/D3) http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/36568/36568_44_4.pdf

⁶⁸ *Ibid*, σκέψεις 163, 169 et seq.

⁶⁹ Βλ. σχετικά *supra* υποσ. 66, παρ. 220-222.

⁷⁰ Βλ. σχετικά *supra* υποσ. 66, παρ. 203.

⁷¹ OECD, Policy Roundtables "Excessive Prices 2011 DAF/COMP(2011)18"

«(5) The assessment of whether high prices breach the competition rules typically requires an analysis of the actual price and profit, benchmarked against the likely outcome under competitive conditions. Simple price or margin comparisons may, however, be problematic. If the necessary data is available, profitability analysis based on an assessment of the rate of return on capital invested is considered a more accurate and reliable method to measure excessiveness. In light of the inherent methodological difficulties it may be prudent for competition authorities to apply several different tests and proceed on the basis of a “**predominance of evidence**”.

The fundamental question for all jurisdictions with a ban on excessive prices is whether a particular price charged by a dominant firm is to be considered excessive or not. Answering this question reliably is difficult. While a variety of methodologies exist by which the price charged may be assessed, none are without difficulties in practice. In terms of the accuracy and reliability of methodologies, profitability analysis is preferred followed by margin analysis, and finally historic or geographic comparisons.

... Where profitability analysis is difficult or impractical in practice, the next best alternative is sales margin analysis. Where this too is impossible, a price comparison is the remaining option. The comparison performed may be geographic, considering the prices charged by other firms in similar markets, or historic, considering the prices charged by the firm over time. Price comparisons, however, have the potential to be misleading unless full and appropriate account is taken of the costs of the dominant and comparator firms, as well as the particular market characteristics—for example, a higher price may not imply that it is excessive but rather that the lower price is predatory. Given the difficulties in identifying an ubiquitous test to assess excessive prices, many competition authorities may prefer to analyse the available data combining several methodologies.»

Συνάγεται επομένως από τα ανωτέρω ότι για να κριθεί κατά πόσο η τιμή πώλησης ενός προϊόντος είναι υπερβολικά υψηλή, θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη το κόστος παραγωγής του. Ωστόσο, με την πάροδο των χρόνων, το ΔΕΕ έχει κάνει δεκτές και άλλες μεθόδους, ανάλογα με τη φύση της εκάστοτε υπόθεσης, λόγω του ότι αναγνωρίστηκε η ύπαρξη σημαντικών και σε ορισμένες περιπτώσεις αξεπέραστων δυσκολιών αναφορικά με τον καθορισμό του κόστους παραγωγής. Κι' αυτό γιατί το κόστος παραγωγής κάποιες φορές μπορεί να περιλαμβάνει έμμεσα ή γενικά έξοδα, ανάλογα με τη διακριτική κατανομή που κάνουν οι επιχειρήσεις, και είναι πιθανό να διαφέρει σημαντικά ανάλογα με το μέγεθος μιας επιχείρησης, το αντικείμενο της δραστηριότητας της, την περίπλοκη διάρθρωση της, τη γεωγραφική

περιοχή δραστηριοποίησης της, το αν παράγει ένα ή περισσότερα προϊόντα, τον αριθμό των θυγατρικών της και τη σχέση που υπάρχει μεταξύ τους.

Επ' αυτού, ο Dr. John Temple Lang στο σύγγραμμα του με τίτλο «*Article 82: the principles, the problems and some solutions*», αναφέρει ότι με την πάροδο των χρόνων έχουν προταθεί διάφορες μέθοδοι σε σχέση με την εξέταση της παράβασης της υπερτιμολόγησης τιμών, ως ακολούθως:

- Σύγκριση με τα κόστη παραγωγής της επιχείρησης που κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά.
- Σύγκριση με τις τιμές που χρεώνουν οι ανταγωνιστές της υπό εξέτασης επιχείρησης στην ίδια αγορά προϊόντος.
- Σύγκριση των τιμών μιας εταιρείας που έχει δεσπόζουσα θέση με αυτές που διαμορφώνονται σε άλλες ομοειδείς αγορές.
- Σύγκριση με την οικονομική αξία του προϊόντος σε σχέση με τον αγοραστή.

Στο σημείο αυτό αξίζει επίσης να γίνει αναφορά στη συμφωνία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού της Γερμανίας και της ομόσπονδης αρχής ανταγωνισμού της Γερμανίας (*working group on electricity network utilization of the competition authorities of the Federation and the Lander*) με την οποία καθορίστηκε μία άλλη μέθοδος για την εξέταση ενδεχόμενης παράβασης της υπερτιμολόγησης τιμών. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται στις περιπτώσεις όπου οι αγορές έχουν μονοπώλιο και δεν υπάρχουν ανταγωνιστές. Ως αποτέλεσμα, σε αυτές τις αγορές δεν υπάρχει ανταγωνισμός και οι τιμές που καθορίζει η μονοπωλιακή επιχείρηση δεν στηρίζονται σε ανταγωνιστικές τιμές, αλλά είναι αυτές που αυτή θέλει να υπάρχουν έτσι ώστε να παράγει τα κέρδη που αυτή επιθυμεί τη δεδομένη χρονιά. Η εν λόγω μέθοδος στηρίζεται στην εξέταση του κόστους της υπό εξέταση επιχείρησης.

Επιπρόσθετα, σε έρευνα που πραγματοποίησε η Επιτροπή Ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου⁷² («*Draft competition law guideline on Assessment of conduct, OFT 2004*»), διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Στοιχειοθετώντας την παράβαση της υπερτιμολόγησης, το Ηνωμένο Βασίλειο αναζητεί κατ' αρχάς στοιχεία που να υποδηλώνουν ότι οι τιμές χρέωσης είναι σημαντικά ψηλότερες από αυτές που θα αναμένονταν σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον και κατά δεύτερο, ότι δεν υπάρχει αποτελεσματική ανταγωνιστική πίεση για να φέρει τις εν λόγω τιμές σε επίπεδα ανταγωνισμού ούτε και υπάρχει τέτοιο ενδεχόμενο.

---

⁷² Competition and Markets Authority (CMA).

Όσον αφορά το πρώτο στοιχείο, το Ηνωμένο βασίλειο χρησιμοποιεί **συγκριτικές μεθόδους** και συγκεκριμένα σύγκριση με τιμές του ίδιου προϊόντος, σύγκριση με τα κόστη της επιχείρησης και σύγκριση με τις τιμές της επιχείρησης σε άλλη χρονική περίοδο.

Όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο, το Ηνωμένο Βασίλειο, αναφέρει ότι σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, μία επιχείρηση θα πρέπει να έχει κανονικά κέρδη, κέρδη δηλαδή που να αποφέρουν ικανοποιητικές αποδοχές τόσο στους χρεώστες όσο και στους μετόχους. Στην περίπτωση όπου σε μόνιμη βάση η κερδοφορία μιας επιχείρησης υπερβαίνει το κόστος κεφαλαίου, τότε τα κέρδη θεωρούνται ως υπέρ-κανονικά («*supra-normal*»). Στοιχεία που να αποδεικνύουν υπερβολικά κέρδη μπορεί να υποδηλώνουν ότι η ανταγωνιστική πίεση δεν ήταν αρκετή ούτως ώστε να κρατηθούν οι τιμές σε ανταγωνιστικά επίπεδα.

Έχοντας υπόψη τα όσα καταγράφονται, η Επιτροπή παραθέτει ακολούθως οικονομική ανάλυση των ενώπιον της στοιχείων, προκειμένου να εξεταστεί το ενδεχόμενο παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου από την επιβολή υπερχρεώσεων για την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας εκ μέρους του ΚΣΚ.

Εντούτοις, η Επιτροπή θεωρεί σημαντικό να τονίσει τα ακόλουθα:

α) Στην υπό εξέταση αγορά δεν υπάρχει ανταγωνισμός και οι τιμές που καθορίζει η μονοπωλιακή επιχείρηση, δηλαδή το ΚΣΚ, δεν στηρίζονται σε ανταγωνιστικές τιμές, αλλά είναι αυτές που το ίδιο το ΚΣΚ κρίνει σκόπιμες.

β) Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, η εμφανιζόμενη βελτίωση της κερδοφορίας των δεσποζουσών επιχειρήσεων δεν μπορεί να αξιολογηθεί, άνευ ετέρου, ως αποτέλεσμα καταχρηστικής συμπεριφοράς. Η Επιτροπή παραθέτει κατωτέρω ανάλυση μεθόδων απορροώντων από τα ενώπιον της στοιχεία που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης στη βάση της υπό εξέταση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.

(β) Οικονομική Ανάλυση:

i. Ανάλυση χρεώσεων νερού:

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας πραγματοποιήθηκε οικονομική ανάλυση αναφορικά με την καταγγελία για υπερτιμολόγηση των υπηρεσιών υδροδότησης προς την κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινοτριμιθιάς, με την αύξηση της χρέωσης από το έτος 2011 και ακολούθως το 2014, στη βάση των στοιχείων που συλλέχθηκαν λαμβανομένων υπόψη και των

όσων απέστειλε το ΚΣΚ. Σημειώνεται ότι τα έσοδα και τα κόστη αντιστοιχούν στις πραγματικές εισπράξεις⁷³ του ΚΣΚ.⁷⁴

Όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω, το καταγγελλόμενο ΚΣΚ υποστήριξε στις θέσεις του ότι βάσει της νομοθεσίας δεν υφίσταται διαχωρισμός της τιμολόγησης ανάλογα με τη χρήση του ύδατος και ότι το κόστος εκτιμάται σε σχέση με την παροχή υδροδότησης γενικότερα, παραθέτοντας προς τούτο τις διατάξεις του Κανονισμού 3 της ΚΔΠ128/2014 που αφορούν στον ορισμό του 'χρηματοοικονομικού κόστους' και των 'χρήσεων ύδατος'.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι έχει ήδη μελετήσει τη θέση αυτή του ΚΣΚ, κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, όπου ομόφωνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσίας, όσον αφορά την υπό εξέταση καταγγελία, συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση στην κοινότητα Κοκκινοτριμιθιάς, διευκρινίζοντας παράλληλα πως ως σχετική αγορά δεν δύναται να ορισθεί ευρύτερα η αγορά υπηρεσιών υδροδότησης. Στις παραμέτρους που λήφθηκαν υπόψη από την Επιτροπή προκειμένου να καταλήξει στην εν λόγω απόφαση και οι οποίες παρατίθενται στο κεφάλαιο που πραγματεύεται τη σχετική αγορά, περιλαμβάνεται, κατά κύριο λόγο, ο παράγων των διαφορετικών διατιμήσεων ανάλογα με τη χρήση του ύδατος, καθώς και το ότι η ίδια η νομοθεσία προβαίνει σε διαχωρισμό των «χρήσεων ύδατος».⁷⁵ Εξάλλου, η οικονομική ανάλυση που διενεργήθηκε στράφηκε, εκ των πραγμάτων, στην εκτίμηση του κόστους και της τιμής πώλησης του νερού που προορίζεται για κτηνοτροφική χρήση, ώστε να διερευνηθεί ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντα περί υπερβολικών χρεώσεων για τις υπηρεσίες υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής. Προκύπτει, επομένως, πως ακόμα και στην περίπτωση που η πιο πάνω θέση του ΚΣΚ γινόταν δεκτή, αυτό δεν θα άλλαζε τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τους σκοπούς της οικονομικής ανάλυσης, καθότι, τα οικονομικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα από τη σχετική αξιολόγηση αφορούν συγκεκριμένα στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς ως έχουν αποσταλεί από το ίδιο το ΚΣΚ.

Εξάλλου, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι ούτε ο ισχυρισμός του ΚΣΚ και η αναφορά του ότι: «δεν υφίσταται διαχωρισμός στη νομοθεσία αναφορικά με το διαχωρισμό της τιμολόγησης ανάλογα της χρήσης του ύδατος», ευσταθεί, καθότι, όπως προαναφέρθηκε, η Κ.Δ.Π. 128/2014 προβαίνει σε διαχωρισμό σε χρήση οικιακή,

⁷³ Όπως καταγράφονται στους ετήσιους λογαριασμούς των Κοινοτικών Συμβουλίων (Ετήσια Έκθεση Εισπράξεων και Πληρωμών).

⁷⁴ Από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα προκύπτει ότι τα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ακολουθούν τα λογιστικά πρότυπα, που ακολουθούνται από εταιρείες.

⁷⁵ Άρθρο 3 της ΚΔΠ 128/2014.

κτηνοτροφική, γεωργική κτλ, ως έχει προβεί και το ίδιο το ΚΣΚ με διαφορετικές διατιμήσεις αναλόγως χρήσεως.

Στρέφοντας την προσοχή της στους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα αναφορικά με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ για κτηνοτροφικούς σκοπούς, η Επιτροπή σημειώνει ότι τον Ιανουάριο του 2011, η τιμολόγηση των υπηρεσιών υδροδότησης άλλαξε ριζικά από αυτή που υφίστατο μέχρι τότε. Ειδικότερα, σύμφωνα με την καταγγελία του κ. Κ.Κ., το ΚΣΚ κατά την 1/1/2011 και ακολούθως, κατά την 1/1/2014, προέβη σε αναθεώρηση των τελών που χρεώνει για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας που προσφέρει, κατά τρόπο ώστε αυτές να καθίστανται υπερβολικές. Ο καταγγέλλων επισήμανε πως την ίδια άποψη συμμερίζονται και οι υπόλοιποι κτηνοτρόφοι που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, με αποτέλεσμα όλοι μαζί να έχουν προβεί κατά καιρούς σε διαβήματα τόσο προς το ίδιο το Συμβούλιο όσο και προς τον Υπουργό Γεωργίας, εγείροντας το θέμα των υπερβολικών χρεώσεων υδατοπρομήθειας.

Σύμφωνα με στοιχεία που απέστειλε το Συμβούλιο, τα τέλη υδροδότησης που εφαρμόζονταν για τα κτηνοτροφικά υποστατικά την περίοδο που προηγήθηκε της αναθεώρησης του 2011, ήτοι μέχρι το 2010, είχαν ως εξής: η πάγια επιβάρυνση ανερχόταν στο ποσό των €2.56 και η κατανάλωση χρεωνόταν προς €0.51/τόνο, ενώ οι χρεώσεις διενεργούνταν σε τρίμηνη βάση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου και όπως υποστήριξαν οι εκπρόσωποι του ΚΣΚ κατά την προφορική διαδικασία, η αύξηση των τελών από το 2011 και μετά οφείλεται στο ότι, λόγω ακαταλληλότητας του νερού, απαγορεύτηκε η χρήση ίδιων γεωτρήσεων, με αποτέλεσμα το ΚΣΚ να προμηθεύεται πλέον νερό εξολοκλήρου από το ΤΑΥ. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε: «[...] εμείς αγοράζαμε νερό από διατρήσεις 50 σεντ, με την ανακάλυψη του αρσενικού που εν πολλοίς φτάνει και οι κτηνοτρόφοι όχι μόνο εμείς η κοινότητα αγοράζει νερό, όλος ο κόσμος από το Σ.Υ.Λ. με 87 σεντ τον τόνο και ανέβηκαν οι τιμές. Αυτό δεν είναι κάτι που μπορεί να το ελέγξει ο κάθε Κοκκινότριμιθιώτης ή ο κάθε ένας από εμάς είναι επιβολή από την κυβέρνηση. Δεν βλέπουμε γιατί να τιμωρούμαστε εμείς για πράγματα τα οποία επιβάλλει η κυβέρνηση και είναι μονοπώλιο [...]»⁷⁶.

Στον πιο κάτω πίνακα καταγράφονται οι χρεώσεις υδατοπρομήθειας που είχαν επιβληθεί από το ΚΣΚ για την περίοδο 1/1/2011 μέχρι και 31/12/2013:

---

⁷⁶ Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι όποιες αναφορές έγιναν στο Σ.Υ.Λ. αφορούν προφανώς το Τ.Α.Υ., ενώ η αναφορά στο ποσό των €0,87 ενδεχομένως έγινε εκ παραδρομής, εφόσον η χρέωση του ΤΑΥ κατά τον ουσιώδη χρόνο ανερχόταν σε €0,77 τον τόνο.

Πίνακας 1

Τέλη κατανάλωσης πόσιμου νερού από το υδρευτικό δίκτυο Υδατοπρομήθειας
Κοκκινότριμιθιάς σε κατηγορίες κατανάλωσης νερού ανά κ.μ. για τριμηνία και
εφαρμογή από την 1.1.2011

A. Διατίμηση A τέλη ανά τριμηνία	€
Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)	5,69
Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 10κμ	0,79
Κατανάλωση από 11 κμ μέχρι 20 κμ	0,91
Κατανάλωση από 21 κμ μέχρι 30 κμ	1,13
Κατανάλωση από 31 κμ μέχρι 40 κμ	1,24
Κατανάλωση από 41 κμ μέχρι 50 κμ	1,93
Κατανάλωση από 51 κμ μέχρι 60 κμ	2,51
Κατανάλωση από 61 κμ και άνω	3,18
B. Διατίμηση B τέλη ανά τριμηνία	
Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)	56,86
Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 100 κμ	1,24
Κατανάλωση από 101 κμ μέχρι 200 κμ	1,24
Κατανάλωση από 201 κμ μέχρι 300 κμ	1,82
Κατανάλωση από 301 κμ μέχρι 400 κμ	1,82
Κατανάλωση από 401 κμ μέχρι 500 κμ	2,16
Κατανάλωση από 501 κμ μέχρι 600 κμ	2,16
Κατανάλωση από 601 κμ και άνω	
Γ. Διατίμηση Γ τέλη ανά τριμηνία	
Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)	568,55
Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 1000 κμ	1,24
Κατανάλωση από 1001 κμ μέχρι 2000 κμ	1,24
Κατανάλωση από 2001 κμ μέχρι 3000 κμ	1,82
Κατανάλωση από 3001 κμ μέχρι 4000 κμ	1,82
Κατανάλωση από 4001 κμ μέχρι 5000 κμ	2,16
Κατανάλωση από 5001 κμ μέχρι 6000 κμ	2,16
Κατανάλωση από 6001 κμ και άνω	2,16
Δ. Τέλος έκδοσης άδειας πώλησης νερού	
Ετήσιο τέλος έκδοσης άδειας πώλησης πόσιμου νερού με κερματοδέκτες €100	

Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το ΚΣΚ κατά την προκαταρκτική έρευνα, στη διατίμηση Α' εντάσσονται υποχρεωτικά όλα τα υποστατικά που χρησιμοποιούν νερό για οικιστικούς σκοπούς χωρίς δικαίωμα επιλογής, ως επίσης εμπορικά ή βιομηχανικά υποστατικά με δικαίωμα επιλογής των διατιμήσεων Β' ή Γ' με τον όρο ότι θα παραμένουν για τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες χωρίς αλλαγή. Στη διατίμηση Β' εντάσσονται ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, εκκλησίες, εργοστάσια/βιοτεχνικά, βιομηχανικά και κτηνοτροφικά υποστατικά με συνεχείς καταναλώσεις μεταξύ 81 και 838κμ, και στη διατίμηση Γ' ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, εκκλησίες, εργοστάσια/βιοτεχνικά, βιομηχανικά και κτηνοτροφικά υποστατικά με συνεχείς καταναλώσεις πάνω από 838κμ.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση του ΚΣΚ, η διατίμηση Β' συμφέρει σε καταναλωτές με κατανάλωση πάνω από 80κμ, αλλά κάτω από 831κμ την τριμηνία, ενώ η διατίμηση Γ' σε καταναλωτές με κατανάλωση 831κμ ή μεγαλύτερη.

Όπως ισχυρίστηκε το Συμβούλιο στην επιστολή του ημερομηνίας 29/9/2016 κατά την προκαταρκτική έρευνα, λόγω των παραπόνων που είχαν εκφραστεί από τους κτηνοτρόφους για το ύψος των τελών, ζητήθηκε συνάντηση με το ΤΑΥ προκειμένου να εξευρεθεί λύση στο πρόβλημα. Δεδομένης όμως της απάντησης του ΤΑΥ ότι δεν ήταν δυνατό να γίνουν διακρίσεις για μία μεμονωμένη περίπτωση, εφόσον τα τέλη είναι ενιαία, και λαμβάνοντας υπόψη την πίεση που ασκήθηκε από τους κτηνοτρόφους, το Συμβούλιο προέβη σε αναθεώρηση των τελών, εφαρμόζοντας ευνοϊκότερα τέλη για την ομάδα των κτηνοτρόφων.

Συγκεκριμένα, με την αναθεώρηση των τελών, που ίσχυαν από το 2014, δημιουργήθηκε ειδική κατηγορία για κτηνοτρόφους (Διατίμηση Δ'). Σύμφωνα με το Συμβούλιο, με τη νέα αυτή διατίμηση οι κτηνοτρόφοι επωφελοούνται κατά πολύ γιατί τους μειώνεται τόσο το πάγιο όσο και η χρέωση του νερού και παράλληλα αποτρέπεται η υπερκατανάλωση. Κι' αυτό διότι τα κτηνοτροφικά υποστατικά, μέχρι την 31/12/2013, υπάγονταν στις κατηγορίες Β' και Γ' και ο κτηνοτρόφος μπορούσε να επιλέγει την κατηγορία που τον συνέφερε, ανάλογα με την κατανάλωση νερού που είχε. Όπως προαναφέρεται, ο καταγγέλλων υπαγόταν στη διατίμηση Β'. Με την αναθεώρηση του 2014, το πάγιο (€56,86) για τη διατίμηση Δ' κρατήθηκε σταθερό, ενώ μειώθηκαν οι χρεώσεις κατανάλωσης στο €1,24 με πιο πολλούς τόνους νερό. Παράλληλα, ως πρόσθεσε το ΚΣΚ, η μετατροπή των χρεώσεων από τριμηνία σε διμηνία ωφέλησε τους κατοίκους γιατί καταναλώνουν λιγότερο νερό στους δύο μήνες με συνέπεια να μην χρεώνονται σε ψηλές κλίμακες. Για το λόγο αυτό το πάγιο δεν μπορούσε να μειωθεί και δεν μπορούσε να γίνει διάκριση για τους κτηνοτρόφους οι οποίοι, όπως προαναφέρθηκε, ευνοήθηκαν διαφορετικά.

Τα αναθεωρημένα τέλη με ισχύ από την 1/1/2014 παρουσιάζονται στον ακόλουθο

Πίνακα 2:

Πίνακας 2

Τέλη κατανάλωσης πόσιμου νερού από το υδρευτικό δίκτυο Υδατοπρομήθειας Κοκκινότριμιθιάς σε κατηγορίες κατανάλωσης νερού ανά κ.μ. για διμηνία και εφαρμογή από την 1.1.2014

A. Διατίμηση A τέλη ανά διμηνία	€
<i>Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)</i>	5,69
<i>Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 10κμ</i>	0,79
<i>Κατανάλωση από 11 κμ μέχρι 20 κμ</i>	0,91
<i>Κατανάλωση από 21 κμ μέχρι 30 κμ</i>	1,13
<i>Κατανάλωση από 31 κμ μέχρι 40 κμ</i>	1,24
<i>Κατανάλωση από 41 κμ μέχρι 50 κμ</i>	1,93
<i>Κατανάλωση από 51 κμ μέχρι 60 κμ</i>	2,51
<i>Κατανάλωση από 61 κμ και άνω</i>	3,18
B. Διατίμηση B τέλη ανά διμηνία	
<i>Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)</i>	56,86
<i>Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 100 κμ</i>	1,24
<i>Κατανάλωση από 101 κμ μέχρι 200 κμ</i>	1,24
<i>Κατανάλωση από 201 κμ μέχρι 300 κμ</i>	1,82
<i>Κατανάλωση από 301 κμ μέχρι 400 κμ</i>	1,82
<i>Κατανάλωση από 401 κμ μέχρι 500 κμ</i>	2,16
<i>Κατανάλωση από 501 κμ μέχρι 600 κμ</i>	2,16
<i>Κατανάλωση από 601 κμ και άνω</i>	2,16
Γ. Διατίμηση Γ τέλη ανά διμηνία	
<i>Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)</i>	568,55
<i>Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 1000 κμ</i>	1,24
<i>Κατανάλωση από 1001 κμ μέχρι 2000 κμ</i>	1,24
<i>Κατανάλωση από 2001 κμ μέχρι 3000 κμ</i>	1,82
<i>Κατανάλωση από 3001 κμ μέχρι 4000 κμ</i>	1,82
<i>Κατανάλωση από 4001 κμ μέχρι 5000 κμ</i>	2,16
<i>Κατανάλωση από 5001 κμ μέχρι 6000 κμ</i>	2,16
<i>Κατανάλωση από 6001 κμ και άνω</i>	2,16

Δ. Διατίμηση Δ τέλη ανά διμηνία

Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)	56,86
Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 1000 κμ	1,24
Κατανάλωση από 1001 κμ και άνω	1,50

Ε. Τέλος έκδοσης άδειας πώλησης νερού

Ετήσιο τέλος έκδοσης άδειας πώλησης πόσιμου νερού με κερματοδέκτες €100

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε το Συμβούλιο για την αναθεώρηση των τελών από 1/1/2014, στη διατίμηση Α' εντάσσονται υποχρεωτικά όλα τα υποστατικά που χρησιμοποιούν νερό για οικιστικούς σκοπούς χωρίς δικαίωμα επιλογής, ως επίσης εμπορικά ή βιομηχανικά υποστατικά με δικαίωμα επιλογής των διατιμήσεων Β' ή Γ', με τον όρο ότι θα παραμένουν τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες χωρίς αλλαγή.

Σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση, στη διατίμηση Β' εντάσσονται τα ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, εκκλησίες, εργοστάσια/βιοτεχνικά, βιομηχανικά και κτηνοτροφικά υποστατικά με συνεχείς καταναλώσεις μεταξύ 81 και 838κμ. Η διατίμηση Β', σύμφωνα με την ανακοίνωση, συμφέρει σε καταναλωτές με κατανάλωση μεταξύ 80κμ και 831κμ.

Ακολούθως, στη διατίμηση Γ' εντάσσονται τα ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, εκκλησίες, εργοστάσια/βιοτεχνικά, βιομηχανικά και κτηνοτροφικά υποστατικά με συνεχείς καταναλώσεις πάνω από 838κμ, στην οποία, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, συμφέρει να εντάσσονται καταναλωτές με κατανάλωση 831κμ ή μεγαλύτερη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα παρατίθενται πιο πάνω, η Επιτροπή προχώρησε κατωτέρω σε αξιολόγηση των όσων εφαρμόστηκαν από το ΚΣΚ στην τιμολόγηση του νερού για κτηνοτροφική χρήση κατά τα έτη 2011-2015 (πρώτο εξάμηνο).

ii. Ποσοστό πλεονάσματος προς Έσοδα / Κερδοφορία ΚΣΚ

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης, θα πρέπει κατ' αρχάς να ληφθεί υπόψη η τιμολογιακή πολιτική του ΤΑΥ. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στη βάση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η τιμή πώλησης πόσιμου νερού από το ΤΑΥ προς τις Τοπικές Αρχές έχει ως ακολούθως:

- €0,77/κμ για τις Τοπικές Αρχές που προμηθεύονται από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού (περιοχές Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας-Αμμοχώστου),
- €0.56/κμ για τις Τοπικές Αρχές που προμηθεύονται από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας Πάφου.

Όπως επίσης προαναφέρθηκε, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία που διέπει την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας (Κ.Δ.Π.128/2014), οι Τοπικές Αρχές, έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τέλη, τα οποία θα εξασφαλίζουν πλήρη ανάκτηση του κόστους τους. Όπως ειδικότερα προβλέπεται από τον Κανονισμό 14:

«14. Το ύψος των τελών του νερού ύδρευσης, περιλαμβανομένης της σταθερής και της ογκομετρικής χρέωσης, που εφαρμόζεται από κάθε πάροχο νερού ύδρευσης, ο οποίος προμηθεύεται νερό από κυβερνητικά υδατικά έργα, καθορίζεται έτσι ώστε τα συνολικά έσοδα του παρόχου από τα τέλη του νερού ύδρευσης να καλύπτουν το σύνολο του χρηματοοικονομικού κόστους του συγκεκριμένου παρόχου συν τα έξοδα του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων».

Με τον Κανονισμό 3 της Κ.Δ.Π. 128/2014 ως 'χρηματοοικονομικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος' ορίζεται «το κόστος που εκτιμάται για όλα τα έργα, τις υποδομές και τις διαδικασίες των υπηρεσιών ύδατος που συνδυάζονται ώστε να παρέχεται το νερό ή η αποχέτευση στους τελικούς χρήστες και αποτελείται από τα εξής στοιχεία: (α) Κόστος κεφαλαίου, δηλαδή το κόστος απόσβεσης και οποιοδήποτε άλλο κόστος, (β) λειτουργικό κόστος, (γ) κόστος συντήρησης, και (δ) κόστος διοίκησης».

Το ΚΣΚ, με την επιστολή του στις 29/9/2016, ισχυρίστηκε πως, λόγω των παραπόνων από κτηνοτρόφους και κατόπιν της άρνησης του ΤΑΥ να συζητήσει το θέμα της μείωσης των τελών, προέβη σε αναθεώρηση των τελών που ίσχυαν από το 2011, εισάγοντας το 2014 τους κτηνοτρόφους στη διατίμηση Δ', στο πλαίσιο της οποίας οι τελευταίοι επωφελούνται από χαμηλότερο πάγιο και χρεώσεις. Με ειδική αναφορά στο πάγιο, διευκρίνισε πως, με τα τέλη που ίσχυαν από το 2011 οι κτηνοτρόφοι είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν είτε την Β' είτε την Γ' διατίμηση, ανάλογα με τον όγκο κατανάλωσης, ενώ με τη διατίμηση Δ' που εισήχθη το 2014, όλοι οι κτηνοτρόφοι χρεώνονται με το ίδιο πάγιο, ήτοι €56,86, ενώ οι χρεώσεις κατανάλωσης μειώθηκαν στο €1,24/κμ για κατανάλωση μέχρι 1.000κμ και στο €1,50 για κατανάλωση από 1.001κμ και άνω.

Σύμφωνα με την επιστολή του Συμβουλίου στις 3/2/2017, η τιμολόγηση των υπηρεσιών υδροδότησης των κτηνοτροφικών υποστατικών που εμπίπτουν εντός των διοικητικών του ορίων είναι ως ακολούθως:

- Το πάγιο καθορίστηκε κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο μπορεί να επιβάλλει επιπρόσθετα τέλη μέχρι του ποσού των £500 (€854,30) ετησίως. Το ύψος των παγίων ποσών που επιβάλλονται στους καταναλωτές εξαρτάται από το είδος της οικοδομής και την ποσότητα κατανάλωσης.

- Γενικά, η απόφαση του Συμβουλίου αναφορικά με το ύψος των επιβαλλόμενων τελών και πάγιων χρεώσεων λήφθηκε στη βάση των ακόλουθων παραμέτρων:
  - Κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ: €0,77/κμ
  - Ποσοστό απώλειας νερού από το σύστημα υδροδότησης: 25%
  - Διοικητικά έξοδα: 15%
  - Διορθώσεις και συντηρήσεις/βλάβες συστήματος: 15%
  - Αποθήκευση νερού, υδατοδεξαμενές, κλπ.: 5%
  - Δημιουργία κεφαλαίου για μελλοντικές επεκτάσεις σύμφωνα με την ανάπτυξη της Κοινότητας: 10%

Η αναφορά του Συμβουλίου, στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την επιβολή πάγιων τελών υδροδότησης, πηγάζει από τον Κανονισμό 216 της Κ.Δ.Π. 294/2002,⁷⁷ ο οποίος προβλέπει ότι,

«Ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος οποιουδήποτε οικήματος ή τόπου που εφοδιάζεται με κοινοτικό πόσιμο νερό θα πληρώνει τέλη σύμφωνα με την ποσότητα του νερού που καταναλίσκεται και που μετρείται με υδρομετρητή, όπως αυτά κάθε φορά θα καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου που κοινοποιείται με Δημόσια Γνωστοποίηση: Νοείται ότι το Συμβούλιο δύναται να επιβάλλει ξεχωριστά τέλη ανάλογα με το είδος και τη χρήση της οικοδομικής ανάπτυξης [...]

(2) Το Συμβούλιο μπορεί να επιβάλλει σε κάθε υδροδοτούμενη οικοδομή, επιπρόσθετα προς τα τέλη ή δικαιώματα που επιβάλλονται δυνάμει της παραγράφου (1), την πληρωμή— (α) Ποσού μέχρι £500 το χρόνο ανάλογα με το είδος και τη χρήση της οικοδομής· (β) πάγιας επιβάρυνσης μέχρι ποσού £20 το χρόνο που θα κατανέμεται κατά διμηνία ή τριμηνία.»

Σύμφωνα επίσης με τις πρόνοιες του Κανονισμού 14 της Κ.Δ.Π. 128/2014, το ύψος των τελών ύδρευσης που επιβάλλονται από τους παρόχους νερού ύδρευσης καθορίζεται με τρόπο ώστε τα συνολικά έσοδα του παρόχου από τα τέλη του νερού ύδρευσης να καλύπτουν το σύνολο του χρηματοοικονομικού του κόστους συν τα έξοδα αγοράς του νερού από το ΤΑΥ.

Ως προαναφέρεται, **«χρηματοοικονομικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος»** συνιστά το κόστος που εκτιμάται για όλα τα έργα, τις υποδομές και τις διαδικασίες των υπηρεσιών ύδατος και αποτελείται από: (α) το κόστος κεφαλαίου, (β) το λειτουργικό κόστος, (γ) το κόστος συντήρησης, και (δ) το κόστος διοίκησης.

⁷⁷ «Οι περί κοινοτήτων νόμοι του 1999 έως 2001 - Οι περί διοίκησης των τοπικών υποθέσεων (γενικοί) κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς».

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Κανονισμό 21 της Κ.Δ.Π. 128/2014, το ΚΣΚ, ο πάροχος, υποχρεούται να υποβάλλει προς τον Διευθυντή ΤΑΥ ετήσια έκθεση, στην οποία δηλώνει τις ποσότητες κατανάλωσης ανά χρήση ύδατος, τα τέλη και τα έσοδα από την πώληση νερού για κάθε χρήση.

Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν ετοιμάζονται σε δεδουλευμένη βάση, αλλά σε ταμειακή βάση. Λογαριασμοί που τηρούνται σε δεδουλευμένη βάση αναγνωρίζουν έσοδα και έξοδα, τα οποία δύνανται να μην έχουν εισπραχθεί ή πληρωθεί, αλλά δεδουλευθήκαν στο τρέχον λογιστικό έτος. Αντιθέτως, οι λογαριασμοί που τηρούνται σε ταμειακή βάση αναγνωρίζουν μόνο εισπράξεις και πληρωμές που έχουν διεκπεραιωθεί στο τρέχον λογιστικό έτος. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι η λογιστική αναλογία «περιθώριο κέρδους ή ζημιάς» στη περίπτωση των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν ισχύει, αφού η διαφορά εισπράξεων και πληρωμών οδηγεί σε πλεόνασμα ή έλλειμμα και όχι κέρδος ή ζημιά. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή προέβη σε υπολογισμό «ποσοστού πλεονάσματος ή ελλείμματος».

Η Επιτροπή κατάρτισε πίνακα στον οποίο καταγράφονται τα όσα υποβλήθηκαν, κατά την προκαταρκτική έρευνα, από το Συμβούλιο αναφορικά με τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας προς τις κτηνοτροφικές μονάδες της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς κατά την περίοδο 1/1/2010 - 30/6/2015:

Πίνακας 3

Αποτελέσματα από προμήθεια νερού για κτηνοτροφική χρήση για τα έτη που έληξαν την 31.12.2010, 31.12.2011, 31.12.2012, 31.12.2013, 31.12.2014 και για την περίοδο από 1.1.2015 μέχρι 30.6.2015						
	1.1.2010 - 31.12.2010	1.1.2011 - 31.12.2011	1.1.2012 - 31.12.2012	1.1.2013 - 31.12.2013	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 30.6.2015
	€	€	€	€	€	€
Έσοδα	5.692,17	9.645,12	10.657,37	11.548,47	20.531,86	4.871,54
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ	6.144,60	11.654,53	12.281,11	10.470,07	9.362,43	3.201,66
Κόστος αγοράς νερού από ιδιωτικές γεωτρήσεις						
Κόστος άντλησης νερού από κοινοτικές γεωτρήσεις						
Κόστος προσωπικού	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	1.000,00
Έξοδα διανομής και πωλήσεων	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	250,00
Άλλα άμεσα έξοδα (συντήρηση και σπασίματα)	2.000,00	2000	2.000,00	2.000,00	2.000,00	1.000,00
Πλεόνασμα/(έλλειμμα) πριν τα έξοδα διοίκησης, έξοδα χρηματοδότησης και άλλα έξοδα	-4.952,43	-6.509,41	-6.123,74	-3.421,60	6.669,43	-580,12
Έξοδα διοίκησης	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	500,00
Έξοδα χρηματοδότησης						
Άλλα έξοδα						
Συνολικό πλεόνασμα/(ζημιά)	-5.952,43	-7.509,41	-7.123,74	-4.421,60	5.669,43	-1.080,12

Η Επιτροπή επισημαίνει στο παρόν σημείο ότι, τα αποτελέσματα του έτους 2010, στον πιο πάνω πίνακα, παρουσιάζονται για σκοπούς σύγκρισης του παλαιού με το νέο καθεστώς τιμολόγησης των υπηρεσιών υδροδότησης.

Εξ' όσων προκύπτει από τον Πίνακα 3, παρά τη μείωση στις χρεώσεις, το ΚΣΚ κατάφερε να αυξήσει τις εισπράξεις της υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς από €11,548 το 2013 σε €20,532 το 2014, γεγονός που θα μπορούσε να οφείλεται σε αυξημένη κατανάλωση νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς. Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη ότι: (i) με βάση το κόστος αγοράς νερού μεταξύ των ετών 2013 και 2014 δεν παρατηρείται τέτοια αύξηση στην κατανάλωση, εφόσον το εν λόγω κόστος μειώθηκε από €10,470.07 σε €9,362.63, (ii) δεδομένου του σταθερού κόστους αγοράς νερού από το ΤΑΥ, (ήτοι €0,77/κμ) και (iii) του γεγονότος ότι το πλεόνασμα του 2014 σημειώθηκε μετά από μείωση στις χρεώσεις του ΚΣΚ για την παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς, προκύπτει ότι η αύξηση στα έσοδα ενδεχομένως να οφείλεται σε είσπραξη παλαιών χρεών από ιδιοκτήτες υποστατικών.

Η Επιτροπή κρίνει σημαντικό να αναφέρει πως, εάν οι λογαριασμοί τηρούνταν σε δεδουλευμένη βάση και όχι σε ταμειακή βάση, τότε η εικόνα που αυτοί θα παρουσίαζαν, θα ήταν διαφορετική καθότι οι λογαριασμοί που τηρούνται σε ταμειακή βάση αναγνωρίζουν μόνο έσοδα τα οποία έχουν εισπραχθεί. Είναι γι' αυτό το λόγο που το ΚΣΚ παρουσιάζει την υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφικούς σκοπούς από ελλειμματική το έτος 2013 σε πλεονασματική το 2014, σημειώνοντας πλεόνασμα ύψους €5,669, ενώ για το προηγούμενο έτος 2013, το έλλειμμα ανερχόταν σε €4,222.

Σύμφωνα επομένως με τα δεδομένα του Πίνακα 3, που καταγράφηκαν από το ΚΣΚ, τα αποτελέσματα του από την προμήθεια νερού για κτηνοτροφική χρήση κατά την περίοδο 1/1/2011 έως 30/6/2015, με εξαίρεση τα αποτελέσματα του έτους 2014, ήταν αρνητικά.

Εντούτοις, η εικόνα που παρουσιάζεται είναι πολύ διαφορετική σε ό,τι αφορά τα συνολικά αποτελέσματα του ΚΣΚ από τις υπηρεσίες υδροδότησης κατά την ίδια περίοδο. Τα αποτελέσματα αυτά, όπως αντλήθηκαν από τις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων και Πληρωμών των ετών 2010 μέχρι 2015, που απέστειλε το Συμβούλιο, καταγράφονται στον πιο κάτω πίνακα 4:

Πίνακας 4

Συνολικά αποτελέσματα από υπηρεσίες υδροδότησης του Κοινωνικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς για τα έτη που έληξαν την 31.12.2010, 31.12.2011, 31.12.2012, 31.12.2013, 31.12.2014 και 31.12.2015						
	1.1.2010 - 31.12.2010	1.1.2011 - 31.12.2011	1.1.2012 - 31.12.2012	1.1.2013 - 31.12.2013	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 31.12.2015
	€	€	€	€	€	€
Εισπράξεις	278.469	299.202	339.452	324.881	349.164	313.216
Πληρωμές:						
Συντήρηση και βελτίωση	10.955	12.834	8.649	10.061	12.871	28.885
Αγορά υδρομετρητών και λουπών εξαρτημάτων	11.400	10.317	16.778	22.015	20.952	2.504
Κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για υδραντλίες	7.682	4.892	5.174	10.033	21.471	17.000
Έξοδα επεκτάσεων	5.895			7.444		
Αγορά νερού	197.853	193.138	227.143	236.448	161.458	206.681
Καταβολή ΦΠΑ 5%	1.725	2.345	3.302	51.008		
Άλλα						1.072
Σύνολο πληρωμών	235.510	223.526	261.046	337.009	216.752	256.142
Πλεόνασμα/ (Έλλειμμα)	42.959	75.676	78.406	-12.128	132.412	57.074
Ποσοστό πλεονάσματος/(ελλείμματος) προς εισπράξεις από συνολική υδατοπρομήθεια	15,4%	25,3%	23,1%	-3,7%	37,9%	18,2%
Ποσοστό (ελλείμματος)/πλεονάσματος υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς (ως υπολογίστηκαν στον Πίνακα 3 βάσει στοιχείων του ΚΣΚ) προς συνολικό πλεόνασμα	-13,9%	-9,9%	-9,1%	36,5%	4,3%	-1,9%

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 4, τα συνολικά αποτελέσματα από τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας που παρέχει το ΚΣΚ παρουσιάζουν **πλεόνασμα**, το οποίο για το 2010 ανήλθε στο ποσό των €42,959, για το 2011 σε €75,676, για το 2012 σε €78,406, για το 2014 σε €132,412 και για το 2015 σε €57,074, ενώ το έτος 2013 σημειώθηκαν ζημιές ύψους €12,128.

Από τον Πίνακα 4 προκύπτει επίσης ότι για το έτος 2013 το ΚΣΚ κατέβαλε ποσό που αφορά ΦΠΑ με συντελεστή 5%, το οποίο ανήλθε σε €51,008, ενώ για τα προηγούμενα έτη το ίδιο οφειλόμενο ποσό κυμαινόταν από €1,725 μέχρι €3,302. Προκύπτει επομένως ότι το έλλειμμα από τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας για το 2013, οφείλεται και στο γεγονός ότι το ΚΣΚ κατέβαλε οφειλές ΦΠΑ προηγούμενων ετών. Σε αυτό το σημείο η Επιτροπή ενδεικτικά αναφέρει πως, σε περίπτωση που η εν λόγω υποχρέωση είχε κατανεμηθεί ισομερώς στα προηγούμενα έτη, τότε, μεταξύ των ετών 2010-2013, θα είχε καταβληθεί ετησίως ποσό ΦΠΑ ανερχόμενο σε €12,752, καταλήγοντας σε πλεόνασμα για όλα τα ως άνω έτη, περιλαμβανομένου του έτους 2013.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι, σύμφωνα με τον Πίνακα 3 - ο οποίος, ως προαναφέρεται, καταρτίστηκε στη βάση των στοιχείων που απεστάλησαν από το ίδιο το ΚΣΚ - για τις χρονιές 2010, 2011 και 2012, φαίνεται ότι το ΚΣΚ προμήθευε νερό για κτηνοτροφικούς σκοπούς κάτω του κόστους αγοράς του νερού. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η τιμή πώλησης πόσιμου νερού από το ΤΑΥ προς τις Τοπικές Αρχές της επαρχίας Λευκωσίας, οι οποίες προμηθεύονται από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού, είναι €0,77/κμ. Σύμφωνα με τη Νομοθεσία που διέπει την παροχή υπηρεσιών

υδατοπρομήθειας (Κ.Δ.Π. 128/2014), οι Τοπικές Αρχές έχουν υποχρέωση, κατά την τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος, να εφαρμόζουν τέλη, τα οποία θα εξασφαλίζουν πλήρη ανάκτηση του κόστους τους.

Η Επιτροπή κατάρτισε πίνακα στον οποίο παρατίθενται οι καταναλώσεις νερού, που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο που εξετάζεται από το 2010 έως και το 2015: (α) από κτηνοτροφική χρήση και (β) από όλες τις χρήσεις. Για τη διενέργεια του υπολογισμού της κατανάλωσης λήφθηκαν υπόψη το κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ (€0,77/κμ) και το ποσό που πραγματικά δαπανήθηκε κατ' έτος για την αγορά νερού (α) για κτηνοτροφική χρήση και, (β) για όλες τις χρήσεις, στη βάση των στοιχείων που απέστειλε το ΚΣΚ. Επισημαίνεται ότι, πέραν των ποσών που αφορούν **το κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ και τις εισπράξεις του ΚΣΚ σε σχέση με την υπηρεσία υδατοπρομήθειας προς την κτηνοτροφική περιοχή**, τα οποία λήφθηκαν ως είχαν από τα στοιχεία που απέστειλε το ΚΣΚ και παρουσιάζονται στον Πίνακα 3, τα υπόλοιπα στοιχεία λήφθηκαν από τις Εκθέσεις Εισπράξεων – Πληρωμών του Συμβουλίου, που απέστειλε το ΚΣΚ. Ο λόγος που δεν χρησιμοποιήθηκαν όλα τα στοιχεία, ως παρουσιάζονται στον Πίνακα 3, οφείλεται στο γεγονός ότι, αυτά παρουσιάζονται κατά τρόπο που φαίνεται ότι πρόκειται για κατά προσέγγιση υπολογισμούς και όχι για τα ακριβή στοιχεία. Συγκεκριμένα, υπάρχουν καταγραφές ποσών με στρογγυλοποίηση, τα οποία δεικνύουν ότι αναγράφηκαν κατά προσέγγιση, επομένως δεν αποδίδουν την πραγματική οικονομική εικόνα των αποτελεσμάτων του ΚΣΚ από κτηνοτροφική χρήση.

Ο Πίνακας αυτός, με τις καταναλώσεις νερού για την περίοδο 2010 έως και 2015, είναι ο ακόλουθος:

Πίνακας 5

Κατανάλωση νερού σε κυβικά μέτρα (m ³) ΚΣ Κοκκινотριμιθιάς κατά την περίοδο 1.1.2010 - 30.6.2015						
	1.1.2010 - 31.12.2010	1.1.2011 - 31.12.2011	1.1.2012 - 31.12.2012	1.1.2013 - 31.12.2013	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 30.6.2015
	€	€	€	€	€	€
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ (€0.77/m ³) - κτηνοτροφική χρήση	6.144,60	11.654,53	12.281,11	10.470,07	9.362,43	3.201,66
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ (€0.77/m ³) - όλες οι χρήσεις	197.853,00	193.138,00	227.143,00	236.448,00	161.458,00	206.681,00
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Κατανάλωση σε m ³ κτηνοτροφικής περιοχής	7.980,00	15.135,75	15.949,49	13.597,49	12.159,00	4.158,00
Συνολική Κατανάλωση σε m ³	256.951,95	250.828,57	294.990,91	307.075,32	209.685,71	268.416,88
Ποσοστό κατανάλωσης νερού από κτηνοτροφική χρήση προς το σύνολο της κατανάλωσης νερού	3,1056%	6,0343%	5,4068%	4,4281%	5,7987%	1,5491%
	€	€	€	€	€	€
Κέρδος /(ζημιά) από κτηνοτροφική χρήση βάσει πραγματικής κατανάλωσης (m ³)	1.334,00	4.567,00	4.239,00	-537,00	7.678,00	884,00
Κέρδος /(ζημιά) από υπόλοιπες χρήσεις βάσει πραγματικής κατανάλωσης (m ³)	41.625,00	71.109,00	74.167,00	-11.591,00	124.734,00	56.190,00
Συνολικό κέρδος	42.959,00	75.676,00	78.406,00	-12.128,00	132.412,00	57.074,00
Περιθώριο κέρδους από κτηνοτροφική χρήση %	23,4%	47,3%	39,8%	-4,7%	37,4%	18,1%
Περιθώριο κέρδους από υπόλοιπη χρήση	15,2%	24,5%	22,6%	-3,7%	38,0%	18,2%

Η Επιτροπή σημειώνει καταρχάς ότι το ποσό που προκύπτει ως «Κατανάλωση σε m³ κτηνοτροφικής περιοχής» υπολογίσθηκε βάσει του συνολικού κόστους αγοράς νερού από το ΤΑΥ, για κτηνοτροφική χρήση, διά της τιμής πώλησης του νερού από το ΤΑΥ (€0.77/m³). Παραδείγματος χάριν, ο υπολογισμός αυτός για το έτος 2011 έχει ως ακολούθως: €11,654.53 / €0.77 = 15,135.75m³.

Το ποσό που αφορά το «Πλεόνασμα/(Έλλειμμα) από κτηνοτροφική χρήση βάσει πραγματικής κατανάλωσης» έχει υπολογιστεί βάσει της κτηνοτροφικής κατανάλωσης ως ποσοστού επί της συνολικής κατανάλωσης και κατόπιν με πολλαπλασιασμό του αριθμού αυτού με το συνολικό πλεόνασμα που προκύπτει από τις υπηρεσίες υδροδότησης ανά έτος, όπως παρουσιάζονται στις Εκθέσεις Εισπράξεων-Πληρωμών του ΚΣΚ. Για παράδειγμα, το πλεόνασμα που προκύπτει για το έτος 2011 υπολογίστηκε ως εξής: (15,135.75m³ / 250,828.57m³) * €75,676 = €4,567.

Διευκρινίζεται επομένως ότι, από την οικονομική ανάλυση που διενεργήθηκε, το ποσοστό πλεονάσματος προκύπτει από τις υπηρεσίες υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής, όπως υπολογίστηκε στον Πίνακα 5, όπου το συνολικό πλεόνασμα που προκύπτει για όλες τις χρήσεις (το οποίο υπολογίστηκε από στοιχεία που λήφθηκαν από τους επίσημους λογαριασμούς του ΚΣΚ) πολλαπλασιάστηκε με το συντελεστή κατανάλωσης νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς. Για παράδειγμα, για το 2011, €75,676 * 6,0343% = €4,567. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το πλεόνασμα από υδροδότηση για κτηνοτροφικούς σκοπούς. Για τον υπολογισμό του ποσοστού πλεονάσματος, το ποσό αυτό διαιρέθηκε με τις εισπράξεις που δόθηκαν

από το ΚΣΚ, ήτοι €9,645, με αποτέλεσμα να προκύπτει ποσοστό πλεονάσματος 47,3%.

Συνεπώς, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία που απέστειλε το ΚΣΚ για όλα τα έτη (πλην του 2014), τα αποτελέσματα από τις υπηρεσίες υδροδότησης των κτηνοτρόφων ήταν ζημιογόνα, εντούτοις, από τους υπολογισμούς που διενεργήθηκαν, στη βάση των δεδομένων κατανάλωσης - κόστους αγοράς - εσόδων και συνολικών αποτελεσμάτων από όλες τις χρήσεις για τα έτη 2010 – 2015, ως αυτά παρουσιάζονται στις ετήσιες εκθέσεις που υπέβαλε το ΚΣΚ, φαίνεται ότι οι υπηρεσίες αυτές, με εξαίρεση το 2013, είχαν θετικό αποτέλεσμα για το ΚΣΚ.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πιο πάνω Πίνακα, με εξαίρεση το έτος 2013, όπου τα αποτελέσματα υπολογίστηκαν ως αρνητικά, κατά τα έτη 2011 – 2015 (που εμπίπτουν στον ουσιώδη χρόνο) προέκυψε ποσοστό πλεονάσματος από τις υπηρεσίες υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής ύψους 47,3% το 2011, 39,8% το 2012, 37,4% το 2014 και 18,1% το 2015.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προβαίνει κατωτέρω σε εξέταση του κατά πόσο τα εν λόγω ποσοστά πλεονάσματος απορρέουν ενδεχομένως από την εφαρμογή πρακτικής εκ μέρους του καταγγελλόμενου Συμβουλίου, η οποία συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας του θέσης με την επιβολή υπερβολικής τιμολόγησης (*excessive pricing*) για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες υδατοπρομήθειας.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι για τη διενέργεια της έρευνας, εξετάζει την πρακτική τιμολόγησης του Συμβουλίου για τις υπηρεσίες υδροδότησης για κτηνοτροφική χρήση, στη βάση των ακόλουθων παραμέτρων:

- i. Σύγκριση χρεώσεων υδατοπρομήθειας ΚΣΚ με αντίστοιχες χρεώσεις άλλων Τοπικών Αρχών, και
- ii. Σύγκριση μεταξύ παλαιού και νέου καθεστώτος χρεώσεων του ίδιου του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς.

Στο παρόν σημείο και δεδομένων των πιο πάνω αποτελεσμάτων, που βασίζονται στα στοιχεία που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και απεστάλησαν από το ΚΣΚ, η Επιτροπή προχωρεί στη μελέτη των θέσεων του ΚΣΚ, ώστε να καταλήξει επί της πιθανολογούμενης παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.

(γ) Θέσεις της Επιτροπής επί θεμάτων που ηγέρθηκαν από το ΚΣΚ

Ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ υποστηρίζει στις θέσεις του ότι, το ποσοστό πλεονάσματος του ΚΣΚ, ακόμη και στην περίπτωση που ως σχετική αγορά οριστεί η παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας από όλες τις χρήσεις νερού, είναι χαμηλό για τα περισσότερα έτη, ενώ για τα έτη 2010, 2013 και 2015 είναι αρνητικό. Τίθεται μάλιστα ο ισχυρισμός πως, ακόμη και στην περίπτωση που γίνει αποδεκτός ο ορισμός της σχετικής αγοράς παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, προκύπτει σημαντικό έλλειμμα για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013 και 2015.

Επί τούτου, η Επιτροπή καταρχάς επισημαίνει ότι, στη βάση των στοιχείων της έρευνας καταρτίστηκε ολοκληρωμένη οικονομική ανάλυση, ως αυτή έχει παρουσιαστεί στους πίνακες 3, 4 και 5 και από την οποία φαίνεται ότι υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών (κόστους) του ΚΣΚ και της τιμής χρέωσης της υδατοπρομήθειας προς την κτηνοτροφική περιοχή. Για την κατάληξη αυτή λήφθηκαν υπόψη οι διατάξεις του Νόμου και ειδικότερα οι διατάξεις της Κ.Δ.Π. 128/2014, σύμφωνα με τις οποίες οι τοπικές αρχές, κατά την τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος, οφείλουν να εφαρμόζουν τέλη που θα εξασφαλίζουν την πλήρη ανάκτηση του κόστους τους.

i. Απόρριψη Στοιχείων Πίνακα 3

Όσον αφορά τις θέσεις του ΚΣΚ που παρουσιάζονται στις παραγράφους 10-12 της έκθεσης που το Συμβούλιο επισύναψε, εκφράζεται, μεταξύ άλλων, διαφωνία ως προς την απόρριψη από την Επιτροπή στοιχείων που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων, (ήτοι του Πίνακα 3 ως άνω), στον οποίο, ως προαναφέρθηκε, απεικονίζονται τα στοιχεία όπως αυτά υποβλήθηκαν από το ίδιο το Συμβούλιο, και ο οποίος αφορά στα αποτελέσματα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση για τα έτη 2010-2015. Το ΚΣΚ υποστηρίζει σχετικά ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε βασιστεί στα εν λόγω στοιχεία, εφόσον αυτά υποβλήθηκαν από το Συμβούλιο κατόπιν σχετικού ερωτηματολογίου της Υπηρεσίας.

Στη συνέχεια, εντούτοις, καταγράφονται στην έκθεση τα εξής: «Έχω ζητήσει υποστηρικτικά στοιχεία από το ΚΣΚ σε σχέση με τα έσοδα/εισπράξεις του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση. **Από τα στοιχεία που έχω λάβει σε σχέση με τις πληρωμές που έχουν γίνει την περίοδο 2010-2015 από καταναλωτές / πελάτες του ΚΣΚ (κτηνοτροφική χρήση) διαπιστώνω ότι τα ποσά που παρουσιάζονται στον Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων ως έσοδα / εισπράξεις δεν επιβεβαιώνονται**».

Ακολουθως, η εν λόγω έκθεση παρουσιάζει τα ούτω καλούμενα «**πραγματικά στοιχεία**», σε σχέση με τα έσοδα/εισπράξεις του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, στη βάση των οποίων προβάλλεται συναφώς ο ισχυρισμός ότι «*τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τον Πίνακα 5 ο οποίος βασίζεται, μεταξύ άλλων, σε στοιχεία εσόδων / εισπράξεων του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση (όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων)* **δεν εδράζονται σε έγκυρα στοιχεία. Ως εκ τούτου, τα συμπεράσματα που συνάγονται από τον Πίνακα 5, που αντανακλά την οικονομική ανάλυση της ΕΠΑ, καθίστανται μη έγκυρα και επισφαλή.**»

Η Επιτροπή, μελετώντας τις θέσεις του ΚΣΚ, διευκρινίζει ότι, ο Πίνακας 3, που δόθηκε από το ΚΣΚ, περιλαμβάνει στοιχεία, τα οποία δεν συνάδουν με εκείνα που παρατίθενται στις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων και Πληρωμών του ΚΣΚ, οι οποίες είναι ελεγμένες. Επομένως, στον Πίνακα 5 χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων και Πληρωμών του ΚΣΚ, που δόθηκαν από το ίδιο το ΚΣΚ και απορρίφθηκαν εκείνα τα στοιχεία του Πίνακα 3, που ήταν φανερό ότι επρόκειτο για κατά προσέγγιση, υποκειμενικές εκτιμήσεις και δεν αποτελούσαν αξιόπιστη βάση για εξαγωγή συμπερασμάτων, αλλά ήταν μάλλον επισφαλής.

Επιπλέον, επαναλαμβάνεται επιπρόσθετα ότι, στον Πίνακα 3 απεικονίζονται τα στοιχεία όπως αυτά υποβλήθηκαν από το ίδιο το Συμβούλιο, τα οποία, για την περίοδο 1/1/2011 – 30/6/2015, με εξαίρεση το έτος 2014, παρουσιάζουν αρνητικά αποτελέσματα. Η εικόνα, εντούτοις, παρουσιάζεται πολύ διαφορετική σε ό,τι αφορά τα συνολικά αποτελέσματα του ΚΣΚ από τις υπηρεσίες υδροδότησης για όλες τις χρήσεις κατά την ίδια περίοδο. Τα αποτελέσματα αυτά, όπως αντλήθηκαν από τις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων και Πληρωμών των ετών 2010 μέχρι 2015, που απέστειλε το Συμβούλιο και καταγράφονται στον Πίνακα 4, παρουσιάζουν πλεόνασμα για όλα τα έτη, το οποίο κυμαίνεται από 15,4% έως 37,9%, με εξαίρεση το έτος 2013 όπου σημειώνεται έλλειμμα 3,7%.

Η Επιτροπή επισημαίνει καταρχάς ότι, τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην έκθεση που υπέβαλε το ΚΣΚ ως τα πραγματικά έσοδα/εισπράξεις του από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας (κτηνοτροφική χρήση), υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εκ των υστέρων, δηλαδή, μετά το πέρας της προκαταρκτικής έρευνας. Επιπρόσθετα, παρά το ότι είχαν ζητηθεί από το ΚΣΚ, με σχετικά ερωτηματολόγια, συγκεκριμένες οικονομικές πληροφορίες, οι οποίες είναι αυτές που παρουσιάζονται στους ανωτέρω πίνακες, το ΚΣΚ δεν ανταποκρίθηκε και δεν απέστειλε τούτα ως όφειλε. Η Επιτροπή, εν πάση περιπτώσει υπογραμμίζει ότι τα στοιχεία που το ΚΣΚ υποβάλλει με την έκθεση του σε αυτό το στάδιο δεν συνάδουν με τα αντίστοιχα ποσά που είχαν

υποβληθεί από το Συμβούλιο κατά το στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας και παρατίθενται στον Πίνακα 3.

Επομένως, ενώ η έκθεση αφενός αναφέρει στην παράγραφο 13 ότι, «με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων δεν ικανοποιείται το Πρώτο Στάδιο του τεστ της United Brands, εφόσον διαπιστώνεται καθαρό έλλειμμα από τη δραστηριοποίηση του ΚΣΚ στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, και επομένως δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί καταχρηστική υπερτιμολόγηση», αφετέρου, στην παράγραφο 14, υποστηρίζει ότι: «τα ποσά που παρουσιάζονται στον Πίνακα 3 της Έκθεσης Αιτιάσεων ως έσοδα/εισπράξεις δεν επιβεβαιώνονται.» Η Επιτροπή σημειώνει εμφαντικά ότι οι δυο αυτές θέσεις είναι αντιφατικές μεταξύ τους και ουσιαστικά επιβεβαιώνουν την ορθότητα των δικών της διαπιστώσεων, ως προς την επισφάλεια των στοιχείων που απεστάλησαν από το ΚΣΚ και την κατά συνέπεια μη στήριξη της οικονομικής της ανάλυσης σε αυτά που ήταν φανερό ότι επρόκειτο για υποκειμενικά ή ανυποστήρικτα στοιχεία.

Καταλήγοντας επί του συγκεκριμένου θέματος, η Επιτροπή περαιτέρω δεν αποδέχεται τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον πίνακα 7 της έκθεσης του ΚΣΚ, υπό τον τίτλο «Αποτελέσματα ΚΣΚ από παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση», καθώς αυτά υπολογίσθηκαν στη βάση στοιχείων, τα οποία δεν είχαν υποβληθεί προς την Επιτροπή κατά το στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας της υπόθεσης και δεν διευκρινίζεται για ποιο λόγο τα στοιχεία αυτά διαφέρουν από αυτά που δόθηκαν και σε ποια βάση υπολογίσθηκαν. Σημειώνεται ότι στον εν λόγω πίνακα 7 της έκθεσης του ΚΣΚ καταγράφονται ως συνολικά έσοδα, ποσά, τα οποία διαφέρουν εξολοκλήρου από αυτά που είχαν αρχικά υποβληθεί στην Επιτροπή από το ΚΣΚ κατά το στάδιο της έρευνας, και τα οποία, με εξαίρεση τα έτη 2010 και 2015, είναι κατά πολύ χαμηλότερα από τα αρχικώς δηλωθέντα. Από τον υπολογισμό, επομένως, που διενεργήθηκε σε αυτή τη βάση, σε συνάρτηση με την συμπερίληψη συγκεκριμένων εξόδων, για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013 και 2015, προέκυψαν ποσοστά «καθαρού ελλείμματος» που κυμαίνονται από -249% έως -36%, ενώ για το έτος 2014 καταγράφεται ποσοστό «καθαρού πλεονάσματος» ύψους 16%.

ii. Ισχυρισμός περί μη συμπερίληψης στοιχείων κόστους από την Επιτροπή

Περαιτέρω, στις παραγράφους 18 – 24 της έκθεσης που το ΚΣΚ υπέβαλε, αναφέρεται ότι ο Πίνακας 4 της Έκθεσης Αιτιάσεων της Επιτροπής, που αφορά τα συνολικά αποτελέσματα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για τα έτη 2010-2015, δεν περιλαμβάνει στοιχεία κόστους, όπως έξοδα προσωπικού και διοίκησης, ενώ, βάσει της Κ.Δ.Π. 128/2014, για σκοπούς τιμολόγησης νερού, πρέπει, μεταξύ άλλων, να λαμβάνεται υπόψη και το κόστος προσωπικού.

Στις παραγράφους 37 – 41 της εν λόγω έκθεσης, παρατίθεται υπολογισμός κατανομής μισθών και ημερομισθίων σε υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφικούς σκοπούς (πίνακας 3), ο οποίος, όπως υποστηρίζεται, διενεργήθηκε στη βάση των πιστοποιητικών αποδοχών των τριών (3) υπαλλήλων που απασχολούνται στην υπηρεσία υδατοπρομήθειας, ενώ η κατανομή διενεργήθηκε με βάση την κατανάλωση σε κμ. Τα εν λόγω ποσά, αποκλίνουν (σε ορισμένες περιπτώσεις είναι μεγαλύτερα, ενώ σε άλλες μικρότερα) από το ποσό των €2,000 που είχε αρχικά δηλωθεί από το ΚΣΚ, ως το ποσό που καταβάλλεται ετησίως για μισθούς και ημερομίσθια προσωπικού που απασχολείται στην υπηρεσία υδατοπρομήθειας (κτηνοτροφικούς σκοπούς). Η Επιτροπή παραθέτει αυτούσιο το σχετικό πίνακα, ο οποίος περιλαμβάνεται στην έκθεση του ΚΣΚ:

«Πίνακας 3

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Κόστος Προσωπικού – Υδατοπρομήθεια</i>	49.517	54.643	55.666	55.675	55.635	55.335
<i>Κατανομή Μισθών και Ημερομισθίων σε Υδατοπρομήθεια – κτηνοτροφική χρήση</i>	1.538	3.297	3.010	2.465	3.226	1.548
<i>Κατανομή Μισθών και Ημερομισθίων σε Υδατοπρομήθεια – άλλες χρήση</i>	47.979	51.346	52.656	53.209	52.409	53.787»

Η Επιτροπή, εξετάζοντας τη μη συμπερίληψη ποσών που αφορούν μισθούς και ημερομίσθια στην οικονομική ανάλυση της, και δη τους Πίνακες 4 και 5, υπογραμμίζει καταρχάς ότι ο Πίνακας 4 της Έκθεσης Αιτιάσεων (και Πίνακας 4 ως άνω) παρουσιάζει στοιχεία που λήφθηκαν από τις ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων – Πληρωμών, που το Συμβούλιο υπέβαλε στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Στις εν λόγω Εκθέσεις περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο (Κεφάλαιο 3) που αφορά τις εισπράξεις και αντίστοιχα τις πληρωμές σε σχέση με την υδατοπρομήθεια. Το κεφάλαιο που αφορά στις πληρωμές περιλαμβάνει επτά άρθρα, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 3(στ), το οποίο τιτλοφορείται «Μισθοί προσωπικού υπηρεσίας υδατοπρομήθειας». Ούτε στις Εκθέσεις των ετών 2010-2014 αναγράφεται κάποιο ποσό στο εν λόγω άρθρο, αλλά ούτε και στις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2015 γίνεται ειδική αναφορά σε μισθούς και ημερομίσθια προσωπικού στο κεφάλαιο 14: «Δαπάνες Υδατοπρομήθειας».

Από έλεγχο των Ετήσιων Εκθέσεων του ΚΣΚ, διαπιστώθηκε ότι οι μισθοί και τα ημερομίσθια καταγράφονται κάτω από τη γενική κατηγορία "*Μισθοί και Ημερομίσθια*" και όχι στη δραστηριότητα υδατοπρομήθειας. Συγκεκριμένα, οι μισθοί παρουσιάζονται στο σύνολο τους στο κεφάλαιο «*Μισθοί και Ημερομίσθια*».

Εύλογα συνάγεται ότι, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει ποιο ποσοστό από αυτά αντιστοιχούσε στην παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς. Για το λόγο αυτό, κατά το στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας της υπόθεσης είχε αποσταλεί σχετικό ερώτημα προς το ΚΣΚ, προκειμένου τα ποσά αυτά να συμπεριληφθούν στους οικονομικούς υπολογισμούς που πραγματοποιήθηκαν. Στην απαντητική του επιστολή, ημερομηνίας 29/9/2016, το ΚΣΚ είχε διευκρινίσει ότι, «*Μισθοί προσωπικού υδατοπρομήθειας δεν αναγράφονται γιατί οι μισθοί όλοι καταχωρούνται σε άλλο σημείο της έκθεσης μας. (κεφ. 1 – Μισθοί και Ημερομίσθια)*», αναφέροντας επιπρόσθετα ότι, «*[...] εκτίμηση μας είναι ότι η διαχείριση του νερού μας κοστίζει κατ' έτος €35,000*», εννοώντας προφανώς ότι το σύνολο των εξόδων, εξαιρουμένης της αγοράς νερού και των εξόδων επεκτάσεων, κυμαίνεται περίπου στις €35,000.

Η Επιτροπή παρατηρεί επιπρόσθετα ότι στην «*Κατάσταση Αποτελεσμάτων από προμήθεια νερού για κτηνοτροφική χρήση*», που προσκομίστηκε από το ΚΣΚ και καταγράφεται στον Πίνακα 3, συμπεριλήφθηκε ως κόστος προσωπικού ποσό ύψους €2,000 ετησίως, ενώ, σε σχέση με τους μισθούς και τα ημερομίσθια του προσωπικού, που απασχολείται στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, το ΚΣΚ είχε αναφέρει στην ίδια επιστολή του ημερομηνίας 29/9/2016 ότι: «*[...] ο κύριος {...} ασχολείται αποκλειστικά με την υδατοπρομήθεια. Ο κύριος {...} κατά το ήμισυ της υπηρεσίας του και η κυρία {...} περίπου δύο ώρες ημερησίως*».

Διαπιστώνεται λοιπόν πως, παρά το ότι κατά την προκαταρκτική έρευνα της υπόθεσης είχαν ζητηθεί συγκεκριμένες πληροφορίες και στοιχεία αναφορικά με τους μισθούς και τα ημερομίσθια του προσωπικού που απασχολείται στην υδατοπρομήθεια της κτηνοτροφικής περιοχής Κοκκινότριμιθιάς, το ΚΣΚ δεν απάντησε επακριβώς στο συγκεκριμένο ερώτημα που του τέθηκε, αλλά ούτε και υπέβαλε προς τούτο οποιαδήποτε αποδεικτικά/υποστηρικτικά στοιχεία. Η κατά προσέγγιση εκτίμηση του Συμβουλίου ότι σε σχέση με την υπηρεσία υδατοπρομήθειας γενικότερα, «*η διαχείριση του νερού μας κοστίζει κατ' έτος €35,000*», καθώς και η επίσης κατά προσέγγιση εκτίμηση του ότι τα έξοδα για μισθούς και ημερομίσθια για την υπηρεσία υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής Κοκκινότριμιθιάς, (όπως καταγράφονται στον Πίνακα 3), ανέρχονται περίπου στις €2,000 ετησίως, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα στοιχεία αυτά δεν

λήφθηκαν στη βάση των τεκμηρίων εκείνων που θα εξασφάλιζαν με ακρίβεια το ύψος τους.

Περαιτέρω επισημαίνεται ότι πέραν από το γεγονός ότι στην εν λόγω έκθεση σε κανένα έτος δεν αναφέρεται ως κόστος προσωπικού το ποσό των €2,000, που είχε αρχικά δηλωθεί από το ίδιο το ΚΣΚ, ούτε και το κόστος διαχείρισης της υδατοπρομήθειας γενικότερα συνάδει με το ποσό των €35,000, που είχε αρχικά αναφερθεί από το Συμβούλιο.

Συνάγεται ως εκ τούτου πως, τα υποβληθέντα από το ΚΣΚ στοιχεία ήταν ανακριβή και ατεκμηρίωτα. Για το λόγο αυτό, από τα εν λόγω στοιχεία δεν ήτο δυνατό να εξαχθούν ορθά συμπεράσματα σχετικά με το ύψος των εξόδων/μισθών, καθότι θεωρήθηκαν μη αξιόπιστα και ως αποτέλεσμα μη δυνάμενα να συμπεριληφθούν στην οικονομική ανάλυση που διενεργήθηκε.

Η θέση αυτή της Επιτροπής επιβεβαιώνεται και από την έκθεση που το ΚΣΚ υπέβαλε στην Επιτροπή μεταγενέστερα, βάσει της οποίας προκύπτουν διαφορετικά ποσά αναφορικά με μισθούς και ημερομίσθια προσωπικού που απασχολείται στην υδατοπρομήθεια της κτηνοτροφικής περιοχής. Σημειώνεται ότι τα ποσά αυτά, όπως υποστηρίζεται στην έκθεση, λήφθηκαν στη βάση των πιστοποιητικών αποδοχών των υπαλλήλων που απασχολούνται στην υπηρεσία υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής. Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι διαφορές που προκύπτουν δεικνύουν ότι οι αρχικοί υπολογισμοί του ΚΣΚ δεν βασίστηκαν στα πιστοποιητικά αποδοχών των συγκεκριμένων υπαλλήλων ή σε κατάλληλη κατανομή βάσει κατανάλωσης νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς.

Η Επιτροπή, δεδομένων των πιο πάνω, επαναλαμβάνει ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην έκθεση του ΚΣΚ, είχαν ζητηθεί κατά την προκαταρκτική έρευνα πλην όμως δεν είχαν δοθεί. Όσον αφορά τους μισθούς που καταγράφονται στην έκθεση του εμπειρογνώμονα, δεν συνάδουν με τα όσα αρχικά ανέφερε το ΚΣΚ σε σχέση με τα ποσοστά απασχόλησης των τριών υπαλλήλων στην υπηρεσία υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση. Στην έκθεση κατανέμονται οι εργασίες των εν λόγω τριών υπαλλήλων σε 100% για τους δύο πρώτους και 50% για τον τρίτο, ενώ ο Κοινοτάρχης, μέσω της επιστολής που είχε αποσταλεί από το ΚΣΚ προς την Επιτροπή, ημερομηνίας 29/9/2016, είχε διευκρινίσει ότι μόνο ο ένας εξ αυτών απασχολείται αποκλειστικά με την υδατοπρομήθεια, ο δεύτερος κατά 50% και ο τρίτος, περίπου 2 ώρες ημερησίως.

Ως εκ τούτου, τα ενώπιον της Επιτροπής δεδομένα έχουν ως ακολούθως:

- (α) Κατά την προκαταρκτική έρευνα της υπόθεσης, ενώ ζητήθηκαν συγκεκριμένα στοιχεία, δόθηκαν, αντί αυτών, κατά προσέγγιση εκτιμήσεις,

- (β) στην έκθεση του ΚΣΚ περιλαμβάνονται στοιχεία άλλα από αυτά που δόθηκαν αρχικά, και
- (γ) στην επιστολή ημερομηνίας 29/9/2016, που υπογράφεται από τον Κοινοτάρχη, δόθηκαν στοιχεία άλλα από αυτά που περιλήφθηκαν στην ως άνω έκθεση του ΚΣΚ.

Λαμβανομένης, επομένως, υπόψη της γραπτής αναφοράς του Κοινοτάρχη, η Επιτροπή, βάσει των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των εν λόγω υπαλλήλων του ΚΣΚ που επισυνάπτονται στην έκθεση του ΚΣΚ, προβαίνει σε νέο υπολογισμό του κόστους προσωπικού ως εξής:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. (100%)	28,154	30,164	30,827	30,877	30,877	30,577
2. (50%)	5,869	7,089	7,158	7,024	7,024	7,024
3. (2 ώρες από τις 8 ημερησίως δηλαδή ¼ του εργάσιμου χρόνου)	4,813	5,150	5,262	5,375	5,355	5,355
ΣΥΝΟΛΟ	38,836	42,403	43,247	43,276	43,256	42,956

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, το σύνολο που προκύπτει, αφορά γενικά τους μισθούς για την παροχή υπηρεσίας υδατοπρομήθειας χωρίς να γίνεται επιμερισμός για την κτηνοτροφική χρήση. Τονίζεται ότι, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τη μεθοδολογία κατανομής εξόδων βάσει κατανάλωσης (κ.μ.) για έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την κατανάλωση, όπως είναι το κόστος αγοράς νερού, το οποίο είναι και το μεγαλύτερο με διαφορά έξοδο για την υδατοπρομήθεια. Όσον αφορά κόστη μισθοδοσίας, η μεθοδολογία αυτή δεν είναι κατάλληλη, καθώς αυτά δεν κυμαίνονται βάσει κατανάλωσης, αλλά με βάση τον αριθμό υδρομετρητών, δεδομένο που δε διέλαθε της προσοχής της Επιτροπής.

Βάσει της δήλωσης του Κοινοτάρχη του ΚΣΚ, κου. {...}, κατά την ενώπιον της Επιτροπής προφορική διαδικασία, που πραγματοποιήθηκε στις 15/1/2019, ο αριθμός των κτηνοτρόφων της περιοχής είναι γύρω στους είκοσι (20), ενώ πρόσθεσε ότι τουλάχιστον οι πέντε από αυτούς τους είκοσι, δηλαδή το 30% μέχρι 40%, έχουν δικό τους νερό. Δεδομένων αυτών, η Επιτροπή εξαγεί το συμπέρασμα ότι από τα 20 υποστατικά κτηνοτρόφων μόνο τα 15 προμηθεύονται νερό από το Συμβούλιο.

Εξάλλου, από στοιχεία που βρίσκονται αναρτημένα στο διαδίκτυο από τη Στατιστική Υπηρεσία⁷⁸ με τίτλο «*Κατοικίες, Νοικοκυριά, Ιδρύματα και Πληθυσμός που καταγράφηκαν κατά Επαρχία, Δήμο/Κοινότητα και Ενορία (1.10.2011)*» προκύπτει ότι

⁷⁸https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/populationcondition_22main_gr/populationcondition_22main_gr?OpenForm&sub=2&sel=2 ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ - ΣΥΝΟΛΟ Κατοικίες (Σύνολο) - Γεωγραφική Κατανομή, 2011 (23/12/15)

για την Κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς το 2011 υπήρχαν συνολικά **1,436 κατοικίες**. Περαιτέρω, από στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας όπου καταγράφεται ο Αριθμός Υποστατικών κατά Δήμο/Κοινότητα και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας NACE ξεχωριστά για τις χρονιές από το 2011 έως και το 2015,⁷⁹ προκύπτει ότι υπάρχει και ακόμα ένας σεβαστός αριθμός επαγγελματικών χώρων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στην Κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς.⁸⁰

Επομένως, συγκρίνοντας την ύπαρξη μόνο 15 περίπου κτηνοτροφικών μονάδων, που υδροδοτούνται από το Συμβούλιο σε σχέση με τα 1.436 και πλέον υποστατικά που υδροδοτούνται από το ΚΣΚ, η αναλογία υδρομετρητών και κατανομής των μισθών ανά χρήση και δη κτηνοτροφική χρήση, είναι μικρή. Συγκεκριμένα, βάσει αυτών των στοιχείων, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο συντελεστής κατανομής έμμεσων εξόδων, όπως τα διοικητικά έξοδα, έξοδα μισθοδοσίας και έξοδα μηχανοκίνητων οχημάτων, υπολογίζεται ως εξής: **15 / 1,436 = 1.044568%**.

Επομένως, οι υπολογισμοί των μισθών που παρουσιάζονται στην έκθεση που υπέβαλε το ΚΣΚ στην Επιτροπή, που αφορούν την υδροδότηση για κτηνοτροφική χρήση και οι οποίοι επιμερίστηκαν βάσει της κατανάλωσης, δεν αποδίδουν ορθά αποτελέσματα και ως εκ τούτου, δεν γίνονται αποδεκτοί από την Επιτροπή.

iii. Κόστος Μηχανοκίνητων Οχημάτων

Στην παράγραφο 23 της έκθεσης που υπέβαλε το ΚΣΚ, η οποία επισυνάπτεται στις γραπτές του παρατηρήσεις, προβάλλεται επιπρόσθετα ο ισχυρισμός πως κατά τους υπολογισμούς της Επιτροπής θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη και έξοδα που αφορούν μηχανοκίνητα οχήματα. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα ακόλουθα: «[...] υπάρχουν και άλλα στοιχεία κόστους που αφορούν την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας από το ΚΣΚ, τα οποία επίσης δεν περιλαμβάνονται στον Πίνακα 5 της Έκθεσης Αιτιάσεων, όπως είναι για παράδειγμα το κόστος/έξοδα για τα μηχανοκίνητα οχήματα που χρησιμοποιεί το ΚΣΚ για σκοπούς της παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας. Σημειώνω ότι τα εν λόγω στοιχεία κόστους/εξόδων περιλαμβάνονται στις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων-Πληρωμών του ΚΣΚ. Όπως με έχει διαβεβαιώσει το ΚΣΚ, το σύνολο του κόστους/πληρωμών για τα μηχανοκίνητα οχήματα του ΚΣΚ σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας. Τα εν

⁷⁹[https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/AdvancedSearch_gr?OpenForm&q=&p=1&w=&t=&s=%CE%91%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CF%8C%CF%82%20%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%20%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%20%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF/%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%9A%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%20%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82%20%CE%94%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82%20&L=G&e=&i=1 \(2011-2015\)](https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/AdvancedSearch_gr?OpenForm&q=&p=1&w=&t=&s=%CE%91%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CF%8C%CF%82%20%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%20%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%20%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF/%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%9A%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%20%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82%20%CE%94%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82%20&L=G&e=&i=1 (2011-2015))

⁸⁰https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/classifications_gr/classifications_gr?openform# Στατιστικοί Κώδικες Οικονομικών Δραστηριοτήτων, 2008.

λόγω μηχανοκίνητα οχήματα χρησιμοποιούνται από τους αρμόδιους υπαλλήλους/υδραυλικούς του ΚΣΚ, προκειμένου να διεκπεραιώνουν τις εργασίες εγκατάστασης/επισκευής/συντήρησης των υδρομετρητών και του δικτύου υδροδότησης, προμήθειας εξαρτημάτων και λήψης διάφορων καταμετρήσεων των μετρητών νερού για σκοπούς έκδοσης των σχετικών τιμολογίων από το ΚΣΚ.»

Ακολούθως, στην παράγραφο 42 της έκθεσης αναφέρονται επιπρόσθετα και τα ακόλουθα: «[...] τα εν λόγω κόστη / έξοδα σχετίζονται με μηχανοκίνητα αυτοκίνητα οχήματα που χρησιμοποιεί ο αρμόδιος υδραυλικός του ΚΣΚ (κος {...}) και ο βοηθός υδραυλικός (κος {...}) για σκοπούς διεκπεραίωσης των επισκευών, συντηρήσεων του δικτύου υδροδότησης, καθώς και της πραγματοποίησης των καταμετρήσεων στους μετρητές για σκοπούς έκδοσης των σχετικών λογαριασμών νερού στους καταναλωτές / πελάτες του ΚΣΚ [...].»

Η Επιτροπή, αναφερόμενη στις πιο πάνω θέσεις, επαναλαμβάνει και επισημαίνει ότι, κατά την οικονομική ανάλυση την οποία πραγματοποίησε, λήφθηκαν υπόψη τα στοιχεία, τα οποία το ΚΣΚ είχε υποβάλει κατά το στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας, και που βασίστηκαν στις Εκθέσεις Εισπράξεων – Πληρωμών του ΚΣΚ. Επομένως, τα ποσά που εκεί παρουσιάζονται, στο ειδικό κεφάλαιο «Υδατοπρομήθεια» ως έξοδα, π.χ., «(α) Συντήρηση και βελτίωση, (β) Αγορά υδρομετρητών και λοιπών εξαρτημάτων», κλπ, λήφθηκαν δεόντως υπόψη και συμπεριλήφθηκαν στην οικονομική της ανάλυση.

Όπως αναφέρθηκε και στην έκθεση που υπέβαλε το ΚΣΚ για τους μισθούς του προσωπικού του, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι ναι μεν χρησιμοποίησε τη μεθοδολογία κατανομής εξόδων βάσει κατανάλωσης (κ.μ.) για έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την κατανάλωση και σε αυτή όμως την περίπτωση, τα κόστη που αφορούν μηχανοκίνητα οχήματα δεν κυμαίνονται βάσει κατανάλωσης, αλλά με βάση τον αριθμό υδρομετρητών. Το πόσες φορές θα διακινηθεί ένα όχημα του ΚΣΚ π.χ. για την καταγραφή των ενδείξεων των υδρομετρητών, δεν έχει να κάνει με την κατανάλωση του κάθε υποστατικού, αλλά με τον αριθμό των υδρομετρητών αυτών καθαυτών στην κτηνοτροφική περιοχή, στην οικιστική περιοχή και οπουδήποτε αλλού εντός της Κοινότητας, εφόσον μία μόνο καταμέτρηση θα πραγματοποιηθεί προς όλους τους χρήστες για κάθε περίοδο χρέωσης.

Επ' αυτού, στη βάση των στοιχείων που υποβλήθηκαν με την έκθεση του ΚΣΚ και αφορούν το κόστος μηχανοκίνητων οχημάτων, η Επιτροπή, παρά το γεγονός ότι δεν είχε υπόψη της τα εν λόγω κόστη, αφού τούτα δεν είχαν υποδειχθεί κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής έρευνας, χωρίς να γνωρίζει μετά πάσης βεβαιότητας αν έχουν επιμεριστεί από τα συνολικά κόστη αυτά που αφορούν την υδατοπρομήθεια – στην έκθεση του ΚΣΚ υποστηρίζεται ότι όλα τα μηχανοκίνητα οχήματα που καταγράφονται

στις Εκθέσεις Εισπράξεων-Πληρωμών βαρύνουν αποκλειστικά την υδατοπρομήθεια – ομόφωνα αποφασίζει να τα λάβει υπόψη της.

iv. Διοικητικό κόστος/έξοδα

Το ΚΣΚ, στην έκθεση που υπέβαλε, προβαίνει σε νέους υπολογισμούς βάσει των Ετήσιων Εκθέσεων Εισπράξεων-Πληρωμών του ΚΣΚ για τα έτη 2010-2015. Ως προς τούτο καταρτίστηκε ο πίνακας 5Α ο οποίος επιμερίζει το διοικητικό κόστος/έξοδα στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας με ποσοστό 20%, καθότι θεωρείται ότι αυτό είναι ρεαλιστικό, ως καταγράφεται και στην έκθεση, «*λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ σε σχέση με το συνολικό άμεσο κόστος του ΚΣΚ ή και σε σχέση με τα συνολικά έσοδα του ΚΣΚ υπερβαίνει κατά πολύ το 20%*». Σημειώνεται περαιτέρω ότι το εν λόγω ποσοστό ύψους 20% έχει χρησιμοποιηθεί και από τον Δήμο Ιδαλίου.

Η Επιτροπή μελέτησε επισταμένα τα όσα καταγράφηκαν από το ΚΣΚ σε σχέση με τα διοικητικά κόστη, και θεωρεί ότι δεν φαίνεται ποια ακριβώς ποσά συμπεριλήφθηκαν και ποια όχι σε σχέση με τις Ετήσιες Εκθέσεις Εισπράξεων-Πληρωμών του ΚΣΚ και κατά πόσο αυτά που λήφθηκαν υπόψη αφορούν όντως την παροχή υδατοπρομήθειας. Παρόλα αυτά, η Επιτροπή αποφασίζει να αποδεχθεί το σύνολο των διοικητικών εξόδων που χρησιμοποιήθηκαν ως επίσης και την κατανομή διοικητικού κόστους με ποσοστό 20%, παρά το γεγονός ότι δεν επεξηγήθηκε πως έχουν επιμεριστεί και τι αυτά αφορούν, πλην όμως δεν αποδέχεται τον τρόπο που επιμερίστηκαν αυτά για την παροχή υδροδότησης για κτηνοτροφική χρήση. Επαναλαμβάνεται, ως έχει αναλυθεί, πως η μεθοδολογία αυτή που χρησιμοποιήθηκε δεν είναι κατάλληλη όσον αφορά τα κόστη μισθοδοσίας, μηχανοκίνητων οχημάτων και έξοδα διοίκησης, καθώς αυτά δεν κυμαίνονται βάσει κατανάλωσης, αλλά με βάση τον αριθμό υδρομετρητών.

Εν πάση περιπτώσει, συνοψίζοντας τις θέσεις που αναπτύσσονται στην έκθεση του ΚΣΚ και την υποβολή από μέρους του νέων στοιχείων για έσοδα, μισθούς και έξοδα μηχανοκίνητων οχημάτων, τα οποία χαρακτηρίζει ως **τα «πραγματικά στοιχεία»**, και τα οποία παρουσιάζονται στην Επιτροπή για πρώτη φορά κατά το στάδιο των γραπτών θέσεων κατά τη διαδικασία του άρθρου 17 του Νόμου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι αυτά δεν συνάδουν με τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί προς αυτήν από το ΚΣΚ κατά το στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας και επιπλέον, ο τρόπος με τον οποίο αναλύθηκαν και επιμερίστηκαν, ώστε να αφορούν την υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφική χρήση, δεν αντικατοπτρίζει την πραγματική εικόνα, με αποτέλεσμα να μην γίνονται αποδεκτά.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, βάσει των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι κατά την προκαταρκτική έρευνα είχαν αποσταλεί, διαδοχικά,

σειρά ερωτηματολογίων προς το ΚΣΚ, με ημερομηνίες 6/10/2015, 9/8/2016, 30/1/2017 και 15/2/2017, με τα οποία ζητούνταν, μεταξύ άλλων, στοιχεία και πληροφορίες σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις του ΚΣΚ, τον τρόπο τιμολόγησης των χρεώσεων υδατοπρομήθειας, που αυτό επιβάλλει, καθώς και τα ακριβή ποσά εσόδων και εξόδων, σε σχέση με την υπηρεσία υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής.

Ενδεικτικά παρατίθεται η αναφορά στην απαντητική επιστολή του ΚΣΚ ημερομηνίας 16/2/2017, σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου και την ανάλυση του κόστους υδατοπρομήθειας, η οποία καταλήγει στην ακόλουθη δήλωση: «*Συνεπώς θεωρούμε ότι σας έχουμε πληροφορήσει για όλες τις οικονομικές καταστάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς και ότι **πραγματικά δεν έχουμε καμία άλλη σχετική πληροφορία***».

Εν αντιθέσει, στην παράγραφο 86 της έκθεσης του ΚΣΚ αναφέρεται, μεταξύ άλλων, το εξής: «*[...] από την οικονομική ανάλυση που έχω διενεργήσει η οποία λαμβάνει τα **πραγματικά και έγκυρα στοιχεία εσόδων/εισπράξεων του ΚΣΚ** από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση [...]*».

Λαμβανομένων, επομένως, υπόψη των όσων έχουν δηλωθεί, εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο το ΚΣΚ απέστειλε ελλιπή τα στοιχεία που ζητήθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα ή, κατά πόσο εσκεμμένα υποβάλλονται στο παρόν στάδιο της διαδικασίας τα στοιχεία αυτά δια της έκθεσης που υπέβαλε το ΚΣΚ, θέμα ωστόσο που δεν θα απασχολήσει επί της παρούσης την Επιτροπή αφού, εν πάση περιπτώσει, αφορά άλλη διαδικασία (άρθρο 30(7) του Νόμου).

v. Συμπεράσματα της Επιτροπής αναφορικά με τις πιο πάνω θέσεις του ΚΣΚ

Βάσει των αναλύσεων και στοιχείων που απεδέχθη η Επιτροπή από τα στοιχεία που παρατέθηκαν στην έκθεση του ΚΣΚ, η Επιτροπή προχωρεί κατωτέρω να τα συμπεριλάβει στον πίνακα 5, καταρτίζοντας νέο Πίνακα 5 Α στον οποίο παρατίθεται εκ νέου υπολογισμός του πλεονάσματος/ελλείμματος για τα έτη 2010 - 2015, συμπεριλαμβάνοντας σε αυτόν, διοικητικά έξοδα, έξοδα προσωπικού και έξοδα μηχανοκίνητων οχημάτων και επιμερίζοντας αυτά βάσει του συντελεστή κατανομής έμμεσων εξόδων που προέκυψε από την αναλογία υδρομετρητών της κτηνοτροφικής περιοχής και λοιπών υποστατικών της Κοινότητας: $15 / 1,436 = \underline{\underline{1.044568 \%}}$

Από τον εν λόγω υπολογισμό, για τα έτη 2010 - 2015 (πρώτο εξάμηνο) προκύπτουν αντίστοιχα τα ακόλουθα περιθώρια πλεονάσματος/ελλείμματος:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5Α

Κατανάλωση νερού σε κυβικά μέτρα (m ³) ΚΣ Κοκκινوترμιθιάς κατά την περίοδο 1.1.2010 - 30.6.2015						
	1.1.2010 - 31.12.2010	1.1.2011 - 31.12.2011	1.1.2012 - 31.12.2012	1.1.2013 - 31.12.2013	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 30.6.2015
	€	€	€	€	€	€
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ (€0.77/m ³) - κτηνοτροφική χρήση	6.144,60	11.654,53	12.281,11	10.470,07	9.362,43	3.201,66
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ (€0.77/m ³) - όλες οι χρήσεις	197.853,00	193.138,00	227.143,00	236.448,00	161.458,00	206.681,00
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Κατανάλωση σε m ³ κτηνοτροφικής περιοχής	7.980,00	15.135,75	15.949,49	13.597,49	12.159,00	4.158,00
Συνολική Κατανάλωση σε m ³	256.951,95	250.828,57	294.990,91	307.075,32	209.685,71	268.416,88
Ποσοστό κατανάλωσης νερού από κτηνοτροφική χρήση προς το σύνολο της κατανάλωσης νερού	3,1%	6,0%	5,4%	4,4%	5,8%	1,5%
	€	€	€	€	€	€
Πλεόνασμα/Έλλειμμα από κτηνοτροφική χρήση βάσει πραγματικής κατανάλωσης (m ³)	1.334,15	4.566,52	4.239,24	-537,04	7.678,15	884,12
Πλεόνασμα/ Έλλειμμα από υπόλοιπες χρήσεις βάσει πραγματικής κατανάλωσης (m ³)	41.624,85	71.109,48	74.166,76	-11.590,96	124.733,85	56.189,88
Συνολικό πλεόνασμα	42.959	75.676	78.406	-12.128	132.412	57.074
Κατανομή διοικητικών εξόδων, μισθοδοσίας και εξόδων μηχανοκίνητων οχημάτων βάσει αριθμού υδρομετρητών	536,94	543,00	555,33	537,85	580,08	662,92
Πλεόνασμα/Έλλειμμα από κτηνοτροφική χρήση λαμβανομένου υπόψιν διοικητικών εξόδων, μισθοδοσίας και εξόδων μηχανοκίνητων οχημάτων	797,21	4.023,52	3.683,90	-1.074,88	7.098,07	221,20
Ποσοστό πλεονάσματος	14,00%	41,72%	34,57%	-9,31%	34,57%	4,54%

Διαπιστώνεται επομένως πως, ακόμα και μετά τη συμπερίληψη των επιπρόσθετων κόστων, προκύπτει πλεόνασμα για τα έτη 2011, 2012, 2014 και 2015. Υπενθυμίζεται ότι το έτος 2010 δεν περιλαμβάνεται στην καταγγελία του κ. Κ.Κ. δεδομένου ότι υπήρχε διαφορετική τιμολόγηση, ενώ το έτος 2013 παρουσιάζεται έλλειμμα καθότι, κατά το εν λόγω έτος τα αποτελέσματα επιβαρύνθηκαν με την καταβολή μεγάλου μέρους του οφειλόμενου ΦΠΑ, συνεπεία της μη εφαρμογής των διεθνών λογιστικών προτύπων που προβλέπουν την τήρηση λογαριασμών βάσει των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή ομόφωνα συμπεραίνει ότι τα ποσοστά πλεονάσματος που προκύπτουν για τα έτη 2011, 2012 και 2014, ήτοι 41,72%, 34,57% και 34,57% αντιστοίχως, είναι πολύ υψηλά. Το έτος 2015 παρουσιάζει πλεόνασμα της τάξης του 4,54%, αλλά λόγω του ότι πρόκειται για εξαμηνιαία αποτελέσματα, είναι μόνο ενδεικτικά και δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη.

vi. Υπερβολική Τιμολόγηση – Εφαρμογή του τεστ United Brands

Ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ, κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, επανέλαβε τον ισχυρισμό που προβάλλεται και στις γραπτές παρατηρήσεις και αφορά στο ότι το τεστ της *United Brands* δεν έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση. Σύμφωνα με τον ισχυρισμό του, «δεν υπάρχει οποιαδήποτε υπερβολική δυσαναλογία των δαπανών έναντι της τιμής της τιμολόγησης του ύδατος στην περιοχή του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς. Συνεπώς, δεν ικανοποιείται το πρώτο ερώτημα του τεστ της *United Brands* καθώς η διαφορά ανάμεσα στο πραγματικό κόστος και την τιμή του νερού δεν είναι υπερβολική».

Όπως επιπρόσθετα υποστήριξε, με αναφορά στα στάδια της *United Brands*: «Στο Πρώτο Στάδιο διερευνάται εάν υπάρχει ή όχι υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών που πράγματι έγιναν και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε. Εάν από την εν λόγω σύγκριση διαπιστωθεί ότι όντως υπάρχει τέτοια δυσαναλογία, τότε εφαρμόζεται το Δεύτερο Στάδιο με το οποίο διερευνάται κατά πόσο η εφαρμοζόμενη τιμή είναι μη δίκαιη / αθέμιτη από μόνη της (εναλλακτική 1) ή σε σύγκριση με ανταγωνιστικά προϊόντα / υπηρεσίες (εναλλακτική 2).» Η ικανοποίηση του πρώτου σταδίου, συνέχισε, «συνιστά αναγκαία αλλά όχι επαρκή προϋπόθεση για τη στοιχειοθέτηση καταχρηστικής υπερτιμολόγησης», ενώ, το αποτέλεσμα από την εξέταση του κατά πόσο η τιμή είναι δίκαιη από μόνη της θα πρέπει να συνάδει με το αντίστοιχο αποτέλεσμα της σύγκρισης με άλλα ανταγωνιστικά προϊόντα/υπηρεσίες. Επ' αυτού του σημείου, αναφέρθηκε σε απόφαση του Δευτεροβάθμιου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου⁸¹ καθώς και στις προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Wahl στην υπόθεση *Latvian Copyright*.⁸²

Καταλήγοντας, ο εκπρόσωπος του ΚΣΚ ανέφερε ότι, από την οικονομική ανάλυση που διενήργησε από τα πραγματικά και έγκυρα στοιχεία εσόδων/εισπράξεων από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, δεν ικανοποιείται το πρώτο στάδιο του τεστ της *United Brands* και ότι είναι ξεκάθαρο ότι ούτε και το δεύτερο στάδιο αυτής ικανοποιείται. Επίσης υποστήριξε, χωρίς όμως να επεκταθεί περαιτέρω, ότι δεν γίνεται καμία αναφορά ή/και εκτίμηση της οικονομικής αξίας του νερού για κτηνοτροφική χρήση εντός της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς.

Η Επιτροπή, αφού μελέτησε τις θέσεις του καταγγελλόμενου ΚΣΚ, επισημαίνει καταρχάς ότι στην καταγγελία, ο κ. Κ.Κ. αναφέρεται στις υψηλές χρεώσεις νερού που επιβάλλει το ΚΣΚ και σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης του, στη βάση ότι, ως μοναδικός πάροχος νερού στην περιοχή, εκμεταλλεύεται τη θέση αυτή και επιβάλλει υπερβολικές χρεώσεις στους κτηνοτρόφους.

⁸¹ *Pfizer και Flynn Pharma v. Competition and Markets Authority*, 4.6.2018, παρ. 367.

⁸² Υπόθεση C-177/16, παρ.43-44.

Επί των όσων υποστηρίχθηκαν αναφορικά με τη νομολογία του ΔΕΕ από το ΚΣΚ, η Επιτροπή λαμβάνει καθοδήγηση από την υπόθεση *United Brands*,⁸³ στην οποία είχε επισημανθεί ότι: «Πρέπει λοιπόν να εκτιμηθεί αν υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών που πράγματι έγιναν και της τιμής που πράγματι ζητήθηκε και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, να εξετασθεί αν επιβλήθηκε μη δίκαιη τιμή, είτε κατ' απόλυτη έννοια είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα. Μπορούν να επινοηθούν και άλλες μέθοδοι — και η οικονομική επιστήμη δεν έχει παραλείψει να επινοήσει αρκετές — προκειμένου να καθοριστεί σε ποιες περιπτώσεις η τιμή ενός προϊόντος είναι μη δίκαιη».

Συνεπώς, το Δικαστήριο εφάρμοσε ένα τεστ δύο σταδίων για τον καθορισμό περιπτώσεων υπερβολικής τιμολόγησης. Το εν λόγω τεστ προβλέπει ειδικότερα ότι για την στοιχειοθέτηση υπερβολικής τιμολόγησης απαιτείται:

(α) να καθοριστεί κατά πόσο υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ του κόστους της δεσπόζουσας επιχείρησης και της τιμής που επιβλήθηκε από αυτή και,

(β) αν διαφανεί όντως μια τέτοια δυσαναλογία, εξετάζεται κατά πόσο η εν λόγω τιμή είναι μη εύλογη, είτε από μόνη της, είτε κατόπιν σύγκρισης με ανταγωνιστικά προϊόντα, ενώ υπάρχει η δυνατότητα εφαρμογής και επιπρόσθετων εναλλακτικών μεθόδων.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, αντίθετα με τα όσα αναφέρει το Δικαστήριο στην υπόθεση *United Brands*, το ΚΣΚ αναφέρεται μιν στο διπλό τεστ της εν λόγω υπόθεσης του ΔΕΕ, ερμηνεύοντας όμως αυτό ότι ακόμα και αν διαπιστωθεί υπερβολική χρέωση, απαιτείται σωρευτικά και η επιβολή μη δίκαιης τιμής.

Η Επιτροπή, επαναλαμβάνει τα σημεία/στάδια που ακολουθεί η νομολογία αναφορικά με την υπερβολική τιμολόγηση και σημειώνει περαιτέρω την ανάπτυξη αυτών στις πρόσφατες Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Nils Wahl στην Υπόθεση C-177/16, στις οποίες αναφέρθηκαν τα εξής:⁸⁴

«16. Με την απόφαση *United Brands*, καθώς και με πολλές μεταγενέστερες αποφάσεις, το Δικαστήριο έκρινε ότι η εφαρμογή τιμής που είναι υπερβολική ως δυσανάλογη προς την οικονομική αξία του προσφερόμενου προϊόντος αντιβαίνει στο νυν άρθρο 102 ΣΛΕΕ. Κατά συνέπεια, μόνο «δυσανάλογες» ή «υπερβολικές» τιμές μπορεί να συνιστούν παράβαση της εν λόγω διατάξεως. Η σχετική ανάλυση του Δικαστηρίου αναπτύσσεται σε δύο στάδια.

⁸³ Βλ. *supra* υποσ. 64, παρ. 252-253.

⁸⁴ Προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα NILS WAHL, της 6ης Απριλίου 2017, Υπόθεση C-177/16, *Biedrība «Autortiesību un komunikācijas konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība»* κατά *Konkurences padome*, ECLI:EU:C:2017:286.

17. Κατά το πρώτο στάδιο της ανάλυσης, εξετάζεται εάν υπάρχει υπερβολική απόκλιση –ήτοι, σημαντική διαφορά– μεταξύ της τιμής που πράγματι χρεώνει η επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση στην οικεία αγορά και της τιμής που θα χρέωνε υποθετικά η ίδια επιχείρηση, εάν υπήρχε αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην αγορά (στο εξής: τιμή αναφοράς).

[...]

20. Απαξ και εξακριβωθεί, βάσει μίας ή περισσοτέρων από αυτές τις μεθόδους, ότι υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ της τιμής που χρεώνεται στην πράξη από την δεσπόζουσα επιχείρηση και της τιμής αναφοράς, πρέπει να προσδιοριστεί ο βαθμός κατά τον οποίο η εν λόγω πραγματική τιμή είναι μη δίκαιη, είτε αυτή καθ' εαυτήν είτε σε σύγκριση με ανταγωνιστικά προϊόντα.

21. Το δεύτερο αυτό στάδιο της ανάλυσης αποσκοπεί στη διερεύνηση του κατά πόσον η διαφορά στην τιμή είναι απλώς αποτέλεσμα της καταχρήσεως από τη δεσπόζουσα επιχείρηση της ισχύος της στην αγορά ή εάν οφείλεται σε άλλους θεμιτούς λόγους.

22. Μόνο αν δεν υπάρχει βάσιμη δικαιολογία για τη διαφορά μεταξύ της τιμής αναφοράς και της πραγματικής τιμής που επέβαλε η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση στους πελάτες της μπορεί η τιμή να θεωρηθεί «μη δίκαιη» κατά την έννοια του άρθρου 102, παράγραφος 2, στοιχείο α', ΣΛΕΕ.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Η Επιτροπή, μελετώντας όσα παρατέθηκαν από το ΚΣΚ, επισημαίνει ότι στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ακολουθήθηκαν τα σημεία που καταγράφηκαν στην υπόθεση *United Brands* από το Δικαστήριο. Συγκεκριμένα, στην απόφαση *Scandlines Sverige*⁸⁵ θεωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πως οι ενδείξεις για το «υπερβολικό» περιθώριο κέρδους δεν ήταν επαρκείς, ώστε να τεκμηριωθεί η κατάχρηση. Σύμφωνα με την απόφαση, ακόμη κι αν το περιθώριο κέρδους μιας δεσπόζουσας επιχείρησης είναι υψηλό ή ακόμη και υπερβολικό, αυτό δεν είναι κατ' ανάγκη καταχρηστικό. Προκειμένου να θεωρηθεί καταχρηστικό θα πρέπει να πληρούται και το δεύτερο σκέλος του τεστ της *United Brands*, ώστε να αποδειχθεί πως οι επιβαλλόμενες από τη δεσπόζουσα επιχείρηση τιμές είναι «μη εύλογες»/μη δίκαιες, είτε αυτές καθαυτές, είτε συγκρινόμενες με αυτές των ανταγωνιστών.

---

⁸⁵ Βλ. σχετικά *supra* υποσ. 61, *Scandlines Sverige*: “158. In any event, even if it were to be assumed that the profit margin of HHAB is high (or even “excessive”), this would not be sufficient to conclude that the price charged bears no reasonable relation to the economic value of the services provided. The Commission would have to proceed to the second question as set out by the Court in *United Brands*, in order to determine whether the prices charged to the ferry operators are unfair, either in themselves or when compared to other ports.”

Αναλυτικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακολούθησε τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από το Δικαστήριο σε προηγούμενες υποθέσεις, και στην παράγραφο 103 αναφέρει τα εξής: «*The Commission will therefore assess the costs actually incurred by HHAB in providing the products/services in question (the costs of production) and make a comparison with the prices actually charged (section II.B.2.1). The Commission will then assess whether the prices are unfair when compared to prices charged to other users or by other ports (section II.B.2.2), or whether the prices are unfair in themselves (section II.B.2.3).*»

Λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της αγοράς των παρεχόμενων λιμενικών υπηρεσιών που περιλαμβάνει διαφορετικές χρεώσεις και κόστη, σύμφωνα με τον τύπο και το μέγεθος του πλοίου, τον χρόνο παραμονής του στην αποβάθρα κ.λπ., η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τροποποίησε το ανωτέρω περιγραφόμενο τεστ της *United Brands*. Για την εφαρμογή του πρώτου σκέλους του τεστ, υπολογίστηκαν τα συνολικά έσοδα της Λιμενικής Αρχής από την καταγγέλλουσα ακτοπλοϊκή εταιρεία και συσχετίστηκαν με τα συνολικά κόστη της λειτουργίας του λιμένος που θα μπορούσαν να αποδοθούν στην εξυπηρέτηση των ακτοπλοϊκών πλοίων. Εν συνεχεία, διενεργήθηκε ανάλυση κόστους και κερδοφορίας της επιχείρησης και συγκριτική ανάλυση αγοράς, κυρίως με αγορές με ομοειδή χαρακτηριστικά που λειτουργούν υπό συνθήκες ανταγωνισμού, αφού ληφθούν υπόψη όλοι οι ειδικότεροι παράγοντες (π.χ. η αύξηση του πληθωρισμού).

Στην απόφαση *Scandlines Sverige*, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αφού προέβη στη σχετική ανάλυση, κατέληξε ως εξής:

«*222. First, it should be recalled that there are uncertainties, in this case, as regards the precise determination of the incurred costs (the production costs) that the Commission has taken into account. For the reasons explained above in Section II.B.2.1.b), the assessment of the incurred costs by the Commission is based on an approximate cost allocation. The Commission has proceeded based on assumptions (notably the key of repartition of the distributed costs), which naturally affect the level of the incurred costs by HHAB in providing services to the ferry-operators.*»

Επομένως, η κατάληξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν ότι υπήρχαν δυσκολίες, ώστε να εξαχθούν ακριβή συμπεράσματα για τα κόστη της παρεχόμενης υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με το δεύτερο σκέλος της νομολογίας *United Brands*, όπου προκειμένου αυτό να πληρούται και να προσδιορισθεί εάν οι συγκεκριμένες τιμές που επιβάλλονται στα υπό εξέταση προϊόντα είναι εύλογες ή μη εύλογες, ήτοι υπερβολικά υψηλές, θα πρέπει να διενεργηθεί ανάλυση κόστους και κερδοφορίας της επιχείρησης και συγκριτική ανάλυση αγοράς, κυρίως με αγορές με ομοειδή χαρακτηριστικά που λειτουργούν υπό

συνθήκες ανταγωνισμού, αφού ληφθούν υπόψη όλοι οι ειδικότεροι παράγοντες. Το Δικαστήριο σημείωσε ότι η σύγκριση αυτή εμφανίζει ενίοτε κάποιες δυσκολίες, διότι προϋποθέτει αφενός μεν συγκρίσιμα προϊόντα ή υπηρεσίες και αφετέρου συγκρίσιμες δομές κόστους, πράγμα το οποίο δεν ίσχυε στην εν λόγω υπόθεση, με αναφορά στο Λιμάνι του Elsinore.

Συγκεκριμένες αναφορές γίνονται ιδίως στις παραγράφους 175, 183-185 και 200-201, όπου αναφέρεται ότι οι δομές κόστους των δύο λιμένων που τέθηκαν υπό σύγκριση ήταν πολύ διαφορετικές: το κόστος στον υπό σύγκριση λιμένα του Elsinore ήταν σημαντικά χαμηλότερο σε σχέση με τον εξεταζόμενο λιμένα του Helsingborg και δεν θα ήταν δυνατόν να επιβληθούν στους δύο λιμένες τα ίδια επίπεδα χρεώσεων, καθώς σε περίπτωση επιβολής στο λιμένα του Helsingborg των χρεώσεων του λιμένα του Elsinore, δεν θα μπορούσε να καλυφθεί το κόστος του λιμένα του Helsingborg για την παροχή των υπηρεσιών του.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή κρίνει σημαντικό να αναφερθεί και στις θέσεις του ΚΣΚ που υποστηρίζουν ότι, υπό το φως της απόφασης του Competition Appeal Tribunal στην υπόθεση *Pfizer και Flynn Pharma v. Competition and Markets Authority*,⁸⁶ το τεστ της *United Brands* δεν ικανοποιείται στην παρούσα υπόθεση. Για το σκοπό αυτό πιο κάτω παρατίθενται τα εξής σχετικά αποσπάσματα από την εν λόγω απόφαση:

«367. In our view, it cannot be right that an authority can simply ignore a prima facie valid argument that a price is fair under one Alternative and proceed to find an infringement of Article 102 solely on the basis of the other Alternative establishing that prices are unfair. That is not to say that the authority cannot find that there is an infringement where one Alternative demonstrates unfairness and the other does not since it does not need to succeed on both heads. However, the authority must consider whether a prima facie case of fairness under one Alternative undermines the basis for the finding of unfairness under the other Alternative and produce a reasoned basis for determining that the Unfair Limb is satisfied.

368. This is necessary not only as a matter of logic but also in order to accord with the burden of proof and respect the presumption of innocence. It also accords with the approach in AG Wahl's Opinion that Alternative 2 of Limb 2 functions as a "sanity check". This is particularly the case in the context of highly imprecise tests such as 'unfairness' which need to be applied within the wider, over-arching, principles of both Article 102 and United Brands as summarised above (including the presumption of innocence).» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

---

⁸⁶ Απόφαση του Competition Appeal Tribunal, Case Nos: 1275-1276/1/12/17, *Pfizer και Flynn Pharma v. Competition and Markets Authority*, ημερ.4/6/2018.

Στη συνέχεια η απόφαση παραθέτει τα δύο τεστ, ως ακολούθως: «*Alternative 1: Unfair in itself*» και «*Alternative 2: Unfair compared to competing products*».

Υπό το φως των ανωτέρω, κατά την άποψη της Επιτροπής, συνάγεται με σαφήνεια ότι τα δύο στάδια του τεστ της *United Brands* τέθηκαν προκειμένου να διασφαλίσουν την ορθότητα των συμπερασμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του. Δεδομένης λοιπόν της διαπίστωσης περί υπερβολικής τιμολόγησης κατά την εφαρμογή του πρώτου σταδίου, τίθεται σε εφαρμογή και το δεύτερο, προκειμένου να στηρίξει τα ευρήματα του πρώτου. Συνεπώς, εάν κατά την εφαρμογή του δεύτερου σταδίου και πάλι παρατηρείται μη δίκαιη τιμολόγηση, η οποία λαμβάνει τη μορφή απόκλισης κατά την εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων σύγκρισης (πχ, σύγκριση παλαιών και νέων χρεώσεων της ίδιας επιχείρησης, ή/και συγκρίσεις με τιμές ανταγωνιστών), τότε θεωρείται ότι τα κριτήρια που τέθηκαν με την απόφαση της *United Brands* έχουν ικανοποιηθεί.

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του ΚΣΚ για τη μη εκτίμηση από την Επιτροπή της οικονομικής αξίας της προσφερόμενης παροχής, η Επιτροπή επισημαίνει καταρχάς ότι το Συμβούλιο, πέραν της απλής και γενικής αναφοράς του, το ίδιο δεν πραγματεύθηκε καθ' οιονδήποτε τρόπο το ζήτημα και δεν ανέπτυξε την τοποθέτησή του αυτή περαιτέρω. Η Επιτροπή, εν πάση περιπτώσει, κατωτέρω εξετάζει τη σχετική με το θέμα νομολογία.

Ως έχει ήδη αναφερθεί, όσον αφορά το δεύτερο στάδιο που εξετάζεται, δηλαδή το κατά πόσο η τιμή που χρεώνεται είναι μη δίκαιη, στην απόφαση *Scandlines Sverige* ελέγχθη ότι αυτό είναι κάτι που εξαρτάται από το αν η τιμή είναι δυσανάλογη προς την οικονομική αξία της προσφερόμενης παροχής.⁸⁷

Βέβαια, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η έννοια «οικονομική αξία» δεν έχει καθοριστεί στη νομολογία του Δικαστηρίου. Στην εν λόγω απόφασή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε σε δική της ερμηνεία, καταλήγοντας ότι η οικονομική αξία της υπό εξέταση υπηρεσίας δεν μπορούσε απλώς να προσδιοριστεί προσθέτοντας στα κατά προσέγγιση κόστη που συνεπάγονται με την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας, όπως εκτιμήθηκε από την Επιτροπή, ένα περιθώριο κέρδους που θα ήταν ένα προκαθορισμένο ποσοστό του κόστους παραγωγής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι, η οικονομική αξία του προϊόντος/υπηρεσίας, πρέπει να προσδιοριστεί λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, αλλά και μη κοστολογικά στοιχεία, όπως η ζήτηση για το εν λόγω προϊόν/υπηρεσία,⁸⁸ και συνέχισε αναφέροντας ότι: «233. *As a consequence, finding a positive difference between the price and the approximate production costs exceeding what Scandlines*

---

⁸⁷ *Ibid*, σκ. 150 επ..

⁸⁸ *Ibid*, σκ. 232.

claims as being a reasonable margin, would not necessarily lead to the conclusion that the price is unfair, provided that this price has a reasonable relation to the economic value of the product/service supplied.»

Επομένως, σύμφωνα με την πιο πάνω σκέψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομική αξία καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, αλλά και μη κοστολογικά στοιχεία, όπως η ζήτηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε ότι όταν οι χρήστες είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν παραπάνω για κάτι που θεωρούν ότι αξίζει ιδιαίτερα, αυτό θα πρέπει να συνεκτιμάται στην αξιολόγηση της οικονομικής αξίας μιας παροχής. Αυτό το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό δεν σημαίνει απαραίτητα υψηλότερο κόστος παραγωγής για τον πάροχο των λιμενικών υπηρεσιών. Παρόλα αυτά, είναι πολύτιμο για τον πελάτη, αλλά και για τον πάροχο, αυξάνοντας έτσι την οικονομική αξία του προϊόντος/υπηρεσίας.⁸⁹

Η Επιτροπή σημειώνει ακόμα ότι, στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής *Scandlines Sverige*, κατά την ανάλυση των μη κοστολογικών παραγόντων που πρέπει να ληφθούν κατά την αξιολόγηση της οικονομικής αξίας της υπηρεσίας που παρέχεται, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστήριξε ότι οι εταιρείες εκμετάλλευσης πορθμείων επωφελούνται από το γεγονός ότι η γεωγραφική θέση του λιμένα του Helsingborg ικανοποιεί απόλυτα τις ανάγκες τους. Προς επεξήγηση αυτού, ανέφερε ότι η απόσταση μεταξύ των λιμένων Helsingborg και Elsinore, η οποία είναι η μικρότερη μεταξύ Σουηδίας και Δανίας, τους επιτρέπει να λειτουργούν μια συχνή μικρής απόστασης υπηρεσία, η οποία είναι πιο αποδοτική (cost-efficient) και ελκυστική για την κυκλοφορία επιβατών και των οχημάτων. Στο λιμάνι, οι τερματικοί σταθμοί επιβατών και/ή οχημάτων τους είναι άμεσα προσβάσιμοι από το κέντρο του Helsingborg. Το λιμάνι έχει εξαιρετικές συνδέσεις με τις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές (τερματικό σταθμό Knutpunkten, λεωφορείων και σιδηροδρόμων).⁹⁰

Περαιτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστήριξε ότι, κατά την αξιολόγηση της οικονομικής αξίας της υπηρεσίας, δέουσα προσοχή πρέπει να δοθεί στην ανάγκη της επιχείρησης να ανακτήσει τις μεγάλες αρχικές επενδύσεις της, την άυλη αξία του προϊόντος, και οποιοδήποτε κόστος ευκαιρίας. Ως αποτέλεσμα, τα όσα αναφέρθηκαν από αυτήν για την υπεραξία, που αφορούσε την εξαιρετική για τους χρήστες των

---

⁸⁹ *Ibid*, σκ. 227.

⁹⁰ *Ibid*, «b) Non-cost related factors that should be taken into account in assessing the economic value of the service provided by HHAB - 234. The Commission argued in the Article 6 letter that the ferry operators benefit from the fact that the location of the port of Helsingborg meets their needs perfectly. The sailing distance between Helsingborg and Elsinore, which is the shortest between Sweden and Denmark, allows them to operate a frequent short distance service, which is more cost-efficient and attractive for passenger and vehicle traffic. In the port itself, their passenger and/or vehicles terminals are directly accessible from downtown Helsingborg. The port has excellent connections with road and rail transport (bus and rail Knutpunkten terminal).»

υπηρεσιών γεωγραφική θέση του συγκεκριμένου λιμανιού, αντανακλούν ακριβώς το μέγεθος της επένδυσής της και την ανάκτηση της άυλης αξίας αυτού.

Επομένως, το ότι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στη συγκεκριμένη απόφασή της, αξιολογήθηκε και λήφθηκε υπόψη η οικονομική αξία της υπηρεσίας από την πλευρά των επιχειρήσεων που ήταν διατεθειμένες να πληρώσουν, πραγματοποιήθηκε, όπως αναφέρεται, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης και λόγω του ότι οι καταναλωτές είχαν ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που συνδέονταν με οικονομικό όφελος κατά τη δραστηριοποίησή τους στο συγκεκριμένο λιμάνι. Όφελος, το οποίο έπρεπε να ληφθεί υπόψη, αλλά ως αξία δεν μπορούσε με οικονομικά μέτρα, αριθμητικά, να υπολογιστεί.

Επ' αυτού, η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι στις Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Nils Wahl στην Υπόθεση C-177/16, έχει αναφερθεί το εξής:

«63. Σε αντίθεση με την άποψη που εξέφρασε η ΑΚΚΑ/LAA, φρονώ ότι τα εν λόγω κριτήρια είναι αντικειμενικά και επαληθεύσιμα. Επίσης, φαίνεται να είναι λυσιτελή, στο μέτρο που διασφαλίζουν ότι οι αγορές είναι ομοιογενείς τόσο ως προς τη ζήτηση όσο και ως προς την προσφορά. Είναι πράγματι κρίσιμο, στο πλαίσιο αυτό, να λαμβάνονται υπόψη οι εξής δύο παράγοντες, οι οποίοι, κατά τη γνώμη μου, μπορεί να επηρεάσουν την οικονομική αξία της υπηρεσίας που παρέχει η ΑΚΚΑ/LAA: i) η ικανότητα και η βούληση των πελατών της ΑΚΚΑ/LAA να καταβάλουν πληρωμή για την υπηρεσία που λαμβάνουν και ii) το οικονομικό όφελος που μπορεί να αποκομίζουν οι πελάτες της ΑΚΚΑ/LAA από την εν λόγω υπηρεσία, όταν, με τη σειρά τους, παρέχουν προϊόντα ή υπηρεσίες προς τους πελάτες τους.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Περαιτέρω, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το Competition Appeal Tribunal του Ηνωμένου Βασιλείου στην υπόθεση *Albion Water Ltd, Albion Water Group Limited v Water Services Regulatory Authority and Dwr Cymru Cyfyngedig, United Utilities Water PLC*,⁹¹ έκρινε ότι ο υπόχρεος προμηθευτής ύδατος Dwr Cymru καταχράστηκε τη δεσπίζουσα θέση που κατείχε στην αγορά θέτοντας υπερβολικές χρεώσεις πρόσβασης στο δίκτυο προμήθειας νερού και έτσι αποδέχτηκε την προσφυγή του Albion Water Limited εναντίον της απόφασης του Γενικού Διευθυντή Υπηρεσιών Ύδατος.

Η απόφαση του Competition Appeal Tribunal καταδεικνύει τη διάκριση μεταξύ μιας "υπερβολικής" τιμολόγησης, όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ της τιμής του κόστους προμήθειας (συμπεριλαμβανομένου του κόστους κεφαλαίου) και μιας τιμολόγησης

⁹¹ UK COMPETITION APPEAL TRIBUNAL, Judgment on 7 November 2008, Case Number: 1046/2/4/04 *Albion Water Ltd, Albion Water Group Limited v Water Services Regulatory Authority and Dwr Cymru Cyfyngedig, United Utilities Water PLC intervening*, [2008] CAT 31.

που είναι "μη δίκαιη" και επομένως αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, με την έννοια ότι δεν συνδέεται εύλογα με την «οικονομική αξία» του παρεχόμενου προϊόντος ή υπηρεσίας. Περαιτέρω, το Competition Appeal Tribunal κατέστησε σαφές ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η οικονομική αξία μπορεί να υπερβαίνει το κόστος προμήθειας, όταν υπάρχουν επιπρόσθετα οφέλη, τα οποία δεν αντικατοπτρίζονται στο κόστος προμήθειας (όπως στην υπόθεση *Attheraces v British Horseracing Board* [2007] EWCA Civ38).

Αναλυτικότερα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, το Competition Appeal Tribunal, στην εν λόγω απόφασή του, ανέφερε σχετικά τα εξής: «225. [...] *it is important to examine whether there are any non-cost related factors in a particular case. However this does not rule out the possibility that the costs of supplying a product or service (plus a reasonable return) would, in the absence of any relevant non-cost-related factors, represent its "economic value". Nor is there any suggestion that the Court of Appeal intended to rule out such a possibility by its judgment in Attheraces. [...] neither Scandlines nor Attheraces "excludes the possibility that, in the absence of relevant noncost-related factors, the very excessiveness of a price could be sufficient to establish that the price bears no reasonable relation to the economic value of the product/service being provided."* This approach is also consistent with that taken by the European Commission in *Deutsche Post* (see paragraph [203] above). »

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη της τα όσα προαναφέρθηκαν, ομόφωνα θεωρεί ότι στην υπό εξέταση καταγγελία το παρεχόμενο προϊόν, ήτοι το νερό, δεν υπέχει οποιοδήποτε οικονομικό όφελος προς τους πελάτες του ΚΣΚ, καθότι αυτό αποτελεί απαραίτητο αγαθό στη διαβίωση και την εργασία τους και ο καταγγέλλων δεν είχε σκοπό να το εκμεταλλευτεί μεταπωλώντας το, αποκομίζοντας οποιοδήποτε τέτοιο όφελος. Το νερό αποτελεί ουσιαστικό αγαθό για τα ζώα του, απαραίτητο για τη διαβίωση τους. Ούτε έχουν παρατεθεί οποιαδήποτε επιχειρήματα, πέραν του ότι το νερό αγοράζεται από το ΤΑΥ, το οποίο χρεώνει ψηλές τιμές σε σχέση με τη γεώτρηση που προϋπήρχε, που να δικαιολογούν την υπερβολικά υψηλή τιμή χρέωσης, ούτε και έχει υποδειχθεί ότι υπάρχει εύλογη σχέση της εν λόγω τιμής χρέωσης του νερού προς την οικονομική αξία του.

Συνεπώς, αναφορικά με το θέμα του κατά πόσο η «υπερβολική» τιμή χρέωσης, που επιβλήθηκε από το καταγγελλόμενο ΚΣΚ είναι «μη δίκαιη»,⁹² η Επιτροπή αναφέρει ότι αυτό βασίζεται στην προαναφερθείσα νομολογία, τις σκέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΕΕ, το οποίο γενικά περιγράφει την υπερβολική τιμολόγηση ως μία τιμή, που δεν έχει καμία λογική σχέση με την οικονομική αξία. Ως υπερβολική

---

⁹² Βλ. σχετικά *supra* υποσ. 61, *Scandlines Sverige AB/Port of Helsingborg* (COMP/A.36.568./D3), παρ. 158.

τιμολόγηση περιγράφεται μια τιμή που είναι «υπερβολικά» πάνω από την τιμή που θα υφίστατο αν στην ίδια αγορά υπήρχε ανταγωνισμός (ανταγωνιστική αγορά). Σχετικά, το Δικαστήριο στην υπόθεση *United Brands* έθεσε το θέμα ως εξής: «*It is advisable therefore to ascertain whether the dominant undertaking has made use of the opportunities arising out of its dominant position in such a way to reap trading benefits which it would not have reaped if there had been normal and sufficiently effective competition.*»⁹³

Πέραν τούτου, η Επιτροπή, λαμβάνοντας καθοδήγηση από τη σχετική νομολογία, καταλήγει ότι ενδείξεις υπερβολικής τιμολόγησης συνιστούν η συστηματική διατήρηση των τιμών σε σημαντικά υψηλότερα του κόστους επίπεδα και η μη ύπαρξη μεγάλης πιθανότητας νεοεισερχόμενου ανταγωνιστή, που θα οδηγήσει στη μείωση των τιμών. Περαιτέρω, συνεξετάζονται τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε αγοράς προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η υπό εξέταση επιχείρηση υπόκειται σε αποτελεσματικούς περιορισμούς λόγω ανταγωνιστικών πιέσεων και εάν προκαλείται ή όχι από τη συγκεκριμένη συμπεριφορά της, βλάβη στους καταναλωτές.⁹⁴

Λαμβανομένων υπόψη όσων αναλύονται και στη βάση των στοιχείων που απεστάλησαν από το ΚΣΚ και αναλύθηκαν στους Πίνακες 3, 4, 5, και 5Α, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ του πραγματικού κόστους από τη δραστηριότητα παροχής νερού για την κτηνοτροφική περιοχή και των αντίστοιχων χρεώσεων που επιβλήθηκαν από το ΚΣΚ. Επομένως, υπό το φως των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν, στη βάση των στοιχείων της έρευνας, προκύπτει ότι τα ποσοστά πλεονάσματος προς εισπράξεις του ΚΣΚ για υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι «υπερβολικά», ως αυτό έχει χαρακτηριστεί από τη σχετική νομολογία που καταγράφηκε ανωτέρω, καθώς για τα έτη 2011, 2012, 2014 και για την περίοδο 1/1-30/6/2015 αυτά ανέρχονται σε 47,3%, 39,8%, 37,4% και 18,1% αντίστοιχα βάσει του Πίνακα 5, ενώ για το έτος 2013 καταγράφεται έλλειμμα που ανέρχεται σε ποσοστό -4,7% λόγω καταβολής του ΦΠΑ προηγούμενων ετών. Επιπρόσθετα και από τα νέα στοιχεία/κόστη που υποδείχθηκαν και τον Πίνακα 5Α προκύπτουν τα εξής υπερβολικά πλεονάσματα για τα έτη 2011, 2012 και 2014, ήτοι **41,72%**, **34,57%** και **34,57%** αντιστοίχως. Για το δε έτος 2013 ισχύουν όσα προαναφέρθηκαν αναφορικά με την καταβολή από μέρους του ΚΣΚ του ΦΠΑ και για το έτος 2015, το πλεόνασμα ανέρχεται σε 4,54%, αλλά αυτό αφορά μόνο το πρώτο εξάμηνο του έτους.

⁹³ Βλ. *supra* υποσ. 64, παρ. 249.

⁹⁴ Απόφαση Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, Αριθμ. αποφ. 528/VI/2011* επί της από 07.06.2007 διαβιβασθείσας καταγγελίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Γενικού Επιτελείου Στρατού / 4ο Επιτελικό Γραφείο/2στ κατά των Ναυτικών Εταιρειών «ΝΙΚΗ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΜΑΡΕ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

Ως η Επιτροπή έχει επισημάνει, ο Κανονισμός 14 της Κ.Δ.Π. 128/2014 (οι περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος κανονισμοί του 2014) ορίζει ότι: «*Το ύψος των τελών του νερού ύδρευσης, περιλαμβανομένης της σταθερής και της ογκομετρικής χρέωσης, που εφαρμόζεται από κάθε πάροχο νερού ύδρευσης, ο οποίος προμηθεύεται νερό από κυβερνητικά υδατικά έργα, καθορίζεται έτσι ώστε τα συνολικά έσοδα του παρόχου από τα τέλη του νερού ύδρευσης να καλύπτουν το σύνολο του χρηματοοικονομικού κόστους του συγκεκριμένου παρόχου συν τα έξοδα του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.*» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Σημειώνεται πως, ο Κανονισμός 16, που αφορά στα τέλη για άλλες χρήσεις εκτός οικιακής για την παροχή νερού ύδρευσης από κυβερνητικά υδατικά έργα, καθορίζει ότι: «*(4) Κάθε πάροχος δύναται, κατά την κρίση του, να προτείνει ένα ή περισσότερα κλιμάκια τιμών με ψηλότερες τιμές από την κύρια τιμή (p1), προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση, με πολύ υψηλότερες τιμές για τα κλιμάκια μεγάλων καταναλώσεων. (5) Οι ποσότητες κατανάλωσης του νερού ύδρευσης που εντάσσονται στα επιμέρους κλιμάκια τιμών προτείνονται από κάθε πάροχο. (6) Κάθε πάροχος προτείνει τέτοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης για τους τελικούς καταναλωτές για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής, ώστε τα κλιμάκια τιμών που εφαρμόζονται να μην τιμωρούν τη μεγάλη κατανάλωση από παραγωγικές μονάδες για τις οποίες το νερό είναι πρώτη ύλη παραγωγής. (7) Παρόμοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης με αυτές που καθορίζονται στην παράγραφο (6) εφαρμόζονται και στην περίπτωση της χρήσης ύδατος για ύδρευση από ξενοδοχειακές μονάδες καθώς και από κτηνοτροφικές μονάδες.*»

Στον ίδιο Κανονισμό διευκρινίζεται εντούτοις ότι: «*(8) Οι ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης που προτείνονται δυνάμει των παραγράφων (6) και (7) δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη του στόχου της ανάκτησης του συνόλου του χρηματοοικονομικού κόστους κάθε παρόχου και την κάλυψη των εξόδων του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 14. 417 (9) Το σταθερό τέλος, καθώς και η κύρια τιμή (p1) μονάδας νερού καθορίζονται έτσι ώστε να εφαρμόζονται στη μεγάλη πλειοψηφία των καταναλωτών για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής και να δημιουργούν την καθοριστική μάζα των αντίστοιχων εσόδων.*» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Ως εκ τούτων, λαμβάνοντας όλα τα πιο πάνω υπόψη, η Επιτροπή κρίνει καταρχάς ότι, τα ποσοστά των Πινάκων 5 και 5Α, κρίνονται ψηλά λαμβανομένου υπόψη ότι πρόκειται για Κοινοτικό Συμβούλιο, καθότι τα Κοινοτικά Συμβούλια ως Αρχές, δεν έχουν ως κύριο μέλημα την κερδοσκοπία ή τη συσσώρευση κερδών στο Αποθεματικό για μελλοντική χρήση ή για επένδυση, αλλά για εξυπηρέτηση της

Κοινότητας. Η σχετική νομοθεσία, ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμος του 2004-2012 (Ν. 13(I)/2004), ως έχει τροποποιηθεί, και οι Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 128/2014), αναφέρονται σε ανάκτηση του κόστους και όχι σε κερδοσκοπία όσον αφορά την παροχή νερού από το Κοινοτικό Συμβούλιο. Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω, τα ποσοστά πλεονάσματος του ΚΣΚ κρίνονται υπερβολικά και μη εύλογα για Κοινοτικά Συμβούλια, ως το ΚΣΚ.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η υπερτιμολόγηση αξιολογήθηκε υπό το πρίσμα του οικείου νομοθετικού πλαισίου, και στη βάση των οικονομικών δεδομένων που απεστάλησαν από το ίδιο το ΚΣΚ, οπότε πραγματοποιήθηκε κοστολογική ανάλυση της υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς. Εξ αυτών εξάχθηκε το αποτέλεσμα ότι το ποσοστό πλεονάσματος/ελλείμματος από την κτηνοτροφική χρήση ανέρχεται για τα έτη 2011, 2012, 2014, καθώς και για την περίοδο 1/1-30/6/15, σε 47,3%, 39,8%, 37,4% και 18,1% αντίστοιχα, χωρίς τη συμπερίληψη των δαπανών που υπεδείχθησαν από το ΚΣΚ στις γραπτές του παρατηρήσεις. Ως προαναφέρεται, για το έτος 2013 καταγράφεται έλλειμμα που ανέρχεται σε ποσοστό -4,7%. Σημειώνεται ότι το ποσοστό πλεονάσματος/ελλείμματος από την υδατοπρομήθεια για όλες τις χρήσεις των ετών 2011-2014 και για την περίοδο 1/1-30/6/15 ανέρχεται σε 15,2%, 24,5%, 22,6%, -3,7%, 38%, 18,2% αντίστοιχα.

Επίσης, με βάση τα αποτελέσματα του Πίνακα 5Α, έχει προκύψει το εξής πλεόνασμα για τα έτη 2011, 2012 και 2014, ήτοι 41,72%, 34,57% και 34,57% αντιστοίχως.

Δεδομένων των πιο πάνω, η Επιτροπή, αναφορικά με τις χρεώσεις του ΚΣΚ ομόφωνα καταλήγει ότι είναι «μη δίκαιες», δυσανάλογες προς την οικονομική αξία της προσφερόμενης παροχής, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω και την οικονομική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε, στην οποία φαίνεται ότι οι χρεώσεις για κτηνοτροφική χρήση ήταν πολύ ψηλές, με συνέπεια την ύπαρξη πλεονασμάτων στα αποτελέσματα του ΚΣΚ από προμήθεια νερού για κτηνοτροφική χρήση για τα έτη 2011, 2012 και 2014 που αφορούν την καταγγελία.

Στη βάση των πιο πάνω, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ των δαπανών (κόστους) που έγιναν από το ΚΣΚ και της τιμής χρέωσης της υδατοπρομήθειας που επιβάλλεται για κτηνοτροφική χρήση προς τον καταγγέλλοντα. Επομένως, φαίνεται, στη βάση των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα ότι το ποσοστό πλεονάσματος προς εισπράξεις του ΚΣΚ είναι «υπερβολικό», ως αυτό έχει χαρακτηριστεί από τη σχετική νομολογία που καταγράφηκε ανωτέρω.

Συναφώς, στη βάση των όσων αναλύθηκαν, των στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και της νομολογίας που παρατέθηκε, η Επιτροπή ομόφωνα διαπιστώνει ότι οι τιμές χρέωσης του ΚΣΚ προς

την κτηνοτροφική περιοχή δεν ήταν εύλογες και ότι συνιστούσαν υπερβολική τιμολόγηση. Κατ' επέκταση, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ΚΣΚ εκμεταλλεύεται τη δεσπόζουσα θέση του στην αγορά παροχής νερού προς τους καταναλωτές για κτηνοτροφική χρήση στην περιοχή Κοκκινοτριμιθιάς, μέσω της συμπεριφοράς και των πρακτικών του, με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς προς τον καταγγέλλοντα, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.

(δ) Σύγκριση χρεώσεων υδατοπρομήθειας ΚΣΚ με αντίστοιχες χρεώσεις άλλων Τοπικών Αρχών

Στο παρόν σημείο, η Επιτροπή, επαναλαμβάνει ότι ελέχθη στις Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα N. Wahl στην υπόθεση ΑΚΚΑ/LAA,⁹⁵ ότι: «43. [...] ελλείπει καθολικά αποδεκτού κριτηρίου και δεδομένων των περιορισμών που ενυπάρχουν σε όλες τις υφιστάμενες μεθόδους, προκειμένου να αποφευχθεί (ή, ορθότερα, να περιοριστεί) ο κίνδυνος σφαλμάτων, είναι, [...] εξαιρετικά σημαντικό οι αρχές ανταγωνισμού να προσπαθούν να εξετάζουν την εκάστοτε περίπτωση συνδυάζοντας διάφορες μεθόδους από εκείνες που δέχεται η τυπική οικονομική θεωρία και οι οποίες φαίνονται κατάλληλες και διαθέσιμες στην εκάστοτε περίπτωση. [...]»

Περαιτέρω, η Επιτροπή επισημαίνει, μέσα από τις εν λόγω Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα N. Wahl, ότι η εφαρμογή διαφόρων μη ακριβών μεθοδολογιών «ακόμη και όταν παράγουν αμοιβαίως συνεκτικά αποτελέσματα, δεν οδηγεί κατ' ανάγκη στη συναγωγή πιο αξιόπιστου συμπεράσματος. [...] οι αδυναμίες μιας μεθόδου δεν είναι βέβαιο ότι θεραπεύονται διά της εφαρμογής μιας άλλης, εξίσου αδύναμης μεθόδου. Ωστόσο, εάν οι μέθοδοι εφαρμόζονται ανεξάρτητα μεταξύ τους, ένας δεδομένος περιορισμός που είναι εγγενής σε μία εξ αυτών δεν θα επηρεάζει τα αποτελέσματα που λαμβάνονται με τη χρήση των λοιπών μεθόδων. Κατά συνέπεια, εφόσον οι χρησιμοποιούμενες μεθοδολογίες δεν είναι αυτές καθ' εαυτές εσφαλμένες, και εφαρμόζονται με αυστηρότητα και αντικειμενικότητα, η σύγκλιση των αποτελεσμάτων μπορεί να θεωρηθεί ένδειξη της πιθανής τιμής αναφοράς σε μια συγκεκριμένη περίπτωση.»

Δεδομένων των πιο πάνω, και παρά το ότι η Επιτροπή έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το ΚΣΚ έχει προβεί σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας του θέσης με την επιβολή υπερβολικών χρεώσεων στις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, θα εφαρμόσει, εντούτοις, επικουρικά, τη μεθοδολογία της σύγκρισης των χρεώσεων του ΚΣΚ για την υπηρεσία υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής,

⁹⁵ *Supra* υποσ. 8, Υπόθεση C-177/16.

με τις αντίστοιχες χρεώσεις άλλων τοπικών αρχών με επαρκώς όμοια ή/και κοινά χαρακτηριστικά.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο καταγγέλλων ισχυρίζεται στην καταγγελία του ότι άλλοι κτηνοτρόφοι καταβάλλουν πολύ λιγότερα τέλη για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας σε σύγκριση με αυτά που καλούνται να καταβάλουν οι κτηνοτρόφοι στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς.

Όπως επεσήμανε το ΤΑΥ στην επιστολή του ημερομηνίας 22/8/20016, οι πλείστες Τοπικές Αρχές προμηθεύονται νερό από αυτό, κάποιες όμως διαθέτουν και δικές τους πηγές νερού (γεωτρήσεις). Επιπρόσθετα, σημαντικός αριθμός κυρίως ορεινών Τοπικών Αρχών υδρεύονται αποκλειστικά από δικές τους πηγές. Κατά συνέπεια, κάθε Τοπική Αρχή έχει διαφορετικά κόστη προμήθειας και διανομής πόσιμου νερού, τα οποία διαμορφώνονται βάσει των αναγκών λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων που διαθέτουν.

Το ΤΑΥ παρέχει πόσιμο νερό στις Τοπικές Αρχές στην ίδια τιμή, ανεξάρτητα από τη χρήση για την οποία αυτό προορίζεται. Αρμόδιες για καθορισμό των τελών στους τελικούς καταναλωτές είναι οι Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας, με γνώμονα την πλήρη ανάκτηση του κόστους τους.

Το νερό που παρέχεται χονδρικώς στις Τοπικές Αρχές είναι ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Το ΤΑΥ παρέχει επίσης λιανικώς φρέσκο αδιύλιστο ή ανακυκλωμένο νερό για σκοπούς άρδευσης. Η παροχή αυτή γίνεται σε συγκεκριμένες αρδευτικές περιοχές εντός των Κυβερνητικών Υδατικών Έργων και η Τοπική Αρχή δεν εμπλέκεται καθόλου στη διαδικασία αυτή.

Τα Κυβερνητικά δίκτυα διανομής νερού άρδευσης είναι ξεχωριστά από τα Κυβερνητικά συστήματα μεταφοράς πόσιμου νερού στις υδατοδεξαμενές των Τοπικών Αρχών.

Σημειώνεται ότι στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς δεν υπάρχουν Κυβερνητικά δίκτυα διανομής νερού άρδευσης.

Το Υπουργείο Γεωργίας, απαντώντας με επιστολή του στις 22/8/2016 σε σχετικό ερωτηματολόγιο που του απεστάλη κατά την προκαταρκτική έρευνα, διευκρίνισε πως η κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινότριμιθιάς δημιουργήθηκε το 1987 και υδροδοτείτο από γεώτρηση μέχρι το 2010, χρόνο κατά τον οποίο το Τμήμα Γεωργίας προχώρησε στη σύνδεση της κτηνοτροφικής περιοχής με αγωγό του ΤΑΥ, δεδομένης της μη επαρκούς απόδοσης της γεώτρησης.

Με βάση τις πληροφορίες που αντλήθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα από Κοινοτικά Συμβούλια και Δήμους που γειτνιάζουν με την περιοχή της Κοκκινότριμιθιάς και καταγράφονται πιο πάνω, διαπιστώθηκε ότι μόνο μία Τοπική

Αρχή, και συγκεκριμένα ο Δήμος Ιδαλίου παρουσιάζει ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες με αυτές που επικρατούν στην Κοινότητα της Κοκκινотριμιθιάς σε σημείο που να καθιστούν δυνατή τη λήψη των χρεώσεων που εφαρμόζει ως μέτρο σύγκρισης.

Πρέπει εντούτοις να σημειωθεί πως, παρά το γεγονός ότι και ο Δήμος Αραδίππου ήταν κατά τον ουσιώδη χρόνο ο αποκλειστικός πάροχος νερού στην κτηνοτροφική περιοχή που εμπίπτει εντός των δημοτικών του ορίων και προμηθεύεται νερό σχεδόν εξολοκλήρου από το ΤΑΥ, τα στοιχεία που λήφθηκαν από τον εν λόγω Δήμο δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως συγκριτικά κατά την αξιολόγηση της υπό κρίση καταγγελίας, δεδομένου ότι το νερό που παρέχεται για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι μη πόσιμο (σε αντίθεση με την κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινотριμιθιάς), με αποτέλεσμα το κόστος αγοράς και προμήθειας του να ανέρχεται σε €0,62/κμ, τιμή σαφώς χαμηλότερη από αυτή των €0,77/κμ, στην οποία αγοράζει το νερό που παρέχει στους κτηνοτρόφους το ΚΣΚ.

Σημειώνεται παράλληλα ότι, τα Κοινοτικά Συμβούλια Δευτεράς, Αστρομερίτη και Περιστερώννας προμηθεύονται νερό από ιδιωτικές γεωτρήσεις, ενώ οι κτηνοτροφικές μονάδες στην περιοχή του Κοινοτικού Συμβουλίου Παλαιομετόχου διατηρούν δικές τους γεωτρήσεις και ως εκ τούτου, οι σχετικές χρεώσεις δεν δύνανται να συγκριθούν με αυτές του ΚΣΚ. Αναφέρεται, τέλος, ότι στο Δήμο Αθηνίου, η προμήθεια νερού προς τους κτηνοτρόφους γίνεται απευθείας από το ΤΑΥ, ενώ οι περιοχές που εμπίπτουν εντός των διοικητικών ορίων των Κοινοτικών Συμβουλίων Ανάγκιας και Μάμμαρι δεν περιλαμβάνουν κτηνοτροφική περιοχή.

Κατά συνέπεια, όπως προαναφέρεται, η Επιτροπή θεωρεί πως, από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου καταδεικνύεται πως μόνο ο Δήμος Ιδαλίου μπορεί να θεωρηθεί ως συγκρίσιμος με την Κοινότητα Κοκκινотριμιθιάς, δεδομένου ότι και για τις δύο αυτές Τοπικές Αρχές ισχύουν οι εξής παράμετροι:

- (α) υπάρχει κτηνοτροφική ζώνη εντός των διοικητικών τους ορίων,
- (β) η προμήθεια νερού προς την κτηνοτροφική περιοχή διενεργείται, μέσω της Τοπικής Αρχής, εξολοκλήρου από το ΤΑΥ, και όχι από κοινοτικές γεωτρήσεις ή άλλες πηγές και,
- (γ) το νερό που διοχετεύεται προς τις κτηνοτροφικές μονάδες είναι το ίδιο με αυτό που προμηθεύεται στις οικιστικές μονάδες, είναι δηλαδή πόσιμο και αγοράζεται από το ΤΑΥ στην τιμή των €0,77/κμ.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή, προκειμένου να αξιολογήσει περαιτέρω την τιμολογιακή πολιτική του ΚΣΚ, προβαίνει σε σύγκριση της πολιτικής αυτής με την αντίστοιχη που εφαρμόζεται από το Δήμο Ιδαλίου.

Όπως προκύπτει από την επιστολή του ημερ. 12/1/2016, ο Δήμος Ιδαλίου είναι ο αποκλειστικός προμηθευτής νερού για την περιοχή που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων. Παρόλο που οι κτηνοτροφικές ζώνες στην περιοχή του Δήμου δεν περιλαμβάνονται στην περιοχή υδατοπρομήθειας, εντούτοις, όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, ο Δήμος παρέχει νερό για κτηνοτροφικούς σκοπούς, το οποίο είναι το ίδιο με το πόσιμο. Η προμήθεια νερού γίνεται από το ΤΑΥ στην τιμή των €0.77/κμ, ενώ η τιμολόγηση του νερού διενεργείται σύμφωνα με τους Κανονισμούς της Κ.Δ.Π. 260/96.

Όπως περαιτέρω προκύπτει από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, υπάρχουν αρκετοί κτηνοτρόφοι που υδρεύουν τις μονάδες τους από δικές τους πηγές. Η υποχρέωση τους κατά την έκδοση άδειας οικοδομής είναι να υποδείξουν κατάλληλη και επαρκή ποσότητα νερού για ύδρευση του υποστατικού τους. Ο Δήμος Ιδαλίου προχώρησε στην εγκατάσταση αγωγών υδατοπρομήθειας στην κτηνοτροφική ζώνη που καλύπτουν ένα μικρό μέρος της συνολικής έκτασης της κτηνοτροφικής ζώνης, σε συνεργασία και με δαπάνες του ΤΑΥ, προκειμένου να βοηθήσει τους κτηνοτρόφους που δεν διέθεταν δικές τους πηγές ύδρευσης.

Σύμφωνα με πληροφορίες που παρείχε ο Δήμος Ιδαλίου, οι χρεώσεις υδατοπρομήθειας, οι οποίες βρίσκονται σε ισχύ από το 2010, υπολογίζονται στη βάση διατιμήσεων ανάλογα με τη χρήση. Ως εκ τούτου υφίστανται διαφορετικές διατιμήσεις νερού για οικιακή, βιομηχανική και κτηνοτροφική χρήση, καθώς και για δημόσια εκπαιδευτήρια.

Ειδικότερα, όπως αναφέρθηκε, η διατίμηση για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι η χαμηλότερη και ανέρχεται στα **€0,85/κμ ανεξαρτήτως ποσότητας**. Το πάγιο τέλος για τις κτηνοτροφικές μονάδες ανέρχεται σε **€15** και οι χρεώσεις διενεργούνται ανά **τριμηνία**. Όπως περαιτέρω αναφέρθηκε, για τον καθορισμό της εν λόγω τιμής λήφθηκε υπόψη ότι το νερό αποτελεί βασικό αγαθό για τα ζώα, ενώ προσμετρήθηκαν και τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια της τάξης των κτηνοτρόφων. Επισημάνθηκε ακόμη ότι η τιμή πώλησης στα κτηνοτροφικά υποστατικά αντιστοιχεί στο κόστος του νερού, δηλαδή στο κόστος αγοράς πλέον κόστος απώλειας που ανέρχεται στο 20%.

Στους λογαριασμούς που δεν εξοφλούνται εντός της καθορισθείσας ημερομηνίας επιβάλλεται επιβάρυνση, η οποία ανέρχεται στο 10% του επιβληθέντος ποσού, όπως προνοείται στον περί Δήμων Νόμο. Επίσης, το Δημοτικό Συμβούλιο, στις περιπτώσεις που παρατηρούνται καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλών από τους καταναλωτές, έχει καθορίσει την εφαρμογή πολιτικής για διευκόλυνση τους που εστιάζεται στην καταβολή των συσσωρευμένων οφειλών με μηνιαίες δόσεις. Σε μία περίπτωση, όπως αναφέρθηκε, έγινε αποσύνδεση της παροχής νερού σε

κτηνοτροφική μονάδα λόγω μη καταβολής των οφειλών, οι οποίες ανέρχονταν περίπου στις €5.000.

Η Επιτροπή παρουσιάζει τις χρεώσεις Υδατοπρομήθειας του Δήμου Ιδαλίου που ισχύουν από το έτος 2010 και που αφορούν τις κτηνοτροφικές μονάδες, οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

Πίνακας 6

Χρεώσεις Υδατοπρομήθειας Δήμου Ιδαλίου για Κτηνοτροφικά Υποστατικά

Μέγιστη κατανάλωση (m ³)	2,000 m ³
Σταθερό ποσό	€ 15
Κατανάλωση (m ³)	Ποσό ανά τόνο (€)
999.999	0,85

Για σκοπούς σύγκρισης, πιο κάτω παρατίθενται τα τέλη υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ που ίσχυαν κατά τα έτη 2011 μέχρι 2015, που εξετάζονται και αφορούν τον κ. Κ.Κ.. Συγκεκριμένα, παρατίθενται τα σχετικά αποσπάσματα από τις Ανακοινώσεις του ΚΣΚ που παρουσιάζουν τα τέλη της Διατίμησης Β, στην οποία υπαγόταν ο κ. Κ.Κ. από την 1/1/2011, και ακολούθως της Διατίμησης Δ' στην οποία υπάγεται από την 1/1/2014:

Πίνακας 7

Χρεώσεις Υδατοπρομήθειας ΚΣΚ βάσει Διατίμησης Β' (με ισχύ από 1.1.2011 έως 31.12.2013) και Διατίμησης Δ' (με ισχύ από 1.1.2014)

Διατίμηση Β' - Τέλη ανά τριμηνία (2011-2013)	€
Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)	56,86
Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 100 κμ	1,24
Κατανάλωση από 101 κμ μέχρι 200 κμ	1,24
Κατανάλωση από 201 κμ μέχρι 300 κμ	1,82
Κατανάλωση από 301 κμ μέχρι 400 κμ	1,82
Κατανάλωση από 401 κμ μέχρι 500 κμ	2,16
Κατανάλωση από 501 κμ μέχρι 600 κμ	2,16
Κατανάλωση από 601 κμ και άνω	2,16
Διατίμηση Δ' - Τέλη ανά διμηνία (από 2014)	€
Πάγιο (ενοίκιο και συντήρηση)	56,86

Κατανάλωση από 1 κμ μέχρι 1000 κμ	1,24
Κατανάλωση από 1001 κμ και άνω	1,50

Ο Δήμος Ιδαλίου, στην επιστολή του ημερομηνίας 9/9/2016, ανέφερε ότι δεν υπάρχουν στοιχεία ανά κατηγορία καταναλωτών αναφορικά με την ποσότητα νερού που αγοράζεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ούτε και ξεχωριστή καταγραφή του διοικητικού κόστους. Η διαχείριση της υδατοπρομήθειας γίνεται σε ενιαία βάση, ενώ επιδίωξη του Δημοτικού Συμβουλίου, είναι από αυτή να μην παρουσιάζονται ελλείμματα.

Στην ίδια επιστολή, ο Δήμος επισύναψε συμπληρωμένο τον πίνακα που είχε σταλεί στο πλαίσιο της έρευνας, στον οποίο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του Δήμου από τις υπηρεσίες υδροδότησης. Λόγω του ότι στον εν λόγω πίνακα είχε περιληφθεί ποσό που αφορούσε σε κόστος άντλησης νερού από κοινοτικές γεωτρήσεις, κατά την προκαταρκτική έρευνα, σε τηλεφωνική επικοινωνία της Υπηρεσίας με τον Δημοτικό Γραμματέα του Δήμου Ιδαλίου στις 4/5/2017, ο ίδιος διαβεβαίωσε πως η κτηνοτροφική περιοχή προμηθεύεται νερό εξολοκλήρου από το ΤΑΥ στην τιμή των €0,77/κμ και διευκρίνισε ότι το νερό από την κοινοτική γεώτρηση διοχετεύεται στις οικιστικές μονάδες.

Λαμβανομένων υπόψη των όσων αναφέρονται και με βάση τα ενώπιον της στοιχεία, η Επιτροπή ομόφωνα κρίνει ότι η υπηρεσία υδατοπρομήθειας προς τις κτηνοτροφικές περιοχές της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς και του Δήμου Ιδαλίου παρουσιάζει επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες, και ως εκ τούτου, δύναται να προβεί σε σύγκριση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας του ΚΣ Κοκκινότριμιθιάς με τις αντίστοιχες χρεώσεις του Δήμου Ιδαλίου.

Στις θέσεις του ΚΣΚ που περιλαμβάνονται στην έκθεση που υπέβαλε στην Επιτροπή, προβάλλεται μεταξύ άλλων ο ισχυρισμός πως, «ο Δήμος Ιδαλίου δεν είναι ανταγωνιστικός με την ΚΣΚ ώστε να δύναται να εφαρμοστεί η εναλλακτική 2 του Δευτέρου Σταδίου του τεστ *United Brands*».

Επ' αυτού του σημείου, η Επιτροπή παραθέτει την απόφαση υπ' αριθμ. 350/V/2007 της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία ήδη έχει παρατεθεί στο πλαίσιο εξέτασης της σχετικής αγοράς, όπου η καταγγελλόμενη «Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης ΑΕ» (ΕΥΑΘ ΑΕ), ήταν αρμόδια για την υδροδότηση του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Επαναλαμβάνεται ότι αντικείμενο της καταγγελίας ήταν η αύξηση του βιομηχανικού/βιοτεχνικού τιμολογίου της ΕΥΑΘ ΑΕ και ότι στο πλαίσιο διερεύνησης του ζητήματος της υπερβολικής τιμολόγησης, η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού προέβη σε σύγκριση των χρεώσεων της

καταγγελλόμενης με άλλες επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, σε νομούς όπου λειτουργούσαν βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Εξάλλου, σύμφωνα και με τις προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Nils Wahl στην υπόθεση ΑΚΚΑ/LAA,⁹⁶ που παρατίθεται και από τους νομικούς εκπροσώπους του ΚΣΚ, «*Σε άλλες περιπτώσεις το Δικαστήριο προέβη σε σύγκριση μεταξύ αφενός της τιμής που χρεώνει για το επίμαχο προϊόν η δεσπόζουσα επιχείρηση και, αφετέρου, [...] των τιμών που χρεώνει σε άλλες γεωγραφικές αγορές η ίδια δεσπόζουσα επιχείρηση ή άλλες επιχειρήσεις (γεωγραφική σύγκριση). Η βασική ιδέα είναι ότι, εάν τα επιλεγμένα προϊόντα ή οι γεωγραφικές αγορές είναι αρκούτως ομοιογενείς, η σύγκριση των τιμών μπορεί να έχει κάποιο νόημα*».

Σύμφωνα με το πλαίσιο που διαγράφεται από τις πιο πάνω αναφορές, καθώς και από το σύνολο της οικείας νομολογίας, εύλογα συνάγεται ότι οι αρχές ανταγωνισμού έχουν στη διάθεση τους αριθμό εναλλακτικών μεθόδων που δύνανται να εφαρμόζουν προκειμένου να διασφαλίζουν ότι η σύγκριση που διενεργείται στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελιών για υπερβολική τιμολόγηση θα καταλήξει σε ασφαλή και ορθά συμπεράσματα.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί πως, βάσει των όσων αναφέρθηκαν, η επιλογή του Δήμου Ιδαλίου ως συγκρίσιμη τοπική αρχή αναφορικά με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας προς τους κτηνοτρόφους είναι η πλέον ενδεδειγμένη, καθότι τόσο τα επιλεγμένα προϊόντα όσο και οι γεωγραφικές αγορές είναι αρκούτως ομοιογενείς.

Κατά την εφαρμογή, λοιπόν, της μεθόδου σύγκρισης των εν λόγω χρεώσεων των δύο υπό αναφορά τοπικών αρχών, κατ' αρχάς συγκρίνονται οι χρεώσεις με βάση τα δεδομένα, όπως αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα. Όπως εύλογα διαπιστώνεται, οι τιμές χρέωσης που επιβάλλονται από το Δήμο Ιδαλίου (€0,85/κμ ανεξαρτήτως κατανάλωσης και πάγια επιβάρυνση €15 ανά τριμηνία) είναι κατά πολύ χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του ΚΣΚ, τόσο με βάση τη Διατίμηση Β,' που ίσχυε για την τριετία 2011-2013 όσο και για τη Διατίμηση Δ,' που ισχύει από το 2014. Και στις δύο αυτές κατηγορίες, τα τέλη υπολογίζονται με τιμή εκκίνησης €1,24/κμ, ενώ το πάγιο ανέρχεται σε €56,86, ανά τριμηνία στην πρώτη περίπτωση και ανά διμηνία στη δεύτερη.

Ακολούθως, η προσοχή εστιάζεται στις χρεώσεις που προκύπτουν βάσει ενδεικτικών ποσοτήτων κατανάλωσης, οι οποίες κυμαίνονται μεταξύ 100κμ και 700κμ⁹⁷, στη βάση των τιμών που ίσχυαν την περίοδο 2011 – 2013, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω:

⁹⁶ *Supra* υποσ. 8, Υπόθεση C-177/16.

⁹⁷ Η τελευταία κλίμακα της Διατίμησης Β' αφορούσε σε κατανάλωση από 601κμ και άνω.

Πίνακας 8

Σύγκριση χρεώσεων ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου από ενδεικτικές καταναλώσεις

βάσει των τιμών που ίσχυαν την περίοδο 1.1.2011 έως 31.12.2013

Κατανάλωση	Συνολική Χρέωση ΚΣΚ (Πάγιο + Κατανάλωση)	Συνολική Χρέωση Δήμου Ιδαλίου (Πάγιο + Κατανάλωση)	Διαφορά Συνολικών Τιμών μεταξύ ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου	Απόκλιση Συνολικών Χρεώσεων μεταξύ ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου
κμ	€	€	€	%
100	180,86	100	80,86	81%
200	304,86	185	119,86	65%
300	486,86	270	216,86	80%
400	668,86	355	313,86	88%
500	884,86	440	444,86	101%
600	1100,86	525	575,86	110%
700	1316,86	610	706,86	116%

Στον Πίνακα 8 παρουσιάζονται υπολογισμοί συνολικής χρέωσης για ενδεικτικές καταναλώσεις νερού, βάσει των τιμών που επιβλήθηκαν από το ΚΣΚ και ίσχυαν για τη Διατίμηση Β' την περίοδο 1/1/2011 – 31/12/2013, αφενός, και των τιμών της αντίστοιχης περιόδου του Δήμου Ιδαλίου αφετέρου.

Όπως εύλογα διαπιστώνεται, οι συνολικές χρεώσεις του ΚΣΚ για την παροχή νερού στις κτηνοτροφικές μονάδες είναι υψηλότερες από αυτές του Δήμου Ιδαλίου για την αντίστοιχη υπηρεσία, σε ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ **65%** και **116%**. Συγκεκριμένα, για κατανάλωση μέχρι 100κμ, 200κμ, 300κμ, 400κμ, 500κμ, 600κμ και 700κμ, το ποσοστό απόκλισης μεταξύ των συνολικών χρεώσεων του ΚΣΚ, σε σύγκριση με αυτών του Δήμου Ιδαλίου, είναι υψηλότερες κατά 81%, 65%, 80%, 88%, 101%, 110% και 116%, αντίστοιχα.

Ακολούθως, υπολογίζονται οι σχετικές χρεώσεις που προκύπτουν στη βάση ενδεικτικών ποσοτήτων κατανάλωσης, οι οποίες κυμαίνονται μεταξύ 100κμ και 1200κμ⁹⁸, βάσει των τιμών που ίσχυαν από την 1/1/2014:

⁹⁸ Λόγω του ότι η τελευταία κλίμακα της Διατίμησης Δ' αφορούσε σε κατανάλωση από 1001 κ.μ και άνω.

Πίνακας 9

Σύγκριση χρεώσεων ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου από ενδεικτικές καταναλώσεις βάσει των τιμών με ισχύ από 1.1.2014

Κατανάλωση	Συνολική Χρέωση ΚΣΚ (Πάγιο + Κατανάλωση)	Συνολική Χρέωση Δήμου Ιδαλίου (Πάγιο + Κατανάλωση)	Διαφορά Συνολικών Τιμών μεταξύ ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου	Απόκλιση Συνολικών Χρεώσεων μεταξύ ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου
κμ	€	€	€	%
100	180	100	80	81%
200	304	185	119	65%
300	428	270	158	59%
400	552	355	197	56%
500	676	440	236	54%
600	800	525	275	53%
700	924	610	314	52%
800	1048	695	353	51%
900	1172	780	392	50%
1000	1296	865	431	50%
1100	1446	950	496	52%
1200	1596	1035	561	54%

Από τον Πίνακα 9 διαπιστώνεται και πάλι ότι υπάρχει μεγάλη απόκλιση μεταξύ των χρεώσεων των δύο υπό σύγκριση Τοπικών Αρχών. Παρά το γεγονός ότι οι αναθεωρημένες χρεώσεις του ΚΣΚ από το 2014 έχουν μειώσει αυτή τη διαφορά, γεγονός που διαπιστώνεται ιδιαίτερα όσο αυξάνεται η κατανάλωση, εντούτοις, οι μειώσεις αυτές δεν ήταν αρκετές ούτως ώστε να εξομαλύνουν τις μεγάλες αποκλίσεις που υπάρχουν και κυμαίνονται από 50% κατ' ελάχιστο, για κατανάλωση μέχρι 1000κμ, μέχρι και 81% κατά το μέγιστο, για κατανάλωση 100κμ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, οι ως άνω χρεώσεις ενσωματώνουν και την πάγια επιβάρυνση, η οποία, για μεν το ΚΣΚ, όπως προαναφέρθηκε, ανέρχεται σε €56,86 ενώ για το Δήμο Ιδαλίου, σε €15. Επιπρόσθετα, λαμβανομένου υπόψη ότι οι τιμολογήσεις του ΚΣΚ από το έτος 2014 και έπειτα διενεργούνται ανά διμηνία (αντί για τριμηνία), αυτό μεταφράζεται στο ότι, ενώ οι κτηνοτρόφοι στην περιοχή της Κοκκινοτριμιθιάς επιβαρύνονται κατ' έτος με πάγιο ποσό ύψους €341,16 ($€56,86 \cdot 6$), οι κτηνοτρόφοι στην περιοχή του Δήμου Ιδαλίου επιβαρύνονται με μόλις €60 ($€15 \cdot 4$) για το ίδιο χρονικό διάστημα. Προκύπτει ως εκ τούτου μία διαφορά ύψους €281,16 ετησίως, δηλαδή ποσοστό 468,6%, των επιβαρύνσεων του Ιδαλίου που προέρχεται αποκλειστικά από το ύψος της πάγιας επιβάρυνσης.

Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι το ΚΣΚ χρεώνει αρκετά υψηλότερες τιμές σε όλες τις κλίμακες κατανάλωσης από ότι ο Δήμος Ιδαλίου, τόσο στη βάση της Διατίμησης

Β,' που ίσχυε από το 2011 έως το 2013, όσο και στη βάση των τιμών που ισχύουν για τη Διατίμηση Δ,' από το 2014.

ι. Αξιολόγηση θέσεων ΚΣΚ

Όπως προαναφέρεται, από την έρευνα που διενεργήθηκε σε γεινιάζοντα κοινοτικά συμβούλια και δήμους, διαπιστώθηκε ότι τα τέλη υδατοπρομήθειας που επιβάλλονται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς για κτηνοτροφική χρήση, όσον αφορά το χρονικό διάστημα από 2011 έως και 2015 που εξετάστηκε, δύναται να υποβληθούν σε σύγκριση μόνο με τα αντίστοιχα τέλη που επιβάλλονται από τον Δήμο Ιδαλίου.

Συνεκτιμώντας τα στοιχεία που παρουσιάζονται ανωτέρω αναφορικά με τη σύγκριση των τελών που επιβάλλονται στους κτηνοτρόφους για υπηρεσίες υδατοπρομήθειας, αφενός από το ΚΣΚ και αφετέρου από το Δήμο Ιδαλίου, διαπιστώνεται ότι οι σχετικές χρεώσεις του ΚΣΚ είναι κατά πολύ υψηλότερες από τις αντίστοιχες του Δήμου Ιδαλίου. Ειδικότερα, τόσο τα ίδια τα τέλη, όπως παρουσιάζονται στους πίνακες 6 και 7, όσο και οι τελικές χρεώσεις που επιβάλλονται με βάση την ενδεικτική κατανάλωση και παρουσιάζονται στους πίνακες 8 και 9, δεικνύουν σημαντική απόκλιση μεταξύ των χρεώσεων του ΚΣΚ και του Δήμου Ιδαλίου, και επηρεάζουν δυσμενώς τη δραστηριότητα των καταναλωτών-κτηνοτρόφων που εμπίπτουν στα διοικητικά όρια του ΚΣΚ.

Το ΚΣΚ, τόσο στις γραπτές παρατηρήσεις του, όπως και κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, ισχυρίστηκε πως τα δεδομένα του Δήμου Ιδαλίου καταδεικνύουν πως δεν μπορεί να συγκριθεί με το ΚΣΚ, παραπέμποντας στις θέσεις του Γενικού Εισαγγελέα Nils Wahl στην υπόθεση ΑΚΚΑ/LAA.⁹⁹

Ισχυρίστηκε επιπρόσθετα πως δεν λήφθηκαν υπόψη από την Επιτροπή παράγοντες όπως το μέγεθος της κτηνοτροφικής περιοχής του Δήμου Ιδαλίου, αλλά ούτε το κόστος και οι δαπάνες για την εγκατάσταση των αγωγών υδατοπρομήθειας: «[...] Στο Δήμο Ιδαλίου υπάρχουν αρκετοί κτηνοτρόφοι που υδρεύουν τις κτηνοτροφικές τους μονάδες από δικές τους πηγές και ο Δήμος μάλιστα προχώρησε στην εγκατάσταση αγωγών με δαπάνες του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Δεν είναι γνωστό το ποσοστό των κτηνοτροφικών μονάδων στην κάθε περιοχή που υδρεύουν από δικές τους πηγές και δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη από την Επιτροπή στην Έκθεση Αιτιάσεων. Επίσης δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη ο πολύ μεγαλύτερος πληθυσμός τόσο κατοίκων όσο και κτηνοτρόφων του Δήμου Ιδαλίου σε σχέση με αυτόν του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς.»

---

⁹⁹ *Supra* υποσ. 8.

Στις θέσεις του το ΚΣΚ υποστήριξε επιπρόσθετα πως δεν λήφθηκε υπόψη από την Επιτροπή το ότι στο Δήμο Ιδαλίου υδρεύονται και από κοινοτικές γεωτρήσεις, ενώ δεν βρέθηκαν στοιχεία σε σχέση με την αναφορά της Επιτροπής ότι υδρεύονται αποκλειστικά από το ΤΑΥ.

Όσον αφορά στη σύγκριση μεταξύ των τελών του ΚΣΚ και του Δήμου Ιδαλίου, το ΚΣΚ υποστηρίζει τέλος ότι η τιμολόγηση του νερού για κτηνοτροφική χρήση του Δήμου Ιδαλίου λαμβάνει υπόψη μόνο το κόστος νερού και όχι οποιαδήποτε άλλα έξοδα, τα οποία, όπως αναφέρει, εάν συμπεριληφθούν στον υπολογισμό, η τιμή του νερού για κτηνοτροφική χρήση εκτιμάται, σε €1,06/κμ.

Στην έκθεση που υπέβαλε το Συμβούλιο διενεργείται επιπρόσθετα υπολογισμός του μέσου ποσοστού μεικτού και καθαρού πλεονάσματος του Δήμου Ιδαλίου από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για το έτος 2011-2015 και εγείρεται ο ισχυρισμός πως οι συγκεκριμένοι δείκτες είναι ψηλότεροι από τους αντίστοιχους του ΚΣΚ. Επιπρόσθετα, υποστηρίζεται ότι το ΚΣΚ παρουσιάζει έλλειμμα από την υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφική χρήση και συγκεκριμένα, ότι το μέσο ποσοστό μεικτού ελλείμματος για την περίοδο 2011-2015 ανέρχεται σε 70,08% και το μέσο καθαρό ποσοστό μεικτού ελλείμματος σε 72,85%.

Η Επιτροπή κρίνει καταρχάς σημαντικό να επαναλάβει τη θέση της ότι, τα μόνα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για σκοπούς σύγκρισης με το ΚΣΚ ήταν οι χρεώσεις του Δήμου Ιδαλίου αναφορικά με την υπηρεσία υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής, στο πλαίσιο της οικονομικής ανάλυσης που διενεργήθηκε για τη διαπίστωση ύπαρξης υπερβολικής τιμολόγησης. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε περαιτέρω σύγκριση πέραν των χρεώσεων, όπως αυτή που επιχειρείται στις θέσεις του ΚΣΚ και αφορά το μέσο ποσοστό πλεονάσματος/ελλείμματος, δεν εξυπηρετεί τους σκοπούς της σύγκρισης, που διενεργείται επί των δύο περιοχών, καθώς η οποιαδήποτε διαπίστωση της ύπαρξης υπερβολικής τιμολόγησης έχει ήδη πραγματοποιηθεί στη βάση της σύγκρισης της τιμής πωλήσεως του εν λόγω προϊόντος με το κόστος παραγωγής του, σύγκριση από την οποία προέκυψε, σε αντίθεση με τα όσα υποστηρίζει το ΚΣΚ, πλεόνασμα.

Περαιτέρω, η Επιτροπή διευκρινίζει επ' αυτού ότι, στην Έκθεση Αιτιάσεων δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε έλλειμμα/πλεόνασμα του Δήμου Ιδαλίου ούτε και διενεργείται σύγκριση αυτού με τα αντίστοιχα αποτελέσματα του ΚΣΚ. Εξάλλου, όπως έχει ήδη διαπιστωθεί, με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 5 και 5Α, για το ΚΣΚ προκύπτει πλεόνασμα από τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, για τα έτη 2011, 2012 και 2014, που εξετάστηκαν, ενώ, τα αποτελέσματα του έτους 2013 έχουν επιβαρυνθεί με μεγάλο ποσό το οποίο αφορά ΦΠΑ, ενδεχομένως

οφειλόμενο από προηγούμενα έτη, ενώ το έτος 2015 αφορά μόνο το πρώτο εξάμηνο με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

Στις θέσεις της έκθεσης του ΚΣΚ περιλαμβάνεται επιπρόσθετα ο ισχυρισμός ότι το μέσο έσοδο ανά κυβικό μέτρο νερού, που διατίθεται για κτηνοτροφική χρήση από τον Δήμο Ιδαλίου ανέρχεται σε τουλάχιστον €0,85 (δεδομένου ότι επιβάλλεται πάγιο τέλος ύψους €15), ενώ, εάν ληφθούν υπόψη και άλλα κόστη, κατά τον ισχυρισμό του, που αφορούν την υπηρεσία υδατοπρομήθειας, τότε η τιμή του κυβικού μέτρου για κτηνοτροφική χρήση εκτιμάται σε €1,06/κμ. Το αντίστοιχο μέσο έσοδο για το ΚΣΚ υποστηρίζεται ότι ανέρχεται σε €0,68.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, κατά την κρίση της, το μέσο έσοδο του Δήμου Ιδαλίου ύψους €0,85 δεν δύναται να αυξηθεί, ανεξάρτητα από το εάν περιελάμβανε ή όχι και τα υπόλοιπα κόστη, καθότι αυτό αποτελούσε το έσοδο που εισπράχθηκε από το Δήμο Ιδαλίου. Σημειώνεται ότι το μέσο έσοδο του ΚΣΚ, υπολογίστηκε από την Επιτροπή στο ποσό των €0,91/κμ: (Συνολικά έσοδα ετών 2010-2015 για κτηνοτροφικούς σκοπούς, ύψους €62.946, διαιρούμενο με την κατανάλωση σε κυβικά μέτρα, που ανέρχεται σε 68,980κμ. Σημειώνεται ότι τα ποσά αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία των Πινάκων 3, 4 και 5).

Συγκεκριμένα, το ΚΣΚ εκτιμά, αναφορικά με το επιπρόσθετο κόστος πέραν από το κόστος προμήθειας νερού, ότι αυτό ανέρχεται περίπου σε 28% του συνολικού κόστους προμήθειας νερού και καταλήγει ότι η τιμή του κμ νερού για κτηνοτροφική χρήση ανέρχεται σε €1,06/κμ. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη θέση της ότι η τιμή ανά κυβικό μέτρο του Δήμου Ιδαλίου ύψους €0,85 δεν δύναται να αυξηθεί, κατά τον τρόπο που αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση και ο λόγος έγκειται στο ότι, όπως διευκρινίζεται στην επιστολή του Δήμου Ιδαλίου ημερομηνίας 9/9/2016, αυτή θεσπίστηκε στη βάση του ότι το νερό αποτελεί ουσιαστικό αγαθό για τα ζώα, ενώ λήφθηκαν υπόψη και τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια της τάξης των κτηνοτρόφων.

Επιπρόσθετα, σχολιάζοντας τις θέσεις του ΚΣΚ αναφορικά με τους υπολογισμούς μέσου ποσοστού πλεονάσματος/ελλείμματος, η Επιτροπή καταρχάς σημειώνει ότι δεν δύναται να αντιληφθεί τη διαφοροποίηση μεταξύ μεικτού και καθαρού, που παρουσιάζεται στις θέσεις του ΚΣΚ, αφού πρέπει να ληφθούν υπόψη όλα τα έξοδα για τον υπολογισμό ποσοστού πλεονάσματος. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς που περιέχονται στην έκθεση του ΚΣΚ, το μέσο καθαρό περιθώριο πλεονάσματος του ανέρχεται σε 3,20%. Αντίθετα με όσα καταγράφει στις θέσεις του το ΚΣΚ στον πίνακα 10 της έκθεσης που υπέβαλε και τα αποτελέσματα που εξαγάγει, σύμφωνα με τους υπολογισμούς που έχουν διενεργηθεί, στη βάση των στοιχείων του Πίνακα 4 ως άνω, για τη συγκεκριμένη περίοδο, το μέσο ποσοστό πλεονάσματος του ΚΣΚ από την υδατοπρομήθεια γενικότερα ανέρχεται σε 20,38% (Συνολικό πλεόνασμα/έλλειμμα

ετών 2011-2015, ύψους €331.440, ως προκύπτει από άθροισμα στον Πίνακα 4), διαιρούμενο με το αντίστοιχο ποσό συνολικών εισπράξεων ύψους €1.625.915 (ως προκύπτει από άθροισμα στον Πίνακα 4), ενώ το μέσο ποσοστό πλεονάσματος από την υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφική χρήση ανέρχεται σε **29,40%** (Συνολικό πλεόνασμα/έλλειμμα από κτηνοτροφική χρήση, ετών 2011-2015, ύψους €16,831 (ως προκύπτει από άθροισμα στον Πίνακα 5) διαιρούμενο με το αντίστοιχο ποσό συνολικών εισπράξεων ύψους €57,254 (ως προκύπτει από άθροισμα στον Πίνακα 3)).

Η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τα όσα αναφέρονται στην έκθεση του ΚΣΚ, καταρτίζει νέο Πίνακα 5B, στον οποίο περιλαμβάνονται ποσοστά πλεονάσματος/ελλείματος για τις περιόδους 2011-2015, όπου έχει ληφθεί υπόψη η κατανομή πρόσθετων εξόδων, τα οποία υπολογίστηκαν στη βάση συντελεστή αριθμού υδρομετρητών για υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφική χρήση καθώς και για υδατοπρομήθεια για όλες τις χρήσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5B

Κατανάλωση νερού σε κυβικά μέτρα (m ³) ΚΣ Κοκκινوترιμιάς κατά την περίοδο 1.1.2010 - 30.6.2015							
	1.1.2010 - 31.12.2010	1.1.2011 - 31.12.2011	1.1.2012 - 31.12.2012	1.1.2013 - 31.12.2013	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 30.6.2015	ΟΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2011-2015
	€	€	€	€	€	€	€
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ (€0,77/m ³) - κτηνοτροφική χρήση	6.144,60	11.654,53	12.281,11	10.470,07	9.362,43	3.201,66	
Κόστος αγοράς νερού από ΤΑΥ (€0,77/m ³) - όλες οι χρήσεις	197.853,00	193.138,00	227.143,00	236.448,00	161.458,00	206.681,00	
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Κατανάλωση σε m ³ κτηνοτροφικής περιοχής	7.980,00	15.135,75	15.949,49	13.597,49	12.159,00	4.158,00	
Συνολική Κατανάλωση σε m ³	256.951,95	250.828,57	294.990,91	307.075,32	209.685,71	268.416,88	
Ποσοστό κατανάλωσης νερού από παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση προς το σύνολο της κατανάλωσης νερού	3,1%	6,0%	5,4%	4,4%	5,8%	1,5%	
	€	€	€	€	€	€	€
Πλεόνασμα/Έλλειμμα από παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση βάσει πραγματικής κατανάλωσης (m ³)	1.334,15	4.566,52	4.239,24	-537,04	7.678,15	884,12	16.830,99
Ποσοστό πλεονάσματος από παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση	23,4%	47,3%	39,8%	-4,7%	37,4%	18,1%	
Ποσοστό πλεονάσματος από παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση για περίοδο 2011-2015: €16,831 / €57,254 (Πίνακας 3) = 29,40%							29,40%
Συνολικό πλεόνασμα	42.959	75.676	78.406	-12.128	132.412	57.074	331.440
Ποσοστό πλεονάσματος/(ελλείμματος) προς εισπράξεις από συνολική υδατοπρομήθεια	15,4%	25,3%	23,1%	-3,7%	37,9%	18,2%	
Ποσοστό πλεονάσματος για συνολική χρήση για περίοδο 2011-2015: €331,440 / €1,625,915 (Πίνακας 4) = 20,38%							20,38%
Κατανομή επιπρόσθετων έμμεσων εξόδων:							
Κόστος προσωπικού	38.836,00	42.403,00	43.247,00	43.276,00	43.256,00	42.956,00	
Μηχανοκίνητα οχήματα	6.735,00	4.385,00	4.719,00	4.317,00	7.359,00	14.622,00	
Κατανομή διοικητικού κόστους που χρησιμοποιήθηκε για σκοπούς οικονομικής ανάλυσης (20%)	5.832,00	5.195,00	5.198,00	3.897,00	4.918,00	5.886,00	
Ολικό	51.403,00	51.983,00	53.164,00	51.490,00	55.533,00	63.464,00	275.634,00
Πλεόνασμα/Έλλειμμα ολόκληρης της υδατοπρομήθειας λαμβανομένου υπόψη διοικητικών εξόδων, μισθοδοσίας και εξόδων μηχανοκίνητων οχημάτων.	-8.444,00	23.693,00	25.242,00	-63.618,00	76.879,00	-6.390,00	55.806,00
Ποσοστό πλεονάσματος για συνολική χρήση για περίοδο 2011-2015: €55,806 / €1,625,915 (Πίνακας 4) = 3,43%							3,43%
Κατανομή πιο πάνω επιπρόσθετων έμμεσων εξόδων βάσει συντελεστή αριθμού υδρομετρητών για κτηνοτροφική χρήση ύψους 1,044568%	536,94	543,00	555,33	537,85	580,08	662,92	2.879,18
Πλεόνασμα/Έλλειμμα από κτηνοτροφική χρήση λαμβανομένου υπόψη διοικητικών εξόδων, μισθοδοσίας και εξόδων μηχανοκίνητων οχημάτων	797,21	4.023,52	3.683,90	-1.074,88	7.098,07	221,20	13.951,80
Ποσοστό πλεονάσματος από παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση για περίοδο 2011-2015: €13,952 / €57,254 (Πίνακας 3) = 24,37%	14,01%	41,72%	34,57%	-9,31%	34,57%	4,54%	24,37%

Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη την επιπρόσθετη κατανομή έμμεσων εξόδων (κόστος προσωπικού, έξοδα μηχανοκίνητων οχημάτων και κατανομή 20% του διοικητικού κόστους), όπως φαίνεται στον πιο πάνω Πίνακα 5B για τη συγκεκριμένη περίοδο, το ποσοστό πλεονάσματος του ΚΣΚ από την υδατοπρομήθεια γενικότερα ανέρχεται σε 3,43%. Το μέσο όμως ποσοστό πλεονάσματος από την υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφική χρήση ανέρχεται σε 24,37%. Βάσει αυτών των υπολογισμών, το αποτέλεσμα που προκύπτει, ήτοι 3,43% στον πιο πάνω Πίνακα 5B, που αφορά τη συνολική υδατοπρομήθεια της Κοινότητας, είναι μεν κοντά στο υπολογισθέν της έκθεσης που υποβλήθηκε από το ΚΣΚ, αλλά μεγαλύτερο, αν και λήφθηκαν υπόψη τα επιπρόσθετα έμμεσα έξοδα που είχαν αναφερθεί σ' αυτήν.

Όσον αφορά όμως το ποσοστό πλεονάσματος από παροχή υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση για την ίδια περίοδο, αυτό ανέρχεται σε **24,37%**, σε αντίθεση με τα όσα υπολογίσθηκαν στην εν λόγω έκθεση και το αρνητικό αυτού αποτέλεσμα ύψους **-72,85%**.

Στην έκθεση περιλαμβάνεται επιπρόσθετα υπολογισμός για το μέσο ποσοστό μεικτού πλεονάσματος του ΚΣ Αστρομερίτη, που υποστηρίζεται ότι ανέρχεται σε 62,20%, σε αντίθεση με τα αποτελέσματα του ΚΣΚ για το οποίο, σύμφωνα με την έκθεση, το μέσο ποσοστό ελλείμματος ανέρχεται σε 70,08%. Στην έκθεση διενεργείται επίσης σύγκριση με τις χρεώσεις του ΚΣ Ανάγκιας.

Όσον αφορά τις συγκρίσεις που επιχειρούνται με τα Κοινοτικά Συμβούλια Ανάγκιας και Αστρομερίτη, η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη θέση της που αφορά το ότι μόνο ο Δήμος Ιδαλίου κρίθηκε ότι δύνατο να αποτελέσει συγκρίσιμη περιοχή με το ΚΣΚ, για τους λόγους που αναπτύχθηκαν ανωτέρω. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε περαιτέρω αναφορά σε συγκρίσεις με περιοχές που κρίθηκε ότι δεν παρουσιάζουν επαρκείς ομοιότητες με την κτηνοτροφική περιοχή της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς καθίστανται άνευ ουσίας. Περαιτέρω, το κατά πόσο οι εν λόγω Κοινότητες διαθέτουν πλεονάσματα στα ταμεία τους σε σχέση με την υδατοπρομήθεια, δεν αποτελεί μέρος του αντικειμένου της υπό εξέταση καταγγελίας. Σημειώνεται πως δεν εξετάζονται για πιθανολογούμενες παραβάσεις του Νόμου οι εν λόγω Κοινότητες παρά μόνο το ΚΣΚ.

Αναφορικά με τις θέσεις του ΚΣΚ, που αφορούν το ότι η κτηνοτροφική περιοχή που υδροδοτείτο από το Δήμου Ιδαλίου προμηθευόταν νερό και από κοινοτική γεώτρηση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης φαίνεται ότι, κατά την προκαταρκτική έρευνα είχε πραγματοποιηθεί τηλεφωνική επικοινωνία της Υπηρεσίας με τον Δημοτικό Γραμματέα του Δήμου Ιδαλίου επί του θέματος, για την οποία έχει καταχωριστεί σχετικό σημείωμα ημερ. 4/5/2017, το οποίο βρίσκεται επικολλημένο στον πίνακα που επεσύναψε ο Δήμος Ιδαλίου στις απαντήσεις του ημερ. 9/9/16. Συγκεκριμένα καταγράφονται τα εξής: «*Κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με τον Δημοτικό Γραμματέα κ. {...}, μου επιβεβαιώθηκε ότι η κτηνοτροφική περιοχή προμηθεύεται εξολοκλήρου νερό από το ΤΑΥ στην τιμή των 0,77 ευρώ/κμ. Το νερό από την κοινοτική γεώτρηση διοχετεύεται στις οικιστικές μονάδες*».

Η Επιτροπή επισημαίνει και επαναλαμβάνει για ακόμα μία φορά ότι από τους Δήμους και τις Κοινότητες από όπου λήφθηκαν στοιχεία προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσο μπορούσαν να συγκριθούν με το ΚΣΚ, μόνο ο Δήμος Ιδαλίου παρουσίαζε επαρκή κοινά στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά είναι τα σημεία που αναφέρονται στην ανάλυση της Επιτροπής υπό (α), (β) και (γ) πιο πάνω.

Παρά ταύτα, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να προσθέσει πως, ακόμη και στην περίπτωση που η κοινοτική γεώτρηση του Δήμου Ιδαλίου χρησιμοποιείτο και για την υδροδότηση της κτηνοτροφικής περιοχής, πράγμα που σύμφωνα με τη διαβεβαίωση ως άνω του Δημοτικού Γραμματέα δεν υφίσταται, τα ποσοστά του κόστους αγοράς νερού από γεωτρήσεις προς το κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ, έχουν κατ' έτος ως ακολούθως: 0,45% για το 2010, 1,15% για το 2011, 1,78% για το 2012, 0,03% για το 2013, 0,07% για το 2014 και 1,33% για το 2015. Από το ύψος των εν λόγω ποσοστών καταδεικνύεται επομένως πως, ακόμα και στην περίπτωση που η κτηνοτροφική περιοχή Ιδαλίου υδροδοτείτο και από την κοινοτική γεώτρηση, η εκτίμηση της Επιτροπής πως οι κοινές συνισταμένες μεταξύ των δύο περιοχών τις καθιστούν συγκρίσιμες, θα παρέμενε η ίδια. Επισημαίνεται πως, σε κάθε περίπτωση, εκείνο που λαμβάνεται υπόψη είναι οι χρεώσεις υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς σε συνάρτηση με το κόστος αγοράς πόσιμου νερού από το ΤΑΥ.

Το γεγονός μάλιστα που θίγεται από τους εκπροσώπους του ΚΣΚ αναφορικά με το ότι: *«στο Δήμο Ιδαλίου αρκετοί κτηνοτρόφοι υδρεύουν τις κτηνοτροφικές μονάδες τους από δικές τους πηγές»* κατά την άποψη της Επιτροπής δεν αφαιρεί από το Δήμο Ιδαλίου τη δυναμική του ως συγκρίσιμη περιοχή, εφόσον και στην κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινотριμιθιάς αρκετοί κτηνοτρόφοι υδρεύουν τις μονάδες τους από δικές τους πηγές. Όπως μάλιστα τόνισε ο Κοινοτάρχης του ΚΣΚ κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, *«όλοι οι κτηνοτρόφοι ή σχεδόν όλοι έχουν δικές τους διατρήσεις εκεί πάνω και δεν ασχολούνται μαζί μας. Ο {...} δεν αγόρασε ποτέ νερό από την Κοκκινотριμιθιά και είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός πουλιών στην Κύπρο. Τώρα έχει μετατρέψει την εταιρεία του σε {...} είναι οι ίδιες φάρμες [...] είναι εκεί και δεν αγοράζουν νερό από εμάς. Ο άλλος αγελαδοτρόφος ο {...} [...] και αυτός έχει τη διάτρηση και αυτός δεν αγοράζει νερό από εμάς».*

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς που τέθηκαν από τους εκπροσώπους του ΚΣΚ περί του ότι δεν λήφθηκαν υπόψη από την Επιτροπή παράγοντες όπως, το μέγεθος της κτηνοτροφικής περιοχής του Δήμου Ιδαλίου, ή το κόστος και οι δαπάνες για την εγκατάσταση των αγωγών υδατοπρομήθειας, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι πραγματοποιήθηκε σύγκριση χρεώσεων και μόνο, καθώς οι οποιεσδήποτε οικονομικές αναλύσεις επί του κόστους, των δαπανών και εξόδων του ΚΣΚ για την εξαγωγή συμπερασμάτων επί των ελλειμάτων/πλεονασμάτων πραγματοποιήθηκε ήδη με τα συμπεράσματα που εξάχθηκαν για υπερβολική τιμολόγηση. Περαιτέρω, η Επιτροπή επαναλαμβάνει πως οποιαδήποτε στοιχεία που αφορούν δαπάνες του ΚΣΚ, σε σχέση με την υπηρεσία υδατοπρομήθειας, λήφθηκαν στη βάση των Εκθέσεων Εισπράξεων-Πληρωμών αυτού. Επομένως, οποιαδήποτε έξοδα διενεργήθηκαν από το Συμβούλιο και επιβάρυναν το ίδιο, σε σχέση με δημιουργία

υποδομών - εγκατάσταση αγωγών κλπ για την υδροδότηση της κτηνοτροφικής περιοχής, η Επιτροπή θεωρεί πως αυτά συμπεριλήφθηκαν στις εν λόγω Εκθέσεις και ως εκ τούτου λήφθηκαν υπόψη από αυτήν κατά την οικονομική ανάλυση που διενεργήθηκε. Εξάλλου, σύμφωνα και με το οικείο νομοθετικό πλαίσιο, οι χρεώσεις τελών που επιβάλλει κάθε δήμος ή κοινότητα είναι κοστοστρεφείς, δηλαδή έρχονται σε άμεση συνάρτηση με το αντίστοιχο κόστος.

Σημειώνεται επιπρόσθετα πως, σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας με την επιστολή του ημερομηνίας 22/8/2016, λόγω μείωσης της απόδοσης της γεώτρησης στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς, το Τμήμα Γεωργίας προχώρησε το 2010 σε σύνδεση της κτηνοτροφικής περιοχής με αγωγό του ΤΑΥ. Όπως περαιτέρω αναφέρθηκε, η καταβολή της δαπάνης για την υδροδότηση όλων των κτηνοτροφικών περιοχών αποτελεί υποχρέωση του Τμήματος Γεωργίας, ως ο ιδιοκτήτης των περιοχών, ενώ η διαχείριση της υδροδότησης κάθε περιοχής (παροχή νερού, μικροσυντηρήσεις στο σύστημα και κόστος καταγραφής και τιμολόγησης του νερού) αποτελεί ευθύνη του οικείου Κοινοτικού Συμβουλίου.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του εκπροσώπου του ΚΣΚ ότι, *«[...] ο Δήμος Ιδαλίου έχει πολύ περισσότερο πληθυσμό και πολύ μεγαλύτερο αριθμό κτηνοτρόφων»*, η Επιτροπή επισημαίνει ότι σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από το Δήμο Ιδαλίου με την επιστολή του στις 12/1/2016, ο Δήμος υδροδοτεί ένα μικρό μόνο τμήμα της κτηνοτροφικής ζώνης. Συγκεκριμένα είχαν αναφερθεί τα εξής: *«Υπάρχουν αρκετοί κτηνοτρόφοι που υδρεύουν τις μονάδες τους από δικές τους πηγές [...]». Ο Δήμος Ιδαλίου προχώρησε στην εγκατάσταση αγωγών υδατοπρομήθειας στην κτηνοτροφική ζώνη, που καλύπτουν ένα μικρό μέρος της συνολικής έκτασης της κτηνοτροφικής ζώνης [...]»*.

Η Επιτροπή έχει τονίσει επανειλημμένως τους παράγοντες, οι οποίοι λήφθηκαν υπόψη προκειμένου να διαμορφωθεί η άποψη ότι οι δύο τοπικές αρχές, ήτοι ΚΣΚ και Δήμος Ιδαλίου, παρουσιάζουν επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες σε σχέση με τους όρους παροχής των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τις κτηνοτροφικές ζώνες που υδροδοτούν, προκειμένου να διενεργηθεί σύγκριση των αντίστοιχων χρεώσεων. Εξάλλου, προτού καταλήξει σε αυτή της την απόφαση, η Επιτροπή διερεύνησε και αριθμό άλλων γειτονικών τοπικών αρχών για το σκοπό αυτό, οι οποίες, λόγω του ότι δεν παρουσίαζαν επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες όσον αφορά στην υδατοπρομήθεια των κτηνοτροφικών περιοχών, απορρίφθηκαν και δεν λήφθηκαν υπόψη. Επομένως, οποιοδήποτε επιπρόσθετοι παράγοντες, πέραν αυτών που έχουν ήδη αναλυθεί, δεν δύνανται να διαφοροποιήσουν την κρίση της.

Σε σχέση, τέλος, με τον ισχυρισμό του ΚΣΚ ότι το έτος 2018 ο Δήμος Ιδαλίου παραχώρησε την υπηρεσία υδατοπρομήθειας στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας

Λευκωσίας, η Επιτροπή επισημαίνει πως αυτό δεν επηρεάζει τα συμπεράσματα της, δεδομένου ότι ο χρόνος που εξετάστηκε και αφορούσε η καταγγελία ήταν η περίοδος μεταξύ 1/1/2011 και 21/4/2015 (ημερομηνία υποβολής της καταγγελίας), και ως εκ τούτου γεγονότα που έλαβαν χώρα το έτος 2018 δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη.

Καταλήγοντας, η Επιτροπή παραθέτει κατωτέρω την αναφορά του ΚΣΚ σε απόσπασμα από τις προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Nils Wahl στην υπόθεση ΑΚΚΑ/LAA,¹⁰⁰ και συγκεκριμένα ότι: «Σε άλλες περιπτώσεις το Δικαστήριο προέβη σε σύγκριση μεταξύ αφενός της τιμής που χρεώνει για το επίμαχο προϊόν η δεσπόζουσα επιχείρηση και, αφετέρου, των τιμών που χρεώνουν στην ίδια αγορά μη δεσπόζουσες επιχειρήσεις (σύγκριση μεταξύ ανταγωνιστών) ή η ίδια επιχείρηση με δεσπόζουσα επιχείρηση σε διαφορετικά χρονικά σημεία (διαχρονική σύγκριση) ή των τιμών που χρεώνει σε άλλες γεωγραφικές αγορές η ίδια δεσπόζουσα επιχείρηση ή άλλες επιχειρήσεις (γεωγραφική σύγκριση). Η βασική ιδέα είναι ότι, εάν τα επιλεγμένα προϊόντα ή οι γεωγραφικές αγορές είναι αρκούντως ομοιογενείς, η σύγκριση των τιμών μπορεί να έχει κάποιο νόημα».

Επ' αυτής, η Επιτροπή θεωρεί, όπως έχει ήδη αναφέρει στην αρχή της πιο πάνω συγκριτικής άσκησης, παραθέτοντας σχετικό απόσπασμα από τις προτάσεις του εν λόγω Γενικού Εισαγγελέα, ότι σαφώς προκύπτει ότι υφίστανται διαφορετικές μέθοδοι, οι οποίες μπορούν να εφαρμοσθούν προκειμένου να καθοριστεί εάν η τιμή είναι υπερβολική. Δεδομένου ότι διαπιστώνεται υπερβολική τιμολόγηση από μέρους της υπό εξέταση δεσπόζουσας επιχείρησης στη βάση των οικονομικών αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν, τότε η εκάστοτε αρμόδια αρχή έχει στη διάθεση της μια σειρά εναλλακτικών εργαλείων, τα οποία δύναται να χρησιμοποιήσει προκειμένου να στηρίξει τα πορίσματα της. Διαφαίνεται επιπρόσθετα πως οι μέθοδοι αυτοί είναι ενδεικτικές και μη εξαντλητικές, εφόσον κάθε περίπτωση εξετάζεται στη βάση των δικών της δεδομένων, και επαφίεται στην αρμόδια αρχή να αποφασίσει, βάσει διαφόρων παραγόντων, τη μέθοδο που θα ακολουθήσει προκειμένου να εξαγάγει ασφαλή συμπεράσματα.

Στο πλαίσιο, επομένως, που διαμορφώνεται από τη νομολογία που παρατέθηκε, η σύγκριση με τις τιμές που χρεώνει μια άλλη επιχείρηση για την παροχή της ίδιας υπηρεσίας (όπως εδώ η σύγκριση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας μεταξύ ΚΣΚ και Δήμου Ιδαλίου) αποτελεί μία από τις εναλλακτικές μεθόδους. Δεδομένου ότι, όπως διαπιστώθηκε, τα ποσοστά πλεονάσματος του ΚΣΚ που υπολογίστηκαν στη βάση οικονομικών αναλύσεων κόστους είναι ήδη αρκετά υψηλά από μόνα τους, μια τέτοια περαιτέρω ανάλυση δεν καθίσταται απαραίτητη. Παρά ταύτα, η Επιτροπή, πέραν από τη σύγκριση με τις χρεώσεις του Δήμου Ιδαλίου, προχώρησε περαιτέρω και στην

---

¹⁰⁰ *Supra* υποσ. 8, C-177/16.

εφαρμογή επιπρόσθετης μεθόδου, έτσι ώστε να καταφανεί η ορθότητα των συμπερασμάτων της περί εφαρμογής υπερβολικής τιμολόγησης από μέρους του ΚΣΚ για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας προς την κτηνοτροφική περιοχή.

(ε) Σύγκριση μεταξύ παλαιού και νέου καθεστώτος χρεώσεων

Η Επιτροπή προβαίνει ακολούθως σε σύγκριση του κόστους και των χρεώσεων του ίδιου του ΚΣΚ αναφορικά με την υδατοπρομήθεια των κτηνοτροφικών υποστατικών. Συγκεκριμένα, διενεργείται σύγκριση μεταξύ του κόστους και των χρεώσεων που ίσχυαν την περίοδο που προηγήθηκε της αναθεώρησης των τελών, δηλαδή πριν το 2011, όπου για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας γινόταν χρήση και Κοινοτικής Γεώτρησης, με το κόστος και τις χρεώσεις που επιβάλλονται από το 2011 και μετά, όπου η υδατοπρομήθεια διενεργείται αποκλειστικά μέσω του ΤΑΥ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πίνακες όπου παρουσιάζεται το κόστος αγοράς νερού ανά έτος για την περίοδο 2009 έως 2015, και το ποσοστό αύξησης αυτού μεταξύ του 2009 αφενός και των ετών 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 και 2015, αφετέρου. Τα στοιχεία λήφθηκαν από τις αντίστοιχες Εκθέσεις Εισπραξών – Πληρωμών του ΚΣΚ που εμπεριέχονται στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης:

Πίνακας 10

Σύγκριση κόστους αγοράς νερού ΚΣΚ μεταξύ του έτους 2009 και των ετών 2010-2012

Κόστος Αγοράς Νερού 2009	Κόστος Αγοράς Νερού 2010	Αύξηση Μεταξύ 2009-2010	Κόστος Αγοράς Νερού 2011	Αύξηση Μεταξύ 2009-2011	Κόστος Αγοράς Νερού 2012	Αύξηση Μεταξύ 2009-2012
€	€	%	€	%	€	%
154.729	197.853	28%	193.137	25%	227.143	47%

Πίνακας 11

Σύγκριση κόστους αγοράς νερού ΚΣΚ μεταξύ του έτους 2009 και των ετών 2013-2015

Κόστος Αγοράς Νερού 2009	Κόστος Αγοράς Νερού 2013	Αύξηση Μεταξύ 2009-2013	Κόστος Αγοράς Νερού 2014	Αύξηση Μεταξύ 2009-2014	Κόστος Αγοράς Νερού 2015	Αύξηση Μεταξύ 2009-2015
€	€	%	€	%	€	%
154.729	236.448	53%	161.457	4%	206,681	34%

Από τους πιο πάνω πίνακες προκύπτει ότι το κόστος αγοράς νερού αυξήθηκε σημαντικά τα έτη μετά το 2009. Όπως ήδη προαναφέρθηκε, κατά το έτος 2010, το ΚΣΚ αναγκάστηκε να διακόψει τη χρήση της Κοινοτικής Γεώτρησης με αποτέλεσμα να προμηθεύεται νερό εξολοκλήρου από το ΤΑΥ. Κατά συνέπεια, ενώ το 2009 (ήτοι, το τελευταίο έτος πλήρους χρήσης της Γεώτρησης) το κόστος αυτό ανήλθε στο ποσό των €154.729, κατά τα επόμενα έξι έτη αυξήθηκε σε €197.853, €193.137, €227.143, €236.448, €161.457 και €206.681 αντίστοιχα, με τα ποσοστά αύξησης να κυμαίνονται μεταξύ 25% και 53%.

Όπως επίσης προκύπτει από τους πιο πάνω πίνακες, μοναδική εξαίρεση αποτελεί το έτος 2014, όπου η αύξηση αυτή ανήλθε μόλις στο ποσό των €6.728, δηλαδή ποσοστό 4%. Σημειώνεται ότι το 2014 ήταν και το μόνο έτος που, σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το ΚΣΚ, τα αποτελέσματα από την υδατοπρομήθεια των κτηνοτρόφων παρουσίασαν πλεόνασμα, ανερχόμενο σε €5.669,43, γιατί, όπως προαναφέρεται, σύμφωνα με τους Πίνακες 3 και 4, κατά το εν λόγω έτος, παρά το ότι μειώθηκαν οι χρεώσεις, εντούτοις το πλεόνασμα από την υδατοπρομήθεια ανέβηκε λόγω αυξημένων εσόδων και μειωμένων εξόδων ελλείψει Φ.Π.Α. σε συνδυασμό με μειωμένη κατανάλωση νερού. Λόγω της τήρησης των λογαριασμών του ΚΣΚ σε ταμειακή βάση, οφειλές προηγούμενων ετών φαίνεται να καταβλήθηκαν εντός του εν λόγω έτους.

Ακολούθως, η Επιτροπή προχωρεί σε σύγκριση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας που ίσχυαν για τα κτηνοτροφικά υποστατικά κατά την περίοδο πριν το 2011, δηλαδή κατά τη διάρκεια ισχύος του προηγούμενου καθεστώτος χρεώσεων, και αυτών που ίσχυαν από το 2011 και έπειτα. Διευκρινίζεται ότι τα τέλη προ του 2011 αποτελούνταν από πάγια επιβάρυνση ύψους €2,56 και χρέωση €0,51/τόνο, τα οποία χρεώνονταν σε τρίμηνη βάση.

Ως εκ τούτου, διενεργείται σύγκριση των τελικών χρεώσεων παλαιού και νέου καθεστώτος για τις κτηνοτροφικές μονάδες της περιοχής Κοκκινοτριμιθιάς, βάσει ενδεικτικής κατανάλωσης από 100 μέχρι 1200 κμ, στον Πίνακα 12.

Πίνακας 12

Σύγκριση χρεώσεων ΚΣΚ από ενδεικτικές καταναλώσεις

βάσει των τιμών με ισχύ μέχρι 31.12.2010, από 1.1.2011 και από 1.1.2014¹⁰¹

Κατ/λωση	(Α)	(Β)	Διαφορά Χρεώσεων μεταξύ (Α) και (Β)	Απόκλιση Χρεώσεων μεταξύ (Α) και (Β)	(Γ)	Διαφορά χρεώσεων μεταξύ (Α) και (Γ)	Απόκλιση Χρεώσεων μεταξύ (Α) και (Γ)
	Χρέωση μέχρι 31.12.2010 (Πάγιο + Κατ/λωση)	Διατίμηση Β' Χρέωση από 1.1.2011 (Πάγιο + Κατ/λωση)			Διατίμηση Δ' Χρέωση από 1.1.2014 (Πάγιο + Κατ/λωση)		
κμ	€	€	€	%	€	€	%
100	53	180	127	238%	180	127	238%
200	104	304	200	192%	304	200	192%
300	155	486	331	213%	428	273	176%
400	206	668	462	224%	552	346	168%
500	257	884	627	244%	676	419	163%
600	308	1100	792	257%	800	492	160%
700	359	1316	957	266%	924	565	157%
800	410	1532	1122	273%	1048	638	155%
900	461	1748	1287	279%	1172	711	154%
1000	512	1964	1452	283%	1296	784	153%
1100	563	2180	1617	287%	1446	883	157%
1200	614	2396	1782	290%	1596	982	160%

Σημειώνεται ότι, οι χρεώσεις που αναγράφονται στην τρίτη στήλη του πίνακα και αφορούν στις χρεώσεις από την 1/1/2011, υπολογίστηκαν βάσει των τιμών της Διατίμησης Β,¹⁰² στην οποία ενέπιπτε ο καταγγέλλων από την 1/1/2011 μέχρι την 31/12/2013. Επειδή όμως η κατηγορία αυτή αφορούσε καταναλωτές με καταναλώσεις μέχρι 838κμ, εφόσον για μεγαλύτερες καταναλώσεις πιο συμφέρουσα ήταν η Διατίμηση Γ', για διευκρινιστικούς και μόνο λόγους έγιναν υπολογισμοί με βάση και αυτή τη Διατίμηση. Κατά συνέπεια, βάσει της Διατίμησης Γ', για κατανάλωση μέχρι 900κμ προκύπτει συνολική επιβάρυνση €1.684,55, για 1000κμ €1.808,55, για 1100κμ €1.932,55 και για 1200κμ €2.056,55. Επομένως οι διαφορές με τις χρεώσεις που ίσχυαν προ 2011 ανέρχονται: για κατανάλωση μέχρι 900κμ, σε

¹⁰¹ Από τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον πίνακα έχουν απαλειφθεί τα δεκαδικά.

¹⁰² Βλ. πίνακα 7 πιο πάνω.

€1.223 (265%), για 1000κμ, σε €1.296 (253%), για 1100κμ, σε €1.369 (243%) και για 1200κμ, σε €1.442 (235%).

Από τα στοιχεία που παρατίθενται ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Το ποσοστό αύξησης του κόστους αγοράς νερού μεταξύ του 2009 και των επόμενων έξι ετών, με εξαίρεση το 2014, κυμάνθηκε μεταξύ 25% και 53%.
- Λαμβάνοντας υπόψη τις χρεώσεις του 2014, οι οποίες αναθεώρησαν αυτές του 2011 με την εφαρμογή μειωμένων τελών υδατοπρομήθειας, διαπιστώνεται ότι η διαφορά μεταξύ των χρεώσεων του 2014 και αυτών του 2009, αναφορικά με τις κτηνοτροφικές μονάδες, είναι σημαντική, εφόσον το ποσοστό αύξησης στις χρεώσεις του 2014 κυμαίνεται μεταξύ 153% - 238%.
- Κατά συνέπεια, φαίνεται ότι κατά τα έτη από το 2010 και μετά, η αύξηση στο κόστος αγοράς νερού ενσωματώθηκε στις αναθεωρημένες χρεώσεις, οι αυξήσεις όμως αυτές φαίνεται πως υπερκάλυψαν το αντίστοιχο κόστος. Παραδείγματος χάριν, το 2011, το ποσοστό αύξησης στο κόστος αγοράς νερού, σε σχέση με το 2009, ήταν 25% και η αντίστοιχη στο ποσοστό αύξησης στις χρεώσεις για κατανάλωση μέχρι 100κμ ήταν 238%.

Ακόμα και αν ληφθεί υπόψη το έτος 2013, όπου παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη αύξηση στο κόστος σε σύγκριση με το 2009, ανερχόμενη σε ποσοστό 53%, και πάλι προκύπτει μεγάλη απόκλιση μεταξύ ποσοστού αύξησης κόστους και χρέωσης, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 349%, εφόσον η αντίστοιχη αύξηση στις χρεώσεις για κατανάλωση μέχρι 100κμ ήταν 238%.

i. Αξιολόγηση θέσεων ΚΣΚ

Στην έκθεση που υπέβαλε το ΚΣΚ εγείρεται το ζήτημα της σύγκρισης των τιμών που χρεώνει μία επιχείρηση σε διαφορετικές περιόδους και υποστηρίζεται ότι τα συμπεράσματα της Επιτροπής «[...] και ειδικότερα η σύνδεση των διαπιστώσεων της ΕΠΑ με το εκ πρώτης όψεως συμπέρασμα αναφορικά με την ύπαρξη καταχρηστικής τιμολόγησης είναι αυθαίρετο. Το ενδεχόμενο γεγονός ότι υπήρξε δυσανάλογη αύξηση ενός στοιχείου κόστους δεν μπορεί από μόνο του να οδηγήσει σε οποιοδήποτε πειστικό συμπέρασμα σε σχέση με την ύπαρξη καταχρηστικής τιμολόγησης».

Στην απόφαση του Competition Appeal Tribunal, στην υπόθεση *Pfizer και Flynn Pharma v. Competition and Markets Authority*,¹⁰³ στην οποία γίνεται αναφορά και στην εν λόγω έκθεση, το θέμα της διαχρονικής σύγκρισης της τιμής που εφαρμόζαν σε συγκεκριμένα προϊόντα τους οι εφεσείουσες εταιρείες τέθηκε για πρώτη φορά

¹⁰³ Αρ. υποθέσεων 1275-1276/1/12/17.

κατά το στάδιο της έφεσης, ενώ δεν είχε εγερθεί στην απόφαση της Αρχής Ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου.

Το Δικαστήριο, εξετάζοντας το συγκριμένο ζήτημα ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«432. We accept that in theory, the Price Comparison over Time could provide a basic underpinning for a finding of abuse that puts into context the more technical arguments over which test should be used to decide whether a price is abusive. It is for this reason, we presume, that the CMA placed emphasis on it, and why Mr Hoskins invited us to rely on it, if necessary, as a new ground for our own decision, outside the framework of the CMA's findings in the Decision itself. Pfizer and Flynn disputed that it was open to the CMA to rely on the Price Comparison over Time as a free-standing test of abuse at the appeal stage.»

«435. Whether or not the CMA's argument is correct in theory, and whether or not it is open to the CMA to rely on a free-standing test at the appeal stage when it did not do so in the Decision, in the present case we do not think it is right to regard the Price Comparison over Time as a stand-alone ground for finding an infringement of Article 102 on the basis of unfair prices. The CMA has woven this comparison into a number of aspects of its case on appeal, as it did in the Decision [...] The observations that follow are applicable to the Price Comparison over Time wherever the point is relied on by the CMA.»

Από τις πιο πάνω αναφορές, κατά την άποψη της Επιτροπής διαφαίνεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση το ζήτημα της διαχρονικής σύγκρισης της τιμής τέθηκε κατά το στάδιο της έφεσης ως ανεξάρτητο τεστ, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με την υπερβολική τιμολόγηση. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι κάτι τέτοιο δεν υφίσταται στη συγκεκριμένη περίπτωση, εφόσον η διαχρονική σύγκριση των χρεώσεων του ΚΣΚ διενεργήθηκε ως μία επιπλέον μέθοδος αξιολόγησης της τιμολογιακής πολιτικής του ΚΣΚ, τα αποτελέσματα της οποίας συνεκτιμήθηκαν και προσμετρήθηκαν σε συνάρτηση με τις υπόλοιπες διαπιστώσεις της Επιτροπής περί εφαρμογής υπερβολικής τιμολόγησης από μέρους του ΚΣΚ.

Η Επιτροπή κρίνει επιπρόσθετα σημαντικό να αναφέρει πως, στη συγκεκριμένη υπόθεση, πέραν από τα πιο πάνω, φαίνεται πως υπήρχαν και άλλα προβλήματα κατά την υιοθέτηση της εν λόγω συγκριτικής μεθόδου από την Αρχή Ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου. Ειδικότερα, όπως διαπιστώθηκε από το Competition Appeal Tribunal, δεν είχαν διενεργηθεί οι απαραίτητες προσαρμογές (σε συνάρτηση με ορισμένους παράγοντες που σχετίζονταν με την παλαιά τιμή) ούτως ώστε η εν λόγω τιμή να δύναται να θεωρηθεί κατάλληλο σημείο αναφοράς κατά τη σύγκριση.¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ *Ibid.*

Καταλήγοντας, η Επιτροπή επιπρόσθετα τονίζει πως, στην υπό κρίση υπόθεση, η σύγκριση μεταξύ παλαιού και νέου καθεστώτος χρεώσεων υδατοπρομήθειας διενεργήθηκε αφού πρώτα έγιναν οι απαραίτητες προσαρμογές στην τιμή αναφοράς, και συγκεκριμένα, αφότου λήφθηκε υπόψη η διαφορά μεταξύ κόστους αγοράς νερού προ του 2010 και αντίστοιχου κόστους έκαστου έτους από το 2011 μέχρι το 2015.

Η Επιτροπή, αξιολογώντας τα πιο πάνω στοιχεία και ευρήματα υπό το φως της νομολογίας που έχει παρατεθεί και των διαπιστώσεων που απορρέουν εξ αυτών, θεωρεί ότι καταδεικνύεται πως η αύξηση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας από μέρους του ΚΣΚ δεν συνάδει με την αντίστοιχη αύξηση στο κόστος αγοράς νερού, εφόσον παρουσιάζεται σημαντική υπερκάλυψη αυτού. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί πως οι αυξήσεις στις εν λόγω χρεώσεις δεν ήταν αποτέλεσμα οποιωνδήποτε οικονομικών υπολογισμών ή αναλύσεων, αλλά τέθηκαν αυθαίρετα από το Συμβούλιο, διαπίστωση η οποία, εξεταζόμενη σε συνάρτηση με τις υπόλοιπες ως άνω διαπιστώσεις της Επιτροπής, συμβάλλει στο συμπέρασμα περί ύπαρξης πολιτικής υπερχρεώσεων (*excessive pricing*) από μέρους του ΚΣΚ όσον αφορά τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές-κτηνοτρόφους, που διατηρούν τις κτηνοτροφικές τους μονάδες εντός των διοικητικών του ορίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου, η επιβολή αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης από μέρους της δεσπόζουσας επιχείρησης συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης αυτής. Ως εκ τούτου, με βάση και τις διαπιστώσεις που έγιναν πιο πάνω, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εφαρμογή υπερχρεώσεων για παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας από το ΚΣΚ προς τους κτηνοτρόφους εντός των διοικητικών του ορίων, συνιστά καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που το καταγγελλόμενο Συμβούλιο κατέχει στη σχετική αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.

(στ) Συμπεράσματα/Αξιολόγηση της Επιτροπής επί επιπρόσθετων θέσεων του ΚΣΚ

Πέραν των όσων έχουν ήδη εξετασθεί, η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς και επιπρόσθετα θέματα που αναπτύχθηκαν από το ΚΣΚ, επί των οποίων ομόφωνα καταλήγει στις κατωτέρω αξιολογήσεις στη βάση όλων των ενώπιον της στοιχείων και δεδομένων της υπόθεσης.

i. Ετοιμασία Οικονομικών Καταστάσεων

Η Επιτροπή, μέσα από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, παρατηρεί ότι κατά την προκαταρκτική έρευνα είχε ζητηθεί από το ΚΣΚ, για διαπίστωση του ποσοστού περιθωρίου κέρδους για τα έτη 2011 μέχρι 30/6/2015, η ετοιμασία των Οικονομικών Καταστάσεων βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (δηλαδή Λογαριασμών σε δεδουλευμένη βάση).

Το ΚΣΚ, με την επιστολή του ημερομηνίας 16/2/2017, ανέφερε ότι, στο πλαίσιο της νομοθεσίας που το διέπει, οφείλει να υποβάλλει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις μεταξύ άλλων στο Γενικό Ελεγκτή, με βάση τις οδηγίες του οποίου οι οικονομικές τους καταστάσεις ετοιμάζονται στη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών (cash basis) και όχι στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων (accrual basis).

Επί του σημείου αυτού, στην έκθεση που το ΚΣΚ υπέβαλε και η οποία επισυνάπτεται στις γραπτές παρατηρήσεις των νομικών του εκπροσώπων, στην παράγραφο 25 αναφέρονται σχετικά τα ακόλουθα: *«η οικονομική ανάλυση που έχει διεξάγει η ΕΠΑ είναι μη αντικειμενική και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από αυτήν μη έγκυρα και μη σθεναρά. Αυτό επιβεβαιώνεται, μεταξύ άλλων, από την αναφορά που γίνεται σε επιστολή της Υπηρεσίας της ΕΠΑ προς το ΚΣΚ ημερ. 15/2/2017 στην οποία αναφέρεται ότι «στη βάση των οικονομικών αναλύσεων των εσόδων και εξόδων που αποστέιλате για το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινοτριμιθιάς [...], δεν καθίσταται εφικτό να εξαχθούν αντικειμενικά συμπεράσματα αναφορικά με τις κατ' ισχυρισμό παραβάσεις του άρθρου 6(1) Νόμου και δη τον ισχυρισμό ότι το ΚΣΚ επιβάλλει υπερβολικές χρεώσεις για την προμήθεια νερού στην κτηνοτροφική περιοχή που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων [...] Επομένως για την πραγματοποίηση αντικειμενικής αξιολόγησης των ισχυρισμών της καταγγελίας στη βάση της δέουσας νομολογίας [...], θα πρέπει να προβείτε σε ετοιμασία και αποστολή οικονομικών καταστάσεων βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (accrual basis) για τα έτη 2011, 2012, 2013, 2014 και 2015 ούτως ώστε να εξαχθούν ορθά και αντικειμενικά συμπεράσματα από την οικονομική ανάλυση που θα προκύψει.»*

Η παράγραφος 26 καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, *«Συνεπώς, παρόλο που η ίδια η Υπηρεσία της ΕΠΑ ισχυρίζεται ότι τα οικονομικά στοιχεία που απέστειλε το ΚΣΚ όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, όπως αυτά παρουσιάζονται στους Πίνακες 3 και 4 της Έκθεσης Αιτιάσεων, είναι μη αντικειμενικά καθώς βασίζονται σε πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές (cash basis) και όχι σε Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (accrual basis), στη συνέχεια η Υπηρεσία της ΕΠΑ και η ΕΠΑ διενεργούν την οικονομική τους ανάλυση και καταλήγουν σε εκ πρώτης όψεως συμπεράσματα*

βάσει αυτών των στοιχείων που οι ίδιες ισχυρίζονται ότι δεν μπορούν να οδηγήσουν σε αντικειμενικά και ορθά συμπεράσματα!»

Επ' αυτού, η Επιτροπή σημειώνει ότι, το άρθρο 71 του περί Κοινοτήτων Νόμου, Αρ. 86(Ι)/1999, αναφέρει τα κάτωθι:

«Έλεγχος λογαριασμών

71.-(1) Οι τελικοί λογαριασμοί, αφού πιστοποιηθούν από τον κοινοτάρχη ή το γραμματέα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο από το Συμβούλιο υπάλληλο, παρουσιάζονται στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για έλεγχο. Μετά τον έλεγχο ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας υποβάλλει τους ελεγμένους λογαριασμούς στον Έπαρχο μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του. Οι ελεγμένοι λογαριασμοί αναρτώνται για περίοδο τριάντα ημερών σε περίοπτα μέρη της κοινότητας για ενημέρωση των κατοίκων.

(2) Τα έξοδα για τον έλεγχο των λογαριασμών καθορίζονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και καταβάλλονται από το Συμβούλιο στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.»

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, παρά το ότι οι οικονομικές καταστάσεις δέον να ετοιμάζονται στη βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (accrual basis), προκειμένου να υπολογίζεται κέρδος (βάσει εσόδων – εξόδων) και όχι πλεόνασμα (βάσει εισπράξεων – πληρωμών), εντούτοις, εν τη απουσία τέτοιων στοιχείων, η Επιτροπή βασίστηκε στα ήδη υπάρχοντα και ελεγμένα στοιχεία, τα οποία είχαν ήδη ετοιμαστεί σε ταμειακή βάση (cash basis), προκειμένου να διενεργήσει την απαιτούμενη οικονομική ανάλυση. Αυτός εξάλλου είναι και ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή αναφέρεται σε πλεόνασμα/έλλειμμα και όχι σε περιθώριο κέρδους/ζημιάς, δεδομένου ότι τα αποτελέσματα έχουν ετοιμαστεί σε ταμειακή βάση.

Διευκρινιστικά αναφέρεται ότι, το γεγονός ότι οι λογαριασμοί του ΚΣΚ βασίζονται σε έσοδα που εισπράχθηκαν και έξοδα που πληρώθηκαν και όχι σε έσοδα/έξοδα σε δεδουλευμένη βάση, δεν συνεπάγεται ότι είναι λανθασμένοι, ως αυτοί παρουσιάζονται στους λογαριασμούς που απεστάλησαν από το ΚΣΚ. Ο λόγος που επιζητείται, κατά γενική ομολογία, η ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων σε δεδουλευμένη βάση (accrual basis) σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα, είναι ότι εξασφαλίζει μια πιο ορθολογιστική απεικόνιση εισοδημάτων και εξόδων, καθότι στις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνονται τα έσοδα και έξοδα ανεξαρτήτως του χρόνου είσπραξης ή καταβολής τους, αντίστοιχα. Επομένως, οι οποιοσδήποτε μεγάλες διακυμάνσεις των εσόδων/εξόδων μεταξύ των οικονομικών ετών, ως αυτές παρουσιάζονται πολλές φορές σε λογαριασμούς, που τηρούνται σε ταμειακή βάση, κατά κύριο λόγο οφείλονται στο γεγονός ότι η είσπραξη ή η καταβολή ποσών δυνατό

να πραγματοποιείται για παράδειγμα, την επόμενη χρονιά της κατανάλωσης, σε αντίθεση με τους λογαριασμούς σε δεδουλευμένη βάση, όπου η πιθανή μη είσπραξη εσόδου δεν διαφοροποιεί τους λογαριασμούς, εφόσον η αναγνώριση εσόδων/εξόδων γίνεται κατά την περίοδο της παρεχόμενης υπηρεσίας ή προϊόντος.

Περαιτέρω επί του θέματος, η Επιτροπή επισημαίνει τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 86(Ι)/1999, με τις οποίες προβλέπονται οι υποχρεώσεις του Συμβουλίου για την ετοιμασία ετήσιου προϋπολογισμού και την τήρηση λογαριασμών:

«Ετήσιος προϋπολογισμός του Συμβουλίου

64.-(1) Για το κάθε οικονομικό έτος, το οποίο αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, κάθε Συμβούλιο ετοιμάζει ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων του με βάση τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου.

(2) Ο ετήσιος προϋπολογισμός Συμβουλίου πρέπει να είναι ισοσκελισμένος: Νοείται ότι παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν επιτρέπεται παρά μόνο ύστερα από σχετική έγκριση του Υπουργού.

(3) Ο ετήσιος προϋπολογισμός Συμβουλίου υποβάλλεται στον Έπαρχο για έγκριση μέχρι τις 30 Νοεμβρίου του έτους που προηγείται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Ο Έπαρχος προβαίνει στον έλεγχο της νομιμότητας του προϋπολογισμού μέσα σε ένα μήνα από της υποβολής του από το Συμβούλιο:

Νοείται ότι ο Έπαρχος τότε μόνο απορρίπτει τον προϋπολογισμό αν αυτός αντιβαίνει στις πρόνοιες του παρόντος Νόμου:

Νοείται περαιτέρω ότι το Συμβούλιο μπορεί χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατόν (20%) οποιουδήποτε κονδυλίου των δαπανών που έχουν προϋπολογιστεί και εγκριθεί με τον όρο ότι το επιπρόσθετο αυτό ποσό εξοικονομείται από οποιοδήποτε άλλο ή από οποιαδήποτε άλλα από τα κονδύλια που προβλέφθηκαν και εγκρίθηκαν στον ίδιο προϋπολογισμό.

(4) Αντίγραφο του εγκεκριμένου προϋπολογισμού Συμβουλίου αποστέλλεται στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Τήρηση λογαριασμών

70.-(1) Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση ακριβούς λογαριασμού για όλα τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται και πληρώνονται από το Ταμείο Κοινότητας.

(2) Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση των κατάλληλων λογαριασμών, βιβλίων και καταστάσεων λογαριασμών, που ετοιμάζονται σύμφωνα με τις ενδεδειγμένες λογιστικές αρχές και πρότυπα.

(3) Μετά τη λήξη του οικονομικού έτους και οπωσδήποτε όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους ετοιμάζονται από το Συμβούλιο οι τελικοί λογαριασμοί.»

ii. Στοιχεία Έτους 2015

Σε σχέση με τα στοιχεία του έτους 2015, η έκθεση που υπέβαλε το ΚΣΚ, στις παραγράφους 30-32, προβάλλει τον ακόλουθο ισχυρισμό: «Κατά τον υπολογισμό του συντελεστή στάθμισης του κόστους / εξόδων ανάλογα με την χρήση του νερού (κτηνοτροφική χρήση, άλλη χρήση), η ΕΠΑ προβαίνει σε μια πράξη η οποία δεν λαμβάνει υπόψη ότι τα στοιχεία του Πίνακα 3 αφορούν μόνον το πρώτο εξάμηνο του 2015 ενώ τα στοιχεία του Πίνακα 4 αφορούν ολόκληρο το 2015. Ως αποτέλεσμα, η εκτίμηση του συντελεστή στάθμισης που γίνεται είναι λανθασμένη, καθώς γίνεται βάσει στοιχείων που αφορούν διαφορετικές χρονικές περιόδους. Πιο συγκεκριμένα, ο συντελεστής στάθμισης για το 2015 που εκτιμάται από την ΕΠΑ χρησιμοποιώντας στοιχεία που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 3 αναφορικά με το κόστος / έξοδα αγοράς νερού από το ΤΑΥ για κτηνοτροφική χρήση (αφορούν μόνον το πρώτο εξάμηνο του 2015) και στοιχεία που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 4 αναφορικά με το συνολικό κόστος / έξοδα αγοράς νερού από το ΤΑΥ για ολόκληρο το 2015, είναι υποεκτιμημένος. Με βάση τα στοιχεία για το κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ για κτηνοτροφική χρήση που αφορούν ολόκληρο το 2015, διαπιστώνω ότι ο συντελεστής στάθμισης εκτιμάται σε 2,8% και όχι σε 1,5% όπως εσφαλμένα εκτιμήθηκε από την ΕΠΑ. Σημειώνω ότι η χρήση του υποεκτιμημένου συντελεστή στάθμισης για το 2015 από την ΕΠΑ έχει ως αποτέλεσμα την κατανομή χαμηλότερων κόστων / εξόδων στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση και μεγαλύτερων κόστων / εξόδων στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για άλλες χρήσεις για το έτος 2015.»

Η Επιτροπή καταρχάς σημειώνει ότι συμφωνεί με την διαπίστωση που γίνεται, πλην όμως διευκρινίζει ότι, ενώ είχε στοιχεία αναφορικά με την κατανάλωση νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς για την εξαμηνία που έληξε 30/6/2015, εντούτοις, δεν είχε στοιχεία για την ίδια περίοδο (ήτοι 1/1/-30/6/2015) όσον αφορά τη συνολική κατανάλωση.

Η Επιτροπή βασίστηκε στον υπολογισμό αυτό ούτως ώστε να εκτιμηθεί το πλεόνασμα, το οποίο αντιστοιχεί στην κτηνοτροφική ζώνη βάσει του όγκου κατανάλωσης. Η θέση του ΚΣΚ ότι ο υποεκτιμημένος συντελεστής στάθμισης οδηγεί σε κατανομή χαμηλότερου κόστους/εξόδων στην παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, είναι μεν βάσιμος, σημαίνει δε και χαμηλότερη κατανομή εσόδων, με επακόλουθο το αποτέλεσμα να παραμένει το ίδιο. Εάν ένας συντελεστής κατανομής βάσει κατανάλωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατανομή εξόδων, τότε με την ίδια λογική μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την

κατανομή και των εσόδων. Σημειώνεται τέλος ότι η διαφορά στο συντελεστή, από 1,5% σε 2,8%, οδηγεί σε μεγαλύτερο πλεόνασμα, το οποίο ανέρχεται σε €1,596 έναντι €884. Με άλλα λόγια, βάσει των νέων υπολογισμών το πλεόνασμα παρουσιάζεται αυξημένο σε σχέση με αυτό που προέκυπτε προηγουμένως.

7.6.4 Πιθανολογούμενη παράβαση άρθρου 6(1)(β) του Νόμου

Η Επιτροπή στη συνέχεια εξετάζει την κατ' ισχυρισμό καταγγελλόμενη συμπεριφορά στο πλαίσιο του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου, που αφορά στην ενέργεια του ΚΣΚ, ως ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντα στην καταγγελία του, να διακόψει την παροχή νερού προς τα υποστατικά του.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο καταγγέλλων δεν τοποθετήθηκε περαιτέρω επ' αυτού του θέματος, παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή του είχε κοινοποιήσει την προκαταρκτική της θέση με επιστολή ημερομηνίας 11/10/2018 με την οποία του δόθηκε προθεσμία είκοσι μίας (21) ημερών προκειμένου να θέσει εγγράφως τις τυχόν απόψεις του.

7.6.4.1 Άρνηση Προμήθειας - άρθρο 6(1)(β) του Νόμου

Σύμφωνα με την καταγγελία του κ. Κ.Κ., περί τον Απρίλιο του 2015, το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινοτριμιθιάς διέκοψε την προμήθεια νερού προς τα υποστατικά του, δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα στην υδροδότηση των ζώων του και στην λειτουργία της κτηνοτροφικής του μονάδας εν γένει. Όπως μάλιστα ισχυρίστηκε ο κ. Κ.Κ., το Συμβούλιο δεν τον προειδοποίησε για αυτή του την πρόθεση.

Σύμφωνα με την καταγγελία, οι ως άνω ενέργειες του Συμβουλίου αποτελούν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου, σύμφωνα με το οποίο:

«6.-(1) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, ιδιαίτερα εάν η πράξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα -

(α) .....

(β) τον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης, προς ζημιά των καταναλωτών·

[...]»

Από την έρευνα της καταγγελίας προκύπτει ότι το ΚΣΚ διέκοψε την παροχή νερού στο υποστατικό του κ. Κ.Κ. στις 11/2/2015, λόγω της μη εξόφλησης των τιμολογίων για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας που του παρείχε το Συμβούλιο. Όπως προκύπτει, ο κ. Κ.Κ. στις 11/3/2015 κατέβαλε τα οφειλόμενα ποσά και

επανασυνδέθηκε με το σύστημα υδατοπρομήθειας, ενώ κατά την 29/9/2016 είχε δημιουργήσει νέα συσσωρευμένη οφειλή ύψους €1843.

Στα πρακτικά της συνεδρίας του ΚΣΚ της 1/11/2011 αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά :

«Σύμφωνα με τον περί Κοινοτήτων Νόμο του 1999 έως το 2001, των Περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων στους Γενικούς Κανονισμούς που διέπουν το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς στο μέρος V του Κεφαλαίου 3 των Κανονισμών, αφορά την υδατοπρομήθεια και ο Κανονισμός 216 του Άρθρου 3 στις παραγράφους (α) και (β) αναφέρεται στα καθυστερημένα Τέλη υδατοπρομήθειας και ως επίσης στις διαδικασίες διακοπής και λήψης των ενδεικνυόμενων μέτρων για είσπραξη των οφειλομένων.

Κατόπιν τούτου παρουσιάστηκε ο σχετικός κατάλογος των καθυστερημένων Τελών υδατοπρομήθειας των υποστατικών της Κτηνοτροφικής περιοχής Κοκκινότριμιθιάς σύμφωνα με τα Μητρώα Υδατοπρομήθειας με το ποσό οφειλής €27.644,76 ευρώ στο Κοινοτικό Συμβούλιο και καταχωρούνται στους πιο κάτω:

- *Κ.Κ. €2.152,63 ευρώ*

[...]

Τονίζεται όμως ιδιαίτερα ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς στις 29 Σεπτεμβρίου 2011 είχε στείλει αναφορά στους πιο πάνω και τους γνωστοποιούσε ότι έχουν καθυστερημένα Τέλη υδατοπρομήθειας και τους παρακαλούσαμε όπως μέχρι τις 14 Οκτωβρίου 2011 να διευθετήσουν τις υποχρεώσεις τους για αποφυγή περαιτέρω ταλαιπωριών και χωρίς άλλη προειδοποίηση εάν δεν ανταποκριθούν, τότε η υδατοπρομήθεια θα διακοπεί και να ληφθούν Δικαστικά Μέτρα εναντίον τους για είσπραξη της οφειλής.

Παρόλο που δόθηκε αρκετός χρόνος στους κατόχους των υποστατικών στην Κτηνοτροφική Περιοχή Κοκκινότριμιθιάς για να εξοφλήσουν έγκαιρα τα καθυστερημένα Τέλη υδατοπρομήθειας, το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς ενημερώθηκε για το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν ανταποκριθεί για εξόφληση των οφειλών τους, οπότε πάρθηκε η απόφαση ομόφωνα με τα παρόντα Μέλη να γίνουν οι επόμενες διαδικασίες που αφορούν την διακοπή της υδατοπρομήθειας και την περαιτέρω πορεία των υποθέσεων στον Νομικό Σύμβουλο για να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον των (όπου αυτά καλύπτονται από τις Πρόνοιες της Νομοθεσίας).»

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το θέμα των καθυστερημένων οφειλών υδατοπρομήθειας αποτελεί αντικείμενο συζήτησης αρκετών συνεδριών του ΚΣΚ. Στα πρακτικά της 12/6/2013 αναφέρεται ότι παρά το ότι είχαν σταλεί επιστολές προς όλους με

καθυστερημένες οφειλές, κατόπιν απόφασης του ΚΣΚ στις 28/3/2013, εντούτοις η ανταπόκριση ήταν πολύ μικρή.

Ειδικότερα, στα πρακτικά της 27/3/2014 γίνεται ειδική μνεία στον Καταγγέλλοντα, όπου αναφέρονται επί λέξει τα ακόλουθα: «Ο κος Κ.Κ. υπέβαλλε συνεχή παράπονα αδικαιολόγητης κατανάλωσης νερού από τον υδρομετρητή του και πιθανής κλοπής νερού από παρακείμενα κτηνοτροφικά υποστατικά. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς αποφάσισε όπως αναθεωρήσει τον λογαριασμό υδατοπρομήθειας του κ. Κ.Κ. αφαιρώντας τις επιβαρύνσεις που προστέθηκαν με γνώμονα πάντα την ανάκτηση του κόστους παροχής και κατανάλωσης του νερού. Συνεπώς ο κ. Κ.Κ. θα πρέπει να καταβάλει το ποσό των €5000 ευρώ.»

Όπως αναφέρει το ΚΣΚ στην επιστολή του ημερομηνίας 29/9/2016 προς την Υπηρεσία, αμέσως μετά τον διακανονισμό ο κ. Κ.Κ. εξόφλησε τον λογαριασμό του που ανερχόταν στο ποσό των €5000, μετά την αφαίρεση των επιβαρύνσεων.

Από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου προκύπτει ότι το ΚΣΚ είχε επανειλημμένως απευθύνει προειδοποιητικές επιστολές προς τον καταγγέλλοντα¹⁰⁵ αναφορικά με το εκπρόθεσμο των οφειλών του καθώς και για τον κίνδυνο διακοπής της παροχής νερού στα υποστατικά του ως συνέπεια της μη τακτοποίησης αυτών.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει αναφορά στις οικείες διατάξεις της ΚΔΠ 294/2002¹⁰⁶ που αφορούν στις προϋποθέσεις διακοπής της υδατοπρομήθειας από τις Τοπικές Αρχές. Ειδικότερα, το άρθρο 3 του Κανονισμού 216 των εν λόγω Κανονισμών προβλέπει τα ακόλουθα:

«(3)(α) Λογαριασμοί για τα τέλη ή δικαιώματα υδροληψίας που επιδίδονται για πληρωμή πρέπει να εξοφλούνται μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται πάνω στο λογαριασμό. Μετά την πάροδο της ημερομηνίας αυτής η υδατοπρομήθεια θα διακόπτεται και για την επανασύνδεση ο καταναλωτής θα επιβαρύνεται με ποσό μέχρι £10 και 25% πρόσθετη επιβάρυνση πάνω στο οφειλόμενο ποσό».

Το ότι ο κ. Κ.Κ. είχε δημιουργήσει οφειλές προς το Συμβούλιο αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός το οποίο αποδεικνύεται τόσο από τα τιμολόγια που εκδόθηκαν κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο για την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, όσο και από τα πρακτικά συνεδριάσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς, περιλαμβανομένης και της απόφασης του Συμβουλίου όπως ειδοποιηθούν οι ληξιπρόθεσμοι οφειλέτες ούτως ώστε να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους προκειμένου να αποφύγουν την διακοπή της υδροδότησης των υποστατικών τους, και περιλαμβάνονται στο Διοικητικό Φάκελο.

¹⁰⁵ Επιστολές ημερομηνίας 29.9.2011, 17.4.2013, 4.9.2013, 10.3.2014, 16.2.2015.

¹⁰⁶ «Οι περί Κοινοτήτων Νόμοι του 1999 έως 2001 - Οι περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικοί) Κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς.»

Η Επιτροπή, σε αυτό το σημείο, παραπέμπει στην απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση *Post Danmark*,¹⁰⁷ όπου το ΔΕΕ έδωσε το γενικό περίγραμμα της σχετικής μεθοδολογίας ανάλυσης ως εξής:

*«Στην περίπτωση, ωστόσο, που το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει, κατόπιν της εκτιμήσεως αυτής, την ύπαρξη δυσμενών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό λόγω της συμπεριφοράς της *Post Danmark*, πρέπει να υπομνησθεί ότι η κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση μπορεί να δικαιολογήσει ενέργειες που ενδέχεται να εμπίπτουν στο πεδίο της απαγόρευσης του άρθρου [102 ΣΛΕΕ] [...]*

Ειδικότερα, η επιχείρηση αυτή μπορεί να αποδείξει, προς τούτο, είτε ότι η συμπεριφορά της είναι αντικειμενικά αναγκαία και αναλογική [...] είτε ότι το αποτέλεσμα εκτοπίσεως που προκύπτει μπορεί να αντισταθμιστεί ή ακόμη και να ξεπεραστεί με πλεονεκτήματα ως προς την αποτελεσματικότητα τα οποία ωφελούν επίσης τον καταναλωτή [...]»

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενέργεια του Συμβουλίου να προβεί σε διακοπή της παροχής νερού προς τα υποστατικά του κ. Κ.Κ. συνάδει με τις πρόνοιες της οικείας νομοθεσίας και ήταν δικαιολογημένη, αφού ο καταγγέλλων είχε λάβει σχετικές προειδοποιήσεις από το ΚΣΚ, δεδομένου ότι είχε δημιουργήσει συσσωρευμένες οφειλές προς το Συμβούλιο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει ομόφωνα ότι η ενέργεια του ΚΣΚ δεν αποτελεί παράβαση του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου.

7.6.5 Πιθανολογούμενη παράβαση άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου

Η Επιτροπή στη συνέχεια εξετάζει την κατ' ισχυρισμό καταγγελλόμενη συμπεριφορά στο πλαίσιο του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου, ως ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντα στην καταγγελία του, για εφαρμογή από μέρους του ΚΣΚ ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές. Ειδικότερα, ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι οι χρεώσεις που επιβάλλει το ΚΣΚ για την υπηρεσία υδατοπρομήθειας προς την κτηνοτροφική περιοχή είναι κατά πολύ υψηλότερες από τις αντίστοιχες χρεώσεις άλλων κοινοτικών συμβουλίων, γεγονός το οποίο συνιστά διακριτική μεταχείριση μεταξύ του καταγγέλλοντα και κτηνοτρόφων που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές.

---

¹⁰⁷ Υπόθεση C-209/10, *Post Danmark A/S κατά Konkurrenseradet*, της 27/03/2012, σκ. 40-42.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο καταγγέλλων δεν τοποθετήθηκε περαιτέρω επ' αυτού του θέματος, παρά το γεγονός ότι του είχε κοινοποιήσει την προκαταρκτική της θέση με επιστολή ημερομηνίας 11/10/2018 με την οποία του δόθηκε προθεσμία είκοσι μίας (21) ημερών προκειμένου να θέσει εγγράφως τις τυχόν απόψεις του.

7.6.5.1 Εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση - άρθρο 6(1)(γ) του Νόμου

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα, οι χρεώσεις που εφαρμόζει το ΚΣΚ για την υδατοπρομήθεια των κτηνοτρόφων που εμπίπτουν εντός των διοικητικών του ορίων είναι κατά πολύ υψηλότερες από τις αντίστοιχες χρεώσεις άλλων κοινοτικών συμβουλιών, γεγονός το οποίο συνιστά διακριτική μεταχείριση μεταξύ του καταγγέλλοντα και κτηνοτρόφων που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου.

Στην επιστολή του ημερομηνίας 2/6/2015, προς τεκμηρίωση των εν λόγω ισχυρισμών του, ο κ. Κ.Κ. αναφέρεται σε συγκεκριμένα παραδείγματα που αφορούν στις χρεώσεις υδατοπρομήθειας των κτηνοτρόφων που εμπίπτουν στα διοικητικά όρια των Δήμων Αθηνών και Πάφου.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί πιο πάνω, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία,¹⁰⁸ οι Τοπικές Αρχές έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τέλη, τα οποία εξασφαλίζουν πλήρη ανάκτηση του κόστους τους. Ως εκ τούτου, κάθε εξουσιοδοτημένος πάροχος νερού, προσαρμόζει τις χρεώσεις που επιβάλλει στους καταναλωτές ανάλογα με το κόστος αγοράς του νερού, τα λειτουργικά και άλλα έξοδα, καθώς και την τελική χρήση για την οποία αυτό προορίζεται (πχ οικιστικούς, βιομηχανικούς, κτηνοτροφικούς σκοπούς, κλπ.).

Από την προκαταρκτική έρευνα που διενεργήθηκε, προκύπτει ότι η χονδρική προμήθεια νερού στην Κύπρο πραγματοποιείται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους ή συνδυασμό αυτών:

- Προμήθεια νερού από το ΤΑΥ¹⁰⁹: Οι τιμές που ισχύουν από την 1/1/2004 είναι οι εξής: (i) Από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού στις Τοπικές Αρχές των περιοχών Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας-Αμμοχώστου, €0,77/κμ. (ii) Από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας Πάφου σε δήμους και κοινότητες στην επαρχία Πάφου, €0,56/κμ.

¹⁰⁸ ΚΔΠ 128/2014.

¹⁰⁹ Βλ. επίσης σχόλια στην ενότητα 5.3(i): «Στοιχεία από τρίτα μέρη - Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων».

- Το νερό που παρέχεται χονδρικώς στις Τοπικές Αρχές είναι ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Το ΤΑΥ παρέχει επίσης λιανικώς φρέσκο αδιύλιστο ή ανακυκλωμένο νερό για σκοπούς άρδευσης. Η παροχή αυτή γίνεται σε συγκεκριμένες αρδευτικές περιοχές εντός των Κυβερνητικών Υδατικών Έργων και η Τοπική Αρχή δεν εμπλέκεται καθόλου στη διαδικασία αυτή.
- Κυβερνητικά Υδατικά Έργα: Τα Κυβερνητικά δίκτυα διανομής νερού άρδευσης είναι ξεχωριστά από τα Κυβερνητικά συστήματα μεταφοράς πόσιμου νερού στις υδατοδεξαμενές των Τοπικών Αρχών. Το ΤΑΥ παρέχει νερό άρδευσης που προορίζεται για κτηνοτροφική κατανάλωση, σε κτηνοτροφικές μονάδες που συνδέονται με τα αρδευτικά δίκτυα των ΚΥΕ στην τιμή των €0,17/κμ.
- Γεωτρήσεις: Ορισμένες περιοχές έχουν την δυνατότητα άντλησης νερού και από γεωτρήσεις, ενώ αρκετές Τοπικές Αρχές (κυρίως ορεινές) υδρεύονται αποκλειστικά από δικές τους πηγές.

Όπως επομένως διαπιστώνεται από τα ανωτέρω και στη βάση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου, το γεγονός ότι οι χρεώσεις υδατοπρομήθειας που εφαρμόζονται στην Κύπρο διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή είναι πραγματικό, και έχει άμεση σχέση με την τιμή αγοράς του νερού - η οποία καθορίζεται από την πηγή προμήθειας του νερού στον πάροχο - καθώς και με το κόστος που συνεπάγεται η παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Όπως επισημάνθηκε και από το ΤΑΥ, κάθε Τοπική Αρχή εφαρμόζει διαφοροποιημένα τέλη, καθότι οφείλει να ανακτά περαιτέρω το δικό της κόστος διανομής.

Επομένως, κτηνοτροφικές περιοχές, οι οποίες μπορούν να εξυπηρετηθούν από γεωτρήσεις ή έχουν την δυνατότητα προμήθειας μη πόσιμου νερού μέσω των αρδευτικών δικτύων των ΚΥΕ στην τιμή των €0,17/κμ, είναι σε πλεονεκτική θέση έναντι των κτηνοτρόφων, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε περιοχές όπου η προμήθεια νερού διενεργείται αποκλειστικά μέσω του Ενιαίου Σχεδίου Νότιου Αγωγού στην τιμή των €0,77/κμ ή €0,56/κμ, εφόσον πρόκειται για πόσιμο νερό που προορίζεται για γενική χρήση.

Απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, το ΤΑΥ διευκρίνισε ότι για την περιοχή της Κοκκινότριμιθιάς δεν υπάρχει η δυνατότητα εναλλακτικής λύσης για την προμήθεια μη πόσιμου νερού, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν Κυβερνητικά δίκτυα διανομής νερού άρδευσης στην περιοχή.

Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, το νερό της Κοινοτικής Γεώτρησης κρίθηκε ακατάλληλο με αποτέλεσμα την παύση της χρήσης της, μοναδική επιλογή για την υδατοπρομήθεια της περιοχής Κοκκινοτριμιθιάς αποτελεί το ΤΑΥ μέσω του Ενιαίου Σχεδίου Νότιου Αγωγού.

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να αναφερθεί στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην επιστολή του καταγγέλλοντα, σε σχέση με τις οποίες παρατηρούνται τα εξής:

- Αναφορικά με το Δήμο Αθηνών: Όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που αντλήθηκαν κατά την έρευνα της υπόθεσης, η υδροδότηση της κτηνοτροφικής περιοχής που εμπίπτει εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου διενεργείται, από το έτος 2004, απευθείας από το ΤΑΥ. Το ΤΑΥ παρέχει νερό άρδευσης που προορίζεται για κτηνοτροφική κατανάλωση, σε κτηνοτροφικές μονάδες που συνδέονται με τα αρδευτικά δίκτυα των ΚΥΕ στην τιμή των €0,17/κμ. Η κτηνοτροφική περιοχή Αθηνών (στην οποία αναφερόταν ειδικά το ερώτημα) ωφελείται από την παροχή αυτή, εφόσον εντάσσεται στο Κυβερνητικό αρδευτικό δίκτυο Αθηνών, που αποτελεί μέρος του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου του Νότιου Αγωγού.
- Σε σχέση με τον Δήμο Πάφου: Σύμφωνα με τα στοιχεία που λήφθηκαν από την έρευνα της υπόθεσης, η επαρχία της Πάφου υδροδοτείται από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας Πάφου στην τιμή των €0,56/κμ. Τούτο φαίνεται και στο τιμολόγιο που επισύναψε στην επιστολή του της 2/6/2015 ο κ. Κ.Κ.. Αξίζει επιπρόσθετα να σημειωθεί ότι εκδότης του εν λόγω τιμολογίου είναι το ίδιο το ΤΑΥ και ότι η χρέωση περιλαμβάνει μόνο την εφαρμογή των τελών στη συνολική κατανάλωση, χωρίς την επιβολή πάγιας επιβάρυνσης.

Προκύπτει, στη βάση των ενώπιον της Επιτροπής στοιχείων, ότι υφίστανται ανισότητες ως προς τη χρέωση τελών παροχής υδατοπρομήθειας από περιοχή σε περιοχή και πως όντως κτηνοτρόφοι που βρίσκονται σε περιοχές, οι οποίες προμηθεύονται αποκλειστικά πόσιμο νερό από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού στην τιμή των €0,77/κμ, βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση έναντι των κτηνοτρόφων σε άλλες περιοχές, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα υδατοπρομήθειας μέσω εναλλακτικών λύσεων, όπως αυτών που παρατίθενται πιο πάνω. Παρά ταύτα, για το εν λόγω γεγονός, όπως προκύπτει, δεν ευθύνεται το ΚΣΚ.

Όπως επεσήμανε το ΤΑΥ, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, υφίσταται ανάγκη εφαρμογής ενιαίας τιμής παγκύπρια: «Με βάση τους περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης του Κόστους των Υπηρεσιών Νερού Κανονισμούς (ΚΔΠ 128/2014) που ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σύμφωνα με τον περί

Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο (13(Ι)/2004) τα τέλη παροχής νερού ύδρευσης από το ΤΑΥ προς τους προμηθευτές νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας) θα είναι ενιαία. Για συμμόρφωση, έχει ήδη ετοιμαστεί σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για καταρχήν αύξηση των τελών παροχής νερού ύδρευσης από τα Κυβερνητικά Συστήματα Υδατοπρομήθειας, ώστε να επέλθει σταδιακά ενιαία τιμή. Η Πρόταση προωθείται από το Υπουργείο ΓΑΑ&Π.»

Συνοψίζοντας επομένως, το ΤΑΥ παρέχει νερό ύδρευσης στην πλειονότητα των Τοπικών Αρχών, κάποιες από τις οποίες διαθέτουν και δικές τους πηγές (γεωτρήσεις). Επιπρόσθετα, παρέχει λιανικώς φρέσκο αδιύλιστο ή ανακυκλωμένο νερό για σκοπούς άρδευσης σε συγκεκριμένες αρδευτικές περιοχές εντός των Κυβερνητικών Υδατικών Έργων. Πέραν τούτων, αρκετές Τοπικές Αρχές (κυρίως ορεινές) υδρεύονται αποκλειστικά από δικές τους πηγές.

Κατά συνέπεια, τα κόστη υδατοπρομήθειας δεν είναι κοινά, αλλά διαφέρουν τόσο αναφορικά με το κόστος προμήθειας του νερού όσο και με τα κόστη λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου της κάθε Αρχής: Όπως επεσήμανε το ΤΑΥ, «Για το λόγο αυτό δεν είναι δυνατή η ενιαία τιμολόγηση στον τελικό καταναλωτή αλλά μόνο σε επίπεδο χονδρικής παροχής από το ΤΑΥ.»¹¹⁰

Τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα παρέχουν νερό άρδευσης στις περιοχές που είναι καθορισμένες βάσει του Νόμου και σύμφωνα με τη δυναμικότητα των εγκαταστάσεων (φράγματα και αγωγοί μεταφοράς νερού). Το νερό αυτό χρησιμοποιείται κυρίως για γεωργική παραγωγή ενώ μικρές ποσότητες παρέχονται σε κτηνοτροφικές μονάδες, οι οποίες είναι συνδεδεμένες με το συγκεκριμένο δίκτυο. Όπως ήδη επισημάνθηκε, η παροχή μη πόσιμο νερού σε όλες τις κτηνοτροφικές μονάδες δεν είναι εφικτή, αφού απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί να υπάρχει φράγμα καθώς και τα αναγκαία έργα μεταφοράς. Σύμφωνα με το ΤΑΥ, για την περιοχή της Κοκκινότριμιθιάς δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα.

Διαπιστώνεται επομένως ότι, οι διαφορές στα τέλη που εφαρμόζονται από τις κατά τόπους Τοπικές Αρχές οφείλονται κατά κύριο λόγο στις διαφορετικές πηγές προμήθειας του νερού. Όπως επίσης προκύπτει από τα ανωτέρω, το γεγονός ότι το ΚΣΚ προμηθεύεται νερό από το ΤΑΥ στην τιμή των €0,77/κμ δεν είναι ζήτημα επιλογής, αλλά ανάγκης, εφόσον για την περιοχή δεν υπάρχει εναλλακτική λύση για την προμήθεια νερού.

---

¹¹⁰ *Ibid.*

Ως εκ τούτου, δεν τίθεται ζήτημα διακριτικής μεταχείρισης από μέρους του ΚΣΚ αναφορικά με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας που επιβάλλει στους κτηνοτρόφους. Οι διαφορετικές χρεώσεις μεταξύ των Τοπικών Αρχών αποτελούν πραγματικό γεγονός το οποίο το οικείο νομοθετικό πλαίσιο προτίθεται να αντιμετωπίσει, όπως έχει προαναφερθεί, εφόσον σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή ενιαία τέλη σε παγκύπρια βάση.

Εξάλλου, για να μπορούσε να ισχυρισθεί κάποιος ότι υπήρξε άνιση μεταχείριση των κτηνοτρόφων της Κοκκινότριμιθιάς από το ΚΣΚ, θα έπρεπε το Συμβούλιο να είναι αρμόδιο για την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς όλες τις περιοχές με τις οποίες γίνεται σύγκριση. Εφόσον κάτι τέτοιο δεν υφίσταται, εξ' ορισμού η θέση αυτή απορρίπτεται από την Επιτροπή.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα πως δεν στοιχειοθετείται παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) από μέρους του καταγγελλόμενου Συμβουλίου.

7.7 Πιθανολογούμενη Παράβαση Άρθρου 6(2) του Νόμου

Ο καταγγέλλων, στην καταγγελία του ισχυρίζεται ότι το ΚΣΚ προέβη σε αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή της υδατοπρομήθειας προς τα υποστατικά του, ενέργεια η οποία, όπως λέει, δημιούργησε σοβαρά προβλήματα λειτουργικότητας στην επιχείρησή του. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, δεδομένου του γεγονότος ότι το Συμβούλιο είναι ο μοναδικός προμηθευτής νερού στην οικεία περιοχή δημιουργείται σχέση οικονομικής εξάρτησης μεταξύ τους, ενώ δεν υπάρχει ισοδύναμη εναλλακτική λύση. Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη ενέργεια του Συμβουλίου συνιστά παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο καταγγέλλων δεν τοποθετήθηκε περαιτέρω επ' αυτού του θέματος, παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή του είχε κοινοποιήσει την προκαταρκτική της θέση με επιστολή ημερομηνίας 11/10/2018, με την οποία του δόθηκε προθεσμία είκοσι μίας (21) ημερών προκειμένου να θέσει εγγράφως τις τυχόν απόψεις του.

Σχετικά επισημαίνεται ότι το άρθρο 6(2) του Νόμου προβλέπει τα ακόλουθα:

«6.-(1) [.....]

(2) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση, από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, της σχέσης οικονομικής εξάρτησης, στην οποία βρίσκεται προς αυτή ή αυτές μία επιχείρηση, η οποία κατέχει θέση πελάτη, προμηθευτή, παραγωγού, αντιπροσώπου, διανομέα ή εμπορικού συνεργάτη τους, ακόμη κι ως προς ένα ορισμένο είδος προϊόντων ή υπηρεσιών, και δε διαθέτει ισοδύναμη εναλλακτική

λύση. Η καταχρηστική αυτή εκμετάλλευση της σχέσης οικονομικής εξάρτησης μπορεί να συνίσταται ιδιαίτερα στην επιβολή αυθαίρετων όρων συναλλαγής, στην εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης ή στην αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή μακροχρόνιων εμπορικών σχέσεων.»

Η Επιτροπή σημειώνει πως η καταγγελία εγείρει το ζήτημα της άρνησης, τόσο υπό το πρίσμα του άρθρου 6(1)(β) όσο και του άρθρου 6(2) του Νόμου. Για το λόγο αυτό, κρίνεται καταρχάς σκόπιμο να παρατεθεί απόσπασμα από την απόφαση της Επιτροπής υπ' αριθμ. 35/2013,¹¹¹ όπου είχαν αναφερθεί τα ακόλουθα σε σχέση με την εφαρμογή της σχετικής διάταξης:

«Με το άρθρο 6(2) του Νόμου για την «απαγόρευση καταχρηστικής εκμετάλλευσης της σχέσης οικονομικής εξάρτησης», γίνεται καταρχήν μία παρέκκλιση από το ενωσιακό δίκαιο του ανταγωνισμού και η οποία ουσιαστικά παρέχει αποτελεσματική προστασία στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που είναι ευάλωτες σε σχέσεις εξάρτησης από επιχειρήσεις, οι οποίες, λόγω του επιχειρηματικού τους εύρους και της οικονομικής τους ισχύος, μπορούν να επιβάλλουν καταχρηστικούς όρους συναλλαγών. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της είναι η ύπαρξη σχέσης οικονομικής εξάρτησης μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, σε σημείο που η μονομερής διακοπή της σχέσης αυτής να καθιστά αδύνατη την εξεύρεση από την εκμεταλλεζόμενη επιχείρηση ισοδύναμων εναλλακτικών λύσεων εμπορικών επιλογών και συναλλαγών. Η αυθαίρετη και καταχρηστική μονομερής διακοπή τέτοιων συμβάσεων από τον «ισχυρό» αντισυμβαλλόμενο μπορεί να δημιουργήσει ανεπανόρθωτη βλάβη στην επιχείρηση, η οποία έχει οργανωθεί και βασιστεί με γνώμονα τις συμφωνίες / συνεργασίες που έχει πετύχει..

Η εφαρμογή του εν λόγω άρθρου προσθέτει μία ακόμα νομική βάση για τις μικρές κυρίως επιχειρήσεις ενάντια σε τυχόν αυθαιρεσίες των «ισχυρών», όταν η απρόσκοπτη τήρηση συγκεκριμένων όρων και συνθηκών συναλλαγών αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Επ' αυτού, η Επιτροπή σημειώνει το λεκτικό του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών στην Υπόθεση αρ. 2498/2010, όπου έκρινε αναφορικά με την εφαρμογή του αντίστοιχου άρθρου 6(2) του Νόμου, το άρθρο 2α του Ν. 703/1977, ο οποίος τότε εφαρμοζόταν από την Ελληνική Αρχή Ανταγωνισμού, λέγοντας ότι: «Επειδή, με την επέκταση του ελέγχου καταχρηστικότητας με τις διατάξεις του άρθρου 2α του ν. 703/1977 σε επιχειρήσεις, που δεν κατέχουν δεσπτόζουσα θέση, αποκλείεται το παράδοξο αποτέλεσμα να υπόκειται σε έλεγχο καταχρηστικότητας η πρακτική των επιχειρήσεων με μεγάλο μερίδιο αγοράς ενώ αυτή των εξίσου ισχυρών αλλά με μικρό μερίδιο να εκφεύγει

---

¹¹¹ Απόφαση Αρ. 35/2013 της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, Α/φοί Λανίτης Λτδ εναντίον Παγκύπριου Οργανισμού Αγελαδοτρόφων (ΠΟΑ) Δημόσια Λτδ.

αυτού καθόσον η καταχρηστική εκμετάλλευση τόσο της δεσπόζουσας θέσης όσο και της οικονομικής εξάρτησης ελκύει όμοια αντανταγωνιστικά αποτελέσματα αφού δεν διασφαλίζει την πρόσβαση της εξαρτώμενης επιχείρησης στην αγορά, η οποία πρέπει να διατηρείται ανοικτή και να διασφαλίζεται ισότητα ευκαιριών στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν σ' αυτήν. Επομένως η τελολογική προσέγγιση της εν λόγω διάταξης του άρθρου 2α του ν. 703/1977 πρέπει να υπολαμβάνει ότι δεν δύναται να διαφέρουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης αυτής με τις αντίστοιχες του άρθρου 2 του ίδιου νόμου.»

Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι οι διατάξεις των άρθρων 6(1) και 6(2) του Νόμου αναφέρονται σε όμοιες περιστάσεις, με τη σημαντική διαφορά ότι, στην πρώτη εκ των δύο περιπτώσεων, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά, ενώ στη δεύτερη, παρόλο ότι πρόκειται για επιχείρηση, η οποία κατέχει σημαντική θέση στην οικεία σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσίας, εντούτοις δεν συντρέχει περίπτωση δεσπόζουσας θέσης, αλλά σχέση οικονομικής εξάρτησης με τον πελάτη, προμηθευτή της, κλπ.

Ως εκ τούτου, οι δύο αυτές διατάξεις του Νόμου αλληλοκαλύπτονται, με αποτέλεσμα, όταν δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 6(1) του Νόμου, να παρέχεται προστασία από το άρθρο 6(2) του Νόμου σε μικρές επιχειρήσεις που επηρεάζονται από τις ενέργειες επιχειρήσεων, οι οποίες, αν και δεν κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην εξεταζόμενη αγορά, εντούτοις δεν παύουν να αποτελούν επιχειρηματικές οντότητες, οι οποίες κατέχουν σημαντική θέση στην οικεία σχετική αγορά προϊόντος/υπηρεσίας.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει ότι στην υπό εξέταση υπόθεση, η παράλληλη εφαρμογή και των δύο διατάξεων του Νόμου για τις ίδιες κατ' ισχυρισμό καταχρηστικές πρακτικές από μέρους μίας επιχείρησης, ήτοι του ΚΣΚ, που ήδη στοιχειοθετήθηκε ότι κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά προμήθειας νερού για κτηνοτροφική χρήση στην κτηνοτροφική περιοχή που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων, παρέλκει, καθότι εξετάσθηκε και αποφασίσθηκε υπό το πρίσμα του άρθρου 6(1) του Νόμου.

Συνεπώς, δεδομένου ότι η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε πως στην υπό εξέταση υπόθεση το καταγγελλόμενο Συμβούλιο προβαίνει σε υπερχρεώσεις των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, δεν θα εξετάσει το εγειρόμενο ζήτημα και υπό το πρίσμα του άρθρου 6(2).

8. Άλλα θέματα που προβλήθηκαν στην καταγγελία

Ακολούθως, η Επιτροπή εξέτασε ένα επιπρόσθετο θέμα που τέθηκε από τον καταγγέλλοντα και αφορά τον ισχυρισμό του σε σχέση με το ότι το ΚΣΚ κάνει λάθη στους μετρητές. Προς τούτο, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να παραθέσει τις διατάξεις του άρθρου 23 και 35 του Νόμου, οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

«23.-(1) Η Επιτροπή συνιστά την Αρχή Ανταγωνισμού της Δημοκρατίας για την εφαρμογή των Άρθρων 101 ΣΛΕΕ και/ή 102 ΣΛΕΕ, κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) να διερευνά και να αποφασίζει αναφορικά με παραβάσεις των άρθρων 3 ή/και 6, είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν καταγγελίας. [...]»

Επιπρόσθετα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 35 του Νόμου:

«[...] Νοείται ότι σε περίπτωση που καταγγελία αφορά πράξη, παράλειψη ή συμπεριφορά που προφανώς δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής, βάσει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, η Επιτροπή, ενημερώνει σχετικά το πρόσωπο που υπέβαλε την καταγγελία:

Νοείται περαιτέρω ότι σε περίπτωση που καταγγελία αφορά πράξη, παράλειψη ή συμπεριφορά που δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της Επιτροπής, κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 23Α, η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το πρόσωπο που υπέβαλε την καταγγελία. [...]»

Όπως διαπιστώνεται βάσει του πλαισίου που διαμορφώνεται από τις εν λόγω διατάξεις του Νόμου, το κατά πόσο το ΚΣΚ προβαίνει σε λάθη κατά την ανάγνωση των μετρητών, προκειμένου να υπολογίσει τη συνολική κατανάλωση νερού, δεν αποτελεί ζήτημα που εμπίπτει στις διατάξεις των άρθρων 3 και/ή 6 του Νόμου ή/και 101 ή/και 102 της ΣΛΕΕ, ως προβλέπεται από το άρθρο 23 του Νόμου.

Επιπρόσθετα, ως προβλέπεται από το άρθρο 35 του Νόμου, η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει τη διερεύνηση καταγγελίας, η οποία αφορά πράξη, παράλειψη ή συμπεριφορά που δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε πως, εφόσον ο συγκεκριμένος ισχυρισμός δεν αφορά παράβαση των άρθρων 3 και/ή 6 του Νόμου ή/και 101 ή/και 102 της ΣΛΕΕ, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής, και κατά συνέπεια δεν εξετάζεται.

9. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ

Υπό το φως όλων των πιο πάνω αναλυθέντων στοιχείων και μέσα από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή έχει καταλήξει ομόφωνα στο συμπέρασμα ότι στοιχειοθετείται παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου από μέρος του καταγγελλόμενου Συμβουλίου, καθώς το ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά της παροχής νερού προς τους καταναλωτές για κτηνοτροφική χρήση στην κοινότητα Κοκκινοτριμιθιάς της επαρχίας Λευκωσίας, την οποία εκμεταλλεύτηκε καταχρηστικά με τη συμπεριφορά και τις πρακτικές του, με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης που επιβάλλει προς τον καταγγέλλοντα, για την παροχή νερού για κτηνοτροφικούς σκοπούς εντός των διοικητικών του ορίων.

Όσον αφορά την κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 6(1)(β) του Νόμου, η Επιτροπή ομόφωνα θεωρεί ότι, στη βάση των όσων αναλύθηκαν ανωτέρω, δεν έχει στοιχειοθετηθεί οποιαδήποτε παράβαση από μέρος του καταγγελλόμενου ΚΣΚ.

Σε σχέση με την κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου, η Επιτροπή ομόφωνα θεωρεί ότι, στη βάση των όσων αναλύθηκαν ανωτέρω, δεν έχει στοιχειοθετηθεί οποιαδήποτε παράβαση από μέρος του καταγγελλόμενου ΚΣΚ.

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα περί παράβασης του άρθρου 6(2) του Νόμου, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, η παράλληλη εφαρμογή και εξέτασή του με το άρθρο 6(1) του Νόμου, για τις ίδιες κατ' ισχυρισμό καταχρηστικές πρακτικές από μέρος μίας επιχείρησης, που αναφέρονται στα ίδια γεγονότα και δεδομένα, και όπου το καταγγελλόμενο ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά, παρέλκει.

Όσον αφορά, τέλος, τον ισχυρισμό του καταγγέλλοντα ότι το ΚΣΚ κάνει λάθη στους μετρητές, η Επιτροπή ομόφωνα κρίνει ότι, εφόσον ο συγκεκριμένος ισχυρισμός δεν αφορά σε παράβαση των άρθρων 3 και/ή 6 του Νόμου ή/και 101 ή/και 102 της ΣΛΕΕ, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της, και κατά συνέπεια δεν εξετάστηκε.

10. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Νόμου, για κάθε παράβαση των άρθρων 3 και/ή 6 του Νόμου και/ή των Άρθρων 101 και/ή 102 ΣΛΕΕ την οποία διαπράττουν επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, η Επιτροπή δύναται, με απόφασή της, να λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

«(α) να επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα ανερχόμενα, ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης-

- (i) μέχρι το δέκα τοις εκατόν του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, ή
- (ii) μέχρι το άθροισμα του δέκα τοις εκατόν του κύκλου εργασιών κάθε επιχείρησης που είναι μέλος της παραβαίνουσας ένωσης επιχειρήσεων,

ο οποίος κύκλος εργασιών πραγματοποιήθηκε κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.»

Επίσης, ως αναφέρεται στο άρθρο 42(1) του Νόμου: «Τα διοικητικά πρόστιμα για παραβάσεις του παρόντος Νόμου [...] επιβάλλονται από την Επιτροπή με δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, κατόπιν διεξαγωγής δέουσας έρευνας και αφού ληφθεί υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης σε κάθε περίπτωση».

Η Επιτροπή, προς τούτο, στις 21/6/2019, ενεργώντας στη βάση του άρθρου 42 του Νόμου, απέστειλε σχετική επιστολή στο καταγγελλόμενο ΚΣΚ, ειδοποιώντας το σχετικά με την πρόθεσή της να του επιβάλει διοικητικό πρόστιμο και ενημερώνοντάς το για τους λόγους για τους οποίους προτίθεται να ενεργήσει τοιούτοτρόπως, παρέχοντας του το δικαίωμα υποβολής παραστάσεων εντός προθεσμίας 30 ημερών.

Το καταγγελλόμενο ΚΣΚ απέστειλε τις γραπτές του παραστάσεις στις 31/7/2019.

10.1 Θέσεις ΚΣΚ για διαπίστωση παράβασης άρθρου 6(1)(α) του Νόμου

Η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς τις γραπτές παραστάσεις που απέστειλαν οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ, ως προς την πρόθεση της να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο, και εξέτασε ένα προς ένα όλα τα σημεία που ηγέρθηκαν και αναπτύχθηκαν λεπτομερειακά, τα οποία καταγράφει συνοπτικά κατωτέρω, δεδομένου ότι το πλήρες κείμενο αυτών βρίσκεται καταχωρισμένο στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης:

1. Οι νομικοί σύμβουλοι του ΚΣΚ εξέφρασαν καταρχάς τη διαφωνία τους με την οικονομική ανάλυση, στην οποία βασίστηκαν τα συμπεράσματα της Επιτροπής, και υποστήριξαν ότι η διαπίστωση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου «πάσχει λόγω έλλειψης αιτιολογίας ή/και επαρκούς αιτιολογίας και είναι προϊόν μη δέουσας έρευνας και νομικής και/ή πραγματικής πλάνης».
2. Υποστήριξαν επιπρόσθετα ότι κατά την διάρκεια διερεύνησης της υπόθεσης, το ΚΣΚ ανταποκρίθηκε στην έρευνα της Υπηρεσίας «με καλή πίστη και στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που υπήρχαν, λαμβάνοντας υπόψη τους σοβαρούς περιορισμούς αναφορικά με τις γνώσεις του ΚΣΚ σε σχέση με το Νόμο ή/και την ανυπαρξία προηγούμενης υπόθεσης εναντίον Κοινοτικού Συμβουλίου». Ισχυρίστηκαν δε πως δεν υπήρχε πρόθεση παροχής ελλειπών ή ανακριβών πληροφοριών από μέρους του ΚΣΚ, και πως, εφόσον τα στοιχεία που είχαν παρασχεθεί κρίθηκαν ως μη ικανοποιητικά τότε η Υπηρεσία «θα έπρεπε να είχε επικοινωνήσει με το ΚΣΚ προκειμένου να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες /

στοιχεία ή/και διευκρινίσεις».

3. Οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ αναφέρθηκαν στην έκθεση {...} η οποία αποτέλεσε μέρος των γραπτών του παραστάσεων επί της εκ πρώτης όψεως διαπίστωσης παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου εις βάρος του. Όπως είπαν, λόγω των περιορισμών που αντιμετώπιζε το ΚΣΚ, τόσο από πλευράς γνώσεως του Νόμου όσο και των μεθόδων που εφαρμόζονται προκειμένου να διαπιστωθεί υπερβολική τιμολόγηση, διορίστηκαν ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες οι οποίοι κατήρτισαν την εν λόγω έκθεση και στην οποία έγινε αναθεώρηση διαφόρων στοιχείων, «καθώς οι Εμπειρογνώμονες, στη βάση πρωτογενών στοιχείων που είχαν επεξεργαστεί, έκριναν ότι ορισμένα στοιχεία που είχαν υποβληθεί από το ΚΣΚ δεν ανταποκρίνονταν στα πραγματικά δεδομένα ή/και δεν μπορούσαν να επιβεβαιωθούν βάσει τεκμηρίων / εγγράφων / αναλυτικών καταστάσεων λογαριασμών. Ως εκ τούτου, κρίθηκε αναγκαίο όπως οι θέσεις του ΚΣΚ επί της Έκθεσης Αιτιάσεων ημερ. 11.10.2018 βασιστούν σε έγκυρα και επιβεβαιωμένα στοιχεία».
4. Οι νομικοί εκπρόσωποι ανέφεραν πως, στην ακροαματική διαδικασία της 15/1/2019 ήταν παρόντες τόσο ο ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας όσο και οι νομικοί σύμβουλοι αλλά και ο Κοινοτάρχης του ΚΣΚ, προς τους οποίους θα μπορούσαν να είχαν τεθεί οποιαδήποτε διευκρινιστικά ερωτήματα. Ούτε όμως και μετά την ακροαματική διαδικασία δεν επανήλθε η Επιτροπή γραπτώς, θέτοντας ερωτήματα, προτού λάβει την τελική της απόφαση.
5. Ισχυρίστηκαν επιπρόσθετα ότι, από την επιστολή της Επιτροπής ημερομηνίας 21/6/2019, προκύπτει αναθεωρημένη οικονομική ανάλυση η οποία βασίσθηκε σε στοιχεία της Έκθεσης της 11/1/2019 και ότι, «εκτός από τα διαφορετικά ή/και πρόσθετα στοιχεία που έχετε χρησιμοποιήσει στην οικονομική σας ανάλυση, σε σχέση με αυτά που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Αιτιάσεων ημερ. 11.10.2018, έχετε επίσης κάνει διαφορετικές παραδοχές (π.χ. κατανομή κόστους) από αυτές που γίνονται στην Έκθεση ημερ. 11.1.2019 ή/και την Έκθεση Αιτιάσεων ημερ. 11.10.2018, με αποτέλεσμα να καταλήγετε σε διαφορετικά συμπεράσματα από αυτά στα οποία καταλήγει η εν λόγω έκθεση.».
6. Οι νομικοί εκπρόσωποι ισχυρίστηκαν πως θα έπρεπε να είχε δοθεί στο ΚΣΚ η ευκαιρία για να υποβάλει τις θέσεις του επί των νέων, όπως είπαν, στοιχείων και υπολογισμών που διενεργήθηκαν: «[...] ο τρόπος με τον οποίο καταλήξατε στα συμπεράσματα σας, στη βάση νέων ή/και αναθεωρημένων στοιχείων, υπολογισμών και μεθόδων (βλ. ενδεικτικά τον Πίνακα 5Α της επιστολής ημερ. 21.6.2019), αποστέρησε τη δυνατότητα των πελατών μας να έχουν καλύτερη υπεράσπιση, υπονομεύοντας ορισμένα κρίσιμα διαδικαστικά εχέγγυα για τη

διεξαγωγή δίκαιης δίκης».

7. Ισχυρίσθηκαν μάλιστα πως, βάσει των «νέων» στοιχείων και υπολογισμών, ενδεχομένως να αποδεικνύεται και πλάνη αναφορικά με την διαπίστωση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.
8. Αναφερόμενοι στα έτη 2011 και 2012, οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ υποστήριξαν ότι *«τα έσοδα του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση (βλ. Πίνακας 3) είναι χαμηλότερα από το κόστος αγοράς νερού από το ΤΑΥ για κτηνοτροφική χρήση κατά τα ίδια έτη (βλ. Πίνακας 5Α) [...]».*
9. Οι νομικοί εκπρόσωποι υποστήριξαν επίσης ότι, με βάση τα παραδεκτά στοιχεία και τη μεθοδολογία καταμερισμού του κόστους που χρησιμοποιήθηκε από την Επιτροπή, το ΚΣΚ πραγματοποίησε ελλείμματα κατά τα έτη 2011 και 2012. Υποστήριξαν επιπρόσθετα ότι το πλεόνασμα του 2014 οφείλεται κατά κύριο λόγο σε καθυστερημένες πληρωμές.
10. Αναφέρθηκαν επίσης στην κατανομή του κόστους για τη μισθοδοσία, τα μηχανοκίνητα οχήματα και το διοικητικό κόστος που περιλαμβάνεται στον Πίνακα 5Α της επιστολής της 21/6/2019, η οποία υπολογίστηκε στη βάση του αριθμού των υδρομετρητών, υποβάλλοντας ότι αυτά συνιστούν τεκμήριο της ύπαρξης πλάνης περί το νόμο ή και τα πράγματα ή/και έλλειψη δέουσας έρευνας ή/και επαρκούς αιτιολογίας αναφορικά με τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου.
11. Αναφέρθηκαν επίσης στις συγκριτικές αναλύσεις με τον Δήμο Ιδαλίου και ισχυρίσθηκαν ότι αυτές βασίζονται σε εσφαλμένη παραδοχή αναφορικά με το ότι η τιμολόγηση του νερού από τον εν λόγω Δήμο είναι πλεονασματική ενώ αυτή καλύπτει μόνο το κόστος αγοράς πλέον το κόστος απώλειας του νερού. Ισχυρίσθηκαν επιπρόσθετα ότι εσφαλμένα γίνεται η παραδοχή ότι ο εν λόγω Δήμος προμηθεύει την κτηνοτροφική περιοχή που εμπίπτει στα διοικητικά του όρια αποκλειστικά με νερό που προμηθεύεται από το ΤΑΥ. Ισχυρίσθηκαν, τέλος, ότι το ΚΣΚ είχε χαμηλότερα ποσοστά πλεονάσματος από το Δήμο Ιδαλίου σε ότι αφορά την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας.

Σημειώνεται ότι στις γραπτές θέσεις του ΚΣΚ επισυνάπτονται αντίγραφα καταστάσεων εκδοθέντων λογαριασμών υδατοπρομήθειας των ετών 2010 – 2015, αντίγραφο τιμολογίου υδατοπρομήθειας προς τον κ. Κ.Κ. και αντίγραφο Κατάστασης Λογαριασμού Καταναλωτή για την περίοδο 3/2016 – 4/2019.

10.2 Θέσεις ΚΣΚ για πρόθεση επιβολής διοικητικού προστίμου

α) Περιορισμένα έσοδα και πλεονάσματα από δραστηριοποίηση στη σχετική αγορά

Όσον αφορά στην πρόθεση της Επιτροπής για επιβολή διοικητικού προστίμου, σε σχέση με τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, οι θέσεις του ΚΣΚ έχουν συνοπτικά ως ακολούθως:

1. Οι νομικοί σύμβουλοι του ΚΣΚ καταρχάς ισχυρίστηκαν ότι τα περιορισμένα έσοδα και πλεονάσματα του ΚΣΚ στη σχετική αγορά πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου. Όπως υποστήριξαν, σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3 της επιστολής της 21/6/2019, τα συνολικά έσοδα του ΚΣΚ των ετών 2011, 2012 και 2014 ανέρχονται σε €40.834 και το μέσο ετήσιο έσοδο σε €13.611, ενώ, σύμφωνα με τον Πίνακα 5Α, τα πλεονάσματα του ΚΣΚ κατά τα εν λόγω έτη ανέρχονται σε €14.805 και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο πλεόνασμα σε €4.935.
2. Υποστήριξαν επιπρόσθετα ότι τα πραγματικά έσοδα του ΚΣΚ για τα έτη 2011, 2012 και 2014, βάσει των πραγματικών εισπράξεων, είναι πολύ μικρότερα από αυτά που περιλαμβάνονται στην επιστολή της 21/6/2019 και ότι αυτά ανέρχονται συνολικά σε €30.874, ενώ το μέσο ετήσιο έσοδο ανέρχεται σε €10.291. Αφού σημείωσαν ότι στα ποσά αυτά περιλαμβάνεται και ο ΦΠΑ, υποστήριξαν ότι, με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 5Α, «με διορθωμένα έσοδα», τα πλεονάσματα του ΚΣΚ για τα έτη 2011, 2012 και 2014 ανέρχονται σε €4.845, ενώ το μέσο ετήσιο πλεόνασμα, «κατόπιν διόρθωσης του ύψους των πραγματικών εσόδων», σε €1.615. Προς περαιτέρω υποστήριξη του ισχυρισμού τους επισύναψαν σχετικό πίνακα.

β) Περιορισμένη γεωγραφική έκταση παράβασης

Το ΚΣΚ ισχυρίστηκε πως η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη της ότι η διαπιστωθείσα παράβαση συντελέστηκε σε πολύ περιορισμένη βάση, δεδομένου ότι από τους 1.436 υδρομετρητές που είναι εγκατεστημένοι εντός των διοικητικών του ορίων, μόνο οι 15 αφορούν κτηνοτροφικά υποστατικά, ήτοι ποσοστό 1,04% του συνόλου.

γ) Φύση και χαρακτήρας ΚΣΚ

Το ΚΣΚ υποστήριξε ότι η φύση και ο χαρακτήρας του θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου. Σύμφωνα με τους νομικούς του συμβούλους, οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και οι εξουσίες του, περιλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με την υπηρεσία υδατοπρομήθειας, ορίζονται από το Νόμο και κατά

συνέπεια, «[...] το ΚΣΚ δεν αποτελεί συνήθη επιχείρηση που ασκεί οικονομική δραστηριότητα με σκοπό την μεγιστοποίηση του οφέλους των μετόχων της».

δ) Ενθάρρυνση παράβασης από Δημόσιες Αρχές

Το ΚΣΚ ανέφερε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 42(1) του Νόμου 86(Ι)/1999, η νομιμότητα των αποφάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων υπόκειται σε έλεγχο από τον Έπαρχο και ακολούθως παρέθεσε τις διατάξεις των κανονισμών 16(6) και 26(9)(α) της ΚΔΠ 128/2014, για να υποστηρίξει ότι, εφόσον η τιμολογιακή πολιτική του ΚΣΚ για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας υποβάλλεται για έγκριση, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ, στον οικείο Έπαρχο, προκύπτει ότι η εν λόγω πολιτική, η οποία κρίθηκε ως αθέμιτη, «δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ και την έγκριση του Έπαρχου Λευκωσίας. [...] Κατά συνέπεια, η κατ' ισχυρισμόν παράβαση δεν μπορεί να καταλογιστεί στο ΚΣΚ» Σε κάθε περίπτωση, κατέληξε το ΚΣΚ, το γεγονός αυτό θα πρέπει να λειτουργήσει ως ελαφρυντικό στοιχείο.

ε) Απουσία πρόθεσης παράβασης του Νόμου

Το ΚΣΚ υποστήριξε ότι η όποια παράβαση τυχόν συντελέστηκε, συντελέστηκε εξ αμελείας. Το ΚΣΚ, όπως ισχυρίστηκαν οι νομικοί του εκπρόσωποι, δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα με απώτερο σκοπό το κέρδος, όπως μια συνηθισμένη επιχείρηση, αλλά ούτε και η μισθοδοσία των υπαλλήλων του, ή του Κοινοτάρχη και των μελών του Κοινοτικού Συμβουλίου σχετίζεται με το ύψος των εσόδων ή των πλεονασμάτων αυτού, και επομένως υπάρχει έλλειψη κινήτρου για εκμετάλλευση προς ίδιον όφελος.

Υποστήριξαν μάλιστα πως το ΚΣΚ δεν γνώριζε ότι η νέα τιμολογιακή του πολιτική ήταν υπερβολική ή αθέμιτη. Παρά το ότι γνώριζε ότι η αλλαγή της εν λόγω πολιτικής «οδήγησε την μέση τιμή ανά τόνο νερού προς τα πάνω, εντούτοις η αλλαγή αυτή δεν έγινε για σκοπούς εκμετάλλευσης, αλλά προκειμένου να καλυφθούν τα αυξημένα κόστη από την αγορά νερού από το ΤΑΥ [...] και έχοντας ως δεδομένο ότι η υφιστάμενη μέχρι τότε τιμολογιακή πολιτική ήταν ζημιογόνα για το ΚΣΚ.» Επομένως, η όποια αλλαγή δεν έγινε με αντανταγωνιστική πρόθεση αλλά με σκοπό να γίνει διόρθωση και προσαρμογή στα νέα δεδομένα.

Οι νομικοί εκπρόσωποι ανέφεραν ότι το ΚΣΚ είχε προχωρήσει σε παραστάσεις προς το ΤΑΥ για εξεύρεση λύσης στο θέμα της τιμολόγησης του νερού στα κτηνοτροφικά υποστατικά, ενώ με καλή πίστη αναθεώρησε τις διατιμήσεις νερού προς όφελος των κτηνοτρόφων. Υποστήριξαν παράλληλα πως δεν υπήρχε κακή πρόθεση εναντίον οποιουδήποτε κτηνοτρόφου.

Ακολούθως, υποστήριξαν πως υπήρχε εύλογη και γνήσια αμφιβολία στο ΚΣΚ σε σχέση με την διαπιστωθείσα παράβαση, καθώς δεν γνώριζε ότι οι ενέργειες του εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Επιτροπής, ούτε και ότι η σχετική αγορά διαχωρίζεται ανάλογα με τη χρήση του νερού (προκειμένου να ελεγχθούν τα οικονομικά στοιχεία βάσει της χρήσης του νερού), ενώ δεν είχε τους απαιτούμενους πόρους και τεχνογνωσία για να χειριστεί τα σχετικά θέματα ανταγωνισμού.

Καταλήγοντας επί της συγκεκριμένης θέσης, οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ υποστήριξαν ότι «[...] η απουσία οποιασδήποτε αντιανταγωνιστικής πρόθεσης σε συνδυασμό με την ύπαρξη γνήσιας αβεβαιότητας ή/και άγνοιας του ΚΣΚ αναφορικά με την διάπραξη της κατ' ισχυρισμόν παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, και η απουσία προηγούμενου καταδίκης Κοινοτικού Συμβουλίου, πρέπει να ληφθούν υπόψη ως ελαφρυντικές περιστάσεις».

στ) Ανυπαρξία αντιανταγωνιστικών επιδράσεων / αποτελεσμάτων

Οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ υποστήριξαν ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν πώς επηρεάστηκαν οι κτηνοτρόφοι που υδροδοτούνται από το ΚΣΚ έναντι κτηνοτρόφων εντός των ορίων του ΚΣΚ που υδροδοτούνται από εναλλακτικές πηγές ή και έναντι κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται σε άλλες περιοχές. Ισχυρίστηκαν επίσης ότι ο καταγγέλλοντας δεν απάντησε σε ερωτήσεις της Υπηρεσίας για το πώς ο ίδιος επηρεάστηκε από την τιμολογιακή πολιτική του ΚΣΚ, καθώς και ότι υπάρχουν εφικτές εναλλακτικές επιλογές υδροδότησης για τους κτηνοτρόφους που δραστηριοποιούνται εντός των διοικητικών ορίων της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς.

Ακολούθως, προέβηκαν σε σύγκριση των χρεώσεων των υπηρεσιών υδροδότησης για κτηνοτροφικούς σκοπούς μεταξύ διαφορετικών περιοχών και ισχυρίστηκαν ότι οι διαφορές που υπάρχουν δεν φαίνεται να επηρέασαν την ανταγωνιστική δυνατότητα των κτηνοτρόφων, ενώ σημείωσαν ότι αρκετοί διατηρούν δικές τους γεωτρήσεις και ως αποτέλεσμα έχουν πολύ χαμηλό κόστος υδροδότησης των μονάδων τους. Ισχυρίστηκαν παράλληλα ότι ο αριθμός των επηρεαζόμενων κτηνοτρόφων από την διαπιστωθείσα παράβαση είναι πολύ μικρός και αποτελεί ένα αμελητέο ποσοστό, ανερχόμενο σε περίπου 3% του συνόλου των κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία, στοιχείο που θα πρέπει να ληφθεί ως ελαφρυντικό.

ζ) Μη ύπαρξη ιστορικού παράβασης του Νόμου

Οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ υποστήριξαν πως, το γεγονός ότι το ΚΣΚ δεν έχει στο παρελθόν εμπλακεί σε οποιαδήποτε υπόθεση που αφορά στον ανταγωνισμό, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίπτωση.

η) Ειλικρινής συνεργασία του ΚΣΚ

Οι νομικοί εκπρόσωποι ισχυρίστηκαν επίσης πως το ΚΣΚ ανταποκρίθηκε με ειλικρίνεια και καλή πίστη στα ερωτηματολόγια της Υπηρεσίας και άλλα αιτήματα τα οποία είχαν υποβληθεί, λαμβανομένου υπόψη του ότι δεν ήταν εξοικειωμένο με το Νόμο και στη βάση των περιορισμένων δυνατοτήτων και γνώσεων του ολιγομελούς προσωπικού του.

θ) Προκλητική συμπεριφορά του καταγγέλλοντα

Προέβαλαν, τέλος, τον ισχυρισμό πως η συμπεριφορά του καταγγέλλοντα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την επιμέτρηση του προστίμου. Ανέφεραν ειδικότερα πως, παρά το ότι ο καταγγέλλοντας δεν συμμορφώνεται με τις οικονομικές του υποχρεώσεις ως προς τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας που του παρέχονται, εντούτοις το ΚΣΚ μέχρι και σήμερα δεν έχει εξασκήσει την εξουσία του για διακοπή της παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, ούτε και έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του για είσπραξη των οφειλόμενων.

Στα καταληκτικά τους σχόλια, οι νομικοί εκπρόσωποι του ΚΣΚ επανέλαβαν τη θέση ότι, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης της απόφασης της καθότι στη βάση των οικονομικών στοιχείων και παραδοχών που έγιναν, κατά την έκφρασή τους, δεν μπορεί να διαπιστωθεί παράβαση του Νόμου. Σε περίπτωση όμως που η Επιτροπή κρίνει ότι υφίσταται παράβαση, τότε δεν θα πρέπει να προχωρήσει σε επιβολή διοικητικού προστίμου αλλά σε έκδοση αναγνωριστικής απόφασης, υποστηρίζοντας μάλιστα ότι, *«τυχόν επιβολή προστίμου θα επιβαρύνει τα οικονομικά της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς με δυσμενή αποτελέσματα όσον αφορά τις ενέργειες ή/και δραστηριότητες ή/και έργα του ΚΣΚ προς όφελος των κατοίκων της Κοκκινότριμιθιάς. Τέλος, υπογραμμίζουμε ότι η επιβολή διοικητικού προστίμου στην παρούσα υπόθεση δεν εξυπηρετεί κανέναν σκοπό, καθώς θα λειτουργήσει αναπτόδραστα κατά των συμφερόντων και της ευημερίας των κατοίκων της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς και παραδόξως θα φαίνεται ότι επιβραβεύει την προκλητικότητα του καταγγέλλοντα [...]»*.

10.3 Αξιολόγηση της Επιτροπής

(α) Αξιολόγηση θέσεων ΚΣΚ για διαπίστωση παράβασης άρθρου 6(1)(α) του Νόμου

Προτού η Επιτροπή προχωρήσει στην εξέταση των προϋποθέσεων που θέτει ο Νόμος για την επιβολή διοικητικού προστίμου, σημειώνει ότι μελέτησε ενδελεχώς όλες τις θέσεις του ΚΣΚ.

Η Επιτροπή καταρχάς εστιάζει την προσοχή της στη θέση του ΚΣΚ που αφορά στη διαφωνία του σε σχέση με τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου και στον ισχυρισμό του περί ειλικρινούς συνεργασίας του κατά την έρευνα της υπόθεσης. Όπως προκύπτει από τις θέσεις του, το ΚΣΚ υποστηρίζει ότι κατά την προκαταρκτική έρευνα είχε συνεργαστεί με την Υπηρεσία «*με καλή πίστη και στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που υπήρχαν*» και ότι δεν υπήρχε από μέρους του πρόθεση παροχής ελλειπών ή ανακριβών πληροφοριών. Ισχυρίζεται επιπρόσθετα ότι τόσο η Υπηρεσία, κατά την προκαταρκτική έρευνα, όσο και η Επιτροπή, κατά το στάδιο της ακροαματικής διαδικασίας, θα έπρεπε να είχαν ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις, ενώ υποστηρίζει παράλληλα ότι θα έπρεπε να του είχε δοθεί η ευκαιρία να θέσει τις απόψεις του επί των νέων στοιχείων και υπολογισμών, ως ο ισχυρισμός του, που περιλαμβάνονται στην επιστολή της 21/6/2019, καθώς τα νέα στοιχεία της οικονομικής ανάλυσης «*ενδεχομένως να αποδεικνύουν πλάνη σε σχέση με την διαπίστωση παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου. [...] με βάση τα στοιχεία της επιστολής ημερ. 21.6.2019, τα αποτελέσματα του ΚΣΚ σε σχέση με την δραστηριοποίηση του στη σχετική αγορά δεν είναι πλεονασματικά.*».

Επί των εν λόγω θέσεων του ΚΣΚ, η Επιτροπή καταρχάς σημειώνει ότι στο πλαίσιο εξέτασης της καταγγελίας, είχε διεξέλθει με προσοχή όλα τα στοιχεία, το υλικό και τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν κατά τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα και μελέτησε όλες τις δηλώσεις και τα στοιχεία που απεστάλησαν από τα εμπλεκόμενα μέρη της παρούσας υπόθεσης. Συνεπώς, προτού καταλήξει σε συμπεράσματα, η Επιτροπή αξιολόγησε όλα τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις θέσεις των εμπλεκόμενων μερών, χωρίς να προσδίδει σ' αυτές άنيση βαρύτητα.

Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής έρευνας, η Υπηρεσία είχε απευθύνει σειρά ερωτηματολογίων προς το καταγγελλόμενο Συμβούλιο προκειμένου να συλλέξει όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία αναφορικά με την καταγγελία αλλά και να του δοθεί η ευκαιρία να θέσει τις θέσεις του εις ολόκληρο και να υπερασπιστεί εαυτόν. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προέβηκε σε αξιολόγηση της καταγγελλόμενης συμπεριφοράς αντλώντας στοιχεία και πληροφορίες από τις απαντήσεις και τα λοιπά έγγραφα που υποβλήθηκαν από το ΚΣΚ κατά την προκαταρκτική έρευνα και βρίσκονται καταχωρισμένα στο διοικητικό φάκελο.

Όπως έχει ήδη επισημανθεί, παρά το ότι μέσω των ερωτηματολογίων της Υπηρεσίας είχαν ζητηθεί συγκεκριμένες οικονομικές πληροφορίες, εντούτοις το ΚΣΚ δεν απέστειλε τούτες στη βάση των όσων είχαν ζητηθεί. Σημειώνεται ότι η διαπίστωση αυτή της Επιτροπής επιβεβαιώθηκε με παραδοχή, ουσιαστικά, του ίδιου του ΚΣΚ, κατά το στάδιο της ακροαματικής διαδικασίας, όπου αναφέρθηκε ότι ορισμένα από τα

οικονομικά στοιχεία που είχαν αποσταλεί κατά την προκαταρκτική έρευνα δεν ήταν ακριβή. Ως εκ τούτου, η οικονομική ανάλυση που διενεργήθηκε από την Επιτροπή συμπεριέλαβε τα υποβληθέντα εκείνα στοιχεία που η Επιτροπή έκρινε ότι αποτελούσαν τα πραγματικά και ακριβή στοιχεία (ήτοι, κόστος αγοράς νερού και έσοδα). Όσον αφορά στα υπόλοιπα στοιχεία που, όπως διαφάνηκε, είχαν δοθεί κατά προσέγγιση, αυτά υπολογίσθηκαν εκ νέου από την Επιτροπή στη βάση συγκεκριμένων παραμέτρων.

Συγκεκριμένα, στην οικονομική έκθεση που είχε επισυναφθεί στις γραπτές θέσεις του ΚΣΚ επί της διαπιστωθείσας εκ πρώτης όψεως παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, συμπεριλήφθηκαν τροποποιημένα ορισμένα από τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί από το ΚΣΚ κατά το στάδιο της έρευνας – ενώ υποδείχθηκαν και ορισμένα άλλα τα οποία θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη κατά την οικονομική ανάλυση – και αφορούν τόσο σε ποσά εσόδων όσο και εξόδων. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι μελέτησε ενδελεχώς τις εν λόγω θέσεις του ΚΣΚ, και έκρινε ότι δεν ήταν δυνατό να λάβει υπόψη της στοιχεία τα οποία, ενώ είχαν ζητηθεί, δεν είχαν υποβληθεί κατά την προκαταρκτική έρευνα, ή/και τα οποία δεν συνάδουν με αυτά που είχαν υποβληθεί από το Συμβούλιο κατά το στάδιο της προκαταρκτικής έρευνας.

Εντούτοις, η Επιτροπή συμφώνησε με τη θέση του ΚΣΚ ως προς τη συμπερίληψη ορισμένων εξόδων, και συγκεκριμένα των εξόδων μηχανοκίνητων οχημάτων, κόστους μισθοδοσίας και διοικητικών εξόδων, τα οποία και συμπεριληφθήκαν στην τελική της αξιολόγηση. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω έξοδα αφορούν στοιχεία τα οποία προκύπτουν από τις Καταστάσεις Εισπράξεων – Πληρωμών του ΚΣΚ των ετών που εξετάσθηκαν, πλην όμως αφορούν την υπηρεσία υδατοπρομήθειας στο σύνολο της και όχι την υδατοπρομήθεια της κτηνοτροφικής περιοχής αποκλειστικά. Συνεπώς, τα στοιχεία αυτά, δεδομένου ότι προκύπτουν από τις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις, λήφθηκαν υπόψη, αφού πρώτα προσαρμόστηκαν στα δεδομένα της κτηνοτροφικής περιοχής, στη βάση υπολογισμών που, όπως επεξηγήθηκε, έλαβαν ως παράμετρο τον αριθμό των υδρομετρητών που είναι εγκατεστημένοι στην κτηνοτροφική περιοχή. Σημειώνεται πως, παρά το ότι για τους πλείστους υπολογισμούς που διενεργήθηκαν στα πλαίσια της οικονομικής ανάλυσης, ως σημείο αναφοράς είχε ληφθεί η κατανάλωση του νερού, εντούτοις για τα συγκεκριμένα έξοδα εύλογα κρίθηκε ότι ο σχετικός υπολογισμός θα έπρεπε να γίνει στη βάση του αριθμού των υδρομετρητών, εφόσον η συγκεκριμένη παράμετρος είναι άμεσα συνδεδεμένη με αυτά, και ως εκ τούτου, θα απέδιδε την πραγματική κατανομή των συγκεκριμένων εξόδων στις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής. Στο πλαίσιο λοιπόν που διαμορφώθηκε, η Επιτροπή έκρινε ότι είχε ενώπιον της όλα τα στοιχεία που απαιτούνταν προκειμένου να προβεί σε αξιολόγηση της καταγελλόμενης συμπεριφοράς και, αφού έκρινε ότι τα υποβαλλόμενα στοιχεία και πληροφορίες δεν

έχρηζαν διευκρινίσεων, προχώρησε στη λήψη της απόφασης της. Εξάλλου, στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, η Επιτροπή καλείται να λάβει την απόφαση της ως προς το ύψος του προστίμου που θα επιβληθεί, αφού, έχει ήδη ενημερώσει αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους προτίθεται να ενεργήσει τοιουτοτρόπως, ως προβλέπεται στο Νόμο.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 του Νόμου:

«42.-(1) Τα διοικητικά πρόστιμα για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος Νόμου και/ή των Άρθρων 101 ΣΛΕΕ και/ή 102 ΣΛΕΕ επιβάλλονται από την Επιτροπή με δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, κατόπιν διεξαγωγής δέουσας έρευνας κι αφού ληφθεί υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης σε κάθε περίπτωση.

(2) Προτού επιβάλει διοικητικό πρόστιμο, η Επιτροπή ειδοποιεί την επηρεαζόμενη επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων ή πρόσωπο, για την πρόθεσή της να επιβάλει το διοικητικό πρόστιμο, ενημερώνοντας την εν λόγω επιχείρηση ή την ένωση επιχειρήσεων ή το πρόσωπο για τους λόγους για τους οποίους προτίθεται να ενεργήσει τοιουτοτρόπως και παρέχοντας στην εν λόγω επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων ή πρόσωπο το δικαίωμα υποβολής παραστάσεων, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα ημερών.»

Η Επιτροπή επιθυμεί, τέλος, να υπογραμμίσει ότι, η συμπερίληψη των εν λόγω εξόδων στην τελική της αξιολόγηση σε καμία περίπτωση δεν αναιρεί την ορθότητα της εκ πρώτης όψεως διαπίστωσης της περί της ύπαρξης παράβασης, ως υποβάλλεται από το ΚΣΚ, αλλά μάλλον τεκμηριώνει το γεγονός ότι η διαμόρφωση της τελικής απόφασης της διενεργείται αφού πρώτα ληφθούν υπόψη οι γραπτές και προφορικές παραστάσεις των εκάστοτε εμπλεκόμενων μερών επί της εκ πρώτης όψεως διαπίστωσης παράβασης. Άλλωστε, αυτός είναι και ο λόγος που η Επιτροπή κοινοποιεί Έκθεση Αιτιάσεως προς επιχειρήσεις εναντίον των οποίων διαπιστώνεται εκ πρώτης όψεως παράβαση και καλεί τα εμπλεκόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Προς τούτο, σημειώνονται κατωτέρω οι σχετικές πρόνοιες του άρθρου 17 του Νόμου:

*«17.-(1) **Η Επιτροπή αποφασίζει να κινήσει διαδικασία εξέτασης μιας παράβασης**, εφόσον ύστερα από δέουσα προκαταρκτική έρευνα που διενεργείται από την Υπηρεσία, η Επιτροπή διαπιστώσει πιθανολογούμενη παράβαση των άρθρων 3 και/ή 6 και/ή των Άρθρων 101 ΣΛΕΕ και/ή 102 ΣΛΕΕ.*

(2) Η Επιτροπή καταρτίζει γραπτή έκθεση προς ενημέρωση των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, περί των αιτιάσεων που διατυπώνονται σε βάρος τους. [...]

(3) Σε περίπτωση που μεταβληθούν τα υφιστάμενα στοιχεία ενώπιον της Επιτροπής ή προκύψουν νέα στοιχεία, η Επιτροπή δύναται να προβεί σε τροποποίηση των αιτιάσεων που διατυπώνονται εναντίον των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων

επιχειρήσεων και στην κατάρτιση και κοινοποίηση τροποποιημένης έκθεσης αιτιάσεων προς τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων.

[...]

(6) Σε όλους τους κατά τα ανωτέρω παριστάμενους στην ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία παρέχεται κάθε δυνατή ευκαιρία προς υποβολή γραπτών παρατηρήσεων επί των αιτιάσεων που διατυπώνονται σε βάρος τους και τάσσεται προς τούτο εύλογη προθεσμία, η οποία σε δικαιολογημένες περιπτώσεις δύναται να παραταθεί. Η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λάβει υπόψη γραπτές παρατηρήσεις οι οποίες υποβλήθησαν μετά την εκπνοή της ταχθείσας προθεσμίας[...]

(7) Σε περίπτωση που επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων, προς την οποία κοινοποιήθηκε η έκθεση αιτιάσεων, παραλείψει και/ή αρνηθεί να υποβάλει οποιοσδήποτε γραπτές παρατηρήσεις αναφορικά με τις αιτιάσεις που διατυπώνονται σε βάρος της εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή δύναται να προχωρήσει στην έκδοση απόφασης για τις κατ'ισχυρισμόν παραβάσεις που περιέχονται στην έκθεση αιτιάσεων.[...]» (Η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Στο πλαίσιο που διαμορφώνεται από όσα αναπτύχθηκαν ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα απορρίπτει τις ως άνω θέσεις του ΚΣΚ.

(β) Αξιολόγηση θέσεων ΚΣΚ για πρόθεση επιβολής διοικητικού προστίμου

Η Επιτροπή σημειώνει τη γενική θέση του ΚΣΚ που αφορά στο αίτημα του όπως η Επιτροπή μην προχωρήσει στην επιβολή προστίμου, παρά μόνο στην έκδοση αναγνωριστικής απόφασης. Συγκεκριμένα, επικαλούμενο την αρχή της αναλογικότητας, το ΚΣΚ ισχυρίζεται ότι, σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι υφίσταται παράβαση τότε δεν θα πρέπει να επιβάλει πρόστιμο, αλλά να προβεί στην έκδοση αναγνωριστικής απόφασης. Η εν λόγω θέση του ΚΣΚ στηρίζεται στα επιχειρήματα που παρέθεσε στις γραπτές του παρατηρήσεις, αναφορικά με την πρόθεση της Επιτροπής για επιβολή διοικητικού προστίμου, τα οποία εξετάζονται κατωτέρω, ως ακολούθως:

Εστιάζοντας αρχικά την προσοχή της στον ισχυρισμό του ΚΣΚ ότι δεν υπήρχε πρόθεση από μέρους του για αντιανταγωνιστική συμπεριφορά, η Επιτροπή επιθυμεί να διευκρινίσει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2, του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η Επιτροπή μπορεί με απόφασή της να επιβάλλει πρόστιμα σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες, είτε εκ προθέσεως είτε εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση των διατάξεων των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ. Επομένως, δεν απαιτείται η απόδειξη σκοπού ή πρόθεσης από μέρους του ΚΣΚ κατά την εφαρμογή της πρακτικής και συμπεριφοράς που οδήγησε στον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης. Περαιτέρω, λαμβάνεται υπόψη η σχετική νομολογία του ΔΕΕ από την οποία προκύπτει ότι: «η εν λόγω προϋπόθεση πληρούται όταν η επιχείρηση δεν μπορεί να αγνοεί ότι η συμπεριφορά της είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, ανεξάρτητα από το αν είχε ή όχι επίγνωση της παραβάσεως των κανόνων της Συνθήκης περί ανταγωνισμού. [...] Επομένως, το γεγονός ότι η

εμπλεκόμενη επιχείρηση προέβη σε εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς της, επί της οποίας στηρίχθηκε η διαπίστωση της παραβάσεως, δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την απαλλαγή της από την επιβολή προστίμου, αν δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η συμπεριφορά της ήταν αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού.[...] Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 101 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να μην επιβάλλεται πρόστιμο σε επιχείρηση η οποία έχει παραβεί τη διάταξη αυτή, όταν η εν λόγω παράβαση οφείλεται σε πλάνη στην οποία τελούσε η επιχείρηση σχετικά με τη νομιμότητα της συμπεριφοράς της λόγω του περιεχομένου νομικής συμβουλής δικηγόρου ή λόγω του περιεχομένου αποφάσεως εθνικής αρχής ανταγωνισμού.»¹¹² (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Περαιτέρω, η Επιτροπή παραθέτει την υπόθεση *Intel Corp. v European Commission*¹¹³, όπου το ΔΕΕ επαναλαμβάνει τα όσα καταγράφηκαν πιο πάνω και επιπρόσθετα αναφέρει τα εξής:

«1601 [...] Η επιχείρηση θεωρείται ότι γνωρίζει ότι η συμπεριφορά της είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού εφόσον γνωρίζει τα πραγματικά στοιχεία που δικαιολογούν τόσο τη διαπίστωση της υπάρξεως δεσπόζουσας θέσεως στην αγορά όσο και την εκτίμηση εκ μέρους της Επιτροπής ότι υπάρχει κατάχρηση της θέσεως αυτής (βλ., συναφώς, απόφαση *Michelin I*, σκέψη 74 ανωτέρω, σκέψη 107, και απόφαση *Raiffeisen Zentralbank Österreich κ.λπ. κατά Επιτροπής*, σκέψη 1586 ανωτέρω, σκέψεις 207 και 210· βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα *J. Mazák* στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Deutsche Telekom του Δικαστηρίου*, σκέψη 98 ανωτέρω, Συλλογή 2010, σ. I-9567, σκέψη 39).

1602 [...] Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η συμπεριφορά της είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού. Τα δικαστήρια της Ένωσης έχουν επανειλημμένως κρίνει παράνομη την εφαρμογή, από κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση, πρακτικών που συνίστανται στη χορήγηση οικονομικών κινήτρων υπό όρους αποκλειστικότητας. Συναφώς, αρκεί η παραπομπή στις αποφάσεις *Hoffmann-La Roche*, σκέψη 71 ανωτέρω, και *BPB Industries και British Gypsum του Δικαστηρίου*, σκέψη 89 ανωτέρω. Όσον αφορά τους αποκάλυπτους περιορισμούς, με τις σκέψεις 219 και 220 ανωτέρω διαπιστώθηκε ότι ο χαρακτηρισμός τέτοιων πρακτικών ως καταχρηστικών δεν μπορεί να θεωρηθεί

¹¹² Υπόθεση C-681/11, *Bundewettbewerbsbehörde και Bundeskartellanwalt κατά Schenker & Co. AG κ.λπ.*, της 18ης Ιουνίου 2013, σκ. 37-38, 43. Βλ. επίσης Υπόθεση 96/82 έως 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 και 110/82, *IAZ International Belgium κ.λπ. κατά Επιτροπής*, [1983] Συλλογή 1983, σ. 3369, σκέψη 45. Υπόθεση 322/81, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin κατά Επιτροπής*, [1983] Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 107, και Υπόθεση C-280/08 P, *Deutsche Telekom κατά Επιτροπής*, [2010] Συλλογή 2010, σ. I-9555, σκέψη 124.

¹¹³ Υπόθεση T-286/09, *Intel κατά Επιτροπής*, [2014] Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 245/8, 28/7/2014.

καινοφανής και, εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι συμπεριφορά εμφανίζουσα τα ίδια χαρακτηριστικά δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο εξετάσεως με προγενέστερες αποφάσεις δεν απαλλάσσει την επιχείρηση από την ευθύνη που τη βαρύνει.

[...]

1604 [...] Ακόμη και αν η προσφεύγουσα δεν ήταν σε θέση να προβλέψει τα αποτελέσματα στα οποία θα κατέληγε η Επιτροπή με την εφαρμογή του εν λόγω κριτηρίου, τούτο δεν σημαίνει ότι μπορούσε να αγνοεί τα πραγματικά στοιχεία που δικαιολογούν τη διαπίστωση της Επιτροπής περί καταχρήσεως της δεσπόζουσας θέσεώς της βάσει των κριτηρίων που διαμόρφωσε η νομολογία με την απόφαση Hoffmann-La Roche, σκέψη 71 ανωτέρω.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Η Επιτροπή καθοδηγούμενη από την ενωσιακή νομολογία κρίνει ότι για το ζήτημα της «πρόθεσης», ως λόγος μείωσης του διοικητικού προστίμου εξετάζεται το κατά πόσο η επιχείρηση γνώριζε ή ήταν σε θέση να γνωρίζει τις ουσιαστικές περιστάσεις και γεγονότα που αφορούν την παράβαση¹¹⁴. Με βάση ισχύουσα νομολογία είναι αδιάφορο το κατά πόσο είχε ή όχι συνειδηση του άδικου χαρακτήρα της πράξης της ή αν είχε λάβει νομική συμβουλή προς την αντίθεση κατεύθυνση¹¹⁵. Στην προκειμένη περίπτωση έχει διαφανεί από τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία και δεδομένα ότι το ζήτημα των αυξημένων τελών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στο Συμβούλιο, αφού προκάλεσε τις έντονες διαμαρτυρίες των επηρεαζόμενων κτηνοτρόφων της περιοχής Κοκκινотριμιθιάς.

Η Επιτροπή παραθέτει σχετικά το ακόλουθο απόσπασμα της επιστολής του ΚΣΚ προς την Υπηρεσία, ημερομηνίας 29/9/2016, η οποία είχε υποβληθεί κατά την προκαταρκτική έρευνα και βρίσκεται καταχωρισμένη στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, στο οποίο αναφέρεται συγκεκριμένα ότι: «Λόγω παραπόνου κυρίως από κτηνοτρόφους για το ύψος των Τελών έχουμε ζητήσει από το Τμήμα Υδάτων συνάντηση για συζήτηση των Τελών. [...] Λαμβάνοντας υπόψη την άρνηση του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων για μείωση των Τελών, την πίεση των κτηνοτρόφων και χωρίς να στοχοποιούνται ειδικές ομάδες καταναλωτών το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινотριμιθιάς αναθεώρησε από μόνο του τα Τέλη δημιουργώντας ευνοϊκότερα τέλη για την ομάδα των κτηνοτρόφων.»

Συνεπώς, στο πλαίσιο που διαμορφώνεται από τα ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει πως το επιχείρημα του ΚΣΚ ότι, «η κατ' ισχυρισμόν παράβαση του Νόμου, εάν έχει συντελεστεί, έχει συντελεστεί εξ αμελείας από το ΚΣΚ» δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό. Αφενός, το ΚΣΚ όφειλε να γνωρίζει τις σχετικές νομοθεσίες για την υδατοπρομήθεια

¹¹⁴ Βλέπε απόφαση ΔΕΚ 1.2.1978 υποθ. 19/77, Miller, Rec.1978, σελ 131 σκέψη 18, ΠΕΚ 6.4.1995, T-150/89, Martinelli, Συλλ 1995, II-1165, σκέψη 36, C-333/94 P Tetra Pak V Commission [1996] ECR I-5951, σκέψη 46-49.

¹¹⁵ Βλέπε απόφαση ΔΕΚ 1.2.1978 υποθ. 19/77, Miller, Rec.1978, σελ 131 σκέψη 18.

που έπρεπε αρμοδίως να εφαρμόζει και οι οποίες αναφέρονται στον προσδιορισμό των τελών στη βάση της αρχής ανάκτησης του κόστους, καθώς και ότι στους λογαριασμούς του προέκυπταν μεγάλα πλεονάσματα από έσοδα στο νερό· αφετέρου, ακόμα και στην περίπτωση που δεν υπήρχαν διαμαρτυρίες από τους κτηνοτρόφους της περιοχής, το ΚΣΚ δεν ήταν δυνατό να αγνοεί ότι η αύξηση των τελών υδατοπρομήθειας από 1/1/2011 και μετά θα ήταν επιζήμιες για τον καταγγέλλοντα και τους καταναλωτές γενικότερα, αφού οι αθέμιτες χρεώσεις δύνανται να μεταφερθούν στον τελικό καταναλωτή, και ότι θα έπλητταν τον ανταγωνισμό, λαμβανομένης υπόψη ειδικότερα της μονοπωλιακής θέσεως του στη σχετική αγορά.

Πέραν τούτων, δεδομένου ότι το άρθρο 6(1) του Νόμου αναφέρεται σε πράξεις οι οποίες έχουν ως «αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα» την παράβαση του Νόμου, υπογραμμίζεται ότι η παράβαση του εν λόγω άρθρου του Νόμου συντελείται και στην απουσία απόδειξης της τυχόν πρόθεσης ή σκοπού του καταγγελλόμενου. Ως εκ τούτου, η ισχυριζόμενη μη ύπαρξη πρόθεσης από πλευράς του ΚΣΚ, σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο ενεργοποίησης της πρόνοιας 24(β) του Νόμου για έκδοση αναγνωριστικής απόφασης.

Από τα πιο πάνω προκύπτει επιπρόσθετα ότι η διαπίστωση καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης δεν χρήζει απαραίτητα απόδειξης περί συγκεκριμένου αποτελέσματος, φτάνει μόνο να δύναται να έχει τέτοιο αποτέλεσμα. Τούτου λεχθέντος, εξετάζοντας το επιχείρημα του ΚΣΚ σε σχέση με τη ζημία του καταγγέλλοντα και τη βλάβη στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή παραπέμπει στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου στο πλαίσιο της πολιτικής ανταγωνισμού επισημαίνει ότι βρίσκεται στο πλευρό του καταναλωτή, αναφέροντας τα εξής: *«Όταν επικρατούν συνθήκες ανταγωνισμού, οι επιχειρήσεις βρίσκονται συνεχώς υπό την πίεση να προσφέρουν τα καλύτερα δυνατά προϊόντα στην καλύτερη δυνατή τιμή, διότι, διαφορετικά, οι καταναλωτές θα αγοράσουν τα προϊόντα άλλων επιχειρήσεων. Σε μια ελεύθερη αγορά, οι επιχειρήσεις πρέπει να δρουν ανταγωνιστικά γιατί αυτό είναι προς όφελος των καταναλωτών.»* Στην εν λόγω ιστοσελίδα αναφέρονται επιπρόσθετα τα ακόλουθα: *«Η Επιτροπή, από κοινού με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού, εφαρμόζει άμεσα τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ (άρθρα 101-109 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)), ώστε να λειτουργούν αποτελεσματικότερα οι ευρωπαϊκές αγορές και να εξασφαλίζονται ισότιμοι και δίκαιοι όροι ανταγωνισμού για όλες τις επιχειρήσεις της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτόν, ωφελούνται οι καταναλωτές, οι επιχειρήσεις και η ευρωπαϊκή οικονομία στο σύνολό της»¹¹⁶.* (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

¹¹⁶ https://ec.europa.eu/dgs/competition/index_el.htm

Συνάγεται επομένως ότι, ο υγιής ανταγωνισμός συμβάλει όχι μόνο στην οικονομική αλλά και στην κοινωνική ανάπτυξη, εφόσον απώτερο στόχο έχει, μεταξύ άλλων, την προστασία των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Η δε στρέβλωση ή και νόθευση του ανταγωνισμού περιορίζει την ένταση του και συνεπάγεται σημαντικό κόστος/ζημία για τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ζημία του καταγγέλλοντα στην προκείμενη υπόθεση καθίσταται εμφανής μέσα από τις μεγάλες, αναπαισιολόγητες, και «μη δίκαιες» χρεώσεις που επιβάλλονται από το ΚΣΚ, οι οποίες τεκμηριώνονται και από την απόκλιση μεταξύ των πληρωμών και εισπράξεων του, ως οι αναλύσεις που έχουν διενεργηθεί.

Η Επιτροπή αναφέρεται ακολούθως στον ισχυρισμό του ΚΣΚ περί της μη γνώσης του αναφορικά με τις υποχρεώσεις του έναντι του Νόμου, και παραθέτει σχετικά τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη δράση του ΚΣΚ, το Συμβούλιο οφείλει, μέσα στα όρια της κοινότητας και στο μέτρο των οικονομικών του δυνατοτήτων *«Να παρέχει ή να φροντίζει για την παροχή κατάλληλης και επαρκούς υδατοπρομήθειας»* (άρθρο 82(α) Ν. 86(Ι)/1999).

Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 70 του εν λόγω Νόμου, *«(1) Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση ακριβούς λογαριασμού για όλα τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται και πληρώνονται από το Ταμείο Κοινότητας. (2) Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση των κατάλληλων λογαριασμών, βιβλίων και καταστάσεων λογαριασμών, που ετοιμάζονται σύμφωνα με τις ενδεδειγμένες λογιστικές αρχές και πρότυπα.»*

Επιπρόσθετα, ως ορίζεται στον Κανονισμό 14 της ΚΔΠ 128/2014, το ύψος των τελών του νερού ύδρευσης καθορίζεται έτσι ώστε τα συνολικά έσοδα του παρόχου από τα τέλη του νερού ύδρευσης *«να καλύπτουν το σύνολο του χρηματοοικονομικού κόστους του συγκεκριμένου παρόχου συν τα έξοδα του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.»*

Η ΚΔΠ 128/2014 προβλέπει επίσης ότι, *«16. (1) Τα τέλη και τα κλιμάκια για τις άλλες χρήσεις νερού ύδρευσης, εκτός της οικιακής, ορίζονται από κάθε πάροχο σύμφωνα με τη μέθοδο τιμολόγησης κατά αύξουσες κλίμακες. [...] (4) Κάθε πάροχος δύναται, κατά την κρίση του, να προτείνει ένα ή περισσότερα κλιμάκια τιμών με ψηλότερες τιμές από την κύρια τιμή (p1), προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση, με πολύ υψηλότερες τιμές για τα κλιμάκια μεγάλων καταναλώσεων. [...] (6) Κάθε πάροχος προτείνει τέτοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης για τους τελικούς καταναλωτές για άλλες χρήσεις πλην της οικιακής, ώστε τα κλιμάκια τιμών που*

εφαρμόζονται να μην τιμωρούν τη μεγάλη κατανάλωση από παραγωγικές μονάδες για τις οποίες το νερό είναι πρώτη ύλη παραγωγής. (7) Παρόμοιες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης με αυτές που καθορίζονται στην παράγραφο (6) εφαρμόζονται και στην περίπτωση της χρήσης ύδατος για ύδρευση από ξενοδοχειακές μονάδες καθώς και από κτηνοτροφικές μονάδες. (8) Οι ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης που προτείνονται δυνάμει των παραγράφων (6) και (7) δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη του στόχου της ανάκτησης του συνόλου του χρηματοοικονομικού κόστους κάθε παρόχου και την κάλυψη των εξόδων του παρόχου για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 14. 417».

Όπως επομένως διαπιστώνεται από τα πιο πάνω, το ΚΣΚ είναι αρμόδιο για την επιβολή των χρεώσεων της υδατοπρομήθειας, τις οποίες θα πρέπει να καθορίζει λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και έχοντας ως γνώμονα ότι η εν λόγω χρέωση θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να επιτυγχάνεται η ανάκτηση του συνόλου του χρηματοοικονομικού κόστους του και η κάλυψη των εξόδων του για την αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Επομένως, εάν το ΚΣΚ τηρούσε τις πρόνοιες της νομοθεσίας, η οποία διέπει την παροχή και τιμολόγηση των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, οι χρεώσεις αυτές δεν θα ήταν δυσανάλογες με το κόστος και κατά συνέπεια ούτε θα προέκυπταν υψηλά πλεονάσματα από αυτές.

Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποδεχθεί την αιτιολογία της άγνοιας του Νόμου αλλά ούτε και τον ισχυρισμό ότι το ΚΣΚ δεν είχε τους απαιτούμενους πόρους ή/και την τεχνογνωσία για να χειριστεί κατάλληλα τα θέματα ανταγωνισμού αναφορικά με την παροχή των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, ειδικότερα από μία επιχείρηση, ως το ΚΣΚ, που κατέχει το μονοπώλιο στην αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές – κτηνοτρόφους της περιοχής που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων, και που ως εκ τούτου όφειλε αρμοδίως να γνωρίζει ότι οι ενέργειες αυτές θα είχαν άμεσες επιπτώσεις στη λειτουργία της εν λόγω αγοράς.

Για τους ίδιους λόγους δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή η θέση που προβάλλεται και αφορά στο ότι το ΚΣΚ δεν γνώριζε ότι η σχετική αγορά διαχωρίζεται ανάλογα με τη χρήση του ύδατος. Στη βάση του ότι το ΚΣΚ όφειλε να διαμορφώνει τις χρεώσεις του νερού κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους του, η αιτιολογία ότι δεν γνώριζε περί του διαχωρισμού της αγοράς «ώστε να ελεγχθούν τα οικονομικά στοιχεία βάσει της χρήσης και συνακόλουθα να είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων σε σχέση με τα πλεονάσματα / ελλείμματα ανάλογα με την χρήση του νερού» συνηγορεί υπέρ της μη δέουσας τήρησης της νομοθεσίας που το διέπει,

εφόσον το ΚΣΚ εισηγείται τη διαμόρφωση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της ανάκτησης του κόστους.

Συναφώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο εν λόγω ισχυρισμός δεν δύναται να απαλλάξει το ΚΣΚ από την ιδιαίτερη ευθύνη που είχε ως δεσπύζουσα επιχείρηση στην αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής Κοκκινότριμιθιάς. Εξάλλου, δεδομένου ότι το ΚΣΚ αποτελεί την Τοπική Αρχή η οποία είναι δια νόμου επιφορτισμένη με την ευθύνη της υδροδότησης της περιοχής που εμπίπτει εντός των διοικητικών του ορίων, προκύπτει ότι η μονοπωλιακή αυτή θέση αφορά γενικότερα την αγορά υδατοπρομήθειας προς το σύνολο των υποστατικών που εμπίπτουν εντός των διοικητικών του ορίων και υδροδοτούνται από αυτό, επομένως, ο διαχωρισμός της αγοράς ανάλογα με τη χρήση, προκειμένου να υπολογισθούν τα αποτελέσματα της υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση, δεν αναιρεί την αρχή της ανάκτησης του κόστους που υφίσταται για τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας εν γένει.

Τούτου λεχθέντος, η Επιτροπή παρενθετικά αναφέρει ότι, όπως διαπιστώνεται από τις Καταστάσεις Εισπράξεων–Πληρωμών του ΚΣΚ, πλεονάσματα προκύπτουν και από το σύνολο των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για όλα τα έτη που εξετάσθηκαν, ήτοι 2010, 2011, 2012, 2014 και 2015, (πλην του 2013 όπου παρουσιάστηκε έλλειμμα εξαιτίας της καταβολής του οφειλόμενου ΦΠΑ), καταδεικνύοντας ότι το θέμα της δημιουργίας πλεονάσματος από την παροχή των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας αφορούσε το σύνολο των εν λόγω υπηρεσιών γενικότερα και δεν περιορίστηκε στην παροχή νερού προς την κτηνοτροφική περιοχή. Επομένως, η μη γνώση περί διαχωρισμού της αγοράς νερού ανάλογα με τη χρήση αυτού δεν δύναται να ληφθεί ως ελαφρυντικός παράγοντας κατά τον προσδιορισμό του προστίμου.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, από την προαναφερόμενη νομολογία συνάγεται επιπρόσθετα το συμπέρασμα πως, ούτε και το επιχείρημα της απουσίας προηγούμενων υποθέσεων εναντίον Κοινοτικών Συμβουλίων ευσταθεί. Ως επισημαίνεται στην προαναφερόμενη υπόθεση *Intel Corp. v European Commission*, «το γεγονός ότι συμπεριφορά εμφανίζουσα τα ίδια χαρακτηριστικά δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο εξετάσεως με προγενέστερες αποφάσεις δεν απαλλάσσει την επιχείρηση από την ευθύνη που τη βαρύνει».

Επομένως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ΚΣΚ, στη βάση των γεγονότων της παρούσας υπόθεσης, όφειλε να γνωρίζει ότι οι ενέργειες και η δραστηριοποίηση του κατά το συγκεκριμένο τρόπο θα είχε ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα την καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπύζουσας θέσης που κατέχει στην υπό εξέταση αγορά, ανεξάρτητα από το αν άλλες Δημόσιες Αρχές, ως ο επιπρόσθετος ισχυρισμός

του, ενθάρρυναν την συμπεριφορά του, ειδικότερα, εφόσον γνώριζε τη θέση ισχύος που κατέχει, εξαιτίας του μονοπωλιακού καθεστώτος που επικρατεί στη σχετική αγορά και τους φραγμούς εισόδου που υπάρχουν για την ένταξη νέων ανταγωνιστών σε αυτή.

Συνεπώς, η Επιτροπή, συνεκτιμώντας τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης και επαναλαμβάνοντας τα όσα απορρέουν από την προπαρατεθείσα νομολογία, καταλήγει ότι το καταγγελλόμενο ΚΣΚ δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η συμπεριφορά του είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, καθώς τόσο η Επιτροπή όσο και τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια έχουν επανειλημμένως κρίνει καταχρηστική την εφαρμογή, από κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση, πρακτικών που συνιστούν καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης.

Αναφερόμενη στους ισχυρισμούς του ΚΣΚ περί περιορισμένων εσόδων και πλεονασμάτων από τη δραστηριοποίηση του στη σχετική αγορά, και στην αναφορά του ότι *«τα πραγματικά έσοδα του ΚΣΚ για τα έτη 2011, 2012 και 2014, βάσει των πραγματικών εισπράξεων, είναι πολύ μικρότερα από αυτά που παρουσιάζονται στην επιστολή ημερ. 21.6.2019»*, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για την αξιολόγηση της είναι αυτά που υποβλήθηκαν κατά την προκαταρκτική έρευνα και βρίσκονται καταχωρισμένα στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα του ΚΣΚ αναφορικά με τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής είναι αυτά που υπολογίσθηκαν από την Επιτροπή, στη βάση των Καταστάσεων Εισπράξεων – Πληρωμών του ΚΣΚ, και παρουσιάζονται στην επιστολή της ημερομηνίας 21/6/2019 που απέστειλε στο ΚΣΚ.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η υπερτιμολόγηση αξιολογήθηκε υπό το πρίσμα του οικείου νομοθετικού πλαισίου και στη βάση των οικονομικών δεδομένων που απεστάλησαν από το ίδιο το ΚΣΚ, οπότε πραγματοποιήθηκε κοστολογική ανάλυση της υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφικούς σκοπούς από την οποία, σύμφωνα με το αποτέλεσμα που προέκυψε, η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίσταται υπερβολική δυσαναλογία μεταξύ του πραγματικού κόστους από τη δραστηριότητα παροχής νερού για την κτηνοτροφική περιοχή και των αντίστοιχων χρεώσεων που επιβλήθηκαν από το ΚΣΚ. Κατά συνέπεια, κρίθηκε ότι τα ποσοστά πλεονάσματος προς εισπράξεις του ΚΣΚ για υδατοπρομήθεια για κτηνοτροφικούς σκοπούς είναι υπερβολικά, καθώς για τα έτη 2011, 2012, 2014 και για την περίοδο 1/1-30/6/2015 αυτά ανέρχονται σε 47,3%, 39,8%, 37,4% και 18,1% αντίστοιχα, βάσει του Πίνακα 5. Επαναλαμβάνεται ότι για το έτος 2013 καταγράφεται έλλειμμα, που ανέρχεται σε ποσοστό -4,7% λόγω του ότι, κατά το έτος αυτό, τα αποτελέσματα επιβαρύνθηκαν με την καταβολή μεγάλου μέρους του οφειλόμενου ΦΠΑ, συνεπεία

της μη εφαρμογής των διεθνών λογιστικών προτύπων κατά την τήρηση των λογαριασμών του ΚΣΚ.

Στη συνέχεια, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η Επιτροπή προέβηκε και σε αναθεωρημένους υπολογισμούς των πλεονασμάτων/ελλειμμάτων για τις περιόδους 2011, 2012, 2014 και 2015 (1^ο εξάμηνο), λαμβάνοντας υπόψη επιπρόσθετα κόστη τα οποία, λόγω έλλειψης στοιχείων, δεν είχαν περιληφθεί στην ως άνω ανάλυση, (ήτοι, κόστη μηχανοκίνητων οχημάτων, διοικητικό κόστος και κόστος προσωπικού), από όπου διαπιστώθηκε πως, ακόμα και μετά τη συμπερίληψη αυτών, προκύπτει πλεόνασμα για τα έτη 2011, 2012, 2014 και 2015. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία των Πινάκων 5Α και 5Β, το ποσοστό πλεονάσματος από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση για τα έτη 2011, 2012, 2014, καθώς και για την περίοδο 1/1-30/6/15, ανέρχεται σε 41,72%, 34,57%, 34,57% και 4,54% αντίστοιχα.

Σε σχέση με τα ως άνω υπενθυμίζεται πως, ο λόγος για τον οποίο δεν γίνεται αναφορά στα αποτελέσματα του έτους 2010 εναπόκειται στο ότι, κατά το έτος αυτό, βρισκόταν σε ισχύ το παλαιότερο καθεστώς χρεώσεων και συνεπώς, δεν περιλαμβάνεται στην καταγγελία του κ. Κ.Κ.. Όσον αφορά στο έτος 2013, όπως αναφέρεται και πιο πάνω κατά το έτος αυτό παρουσιάστηκε έλλειμμα εξαιτίας της καταβολής του οφειλόμενου ΦΠΑ, ενώ το έτος 2015, παρά το ότι παρουσιάστηκε πλεόνασμα, εντούτοις, λόγω του ότι πρόκειται για εξαμηνιαία αποτελέσματα, η Επιτροπή έκρινε ότι στο πλαίσιο δίκαιης αξιολόγησης της υπόθεσης, αυτά μη ληφθούν υπόψη.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα ποσοστά πλεονάσματος που προκύπτουν για τα έτη 2011, 2012 και 2014, ήτοι 41,72%, 34,57% και 34,57% αντιστοίχως, είναι υψηλά.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το θέμα του καθορισμού του προστίμου προβλέπεται ρητά και με σαφήνεια στο Νόμο, και δη στα άρθρα 24(α) και 42(1) αυτού. Η Επιτροπή, ενεργώντας στη βάση των προνοιών αυτών, σταθμίζει τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Υπό τις περιστάσεις αυτές, και εφόσον τα εν λόγω άρθρα του Νόμου καταγράφουν με σαφήνεια το τι πρέπει να λαμβάνει υπόψη της η Επιτροπή κατά τον καθορισμό του προστίμου προς μία επιχείρηση, η οποία έχει παραβεί το άρθρο 6(1) της εθνικής νομοθεσίας, τότε το ζήτημα τούτο δεν επιδέχεται οποιασδήποτε άλλης ερμηνείας.

10.3.1 Σοβαρότητα της Παράβασης

Όπως προαναφέρεται, τα βασικά κριτήρια καθορισμού του ύψους του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με το Νόμο και ειδικότερα τα άρθρα 24(1) και 42(1), είναι η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης. Ομοίως, το άρθρο 23(3) του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 προνοεί ότι: «Ο καθορισμός του ύψους του προστίμου γίνεται με βάση τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης.».

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο εκτίμησης και αξιολόγησης της σοβαρότητας της παράβασης, λαμβάνει υπόψη ιδίως το είδος της παράβασης, ενώ λαμβάνει παράλληλα υπόψη τις συνθήκες της κάθε υπόθεσης, κατά περίπτωση, και το ειδικό βάρος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στην παράβαση, όπου υπάρχουν πλέον της μίας εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

Επιπλέον, η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης, λαμβάνει υπόψη το χαρακτήρα και τον αντίκτυπο που αυτή είχε ή/και συνεχίζει να έχει στην αγορά, τα αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή δυνατό να προκληθούν στην αγορά, δεδομένης και της οικονομικής δύναμης των επιχειρήσεων που παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και την έκταση αυτής. Οπότε συνυπολογίζεται επίσης και το οποιοδήποτε οικονομικό ή άλλο όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι επιχειρήσεις.

Η Επιτροπή, αφού συνεκτίμησε όλα όσα υποβλήθηκαν από το ΚΣΚ, καθώς και τη σχετική νομολογία, αποφάσισε ότι, η συμπεριφορά και οι πρακτικές που εφάρμοσε το ΚΣΚ αποτελούν καταχρηστική συμπεριφορά στο πλαίσιο του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή αποφάνθηκε ότι το ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τη κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινότριμιθιάς, την οποία εκμεταλλεύτηκε καταχρηστικά, με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης που επέβαλλε προς τον καταγγέλλοντα για τις εν λόγω υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο που διαγράφεται από τα πιο πάνω, η Επιτροπή εξέτασε τη θέση του ΚΣΚ με την οποία ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν το πώς επηρεάστηκαν οι κτηνοτρόφοι που προμηθεύονται νερό από το ΚΣΚ «έναντι άλλων κτηνοτρόφων της ίδιας περιοχής που προμηθεύονται νερό από εναλλακτικές πηγές ή και έναντι κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται σε άλλες γεωγραφικές περιοχές [...]».

Απαντώντας στον ως άνω ισχυρισμό, η Επιτροπή παραπέμπει στην καταγγελία του κ. Κ.Κ., όπου σημειώνονται τα ακόλουθα σχετικά: «Λόγω της τιμής του νερού το γάλα μου στοιχίζει ανά λίτρο περισσότερα από ότι πληρώνουν οι υπόλοιποι συνάδελφοι στο Δάλι, ή στο Γέρι ή στις υπόλοιπες κτηνοτροφικές περιοχές της Κύπρου.

Επανειλημμένως έχουμε εκφράσει τις διαφωνίες μας προφορικά στην Κοινοτική αρχή χωρίς όμως αυτή να μας λαμβάνει υπόψη αλλά και γραπτώς σε άλλα Τμήματα Υπηρεσίες του Δημοσίου. [...] λόγω της μεταχείρισης που τυγχάνουμε σαν μονάδα έχουμε σαν επίπτωση την αύξηση του κόστους του γάλακτος μας ανά λίτρο. Επίσης τα ζώα πάχυνσης λόγω της αυξημένης τιμής του νερού στοιχίζουν περισσότερο να παραχθούν με αποτέλεσμα η τιμή κόστους του ζωντανού βάρους να είναι περισσότερη.»

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή σημειώνει την υπόθεση *Intel*¹¹⁷ και παραθέτει κατωτέρω όσα σχετικά αναφέρθηκαν από το Δικαστήριο:

«1622 Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, για τον καθορισμό του προστίμου λαμβάνεται υπόψη, εκτός της σοβαρότητας, και η διάρκεια της παραβάσεως. Κατά τη νομολογία, για τη διαπίστωση της σοβαρότητας των παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ικανός αριθμός στοιχείων όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι ιδιομορφίες της υποθέσεως, το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, χωρίς όμως να υφίσταται δεσμευτική ή εξαντλητική απαρίθμηση κριτηρίων που πρέπει υποχρεωτικώς να λαμβάνονται υπόψη. Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, οι συγκεκριμένες επιπτώσεις της παραβάσεως στην αγορά δεν αποτελούν, καταρχήν, σύμφωνα με τα κριτήρια της νομολογίας, υποχρεωτικό στοιχείο, αλλά απλώς ενδεικτικό, μεταξύ άλλων, στοιχείο για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως και τον καθορισμό του προστίμου (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Σεπτεμβρίου 2009, [C-534/07 P, Prym και Prym Consumer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-7415](#), στο εξής: απόφαση *Prym*, σκέψεις 54 και 55). Επιπλέον, από τη νομολογία προκύπτει ότι στοιχεία που άπτονται του σκοπού μιας συμπεριφοράς δύνανται να αποδεικνύονται σημαντικότερα κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου από εκείνα που σχετίζονται με τις επιπτώσεις της (απόφαση *AstraZeneca*, σκέψη 64 ανωτέρω, σκέψη 902).

1623 Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού αριθ. 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης [ΑΧ] ([ΕΕ 1998, C 9, σ. 3](#), στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 1998), για να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη «ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί» (υπό τον τίτλο 1.Α). Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι, τουλάχιστον όσον αφορά τις παραβάσεις που μπορούν

---

¹¹⁷ Υπόθεση T-286/09, *Intel* κατά Επιτροπής, [2014] Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 245/8, 28/7/2014.

να χαρακτηρισθούν ως πολύ σοβαρές λόγω της φύσεώς τους και μόνον, ο συγκεκριμένος αντίκτυπος της παραβάσεως επί της αγοράς αποτελεί ένα μόνο στοιχείο μεταξύ άλλων, το οποίο, εφόσον είναι δυνατό να μετρηθεί, μπορεί να δώσει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αυξήσει το αρχικό ποσό του προστίμου πέραν του ελάχιστου δυνατού ποσού των 20 εκατομμυρίων ευρώ (βλ., συναφώς, απόφαση Prym, σκέψη 1622 ανωτέρω, σκέψη 75). Είναι αληθές ότι από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι, εφόσον η Επιτροπή κρίνει επιβεβλημένο, για τον υπολογισμό του προστίμου, να λάβει υπόψη της το προαιρετικό αυτό στοιχείο του συγκεκριμένου αντίκτυπου της παραβάσεως στην αγορά, δεν μπορεί να περιοριστεί στη διατύπωση ενός απλού τεκμηρίου, αλλά πρέπει να προσκομίσει, συγκεκριμένες, αξιόπιστες και επαρκείς ενδείξεις, βάσει των οποίων να μπορεί να εκτιμηθεί η πραγματική επίδραση της παραβάσεως επί του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αγοράς (απόφαση Prym, σκέψη 1622 ανωτέρω, σκέψη 82).

1624 Ωστόσο, στην υπό κρίση υπόθεση, ο καθορισμός του προστίμου δεν έγινε βάσει των κατευθυντήριων γραμμών του 1998, αλλά των κατευθυντήριων γραμμών του 2006. Σε αντίθεση με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1998, οι κατευθυντήριες γραμμές του 2006 δεν προβλέπουν πλέον τη συνεκτίμηση του «συγκεκριμένου αντίκτυπου επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί» κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας μιας παραβάσεως. Κατά την παράγραφο 22 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, για να αποφασιστεί εάν το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων, το οποίο θα λαμβάνεται υπόψη σε μια συγκεκριμένη υπόθεση θα πρέπει να είναι χαμηλά ή υψηλά στην κλίμακα με όριο το 30 %, η Επιτροπή συνεκτιμά διάφορους παράγοντες, όπως το είδος της παραβάσεως, το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, τη γεωγραφική έκταση της παραβάσεως και το εάν η παράνομη συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη ή όχι.

1625 Επομένως, κατά τις κατευθυντήριες γραμμές του 2006, η Επιτροπή όντως δεν υποχρεούται εν γένει να λαμβάνει υπόψη τον συγκεκριμένο αντίκτυπο της παραβάσεως στην αγορά κατά τον καθορισμό του ποσοστού επί της αξίας των πωλήσεων σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν απαγορεύουν να λαμβάνεται υπόψη ο συγκεκριμένος αντίκτυπος της παραβάσεως στην αγορά προκειμένου το ποσοστό αυτό να αυξηθεί. Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι, εφόσον η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να συνεκτιμήσει τον συγκεκριμένο αντίκτυπο της παραβάσεως στην αγορά, προκειμένου να αυξήσει το ποσοστό αυτό, η νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 1623 ανωτέρω ισχύει και για τις κατευθυντήριες γραμμές του 2006, οπότε η Επιτροπή οφείλει να προσκομίσει συγκεκριμένες, αξιόπιστες και επαρκείς ενδείξεις βάσει των οποίων να μπορεί να εκτιμηθεί η πραγματική επίδραση της παραβάσεως επί του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αγοράς. Αντιθέτως, η Επιτροπή δεν πρέπει

οπωσδήποτε να λάβει υπόψη την απουσία συγκεκριμένου αντικτύπου ως ελαφρυντική περίπτωση κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 22 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006. Αρκεί το καθορισμένο από την Επιτροπή ποσοστό επί της αξίας των πωλήσεων που λαμβάνονται υπόψη να δικαιολογείται από άλλα στοιχεία ικανά να επηρεάσουν την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παραβάσεως.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Η Επιτροπή, στη βάση των όσων παρατίθενται ανωτέρω, καταρχάς παρατηρεί ότι δεν είναι υποχρεωμένη να λάβει υπόψη την απουσία αντίκτυπου της παραβάσεως στην αγορά ως ελαφρυντική περίπτωση. Περαιτέρω παρατηρείται ότι στοιχεία που άπτονται του σκοπού μιας συμπεριφοράς δύνανται να αποδεικνύονται σημαντικότερα κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου από εκείνα που σχετίζονται με τις επιπτώσεις της. Για το τελευταίο σημειώνεται ότι στην υπόθεση *AstraZeneca*¹¹⁸ το Δικαστήριο επισήμανε τα ακόλουθα:

«902 Μολονότι οι επικρινόμενες στο πλαίσιο της πρώτης καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως πρακτικές δεν επέφεραν σε όλες τις περιπτώσεις τα αποτελέσματα στα οποία προσέβλεπε η AZ και παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει με ακρίβεια τον βαθμό κατά τον οποίο η δεύτερη κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως επέδρασε δυσμενώς επί του ανταγωνισμού στις οικείες αγορές, είναι αδιαμφισβήτητο ότι οι εν λόγω πρακτικές ήταν σε σημαντικό βαθμό αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, καθόσον ηδύναντο να επιφέρουν σε αυτόν ισχυρό πλήγμα. Επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι στοιχεία που άπτονται του σκοπού μιας συμπεριφοράς δύνανται να αποδεικνύονται σημαντικότερα κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου από εκείνα που σχετίζονται με τα αποτελέσματά της (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, T 141/94, Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II 347, σκέψη 636, και προπαρατεθείσα με τη σκέψη 334 απόφαση Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 259).» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Στο σημείο αυτό η Επιτροπή υπογραμμίζει και τα όσα σχετικά αναφέρονται στην επιστολή του ΚΣΚ, ημερομηνίας 29/9/2016, σε σχέση με τις δυσμενείς επιπτώσεις των χρεώσεων του νερού στους κτηνοτρόφους: «Λόγω παραπόνου κυρίως από κτηνοτρόφους για το ύψος των Τελών έχουμε ζητήσει από το Τμήμα Υδάτων συνάντηση για συζήτηση των Τελών. [...] Λαμβάνοντας υπόψη την άρνηση του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων για μείωση των Τελών, την πίεση των κτηνοτρόφων και χωρίς να στοχοποιούνται ειδικές ομάδες καταναλωτών το Κοινοτικό Συμβούλιο

---

¹¹⁸ Υπόθεση T-321/05, *AstraZeneca AB και AstraZeneca plc κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, [2010] Συλλογή της Νομολογίας 2010 II-02805, σκ. 902.

Κοκκινότριμιθιάς αναθεώρησε από μόνο του τα Τέλη δημιουργώντας ευνοϊκότερα τέλη για την ομάδα των κτηνοτρόφων.».

Προκύπτει επομένως ότι το ΚΣΚ γνώριζε ότι η αύξηση των τελών για την υδατοπρομήθεια είχε δημιουργήσει πρόβλημα στην ομάδα των κτηνοτρόφων που υδροδοτούνταν από αυτό. Συνεπώς, εύλογα μπορούσε να συναχθεί ότι οι υπερβολικές χρεώσεις θα απέβαιναν επιζήμιες για τους κτηνοτρόφους, δεδομένης της αύξησης του κόστους λειτουργίας των κτηνοτροφικών τους μονάδων, σε αντίθεση με το αντίστοιχο κόστος κτηνοτροφικών μονάδων σε άλλες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας – όπου τα τέλη παρέμειναν σταθερά και δη αρκετά χαμηλότερα.

Αναφερόμενη στη θέση του ΚΣΚ ότι, «δεν αποτελεί συνήθη επιχείρηση που ασκεί οικονομική δραστηριότητα με σκοπό την μεγιστοποίηση του οφέλους των μετόχων της», η Επιτροπή κρίνει σημαντικό να υπογραμμίσει εκ νέου την υποχρέωση που το Συμβούλιο υπέχει ως Τοπική Αρχή επιφορτισμένη με την ευθύνη υδροδότησης της Κοινότητας Κοκκινότριμιθιάς, στο πλαίσιο των περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμών του 2014, αρ. Κ.Δ.Π. 128/2014, οι οποίοι αναφέρονται σε ανάκτηση του κόστους του νερού από το Κοινοτικό Συμβούλιο, και όχι σε υπερβολικές χρεώσεις και στη δημιουργία πλεονάσματος και αποθεμάτων στα ταμεία του. Εξάλλου, ως προαναφέρεται, δεν έχει δοθεί από το ΚΣΚ οποιαδήποτε άλλη δικαιολόγηση των ενεργειών του, πέραν της αύξησης του κόστους αγοράς του νερού λόγω κατάργησης της κοινοτικής γεώτρησης και αγοράς νερού από το ΤΑΥ. Στη βάση δε των στοιχείων του διοικητικού φακέλου δεν προκύπτουν συγκεκριμένα στοιχεία που να λήφθηκαν υπόψη από το ΚΣΚ κατά τη λήψη της απόφασής του για τις χρεώσεις, ώστε να υπάρχει υπολογισμός δίκαιων και ορθών χρεώσεων για τον καταγγέλλοντα ή και για όλους τους καταναλωτές της κτηνοτροφικής περιοχής Κοκκινότριμιθιάς. Επίσης, από την εξέταση της ουσίας της καταγγελίας και με βάση τις οικονομικές αναλύσεις από τα ενώπιον της Επιτροπής στοιχεία, φάνηκε ότι ο σκοπός που εξυπηρέτησε η υψηλή χρέωση του καταγγέλλοντα και γενικά των κτηνοτρόφων στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς δεν ήταν μόνο η κάλυψη του κόστους αγοράς του νερού.

Συνεπώς, βάσει των όσων αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν, κατά την κρίση της Επιτροπής αφενός τεκμηριώνεται ότι οι χρεώσεις που επιβάλλει το ΚΣΚ για την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας στην κτηνοτροφική περιοχή είναι υπερβολικές και αφετέρου ότι το καταγγελλόμενο ΚΣΚ δεν κατάφερε να αποδείξει την οποιαδήποτε αντικειμενική δικαιολόγηση της συμπεριφοράς και των πρακτικών που ακολούθησε στην τιμολόγηση του νερού, κατά την διαμόρφωση της οποίας δεν τήρησε την νομική του υποχρέωση περί ανάκτησης του σχετικού κόστους.

Τούτων λεχθέντων, η Επιτροπή επανέρχεται στη θέση του ΚΣΚ ότι, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, δεν θα πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο, ή, σε περίπτωση που αναγνωρισθεί παράβαση, κατά την έκφρασή του, θα πρέπει να εκδοθεί αναγνωριστική απόφαση, και ότι, *«τυχόν επιβολή προστίμου θα επιβαρύνει τα οικονομικά της Κοινότητας Κοκκινοτριμιθιάς με δυσμενή αποτελέσματα όσον αφορά τις ενέργειες ή/και δραστηριότητες ή/και έργα του ΚΣΚ προς όφελος των κατοίκων της Κοινότητας Κοκκινοτριμιθιάς»*.

Αφού εξέτασε το θέμα, η Επιτροπή σημείωσε ότι βάσει του άρθρου 24(β) του Νόμου: *«σε περίπτωση που η παράβαση τερματισθεί πριν από την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής, η Επιτροπή δύνεται να καταδικάσει με αναγνωριστική απόφασή της την παράβαση»* (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Με βάση το λεκτικό του σχετικού άρθρου, καθίσταται ξεκάθαρο πως η Επιτροπή έχει διακριτική ευχέρεια δράσης. Συνεπώς, δεν προκαθορίζεται επακριβώς η οποιαδήποτε ενέργεια της Επιτροπής από το Νομοθέτη, αλλά η Επιτροπή αφήνεται να λειτουργήσει με ελευθερία δράσης και έχει επί τούτου διακριτική ευχέρεια· γι' αυτό και στη διατύπωση του σχετικού άρθρου χρησιμοποιήθηκε η λέξη *«δύνεται»*. Επομένως, η Επιτροπή, κατά την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, ενεργεί εντός του πλέγματος της νομιμότητας, και αποφαίνεται υπό το πρίσμα της σκοπιμότητας εκάστης των πιθανών λύσεων, δηλαδή της προσφορότερης, κατά την κρίση της, εξυπηρέτησης των σκοπών που επιδιώκονται με τον κανόνα δικαίου που της παρέχει τη σχετική αρμοδιότητα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μπορεί να επιλέξει οποιαδήποτε από τις νόμιμες λύσεις.

Η Επιτροπή, αναφερόμενη στην αιτιολογία που είχε παρασχεθεί από το ΚΣΚ αναφορικά με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας που ίσχυαν από 1/1/2011 και μεταγενέστερα, και αφορούν στην κάλυψη του αυξημένου κόστους αγοράς του νερού εξαιτίας της κατάρτησης της κοινοτικής γεώτρησης και της προμήθειας αυτού μέσω του ΤΑΥ, σημειώνει ότι σκοπός της αρχής της αναλογικότητας είναι να αποδειχθεί ότι η διαπραχθείσα παράβαση δεν είναι δυσανάλογη προς την επίτευξη του τιθέμενου σκοπού.

Στις θέσεις του ΚΣΚ προβάλλεται, περαιτέρω, το επιχείρημα ότι, *«η τιμολογιακή πολιτική του ΚΣΚ όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής νερού για κτηνοτροφική χρήση, απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ, και τυγχάνει της έγκρισης του Έπαρχου Λευκωσίας»*, προκειμένου να υποστηριχθεί ότι υπήρξε ενθάρρυνση της πολιτικής από τον Έπαρχο και το ΤΑΥ, και ότι, κατά συνέπεια, η παράβαση δεν μπορεί να καταλογιστεί στο ΚΣΚ ή, ακόμα και αν καταλογιστεί, το γεγονός αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί ως ελαφρυντική περίπτωση.

Επ' αυτού, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, η επιστολή του ΤΑΥ προς την Υπηρεσία, ημερομηνίας 17/11/2015, η οποία βρίσκεται καταχωρισμένη στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, αναφέρει σχετικά τα ακόλουθα: «Σύμφωνα με τους Κανονισμούς ΚΔΠ128/2014 οι Τοπικές Αρχές έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τέλη για πλήρη ανάκτηση του κόστους τους. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις τιμολογιακής χρέωσης νερού ύδρευσης στον τελικό καταναλωτή υποβάλλονται προς έγκριση, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ, στα αρμόδια όργανα [...]. Οι Κανονισμοί βρίσκονται σε περίοδο εφαρμογής και μέχρι σήμερα δεν έτυχαν από το ΤΑΥ οποιασδήποτε έγκρισης κάποια τέλη. [...] Κάθε Τοπική Αρχή Υδατοπρομήθειας οφείλει να εφαρμόζει τέλη νερού ύδρευσης (πόσιμου νερού) που να οδηγούν σε πλήρη ανάκτηση του κόστους. Το κόστος συμπεριλαμβάνει το κόστος αγοράς (αν αγοράζει από το ΤΑΥ), το κόστος απόληψης από γεωτρήσεις ή άλλες πηγές καθώς επίσης και το κόστος λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων μεταφοράς και διανομής του νερού και του διοικητικού κόστους που αναλογεί στη δραστηριότητα αυτή.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Περαιτέρω, όσον αφορά στο ζήτημα της έγκρισης των χρεώσεων υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ από τον Έπαρχο Λευκωσίας, κατά την προκαταρκτική έρευνα το ΚΣΚ είχε υποβάλει στην Υπηρεσία αποσπάσματα από σχετικά πρακτικά συνεδριάσεων του, όπου φαίνεται ότι αυτά κοινοποιούνται και στον εν λόγω Έπαρχο. Σε αυτά επισυνάπτεται μέρος απαντητικής επιστολής του Επάρχου, η οποία αναφέρεται σε προηγούμενες αποφάσεις του ΚΣΚ σε σχέση με τις χρεώσεις υδατοπρομήθειας, και όπου σημειώνονται τα ακόλουθα:

«γ) Για το θέμα 8.0.1. που αφορά απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου για μείωση των τελών υδατοπρομήθειας λόγω υπερκατανάλωσης επισημαίνεται ότι για να είναι δυνατή τέτοια μείωση θα πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του Κανονισμού 215(9) των περί Διοίκησης των Τοπικών (Γενικών) Κανονισμών του Κοινοτικού Συμβουλίου. [...] Γ. Για τη συνεδρία ημερ. 15/1/13 (Α/Α 1/13) δεν υπάρχουν οποιαδήποτε σχόλια για τις ληφθείσες αποφάσεις. Δ. Για τη συνεδρία ημερ. 5/2/13 (Α/Α2/13) σημειώνονται τα πιο κάτω: α) Για το θέμα 2.0.1 που αφορά απόφαση για νέα διατίμηση για τα τέλη υδατοπρομήθειας για την Κτηνοτροφική Περιοχή με αναδρομική ισχύ από 1/1/2013 επισημαίνω ότι τα εν λόγω δικαιώματα δεν είναι δυνατό να καθορίζονται με αναδρομική ισχύ, καθότι οι σχετικοί Κανονισμοί του περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικών) Κανονισμών προνοούν ότι τα τέλη υδατοπρομήθειας καθορίζονται με δημόσια γνωστοποίηση. Συνεπώς τα νέα τέλη ισχύουν από την ημερομηνία της δημόσιας γνωστοποίησης.»

Διευκρινίζεται ότι το θέμα 2.0.1 της συνεδρίας ημερ. 5/2/13 αφορούσε στην δημιουργία νέας διατίμησης για τα τέλη υδατοπρομήθειας, αποκλειστικά για την

Κτηνοτροφική Περιοχή, την διατίμηση Δ', για την οποία προβλεπόταν άμεση εφαρμογή και η οποία θα είχε αναδρομική ισχύ.

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή παραθέτει περαιτέρω τα όσα αναφέρονται στην επιστολή του ΤΑΥ ημερομηνίας 22/8/2016 προς την Υπηρεσία, σε σχέση με τη διαμόρφωση των χρεώσεων υδατοπρομήθειας από τις τοπικές αρχές. Ως αναφέρει το ΤΑΥ στην εν λόγω επιστολή του: *«Σύμφωνα με τη Νομοθεσία και με βάση τους Κανονισμούς ΚΔΠ 128/2014, οι Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας είναι αρμόδιες για καθορισμό των τελών στους τελικούς καταναλωτές, λαμβανομένης υπόψη της πλήρους ανάκτησης του κόστους του νερού. Επίσης, έχοντας τη δυνατότητα διαχωρισμού των τελών ανά χρήση, η Τ.Α. θα πρέπει να εφαρμόζει κλιμάκια τιμών (όπως μεγαλύτερη κατανάλωση στη χαμηλή τιμή) που δεν τιμωρούν τις παραγωγικές μονάδες που χρειάζονται μεγάλες ποσότητες (π.χ. κτηνοτροφία και ξενοδοχεία – Κανονισμοί 16(7) και 27(7), νοουμένου ότι επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους.»*.

Η Επιτροπή, έχοντας μελετήσει και αξιολογήσει τα εν λόγω στοιχεία που βρίσκονται εντός του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, έχει καταλήξει ότι:

- Μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της καταγγελίας του κ. Κ.Κ., το ΤΑΥ δεν είχε προβεί σε καμία αξιολόγηση τιμολόγησης υδατοπρομήθειας και ως εκ τούτου, δεν είχε συμφωνήσει ή διαφωνήσει με καμία εξ αυτών.
- Ο Έπαρχος Λευκωσίας, στον οποίο, όπως διαπιστώνεται, υποβάλλονται οι σχετικές αποφάσεις του ΚΣΚ, από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου δεν φαίνεται να υπεισέρχεται σε θέματα που αφορούν τον υπολογισμό των χρεώσεων από το Συμβούλιο. Η θέση του περιορίζεται στο ότι οι όποιες αποφάσεις λαμβάνονται πρέπει να συνάδουν με τις νομικές υποχρεώσεις του παρόχου. Ότι δηλαδή, με τις όποιες χρεώσεις επιβάλλονται, θα πρέπει να διασφαλίζεται η εφαρμογή των προνοιών της οικείας νομοθεσίας, όπως λ.χ. η πρόνοια για πλήρη ανάκτηση του κόστους του νερού, χωρίς να υπεισέρχεται σε περαιτέρω ανάλυση και αξιολόγηση των χρεώσεων αυτών.
- Το κόστος αγοράς νερού και τα υπόλοιπα έξοδα που αφορούν τις υπηρεσίες υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής υπερκαλύπτονται από τις χρεώσεις που επιβάλλει το ΚΣΚ.
- Το ποσοστό πλεονάσματος ήταν υψηλό για τα έτη 2011, 2012 και 2014 εφόσον ανήλθε σε 41,72%, 34,57% και 34,57% αντιστοίχως.
- Σε καμία περίπτωση το ΚΣΚ δεν δικαιολόγησε επαρκώς τις τιμολογήσεις του, αλλά εφάρμοσε ψηλές τιμές με μόνη δικαιολογία αυτήν της αύξησης του

κόστους προμήθειας του νερού λόγω της κατάργησης της κοινοτικής γεώτρησης και της αποκλειστικής προμήθειας του νερού από το ΤΑΥ.

Συνεπώς, η Επιτροπή ομόφωνα θεωρεί ότι οι τιμολογήσεις του ΚΣΚ στην ουσία δεν ακολουθούν τις οδηγίες του Επάρχου και του ΤΑΥ, και κατά συνέπεια απορρίπτει τους ισχυρισμούς του ΚΣΚ ότι υπήρξε ενθάρρυνση από δημόσιες αρχές για την αντανταγωνιστική του συμπεριφορά.

Στη συνέχεια, η Επιτροπή εστιάζει την προσοχή της στα όσα αναφέρθηκαν στη νομολογία για τον αντίκτυπο της παραβάσεως στην αγορά.

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ στην υπόθεση *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV*,¹¹⁹ από την οποία η Επιτροπή αντλεί καθοδήγηση, κατά πάγια νομολογία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζει τον πραγματικό αντίκτυπο επί της αγοράς μόνον εφόσον προκύπτει ότι ο αντίκτυπος αυτός δύναται να εκτιμηθεί. Για να εκτιμήσει τον αντίκτυπο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να χρησιμοποιήσει ως μέτρο τον ανταγωνισμό που θα υφίστατο υπό κανονικές συνθήκες αν δεν είχε διαπραχθεί η παράβαση.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου προκύπτει από τις υπερχρεώσεις, ήτοι τις αθέμιτες τιμές πώλησης νερού του ΚΣΚ προς τους καταναλωτές της κτηνοτροφικής περιοχής της Κοινότητας Κοκκινοτριμιθιάς, καθώς το ΚΣΚ αποτελεί μονοπώλιο ενώ δεν υπήρχαν εναλλακτικές λύσεις προμήθειας νερού για τον καταγγέλλοντα και τους λοιπούς καταναλωτές-κτηνοτρόφους. Σημειώνεται πως, παρά το ότι η δημιουργία ιδιωτικής γεώτρησης θεωρητικά ενδεχομένως να αποτελούσε εναλλακτική λύση, εντούτοις, φαίνεται ότι μία τέτοια επιλογή απαιτούσε συγκεκριμένες διαδικασίες και ήταν αρκετά δαπανηρή, σε σημείο που να μην καθίσταται εφικτή για τον καταγγέλλοντα.

Δεδομένου ότι η παράβαση δεν αφορούσε σύμπραξη μεταξύ επιχειρήσεων ή π.χ. αποκλεισμό ανταγωνιστή ή άρνηση πώλησης, ώστε ο αντίκτυπος στην αγορά να είναι άμεσα εμφανής, παραμένει ως γεγονός, στη βάση και των οικονομικών αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή, ότι στους καταναλωτές-κτηνοτρόφους και δη στον καταγγέλλοντα, επιβάλλονταν χρηματικά ποσά που δεν αναλογούσαν σε δίκαιη τιμολόγηση. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι οικονομικές αναλύσεις της δεικνύουν ξεκάθαρα ότι, υπό κανονικές συνθήκες, ήτοι της μη υπερχρέωσης του καταγγέλλοντα, δεν θα υπήρχαν τόσο μεγάλα πλεονάσματα στους λογαριασμούς του ΚΣΚ από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας για κτηνοτροφική χρήση στην κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινοτριμιθιάς. Επιπλέον, η

---

¹¹⁹ Υποθέσεις T-144/07, T-147/07 έως T-150/07 και T-154/07, *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV κ.λπ. κατά Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, [2011] Συλλογή της Νομολογίας 2011 II-05129, σκέψεις 193, 208-211, 215-216, 218-220, 226-230, 239-240, 243.

Επιτροπή παρατηρεί ότι στην περίπτωση που υπήρχε ανταγωνισμός στη σχετική αγορά, εάν δηλαδή υπήρχε και άλλη επιχείρηση προμήθειας, τότε το ΚΣΚ δεν θα μπορούσε να προβεί με ευκολία στις προαναφερόμενες παραβαίνουσες το Νόμο συμπεριφορές και πρακτικές της υπερχρέωσης των υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς την κτηνοτροφική περιοχή.

Ακολούθως, η Επιτροπή υπεισέρχεται στη θέση του ΚΣΚ ότι, η φύση και ο χαρακτήρας του θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου. Επ' αυτού, το ΚΣΚ αναφέρει ότι οι αρμοδιότητες και εξουσίες του καθορίζονται από τον περί Κοινοτήτων Νόμο, Ν. 86(Ι)/1999, δυνάμει του οποίου εγκαθιδρύθηκε, και δεν αποτελεί συνήθη επιχείρηση που ασκεί οικονομική δραστηριότητα με σκοπό την αύξηση των κερδών της, ενώ μεγάλο μέρος των εισπράξεων του προέρχεται από την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Η Επιτροπή, επισημαίνει πως κατά την εξέταση και κατάληξη της επί της ουσίας της καταγγελίας έχει αναφέρει ότι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού επικεντρώνεται στις μορφές των συμπεριφορών που είναι περισσότερο επιζήμιες για τους καταναλωτές και καθοριστικό στοιχείο για τη δράση της είναι η διαφύλαξη του ουσιαστικού ανταγωνισμού και όχι απλώς η προστασία των ανταγωνιστών. Επίσης, η νομολογία αναγνωρίζει τη διάκριση μεταξύ εκμεταλλευτικών (*exploitative abuse*) και παρεμποδιστικών καταχρήσεων (*exclusionary abuse*), καθότι «*το άρθρο 102 ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν αφορά μόνο την πρακτική που δύναται να προκαλέσει άμεση ζημία στους καταναλωτές αλλά και τις πρακτικές που τους προκαλούν ζημία πλήττοντας τη λειτουργία του ανταγωνισμού.*»¹²⁰ Περαιτέρω, η Επιτροπή έχει αναφερθεί στο ότι, βάσει και της νομολογίας, είναι αδιάφορο στο πλαίσιο εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού κατά πόσον ο φορέας που ασκεί δραστηριότητες οικονομικής φύσης υπάγεται στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα ή σε τομέα μεικτής οικονομίας.

«Επιχείρηση», σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ και ως ορίζει το άρθρο 2 του Νόμου, αποτελεί κάθε φορέας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τα όσα σχετικά αναφέρθηκαν στην υπόθεση *Film purchases by German television stations*,¹²¹ όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφερόμενη στον όρο «επιχείρηση», αποφάνθηκε ότι αυτός καλύπτει κάθε δραστηριότητα, η οποία αφορά σε παροχή υπηρεσιών ή αγαθών ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης και ανεξάρτητα αν αποσκοπεί ή όχι στο κέρδος. Επομένως, η επιδίωξη κέρδους δεν είναι ουσιώδης προϋπόθεση της ύπαρξης

¹²⁰ Υπόθεση C-52/09, *Konkurrensverket κατά TeliaSonera Sverige AB*, Συλλ. 2011, σ. I-00527, σκ. 24.

¹²¹ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: 89/536/ΕΟΚ, *Αγορά ταινιών από γερμανικά τηλεοπτικά ιδρύματα* (IV/3 1.734- *Film purchases by German television stations*), [1989] ΕΕ L 284, σ. 36 έως 44.

οικονομικής δραστηριότητας. Το γεγονός ότι ένας οργανισμός δεν έχει ως κίνητρο το κέρδος δεν τον αποκλείει από το να είναι επιχείρηση.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ερμηνεία της έννοιας της επιχείρησης για τους σκοπούς του δικαίου του ανταγωνισμού είναι ευρεία και συνδέεται ευθέως με την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων του φορέα που τις πραγματοποιεί, και όχι με τη νομική φύση του.

Στο πλαίσιο της νομολογίας του ΔΕΕ, κατά την εκτίμηση της έννοιας «*επιχείρηση*» θεωρείται σκόπιμη η διερεύνηση των διαχειριστικών όψεών της, σχετικά με το ποιες είναι οικονομικής φύσης και ποιες αμιγώς διοικητικής.¹²² Όσον αφορά την οικονομική φύση των δραστηριοτήτων μίας επιχείρησης, θα πρέπει να διαχωριστεί ποιες είναι στην πραγματικότητα αυτές οι οποίες εφαρμόζονται κατ' αυτονομία από την εξεταζόμενη επιχείρηση και ποιες όχι.

Σύμφωνα με το ΔΕΕ στην υπόθεση *ΜΟΤΟΕ*,¹²³ ένα νομικό πρόσωπο που, για μέρος των δραστηριοτήτων του, δεν θεωρείται επιχείρηση, λόγω άσκησης προνομίων δημόσιας εξουσίας, ως προς άλλο μέρος των δραστηριοτήτων του είναι δυνατόν να χαρακτηρίζεται και να θεωρείται επιχείρηση εάν ασκεί οικονομικές δραστηριότητες, ανεξάρτητες από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής: «25. Όσον αφορά τις πιθανές συνέπειες της ασκήσεως των προνομίων δημόσιας εξουσίας για τον χαρακτηρισμό ενός νομικού προσώπου [...] ως επιχειρήσεως κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού, πρέπει να τονισθεί [...] ότι το γεγονός και μόνον ότι ένας φορέας διαθέτει, για την άσκηση ενός μέρους των δραστηριοτήτων του, προνομίες δημόσιας εξουσίας δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό του ως επιχειρήσεως κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού ως προς τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητές του [...]. Ειδικότερα, ο χαρακτηρισμός ως δραστηριότητας εμπίπτουσας στην άσκηση των προνομίων δημόσιας εξουσίας ή ως οικονομικής δραστηριότητας πρέπει να πραγματοποιείται ξεχωριστά για την κάθε δραστηριότητα ενός δεδομένου φορέα.»

Η Επιτροπή, στη βάση των ενώπιων της στοιχείων και δεδομένων, θεωρεί ότι το ΚΣΚ, παρέχοντας υπηρεσίες υδροδότησης για τις οποίες οι ιδιοκτήτες υποστατικών, και στην συγκεκριμένη περίπτωση κτηνοτροφικών μονάδων, πληρώνουν τα οριζόμενα τέλη, δύναται να χαρακτηριστεί ως επιχείρηση, καθότι προσφέρει υπηρεσίες και ασκεί καθ' όλα δραστηριότητες οικονομικής φύσεως. Επισημαίνεται ότι ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης είναι ανεξάρτητος από τον

¹²² Υπόθεση T-128/98, *Aéroports de Paris κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2000 σελίδα II-03929, σκ. 110, 112.

¹²³ Υπόθεση C-49/07, *Μοτοσυκλετιστική Ομοσπονδία Ελλάδος ΝΠΙΔ (ΜΟΤΟΕ) κατά Ελληνικού Δημοσίου*, [2008] ECR I -04863, παρά. 25.

ενδεχομένως κοινωνικό της χαρακτήρα και την άσκηση δημόσιας εξουσίας από αυτήν.

Ως εκ των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο ότι, η φύση και ο χαρακτήρας του ΚΣΚ δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη ως ελαφρυντικές περιστάσεις κατά τον υπολογισμό του προστίμου, ως η προταθείσα θέση του Συμβουλίου, καθότι η διαπιστωθείσα παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου συντελέστηκε στο πλαίσιο άσκησης καθόλα οικονομικής δραστηριότητας από το Συμβούλιο, το οποίο, για τους σκοπούς του Νόμου, αποτελεί επιχείρηση εμπύπτουσα στις οικείες διατάξεις του Νόμου.

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει πως, σε ότι αφορά την παροχή νερού έχει δημιουργηθεί ένα νομικό πλαίσιο το οποίο στην ουσία καθιστά το ΚΣΚ ως το μοναδικό προμηθευτή νερού για την Κοινότητα της Κοκκινότριμιθιάς. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κανονισμό 3 της ΚΔΠ 128/2014, το ΚΣΚ συνιστά πάροχο υπηρεσιών νερού, δηλαδή τον φορέα που είναι επιφορτισμένος με την εξουσία να διαχειρίζεται τις υπηρεσίες ύδατος και να προμηθεύει νερό στην περιοχή που εμπύπτει εντός των διοικητικών του ορίων. Σύμφωνα με το άρθρο 82(α) του περί Κοινοτήτων Νόμου 86(Ι)/1999, το Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να παρέχει ή να φροντίζει για την παροχή κατάλληλης και επαρκούς υδατοπρομήθειας για οικιακούς σκοπούς. Παράλληλα, ο Κανονισμός 211 των περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικών) Κανονισμών του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς αρ. Κ.Δ.Π. 294/2002 απαγορεύει σε οποιοδήποτε ιδιοκτήτη οποιοδήποτε υποστατικού που βρίσκεται μέσα στην Περιοχή Υδατοπρομήθειας της Κοινότητας να προμηθεύει ή να συντελεί ώστε να προμηθεύεται, ή να επιτρέπει ή ανέχεται να εφοδιάζεται το υποστατικό αυτό με οποιοδήποτε νερό άλλο από το κοινοτικό πόσιμο νερό, χωρίς προηγούμενη σχετική άδεια από το Συμβούλιο.

Βάσει τούτων, το γεγονός ότι το καταγγελλόμενο ΚΣΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά της παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές για κτηνοτροφική χρήση στην κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς, το επιβαρύνει με ιδιαίτερη ευθύνη (special responsibility) ως επιχείρηση κατέχουσα μονοπώλιο στην εν λόγω αγορά. Σε σχέση δε με την παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, η ιδιαίτερη αυτή ευθύνη έχει ιδιαίτερη σημασία λόγω της αναγκαιότητας και σημαντικότητας του παρεχόμενου προς τους καταναλωτές αγαθού, καθώς και λόγω του ότι το ΚΣΚ αποτελεί κοινοτικό συμβούλιο που βασίζει την παροχή της υπηρεσίας του σε προσήκουσα νομοθεσία, ενώ ασκεί παράλληλα με την επιχειρηματική του δράση και δημόσια εξουσία βασιζόμενο σε θεμελιώδεις αρχές της δημόσιας διοίκησης (αρχή ισότητας, χρηστής διοίκησης, καλής πίστης και δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου).

Η παράβαση του Νόμου από το ΚΣΚ, το οποίο όπως προαναφέρεται, έχει ιδιαίτερη ευθύνη, καθιστά τη φύση της παράβασης σοβαρότερη λόγω των προαναφερόμενων δεδομένων και λόγω του φυσικού/νομικού του μονοπωλίου. Επίσης, όπως ήδη λέχθηκε, σημαντικό ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης είναι το γεγονός ότι, στην εν λόγω αγορά δραστηριοποίησης του ΚΣΚ, ήτοι της παροχής υπηρεσιών υδατοπρομήθειας προς τους καταναλωτές για κτηνοτροφική χρήση στην κοινότητα Κοκκινότριμιθιάς, το συγκεκριμένο προϊόν/υπηρεσία αποτελεί απαραίτητο αγαθό, που θα πρέπει να είναι διαθέσιμο και προσβάσιμο σε όλους τους καταναλωτές-κτηνοτρόφους, καθότι είναι απαραίτητο για τη διαβίωση των κτηνοτροφικών τους μονάδων, επομένως τυγχάνει μεγάλης ζήτησης από τον καταγγέλλοντα, αλλά και γενικά τους καταναλωτές-κτηνοτρόφους.

Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, η σοβαρότητα της παράβασης είναι σε άμεση συνάρτηση αφενός με την ιδιαίτερη ευθύνη της δεσπόζουσας επιχείρησης – ως του μοναδικού προμηθευτή νερού – η οποία εντείνεται λόγω του προϊόντος, και αφετέρου με το ότι αυτή επιβάλλει ψηλές χρεώσεις προς την κτηνοτροφική περιοχή, οι οποίες δεν βασίζονται σε αντικειμενικά στοιχεία που να τις δικαιολογούν. Πρόσθετα, το ΚΣΚ δεν έχει παρουσιάσει λεπτομερή και αδιαμφισβήτητα στοιχεία σχετικά με το κόστος παροχής νερού προς την κτηνοτροφική περιοχή και τον τρόπο με τον οποίο κατέληξε στις χρεώσεις προς αυτή.

Επαναλαμβάνεται επιπρόσθετα ότι, από την εξέταση της υπόθεσης, διαφάνηκε ότι οι χρεώσεις προς την κτηνοτροφική περιοχή ήταν ψηλές, με αποτέλεσμα την ύπαρξη υψηλών πλεονασμάτων στους λογαριασμούς του ΚΣΚ για τα έτη 2011, 2012 και 2014. Επαναλαμβάνεται ότι, ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμος του 2004-2012 [Ν.13(Ι)/2004], ως έχει τροποποιηθεί, και οι Κανονισμοί (ΚΔΠ 128/2014), αναφέρονται σε ανάκτηση του κόστους και όχι σε κερδοσκοπία όσον αφορά την παροχή νερού από το Κοινοτικό Συμβούλιο.

Επομένως, ο καταγγέλλοντας, ο οποίος επιζητεί τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ για την ομαλή λειτουργία της κτηνοτροφικής του μονάδας, εξαρτάται από τις χρεώσεις που επιβάλλει το ΚΣΚ, το οποίο κατέχει μονοπώλιο/δεσπόζουσα θέση στην εν λόγω σχετική αγορά. Με βάση όλα τα δεδομένα, η Επιτροπή ομόφωνα κρίνει την παράβαση ως σοβαρή.

10.3.2 Διάρκεια της παράβασης

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η διάρκεια της παράβασης είναι ένας παράγοντας που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον υπολογισμό του κατάλληλου ύψους του διοικητικού προστίμου, καθότι οι επιπτώσεις της παράβασης στην αγορά και στους καταναλωτές συναρτώνται με τη διάρκεια της παράβασης. Επομένως, αυτό που

λαμβάνεται υπόψη, είναι το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η αντιανταγωνιστική συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη.

Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή εξέτασε τα στοιχεία και δεδομένα που, με βάση την καταγγελία, αφορούν την υπερτιμολόγηση από το ΚΣΚ κατά τη χρέωση του νερού για κτηνοτροφική χρήση στην κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινότριμιθιάς, στο πλαίσιο αναθεώρησης της εν λόγω τιμολόγησης από την 1/1/2011 και μεταγενέστερα. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι πραγματοποιήθηκε οικονομική ανάλυση στη βάση των στοιχείων που συλλέχθηκαν, με σκοπό να εξακριβωθούν τα διάφορα θέματα που τέθηκαν από τον καταγγέλλοντα στην καταγγελία του υπό το πρίσμα του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου περί καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης και αφορούν τη μονοπωλιακή θέση του ΚΣΚ.

Η Επιτροπή, έχοντας σημειώσει τη σχετική νομολογία περί καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης με την επιβολή/χρέωση υπερβολικής τιμής, προχώρησε σε ανάλυση των οικονομικών δεδομένων που απεστάλησαν από το ίδιο το ΚΣΚ, με την πραγματοποίηση κοστολογικής ανάλυσης για την κτηνοτροφική περιοχή. Επομένως, κρίθηκε χρήσιμο, πέραν της αξιολόγησης της αύξησης των χρεώσεων του ΚΣΚ για την κτηνοτροφική περιοχή από την 1/1/2011 και έπειτα, όπως εξεταστεί το κόστος και τα κέρδη του ΚΣΚ βάσει των τιμολογήσεων του για τα έτη 2010-2015, συγκριτικά με το έτος 2009 κατά το οποίο ίσχυε ευνοϊκότερη τιμολογιακή πολιτική, ως μία δεύτερη – επικουρική – συγκριτική μέθοδος διασταύρωσης των αποτελεσμάτων που προέκυψαν αναφορικά με τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα για υπερχρεώσεις.

Εξ' αυτών εξάχθηκε ότι το ποσοστό πλεονάσματος από την κτηνοτροφική περιοχή ανήλθε, για τα έτη 2011, 2012 και 2014 σε 41,72%, 34,57% και 34,57% αντίστοιχα. Ποσοστά τα οποία είναι ψηλά.

Υπενθυμίζεται ότι για το έτος 2013 δεν προέκυψε πλεόνασμα καθότι κατά το έτος αυτό το ΚΣΚ κατέβαλε ένα σημαντικό ποσό το οποίο αφορούσε οφειλόμενο ΦΠΑ. Επίσης, το έτος 2015 δεν λήφθηκε υπόψη καθότι, ενώ τα στοιχεία που δόθηκαν από το ΚΣΚ για την υδατοπρομήθεια της κτηνοτροφικής περιοχής αφορούσαν το πρώτο εξάμηνο του έτους, στις οικονομικές καταστάσεις οι εισπράξεις και πληρωμές για την υπηρεσία υδατοπρομήθειας εν γένει αφορούν ολόκληρο το έτος και ως εκ τούτου, η Επιτροπή έκρινε ότι σε αυτή τη βάση δεν μπορούσαν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

Πέραν της υιοθέτησης των ανωτέρω μεθόδων, η Επιτροπή προχώρησε έτι περαιτέρω και στην εφαρμογή τρίτης επικουρικής μεθόδου ανάλυσης των χρεώσεων υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ για κτηνοτροφική χρήση, που αφορούσε στη σύγκριση

αυτών με τις αντίστοιχες χρεώσεις του Δήμου Ιδαλίου. Συγκεκριμένα, καταρτίστηκε ο Πίνακας 8, όπου παρουσιάσθηκαν υπολογισμοί συνολικής χρέωσης για ενδεικτικές καταναλώσεις νερού, βάσει των τιμών που επιβλήθηκαν από το ΚΣΚ την περίοδο 1/1/2011 – 31/12/2013, αφενός, και των τιμών της αντίστοιχης περιόδου του Δήμου Ιδαλίου αφετέρου, από όπου διαπιστώθηκε ότι, οι συνολικές χρεώσεις του ΚΣΚ για την παροχή νερού στις κτηνοτροφικές μονάδες ήταν ψηλότερες από τις αντίστοιχες του Δήμου Ιδαλίου, σε ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 65% και 116%. Απόκλιση στις εν λόγω χρεώσεις μεταξύ των δύο τοπικών αρχών διαπιστώθηκε και από τα στοιχεία του Πίνακα 9, όπου, παρά το γεγονός ότι οι αναθεωρημένες χρεώσεις του ΚΣΚ από το 2014 μείωσαν αυτή τη διαφορά, εντούτοις, οι αποκλίσεις συνεχίζουν να υφίστανται και κυμαίνονται μεταξύ 50% και 81%.

Η Επιτροπή, αναφερόμενη στις θέσεις του ΚΣΚ που σχετίζονται με τη σύγκριση των χρεώσεων μεταξύ των εν λόγω Τοπικών Αρχών, επιθυμεί παρενθετικά να αναφέρει, για διευκρινιστικούς κυρίως σκοπούς, τα εξής: στην σελίδα 7 των εν λόγω θέσεων, αναφέρεται ότι το ΚΣΚ είχε χαμηλότερα ποσοστά πλεονάσματος από τον Δήμο Ιδαλίου. Αναφέρεται συγκεκριμένα ότι το μέσο ποσοστό πλεονάσματος του ΚΣΚ για την περίοδο 2010-2015 ήταν 2,33% ενώ το αντίστοιχο για τον Δήμο Ιδαλίου ήταν 10,01%. Η Επιτροπή επ' αυτού σημειώνει ότι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς που έχει διενεργήσει, το μέσο ποσοστό πλεονάσματος για την περίοδο 2010-2015 ανέρχεται σε 3,43%, ενώ για την κτηνοτροφική χρήση, αποκλειστικά, σε 23,43%. Σε κάθε περίπτωση, η συγκριτική μέθοδος που εφάρμοσε η Επιτροπή επικεντρώθηκε στα τέλη υδατοπρομήθειας των κτηνοτροφικών περιοχών των δύο Τοπικών Αρχών και όχι στα κατά περίπτωση προκύπτοντα πλεονάσματα.

Η Επιτροπή στο σημείο αυτό κρίνει σημαντικό να αναφέρει ότι ο καθορισμός της διάρκειας της παράβασης είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας κατά τον υπολογισμό του προστίμου. Για το σκοπό αυτό, προκειμένου για τον προσδιορισμό της διάρκειας της παράβασης από το ΚΣΚ, η Επιτροπή διευκρινίζει τα ακόλουθα:

- Η καταγγελία του κ. Κ.Κ. υποβλήθηκε στις 21/4/2015 (παραλήφθηκε από την Επιτροπή στις 22/4/2015).
- Ο ουσιώδης χρόνος ο οποίος λήφθηκε υπόψη κατά την προκαταρκτική έρευνα καλύπτει την περίοδο 1/1/2011, ημερομηνία της πρώτης αναθεώρησης των χρεώσεων υδατοπρομήθειας του ΚΣΚ, μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της καταγγελίας στην Επιτροπή, ήτοι 22/4/2015.
- Για σκοπούς επιβολής του διοικητικού προστίμου, ο προσδιορισμός της διάρκειας της παράβασης θα πρέπει να διενεργηθεί στη βάση των

αναθεωρημένων χρεώσεων του ΚΣΚ, από τις οποίες προκύπτουν υψηλά πλεονάσματα.

Δεδομένων αυτών, η Επιτροπή παραθέτει την απόφαση *Automobiles Peugeot*¹²⁴ στην οποία ελέχθησαν τα κάτωθι:

«220. Περαιτέρω, η διάρκεια της παραβάσεως αποτελεί συστατικό στοιχείο της έννοιάς της, βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, το βάρος αποδείξεως του οποίου φέρει, κυρίως, η Επιτροπή. Συναφώς, η νομολογία απαιτεί ότι, όταν δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία δυνάμενα να αποδείξουν άμεσα τη διάρκεια μιας παραβάσεως, η Επιτροπή στηρίζεται, τουλάχιστον, σε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με πραγματικά περιστατικά χωρίς μεγάλη χρονική απόσταση μεταξύ τους, ώστε να μπορεί λογικά να γίνει δεκτό ότι η παράβαση συνεχίστηκε αδιάλειπτα μεταξύ δύο συγκεκριμένων ημερομηνιών (αποφάσεις *Dunlop Slazenger* κατά Επιτροπής, σκέψη 171 ανωτέρω, σκέψη 79, και *Peróxidos Orgánicos* κατά Επιτροπής, σκέψη 219 ανωτέρω, σκέψη 51).»

Αν και η εν λόγω νομολογία φαίνεται να αφορά και να τυγχάνει άμεσης εφαρμογής σε περιπτώσεις συμπράξεων, αυτό δεν υπαγορεύει ότι δεν μπορεί αναλογικά να εφαρμοστεί και σε περιπτώσεις παραβάσεων καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης, εφόσον τα περιθώρια ασφάλειας δικαίου (*legal certainty*) προς τον διοικούμενο, το επιτρέπουν.

Παρά τα όσα έχουν αναφερθεί ανωτέρω, η Επιτροπή, αναφορικά με τη διάρκεια της διαπιστωθείσας παράβασης, βασιζόμενη στην ενώπιον της καταγγελία που εξετάστηκε και η οποία εστιάστηκε από τον καταγγέλλοντα στις νέες τιμολογήσεις της κτηνοτροφικής περιοχής από την 1/1/2011 και έπειτα, βάσει των ενώπιον της στοιχείων ομόφωνα αποφασίζει ότι η παράβαση της επιβολής αθέμιτων τιμών πώλησης προς τον καταγγέλλοντα αφορά τα έτη 2011, 2012 και 2014, εφόσον τα ποσοστά πλεονάσματος κατά τα έτη αυτά ανήλθαν σε 41,72%, 34,57% και 34,57% αντίστοιχα, ποσοστά τα οποία κρίθηκε ότι είναι υψηλά. Η Επιτροπή κρίνει σημαντικό να αναφέρει επί τούτου πως, παρά τη μείωση των τελών υδατοπρομήθειας της κτηνοτροφικής περιοχής με έναρξη ισχύος την 1/1/2014, εντούτοις δεν μπορεί να παραγνωρισθεί το γεγονός ότι συνεχίζουν να προκύπτουν πλεονάσματα.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή **ομόφωνα διαπιστώνει ότι η διάρκεια της παράβασης καταλαμβάνει τα εν λόγω τρία έτη, ήτοι 2011, 2012 και 2014.**

---

¹²⁴ Υπόθεση T-450/05, *Automobiles Peugeot SA και Peugeot Nederland NV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, [2009] *Συλλογή της Νομολογίας 2009 II-02533*, σκ.220.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, από τα ενώπιον της στοιχεία και δεδομένα, καταλήγει ομόφωνα ότι υπήρχε **διάρκεια τριών ετών** της καταχρηστικής εκμετάλλευσης από το ΚΣΚ της δεσπόζουσας του θέσης με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης στον καταγγέλλοντα, σε σχέση με την παροχή νερού στην κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινότριμιθιάς.

10.3.3 Ελαφρυντικές Περιστάσεις

Το ΚΣΚ, όπως προαναφέρεται, προέβαλε λόγους για την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων, τους οποίους η Επιτροπή μελέτησε ενδελεχώς και συνεκτίμησε κατά την επιβολή του προστίμου.

Συγκεκριμένα, το ΚΣΚ θεωρεί ότι κατά τον υπολογισμό του ύψους του διοικητικού προστίμου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη *«τα περιορισμένα έσοδα και πλεονάσματα του ΚΣΚ από την δραστηριοποίηση του στη σχετική αγορά»*, *«η φύση και ο χαρακτήρας του ΚΣΚ»*, *«η πολύ περιορισμένη γεωγραφική έκταση»*, *«το γεγονός ότι η κατ' ισχυρισμόν αθέμιτη τιμολόγηση είχε τη σύμφωνο γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ και ότι έτυχε έγκρισης από τον Έπαρχο Λευκωσίας»*, *«το ΚΣΚ δεν γνώριζε ότι η νέα τιμολογιακή πολιτική του [...] ήταν υπερβολική ή/και αθέμιτη»*, *«δεν υπήρχαν υποθέσεις ανταγωνισμού εναντίον Κοινοτικών Συμβουλίων»*, *«δεν ήταν γνωστό στο ΚΣΚ ότι η σχετική αγορά διαχωρίζεται ανάλογα με τη χρήση του νερού»*, *«το ΚΣΚ δεν έχει τους απαιτούμενους πόρους και/ή τεχνογνωσία για να χειριστεί κατάλληλα τα θέματα ανταγωνισμού σε σχέση με την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας»*, *«η απουσία αισθητού αντίκτυπου στον ανταγωνισμό είναι μια ελαφρυντική περίπτωση»*, *«μη ύπαρξη ιστορικού παράβασης του Νόμου»*, *«ειλικρινής συνεργασία του ΚΣΚ»*, και τέλος, *«η συμπεριφορά του καταγγέλλοντα έναντι του ΚΣΚ»*.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι έχει ήδη τοποθετηθεί επ' αυτών των θέσεων, κρίνοντας ότι το καταγγελλόμενο ΚΣΚ όφειλε να γνωρίζει ότι η συμπεριφορά του είναι αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού.

Αναφερόμενη ειδικότερα στη θέση του ΚΣΚ ότι ανταποκρίθηκε με ειλικρίνεια στα ερωτηματολόγια της Υπηρεσίας και στα άλλα αιτήματα που του είχαν τεθεί, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι, κατά την προκαταρκτική έρευνα είχαν υποβληθεί συγκεκριμένα ερωτήματα προς το ΚΣΚ, τα οποία αφορούσαν ειδικά στις υπηρεσίες υδροδότησης της κτηνοτροφικής περιοχής και συγκεκριμένα στο σύνολο των εξόδων και εσόδων που σχετίζονται με την εν λόγω υπηρεσία, στα οποία το ΚΣΚ όφειλε να είχε απαντήσει με σαφήνεια και ακρίβεια. Εάν το ΚΣΚ, όπως ισχυρίζεται, θεωρούσε ότι στερείτο τεχνογνωσίας ή ότι για οποιοδήποτε άλλο λόγο αδυνατούσε να ανταποκριθεί δεόντως στα σχετικά ερωτήματα, τότε θα έπρεπε να είχε ζητήσει τότε τη βοήθεια εμπειρογνώμονα, ούτως ώστε να είναι σε θέση να προσκομίσει τα

απαιτούμενα στοιχεία κατά τον χρόνο διενέργειας της προκαταρκτικής έρευνας. Αντί αυτού, το ΚΣΚ επέλεξε να αποστείλει στοιχεία κατά προσέγγιση, και όχι επακριβή, με αποτέλεσμα να δυσχεράνει το έργο τόσο της Υπηρεσίας όσο και της Επιτροπής. Σημειώνεται ότι το ΚΣΚ ζήτησε τη συνδρομή εμπειρογνώμονα μόνο αφότου η Επιτροπή έλαβε την εκ πρώτης όψεως απόφαση της για πιθανολογούμενη παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου και απέστειλε Έκθεση Αιτιάσεως προς το καταγγελλόμενο Συμβούλιο.

Έχοντας αναφέρει τα πιο πάνω, η Επιτροπή, ακολούθως, κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης καθώς και των γραπτών και προφορικών παραστάσεων που τέθηκαν ενώπιον της, και βασιζόμενη ειδικότερα στα όσα υπεβλήθησαν από το καταγγελλόμενο ΚΣΚ κατά την εξέταση του ύψους του προστίμου, ομόφωνα αποφάσισε όπως τα στοιχεία που καταγράφονται κατωτέρω δύνανται να ληφθούν ως ελαφρυντικά κατά τον υπολογισμό του προστίμου και ειδικότερα:

1. Το γεγονός πως δεν έχει εξετασθεί και διαπιστωθεί από την Επιτροπή οποιαδήποτε άλλη περίπτωση παράβασης του Νόμου από μέρους του ΚΣΚ.
2. Το γεγονός ότι το ΚΣΚ προέβηκε σε αναθεώρηση των χρεώσεων του νερού όταν υποχρεώθηκε να καταργήσει την κοινοτική γεώτρηση και να στηριχθεί εξολοκλήρου στο ΤΑΥ για την παροχή του νερού.
3. Το γεγονός πως από 1/1/2014 έγινε αναθεώρηση των χρεώσεων για την υδατοπρομήθεια της κτηνοτροφικής περιοχής.

Τούτων λεχθέντων, η Επιτροπή ασκώντας τη διακριτική της ευχέρεια, προχώρησε στην αξιολόγηση όλων των δεδομένων και στοιχείων του διοικητικού φακέλου, τα οποία και συνεκτίμησε μαζί με όλους τους άλλους παράγοντες που αναφέρθηκαν πιο πάνω και τέθηκαν από το καταγγελλόμενο ΚΣΚ και καταλήγει ως ακολούθως:

11. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, στο πλαίσιο του Νόμου και δη του άρθρου 24(α)(i) του Νόμου, προβλέπεται ως βάση υπολογισμού του διοικητικού προστίμου που θα επιβληθεί σε κάθε επιχείρηση, ο κύκλος εργασιών της ο οποίος πραγματοποιήθηκε κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος της απόφασής της.

Επ' αυτού, η Επιτροπή σημειώνει ότι, βάσει και της σχετικής νομολογίας, φαίνεται ότι και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επιβολή προστίμου λαμβάνει υπόψη της τον

κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος από την έκδοση της απόφασής της.¹²⁵

Η Επιτροπή σημειώνει ότι, στη βάση της υποβληθείσας καταγγελίας και των ενώπιον της στοιχείων, προκύπτει ότι οι νέες χρεώσεις του ΚΣΚ που εφαρμόστηκαν την 1/1/2011 και ακολούθως την 1/1/2014 (παρότι μειωμένες), ήταν κατά πολύ ψηλότερες των προηγούμενων χρόνων. Αυτό επιβεβαιώθηκε και μέσα από την οικονομική ανάλυση των στοιχείων του ΚΣΚ, προς εφαρμογή της προσήκουσας νομολογίας για τη στοιχειοθέτηση ή μη καταχρηστικών αθέμιτων τιμών πώλησης, ότι δηλαδή το ΚΣΚ υπερτιμολογούσε την κτηνοτροφική περιοχή. Συνεπώς, έχει διαφανεί ότι η παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου με την επιβολή από μέρους του ΚΣΚ αθέμιτων τιμών πώλησης προς τον καταγγέλλοντα, αφορά τα έτη 2011, 2012 και 2014.

12. ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ

Υπό το φως αυτών των δεδομένων, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες του άρθρου 24 του Νόμου, ομόφωνα καταλήγει ότι υπήρχε διάρκεια τριών ετών της καταχρηστικής εκμετάλλευσης από το ΚΣΚ της δεσπόζουσας θέσης του, με τον καθορισμό αθέμιτων τιμών πώλησης στον καταγγέλλοντα, για την παροχή νερού προς την κτηνοτροφική περιοχή Κοκκινοτριμιθιάς.

Η Επιτροπή, συνεκτιμώντας όλους τους πιο πάνω λόγους, ως αυτοί έχουν αναλυθεί στο αιτιολογημένο σκεπτικό της απόφασης, έλαβε ιδίως υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης, τη διάρκεια της, καθώς και τις ελαφρυντικές περιστάσεις, ως ορίζουν τα άρθρα 42(1) και 24(α)(i) του Νόμου και ομόφωνα:

(Α) Υποχρεώνει το ΚΣΚ, να αποφύγει οποιαδήποτε επανάληψη της εξετασθείσας παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου στο μέλλον.

(Β) Επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο στο ΚΣΚ, αναφορικά με τη διαπιστωθείσα στο ως άνω σκεπτικό παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου, λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών του, ο οποίος, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις που απέστειλε για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ήταν €{...} ({...} Ευρώ), ανερχόμενο σε **€ 33,843.81** (τριάντα τρεις χιλιάδες οκτακόσια σαράντα τρία Ευρώ και ογδόντα ένα σεντς), το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό **{...}** επί του κύκλου εργασιών του για το έτος 2018.

---

¹²⁵ Βλ. Υπόθεση T-410/09, *Almamet v Commission*, [2012], ΕΕ C 32 της 2.2.2013, σ. 17. Υπόθεση C-76/06 P, *Britannia Alloys & Chemicals v Commission*, [2007] Reports of Cases 2007 I-04405. Υπόθεση T-33/02, *Britannia Alloys & Chemicals Ltd κατά της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Συλλογή της Νομολογίας 2005 II-04973.

Η Επιτροπή καλεί το ΚΣΚ όπως, μέσα σε τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης καταβάλει στην Επιτροπή το πιο πάνω διοικητικό πρόστιμο που του επεβλήθη.

.....
Λουκία Χριστοδούλου

Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού